Çivisi Çıkmış Bir Ülkeye
Çivi Çakmaya Çalışan Adam

PROF. DR. ALİ DEMİRSOY

DOĞMA SOSYOLOJİ

Karşılaştıracağınız Bir Şeyiniz Yoksa
"Olağanüstü" Düşüncesine Saplanırsınız.

kitapyurdu.com

Prof. Dr. Ali Demirsoy

1945 yılında, Erzincan'ın Kemaliye (Eğin) İlçesi'ne bağlı Yuva (Gerişla) Köyü'nde çiftçi-sanatkâr Mehmet Sadık Demirsoy ve ev emekçisi Hatice Aliye Demirsoy'un oğlu olarak dünyaya geldi.

1956 yılında köyünde ilkokulu, 1959 yılında Kemaliye'de ortaokulu bitirdikten sonra lise eğitimini 1962 yılında Ankara Gazi Lisesi'nde tamamladı. 1966 yılında Ankara Üniversitesi, Fen Fakültesi, Tabii İlimler Bölümü'nden mezun oldu. Petrol aramada staj yaptı.

1966 yılında Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü'nde asistan olarak göreve başladı. 1971 yılında "***Erzurum ve Civarı Vilayetlerin Orthoptera Faunası***" adlı teziyle doktor unvanı aldı.

Aynı yıl DAAD'nin verdiği bursla Almanya'da dil eğitimi aldı. Sonrasında Alexander von Humboldt bursunu almaya hak kazandı. Hamburg Üniversitesi, Paris ve Londra'daki araştırma enstitüleri ve Doğu Almanya Humboldt Üniversitesi'nde çalışmalar yaptı.

1974 yılında "***Türkiye'nin Caelifera Faunası'nın Taksonomik İncelemesi***" adlı teziyle doçent oldu ve aynı yıl kadroya atandı.

Aynı yıl Kuzey Kutbu, Grönland ve İzlanda civarında oşinografi, yavru balık ve deniz akımlarını inceleyen ve Birleşmiş Milletler tarafından desteklenen bilimsel bir araştırmaya aktif olarak katıldı.

● 1978 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne atandı.

● 1980-1981 yılları arasında Zooloji Bölüm Başkanlığı ve 1981-1982 yılları arasında Fen Fakültesi Dekanlığı görevlerinde bulundu.

● 1982-2012 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü'ndeöğretim üyesi olarak çalıştı.

● 1984 yılında Alexander von Humboldt bursunu tekrar almaya hak kazanarak, Türkiyefaunası üzerine yaptığı araştırmalara Hamburg Üniversitesi, Zooloji Enstitüsü'ndedevam etti.

● 1985-1988 yılları arasında NATO projeleri kapsamında Belçika Gent (Ghent) Üniversitesiile birlikte çeşitli araştırmalar yaptı.

● 1992-2006 yılları arasında 12 yıl süreyle TÜBİTAK adına Türkiye takımını hazırlayarakDünya Biyoloji Olimpiyatları'na ve çeşitli yarışmalara katılmalarını sağladı.

● TÜBİTAK destekli "Ekoloji Temelli Doğa ve Bilim Yaz Okulları" projesini hayatageçirmek için bizzat katkı sağladı ve çok sayıda kursta eğitici olarak görev aldı.

● TÜBİTAK'ın desteğiyle, jeolojik örneklerin, içerisinde sulu canlı örneklerin ve herbaryumun da yer aldığı, Türkiye'nin ilk kapsamlı doğa tarihi müzesinin Kemaliye'de kurulmasına öncülük etti.

● İş Bankası Nehir Söyleşileri programı kapsamında "Doğaperest" adıyla Ali Demirsoy'unhayatını anlatan bir kitap yayımlanmıştır. Kısa sürede tükenen kitabın 2012yılında yenilenmiş ve genişletilmiş baskısı Hacettepe Üniversitesi tarafından ayrıadla yeniden yayımlanmıştır. Ayrıca çeşitli nedenlerle Ali Demirsoy adı birçok kitaptayer almaktadır.

► 2012 yılında emekli oldu.

► Ders kitabı, araştırma, deneme ve bilimsel roman tarzı çok sayıda kitabı yayımlanmıştır.

► Çevre, biyoloji, özellikle evrim, temel bilimler ve sosyal olayların yorumlanması üzerine yüzlerce çağrılı konferans ve sunumu bulunmaktadır.

► Ali Demirsoy'un bulduğu ve bilim dünyasına kazandırdığı 2 cins ve 20 tür ve alt tür bulunmaktadır.

► Ayrıca bilim dünyasında çeşitli araştırmacılar tarafından 14 hayvan ve bitki türü, bir tane alt familya, iki tane cins ve bir tane alt cinse Demirsoy adı verilmiştir.

Yazar Almanca ve İngilizce bilmektedir.

SARMAL KİTABEVİ

Yayıncı Sertifika No: 48172

ISBN: 978-625-7647-68-7

Ali Demirsoy

Dogma ve Sosyoloji

Son Okuma: *Dr. Eşref Atabey*

Yayına Hazırlayan: *İsmet Gülseçgin*

1. Baskı: Eylül 2021

Baskı ve Cilt
Repar Tasarım Matbaacılık
Merkez Mah. Cemal Ulusoy Cad. No: 43
Yenibosna / Bahçelievler/İstanbul
Sertifika No: 40675

Sarmal Kitabevi

Handegül Sok. Adatepe Sitesi A-3 Blok D: 65

Maltepe - İstanbul

Tel: 0532 297 72 59

www.sarmalkitabevi.com

Çivisi Çıkmış Ülkeye Çivi Çakmaya Çalışan Adam

Prof. Dr. Ali Demirsoy

"DOGMA ve SOSYOLOJİ"

sarmalkitabevi

İÇİNDEKİLER

Birinci Baskı İçin Önsöz....11

Teşekkür....15

Dogma ve Sosyoloji Kitabı Hakkında Birkaç Söz....17

Birinci Kısım: DOGMA....19

Gerekliyse Dinin Olmalı....21

Karşılaştıracağınız Bir Şeyiniz Yoksa "Olağanüstü" Düşüncesine Saplanırsınız....32

Alıcısı Olan Yerde Satıcı da Türer....41

"*Allah Bilir*" Sözü Düşünmedeki Farklılığın Temelidir....49

At İzinin İt İzine Karıştığı Coğrafya: Ortadoğu, "Neden Mursi İle Yatıp Mursi İle Kalkıyoruz?"....62

Ben, İzlediğim Dincilerden Ve İnananlardan Farklı Bir Mantığa Sahibim....75

Siz Karar Verin: Ucube Olan Ne?....83

Kazaya İnananalar Dogmanın Batağına Gömülmüş Demektir....95

Türbanı Ve Simge Özelliği Taşıyan Giysileri Tanıyalım....102

Türbanlı Türk Kadınını Kutlamalı....119

Japonya Neden Dünya Devi Oldu? Türkiye İstenen Yere Varamadı?....159

Yabani Otları Tarlalardan Niye Temizleyemiyoruz?....162

Yaratıcılığa İnanmak Dünyanın Düzenini Anlamayı Önler....175

Zayıf Olduğu Yerde Zavallılaşan, Güçlü Olduğu Yerde Canavarlaşan İnsanları Üreten Öğreti....198

Eşekler Yaşayarak Öğrenir, İnsanlar Önceden Tahmin Eder ve Önlemini Alır....208

Temel Bilimlerin Felsefeye ve İnsan Yetiştirilmesine Etkisi....218

İkinci Kısım: SOSYOLOJİ.....235
Doğada Kadir Bilen Ve Yaşlısına Saygı Gösteren
Tek Varlık İnsandır.....237
Geçimsiz Toplum.....241
Ne Ekerseniz, Onu Biçersiniz.....255
Rehabilitasyon İle Revülasyonun Farkını Anlayamayanlar
Ata'nın Devrimlerini de Anlayamadılar.....267
Sosyal Devletin Görünmeyen Çöküşü.....276
Sosyalizm Ve Sosyal Devletten Ne Anlıyoruz?.....294
Yanlışlarınızı Görmek İçin Şu Lanet "Ama" Kelimesini
Artık Kullanmayın!.....309
Keşke Çizmeyi Aşmasaydı.....326
Kanuni Sultan Süleyman; Bir Dizinin Öğrettikleri.....328
Bin Gecekondu Bir Selimiye etmez.....339
Yaşamım Sonlanmadan Kendime Sorduğum Bir Soruyu
Size De Sormalıyım "Geriye Ne Bıraktım".....352

Mutlu bir ülke özlemi ile…

Celladına âşık olmuşsa bir millet,
İster ezan ister çan dinlet,
İtiraz etmiyorsa sürü gibi illet,
Müstahaktır ona her türlü zillet

ÖMER HAYYAM

BİRİNCİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Bu kitap baskıya verildiği günlerde, kitabın yazarı Türkiye üniversitelerinde yaşamının son 42 yılı profesörlük olmak üzere 46 yıl kesintisiz aktif hizmet verdikten sonra 8 yıl boyunca bilgi ve deneyimini yazılı metinler halinde ülkesinin hizmetine sunmak için çabasına devam etmektedir. Ailesi onu bu ülkeye hizmet versin diye özenle yetiştirmişti. Başından birçok badire geçti. Ancak en zor günlerinde bile ülkesinin esenliğini gözetmede, kundaktaki çocuklarına gösterdiği duyarlılıktan daha fazlasını göstermeye özen gösterdi.

Mesleği ve uğraşı alanı, aslında siyasete, sosyolojik konulara uzak bir alandı ve doğanın araştırılması, sağlıklı işleyişi ile ilgilenmesi gereken bir alanda ömrünü tüketmişti. Büyük ümitlerle başlamıştı meslek yaşamına; çocuklarına da çok daha özgür ve mutlu bir dünya bırakmanın peşindeydi. Ancak özellikle 1980 darbesi ve 2002 yılında bu yana yönetimdeki anlayış ve bilim dışı uygulamalar, birçok kesime olduğu gibi, özellikle bu ülkenin düşünce dünyasını şekillendirecek üniversitelere en büyük darbeyi vurdu. Üniversitelerde suskun ve çıkarcı bir zümre türedi. Bir zamanların şanlı siyasi bilimler fakülteleri ve hukuk fakülteleri başta olmak üzere üniversitelerimizin üzerine sanki bir ölü toprağı serildi. Pusuda bekleyenler meydana çıktı. Bir kesim için bütün bunlar büyük bir atılımın ön adımlarıydı; bir kesim için de yıkıma giden yolun başlangıcıydı.

Ailem bana olayları dikkatle izleme yetisini kazandırmıştı. Bu nedenle 1950'nin ortalarından bu yana, olup bitenleri yayın organlarından ve daha sonra rastlantı olarak önüme çıkan bazı önemli olaylara tanık olmuş insanların anılarından öğrenmeye çaba gösterdim. Birçok şeyin aslını da ne yazık ki yaşadıktan

sonra öğrenebildim. Benden sonrakilerin benim kuşağımın düştüğü tuzaklara düşmemesi için en az benim penceremden görünen kısmını kaleme almayı görev bildim. Ancak son kırk yıl o denli hareketli ve o denli mayınlı yollarla örülmüştü ki, doğrusu, çoğumuzda bu yolun sonuna hasarsız ulaşamayacağımız korkusu eğmen olmaya başladı. İç ve dış dünyamız kavgalarla doldu. Birbirimize güvenimiz azaldı.

Bölük pörçük anılarımı, her gün görebildiğim kadarıyla yaşadığımız toplumsal değişikliklerle, bunca yıldır kazanmış olduğumu düşündüğüm analitik düşünce ile yoğurarak –en az bir bilim insanın suskun kalmadığını- göstermek istedim.

Hiçbir partiye, hiçbir cemaate, hiç bir sivil örgüte, hiçbir çıkar grubuna yaşamımın hiçbir kesitinde mensup olmadığım için, haber alma kaynaklarımın herkesin bildiğiyle sınırlı olduğunu söyleyebilirim.

Ancak bilim insanlarının diğer insanlardan farklı bir yönü vardır. Bu insanlar (eğer sadece unvan değil de bilim insanı kimliği taşıyorlarsa) tehlikeleri ve olacakları önceden tahmin ederek, sezinleyerek ya da hesaplayarak toplumu uyarır. Benim 46 yıl eğitimimden (+8) sonra yaşadıklarımı ve gördüklerimi akıl ve bilim süzgecinden geçirerek gelecek kuşakları uyarma için her biri ülkemizin bir sorunu olabilecek konularda sorumluluk duygusu ile birçok yazıyı kaleme aldım.

Kimseden daha akıllı ve bilgili olduğumu söyleyemem. Ancak bu yazılarla ülkemiz için kurulan planlı ya da plansız tuzakların, çıkmazların ve hataların daha sonra başımıza ne işler açabileceği konusunda etkin bir uyarı yapabilirsem, bu devletin bana verdiklerini ve aileme verdiğim sözü ödemiş olabilirim.

Bu yazılar çoğu meslektaşım olan farklı düşüncelere sahip 8.000 kadar öğretim elemanına tarafımdan daha önce elektronik posta olarak gönderildi; gösterilen uygun tepkilere göre ta-

rafları revize edildi. Yazıların ikinci elden 100.000 kişiye ulaştığı tahmin edilebilir. Geri dönüşlerden anlayabildiğim kadarıyla bu ülkenin sorunlarına tutkunluk derecesinde duyarlı bir kesim, bu yazıların en sıkı izleyicisi oldular. Zaman zaman katkıları oldu; yanlış bildiğim yerleri düzelttiler; eksik kısımları tamamladılar.

Ancak bu demek değildir ki gönderdiklerimin hepsi bu yazıları başından sonuna kadar okudular. Bir kesimi ne yaparsanız yapın duyarlı hale geçiremiyorsunuz; onlar sadece yakınıyorlar; tenkit ediyorlar; üretebildikleri tek şey internet aracılığıyla gelen yazıları tanıdıklarına iletmek oluyor.

Doğrusunu isterseniz bu yazılar ilk olarak bana önemli şeyler öğretti: Bir kesimin gerçeği öğrenmek için çırpındığını, bir kesimin görünürde ülke sorunlarına duyarlıymış gibi davranıp aslında her hangi bir şeyi derinliğine öğrenme ve inceleme gibi bir yükün altına girmekten kaçındığını, ne yazık ki çoğu gençlerden oluşmuş bir kesimin ise bilgi-tarih ve analiz içerikli yazılara hiç ilgi göstermediğini. Büyük bir kısmının ortak şikâyeti ise yazılarımın okunamayacak kadar uzun olmasıydı. Çünkü ben herhangi bir konuda fikir beyan ederken olabildiğince gerilere gidip tarihsel gelişimini ve neden-sonuç ilişkisine göre süreçleri yorumlamaya çalıştım. Ancak bir sayfayı geçmeyen, tenkit, yakınma ve dedikodu nitelikli yazılara alıştırılmış bir kitle için gerçekten ayrıntılı bir yazının okunmasının külfet olarak görüldüğünü de üzülerek öğrendim. Bunların hiç biri bir öğretim üyesi olarak olaylara üstün körü bakmamı gerektiremezdi. Öyle de yaptım. Bu yazıların bir kısmının, gelecekte, yaşadığımız zaman dilimine ışık tutacağına inanıyorum.

Bu yazılanları benimsemeseniz bile, çocuklarınıza okutmayı deneyiniz. Kim bilir bizim düştüğümüz hatalara düşmemeyi bu yolla öğrenebilirler.

Zaman zaman yazılarda benzer bilginin tekrarlandığı gö-

rülebilir. Bu okuyucuya başka kitaptan arama zahmetinden kurtarmak içindir. Bilgiler hiçbir zaman bir bilimsel kitabın formatında, içeriğinde ve ayrıntısında olmayacaktır. Her kesimin bir defada okuyup da anlayacağı tarzda ele alınmaya çalışılmıştır. Yine de anlaşılmayan ya da anlamayı sağlayacak kadar ayrıntılı anlatılmayan yerler için değerli okuyucuların uyarısı yeni baskıların daha hatasız çıkmasını sağlayacaktır. Bazı bilgi, resim ve fotoğraflar yıllar önceki arşivimden alındığı için, yazık ki çok duyarlı olduğum kaynak gösterme titizliğine yeterince ulaşılamamıştır. Şimdiden müelliflerinden özür diliyor; uyardıkları takdirde bir sonraki baskıda yer vereceğimi bilmelerini isterim.

Konular, analitik bir bakış açısıyla herkesin anlayacağı bir biçimde, yanlışlarımızı ya da doğrularımızı açık açık verecek biçimde yazılmaya çalışılmıştır. Doğal olarak herkesin kendine göre bir dünya görüşü ve olaylara bakış açısı vardır. Tekrar söylemeliyim ki ben sıradan bir vatandaştan daha bilgili ya da feraset sahibi olduğumu söyleyemem. Okuyanlara sadece yargılamalarında bir seçenek sunmak için yola çıkılmıştır. Hedef kitlem değişmeye ve yeniliklere açık kitledir. Dogmaya saplanmışlar ne yaparsanız yapın değişimi ve yenilenmeyi bir yenilgi olarak niteliyorlar; hatta düşüncelerine bir saldırı olarak sanıyorlar.

TEŞEKKÜR

Yazıları her zaman büyük bir titizlikle düzelten değerli kardeşim **Umut Dede**'ye, basımı için bana yol gösteren, gerek dizgi öncesi ve gerekse dizgi sonrası okuma, düzeltme ve düzenlemeleri yapan dostum **Dr. Eşref Atabey**'e ve **Doç. Dr. Taylan Kara**'ya, **Dr. Levent Yurga**'ya, **Ali Cenk Tepegöz**'e, **Prof. Dr. Tuna Ekim**'e ve bu seri kitapları yazarken bana gerekli müsamahayı gösteren, çalışma ortamı için her türlü fedakârlığı hazırlayan, sabrı ve sevgisi içi eşim **Fatma Funda Demirso**y'a, onlara ayıracağım zamanı bu kitaplar yazımında kullandığım için babalarını hoş göreceklerini umut ettiğim çocuklarım; **Aliye Doğa Demirsoy** ile **Ali Evren Demirsoy**'a, daha önce zaman zaman elektronik ortamda gönderdiğim yazıları okuyarak bazı hataları ve eksiklikleri bana bildiren okuyuculara, kitabın ilk baskılarında eksik ya da hataları bildirecek okurlara ve **Sarmal Kitabevi Sahibi Dostum İsmet Gülseçgin'e** teşekkür etmeyi borç bilirim.

Saygılarımla

2021

Ali Demirsoy

Dogma ve Sosyoloji Kitabı Hakkında Birkaç Söz

İnsanoğlu insani özellikler kazandıktan bu yana şu ya da bu şekilde, çaresizliğini giderebilmek dogmaya sığınmıştır. Böylece rahatladığını düşünmüştür. Ancak dogma, kanıtlanabilir; gözlenebilir; sayılabilir; ölçülebilir; tartılabilir ve tekrarlanabilir unsurlardan oluşmadığı için her toplum kendi mitini yaratmıştır. Ancak dogma, çıkara, siyasi beklentilere alet edindiği için de zaman içinde toplumları yönlendiren acımasız bir silaha dönüştürülmüştür. Aynı küreyi paylaşan insanoğlu, yüzlerce din (bugün 20.000 din olduğu varsayılır), binlerce Tanrı (en az 5.000) yaratmıştır. Acaba hangisi daha iyidir ve doğrudur? Bunu hiç kimse yanıtlayamaz. Ancak sosyolojik yapılanmayı büyük ölçüde etkilediği için biz bir bölgeye egemen olan dogmanın sonuçlarını sosyolojik yapılanmadaki yapıcı ve yıkıcı etkilerinden dolaylı olarak görebiliyoruz.

Her iki konu da bir kitapçık ile açıklanacak konular değildir. Aslında bu iki başlık altında insanlık tarihi yatıyor desek abartmamış oluruz. Ancak böyle bir kitap serisinde bu iki konuya

değinmeden geçme herhalde gözlerimizi bir şeylere kapatmak olacaktı.

Ancak bu iki konunun bu kitapla bağlandığını düşünmeyin. Ülkemiz ve bulunduğumuz coğrafyanın dogma ile daha çok alış verişi olacağını, dolayısıyla sosyal fırtınaların kopacağını söylemenin ve yazmanın ciddiye alınması gerektiğini söyleyebiliriz. Yen bir dünya çok yakında kurulacağa benziyor; milletler ve insanlar bu yeni düzende hak ettikleri yerleri alacaktır. Bu kitapta yazılı olanlar hakkında siz de gördüklerinizi ve bildiklerinizi, dogmanızdan arınarak masanın üzerine koyup düşünürseniz, ileride (çok uzak bir gelecekte de değil) alacağınız hasarı biraz gidermiş olabilirsiniz. Yaşandıkça yazılı olanları bire bir yaşayacaksınız.

Bu nedenle siz okuyucuların ilgisi oranında bu kitabın daha sonraki baskılarında çok daha kapsamlı ele alınması gerekebilir.

DOGMA

GEREKLİYSE DİNİN OLMALI

Tanrı'ya inanan adam olmak kolay,
zor olan, Tanrı'nın inanacağı adam olmaktır.

Bir insanın gözü iyi görmez ise gözlük, ayağında sorun varsa koltuk değneği kaçınılmaz bir yardımcıdır.

Aynı şekilde bilimle, ilimle, mantıkla eğitilmeyen, temel bilimlerden nasibini almayan ve yaşamına kendi bilinci ile bir anlam veremeyen insanların, **korkuları nedeniyle**, yarattıkları bir doğaüstü güçten destek almaları kaçınılmazdır. Kişi zayıflığını ve zafiyetini bu yolla gidererek "*sanal olsa bile*" mutluluğu yakaladığını düşünür. Bir inancın gereğini yapanlar ile yapmayanların bir şerle karşılaşma şansının aynı olduğu gerçeğini görmezden gelerek dogmalarına sıkı sıkı sarılırlar. Mütedeyyin ya da iyi niyetli olarak tanımlanan dindarların durumu böyledir.

Ancak toplumdaki bu zafiyetten yararlanmak isteyen bir zümre de bunlarla birlikte türemiştir. Bunun sosyolojideki adı ruhban sınıfıdır. Neden bu yargıya varılıyor denirse, dinlerin ortaya çıktığı tarihlerden epeyi bir süre sonra ruhban takımı türemiştir. Kutsal olarak bilinen kitapların yorum yetkisi, peygamberler zamanında kimseye verilmemiştir. Yaygın inanca (en azından bizim inancımıza) göre de en son peygamberin ölümüyle birlikte, yani Hz. Muhammed'in ölümüyle birlikte Cebrail vahiy indirmeyi sonlandırmıştır. Yani kimseye daha başka bir bilginin gelmesi söz konusu değildir. Kur'an'da yer alan bir ayette "*Bu kitap anlayasınız diye indirilmiştir*" diye yazılı olması, başka birine danışmanız gerekmez anlamınadır.

Ancak ruhban sınıfın ve kendine âlim süsü verenlerin gerekçeleri açıktır. Tanrıların buyruklarını bu akılsız, naif kesim doğru ve kolay anlayamaz. Buyrukların anlatılması ve uygulamasını birilerinin öğretmesi gerekir. Böylece, kadrolu imam, papaz, keşiş, papa, hoca, seyit, mürşit, şeyh gibi bin bir sıfatla bu naif kesimi –*doğru yolu öğretiyoruz*- söylemi ile kazıklayan bir sınıf türemiştir. Görsel basında sanki Tanrı ile konuşuyormuş gibi tefsirlerde bulanan insanların milyonlar kazanması bu nedenledir.

Eğitimin düşük olduğu toplumlarda, yönetimlerin gerçek demokrasiye geçemediği yönetimlerde ve dönemlerde bu kesim hem egemendi hem de dokunulmazdır. Hâlbuki bizim kutsal kitabımız olan Kur'an'da bile "*biz bu kitabı anlayasınız diye indirdik*" buyruğunun anlaşılabilir olduğunu ve yine kitabın içinde ruhban sınıfın egemenliği ile hiçbir kayıt ve işaret bulunmaması durumu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Yani şu andaki ruhban sınıf ya da kendini insanları irşat etmeye adamış görünen kesim, aslında Kur'an'da olmayan bir yetkiyi kullanarak günah işlemektedir.

Kur'an'da namaz toplu olarak kılındığında birliği ve eşgüdümü sağlamak için biri gerekmektedir. Bu görevi üslenen kişiye imam denir; bildiğimiz kadarıyla sürekli olan bir sıfat da değildir; cemaatten tercihen tecrübeli biri, bir namazı bu şekilde kıldırabilir. Ücret karşılığı namaz kıldıran hoca ya da imam tarifi Kur'an'ın hiçbir yerinde yazılı değildir. Bu açıdan materyalistlerden ayrılırlar. Çünkü materyalist karşılığını alarak iş yapan, karşılığını vererek iş yaptıran felsefedir. Din ve uhreviyat, karşılığı alınmadan "Tanrı adına" iş yapanların benimsediği felsefedir. Ancak bu günkü dünyaya bakıyoruz mala en çok sarılmış olanlar ne hikmetse dindarlar. Bir şeyler belli ki çarpık oturmuş; çarpık gidiyor…

Ücretli hoca aslında kime gereklidir? Yönetimlere ve belirli bir kesimi çıkarı için kullanma niyetinde olanlara. Dolayısıyla din, bizim gibi ülkelerde politikacılar için en önemli araç olmuştur. Din, sokaktaki insandan çok en fazla politikacılar için gerekli olmuştur… Halkın dini duygularının güçlendirilmesi, halkın düşünme ve yargılama yeteneğinin zayıflatılarak yönetilmesi için en güçlü araç olmuştur.

Geçmişte kişisel çıkarlarla ya da yönetimlerin araçları olarak kurumsallaşmış hoca, şeyh, mürşit, seyit gibi kilit insanların yerini, göstermelik de olsa demokratik geçinen, daha doğrusu yine göstermelik de olsa parlamenter sistemlerde, inançları sömürerek yönetimleri ele geçiren insanlar almıştır. Bunların en önemli sermayesi, biraz önce değindiğimiz naif, bilgisiz; öğrenmek isteği, merakı ve becerisi olmayan kesimdir. Bu kesimin sayıca artırılması ise yönetimlerin emrinde olan, devletten ücret alan kurumsallaşmış ruhban sınıf aracılığıyla gerçekleşmeye başlamıştır. Böylece insan soyunu tarihin derinliklerinden zamanımıza kadar derinden etkileyen tezgâh kurulmuştur.

Ancak her insanın güçlü, bilgili, becerikli, yetenekli ve anlayışlı olmasını bekleyemeyiz. Ne de olsa insanlar eşit yetenek ve olanaklarla doğmuyorlar. Bu insanların yaşamları boyunca ya da yaşamlarının belirli bir evresinde sanal da olsa belirli bir desteğe gereksinmeleri olabilir. Bu gereksinmelerin karşılanması onların doğal hakkı olmalıdır. Böyle bir desteğe, yani dinin yumuşak, sakinleştirici yönünü temsil etmesi beklenen ruhban sınıfına ya da o işlevi yüklenmiş kurumlara çoğu zaman gereksinme olabilir.

Bir toplumda herkesin kaçınılmaz olarak gerek duyacağı şeyler ortak gereksinmelerimizdir ve ortak bir havuzdan yani devlet bütçesinden karşılanması gerekir.

Ancak yaşamının hiçbir evresinde bu duygulara gereksinme duymayan hatta yaşamının hiçbir evresinde danışma

gereği bile duymayan ve bunu istemeyen insanların böyle bir ruhban sınıfın giderlerini karşılamaya zorlamak ahlaki değildir; hakkaniyet ilkesine ters düşer. Başka birinin özel gereksinmelerini karşılama zorunluluğu "*demokratik bir ülkede*" hiç kimseye yüklenmemelidir. Reşit yaşa ulaşan herkes bir beyanname ile başvurarak dini hizmet alma isteğini belirtir ve o kişi kendi inançlarını yürüten ruhban sınıfının ve kendi inancının kutsal mekânlarının giderlerinin tümünden kendine düşen payı ödeyeceğini taahhüt eder ve böylece ruhbanların vereceği hizmetten yararlanma olanağına kavuşur.

Başka birinin alın terinden hizmet alma, ahiretini "*kendilerince*" garantiye alma, bu hizmeti alanlar ve bu hizmeti para karşılığı verenler için en azından kendi inançları açısından günahtır.

Laik bir ülkede ve yönetimde, herkesin başka birinin haklarını ve özgürlüğünü kısıtlamadan serbestçe örgütlenme hakkı olmalıdır. Bu nedenle dini örgütlenmeye evet diyebiliriz. Devlete düşen görev; bu grupların devlet kaynaklarına yasal ya da yasal olmayan yollarla ortak olmalarını sağlama ve birinin hakkının diğerine geçmesini önlemedir. Burada devlet işveren değil, sadece piyasa ekonomisini düzenlediği gibi, her kesimin hak ve sınırlarını belirlemeli ve korumalıdır. Devlet, hizmet alana aldığı hizmetin bedelini ödetmelidir.

Bu ülkede 20 milyon kişi inancı gereği, bir o kadarı da tercihi gereği bu kurumlardan ve bu kurumlarda çalışanlardan hiçbir suretle hizmet almamaktadır; almayacaklarını da çeşitli vesilelerle belirtmişlerdir. Pekâlâ, bu insanlar hizmet almadıkları kurum ve kişilerin giderlerini karşılamak için yasal olarak neden zorlatılmaktadır. Böyle bir yaklaşım ilk olarak yönetimlerin sinsi niyeti ve amacı ile ilgilidir. Bunun ne adaletle ne hukukla hatta ne de dinle ve inançla ilgisi vardır; bunun sadece ve sadece kolay yoldan halkın sömürülmesi ile ilgisi vardır.

Böyle bir kuruluşa yapılan yardım ihmal edilebilir olsa neyse dersiniz. Ancak 8-10 bakanlığın bütçesine denk bir para her sene bu kuruluşa yani Diyanet İşleri Başkalığına ayrılmaktadır. Ben gezdiğim ülkelerde görmediğim bir garipliği de bizim ülkemizde görüyorum. Camilerin yani yöresi camiye ait dükkânlarla donatılmış; alt katı da çoğunluk para karşılığı işletilen araba parkı olmuş. Gelir, büyük bir olasılıkla bütçe dışı başkanlığı. Her taraf dini yayınlarla doldu; gelirinin bir kısmı başkanlığa.

2020 yılında Korana Virüsü birçok ülke gibi bizi de perişan etti. Virüs bizim ülkeye gelmeden üç ay önce Çin'de patlak verdi. Diyanet işlerinin organizasyon ve oluru ile virüs çığ gibi gelirken, 25.000 kişiye Umre izni verildi. Bir kısmı hastalığa tutulup orada karantinaya alındı; 2.000 kişi de en son aşamada bizde karantinaya alındı. 19.000 kişi (bunların içinde çok sayıda eski ve yeni milletvekili de varmış) denetimsiz Anadolu'nun yüzüne salındı. Gidenler karşılama yemekleri verdiler, törenlere katıldılar; virüs Anadolu'nun kılcal damarlarına kadar bir anda yayıldı. Yetkililerden tıss yok. Hâlbuki bu yetkililer ekranlarda virüs bulaşmasın diye iki kişi birkaç metreden daha yakın bir araya gelmemelidir diye nutuk atıyorlar. Ya Kâbe'de yüz binlerce insan omuz omuza, nefes nefese idi; en azından ölen insanların vebalı üzerinizde.

Umre seferlerini düzenleyen şirketler, bu virüs sıcakta yaşamıyor, bu nedenle Kabe'de olmaz; İran politik nedenlerle, Çin ise zaten hacı göndermiyor diyor; çünkü 500 milyon dolarlık Umre pastasını yitirmek istemiyorlar. Bu nedenle kısıtlanmamalı diyorlar (26.02.2020); Suudi Arabistan 27.02.2020 tarihinde Kabe'yi kapatıyor. Aynı tur şirketler son İstanbul Büyükşehir Başkanlığı seçiminde hacılarımızın demokratik hakları zayi olmasın diye Umre turlarını iptal ediyor; gidenleri de seçime yetişsin diye erken getiriyorlar. Siyaset sosuna bulanmış bir din anlayışı.

Virüsle birlikte çok şeyler yaşıyoruz. Yıllarca politikacılarımız kürsülerden halka şöyle nutuklar verdiler: Bu zihniyet (Atatürkçüleri kast ederek) camileri kapattı. İkinci Dünya Savaşı'nda İstanbul'daki Kutsal Emanetler, emniyete alınsın diye Nevşehir'de birkaç camiye ve savaşa girebiliriz diye de bazı tahılları yine birkaç camiye depoluyorlar ve çevrelerini de askeri korumaya alıyorlar. Bunun adı camı kapatmaya çıkarıldı. Anadolu'da bir söz vardır "Allah'ın parmağı yok ki gözüne soksun". Türkiye'deki camilerin tümünü kapatmak AKP idaresine nasip oldu.

Bir şeyi anlamakta da güçlük çekiyoruz. Kâbe Allah'ın evi; 1.600 yıldan bu yana insanlar yemeyip içmeyip para biriktiriyor; Kâbe'ye gidiyor; kurban kesiyor. Kesilen kurbanlar, verilen zekâtlar, yapılan ziyaretler adına, Kâbe virüslerden korunmalıydı. Kendi evinde bu vefakâr insanları korumayan gücün, Anadolu'nun ücra bir köşesinde sıradan bir adamı koruması bir mucize olur…

Mescit Ne Zaman, Cami Ne Zaman Yapıldı; Niye Yapıldı?

İslam dünyasında Müslümanlarca yapılan ilk ibadet yeri Kuba Mesciti'dir. Hz. Muhammed, 622 yılında Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde Medine yakınlarında Kuba Köyünde İslam tarihinin ilk genel mescidini inşa etmiştir. Daha sonra gelen Hz. Ebubekir ve Osman sadece mescitte ibadet etmiştir.

Hz. Ömer, Kudüs'teki Kıyamet Kilisesi'ni ziyaret ederken namaz vakti girmiş; Patrik'in ısrarına karşın namazını kilisede kılmamış ve kilisenin güney tarafında yakın bir yerde kılmıştı. Buraya Hz. Muhammedin Miraç'a çıktığı yer olarak Hz. Ömer tarafından bir mescit yaptırılmış (M.S 638) ve adına da Mescidi Aksa (yani Mekke'ye uzaklığından dolayı en uzak mescit adı verilmiştir). Emevî halifesi I. Velid de (M.S.705-715) çok büyük bir onarımdan geçirerek baştan aşağı yenilemiştir.

Daha sonra Emevi halifesi Abdülmelik bin Mervan, ilk defa bu mescitte minare eklenerek camiye dönüştürmüştür (M.S. 813-833). Bu camiye Ömer Cami de denir. Kıyamet kilisesinin çan kulesi ile caminin minaresi yan yanadır. Tarihte defalarca kilise olmuş; cami olmuştur.

Yani cami İslamiyet'in ilk çıkışında bilinen bir tapınak biçimi değildir. Hz. Muhammed'den tam 200 yıl sonra cami yapılmıştır.

Emeviler insanları bir araya toplayarak güdümlemenin en etkili yolunun devasa cami yapılarak halkın buraya toplanmasında bulmuştur. Böyle bir olanağı yakalayan yönetimler bunu geliştirdikçe geliştirmişlerdir. İstanbul'un camiler şehri olması boşuna değildir. Gerisini siz yorumlayın…

En Büyük Tehlike Bilgisiz ve Yeteneksizlerin Din Eğitimi Vermesidir

Dinimiz, bir toplumun ve bir insanın her yaş döneminde her şeyinde, işinde, eşinde, evinde, ticaretinde, karşı eşeye davranışında, mal bölüşümünde, hakta hukukta, akla gelebilecek ne varsa her şeyle ilgili görüşlere sahip bir öğretidir. Hatta karışmaması gereken bilimsel alanlara da ne yazık ki din tacirleri ve bilim insanı kadrosundan ücret alan bir kısmı unvanlı, yanlı, çıkarcı ve yeteneksiz kişiler tarafından bulaştırılmıştır. Ancak çağımız bilim çağıdır ve durum eskisi gibi değildir. Dünyanın bir ucunda olandan aynı anda haberimiz olmaktadır; eğer kulağımızı tıkamamışsak. Kulağını tıkayan toplumlar bugüne kadar yer altı zenginlikleri, nüfusları, stratejik konumları nedeniyle iyi kötü şu ya da bu şekilde devlet olarak zamanımıza ulaştı. Ancak önümüzdeki birkaç on yıldan sonra gözü bağlı olarak bir yere gidemeyecekleri açıktır.

Bu nedenle dünyada ne olup bittiğini, geçmişte yaşananları, gelecek için birilerinin ne düşündüğünü, dünyanın başka yer-

lerinde toplumların ne düşündüğünü bilip, toplumumuzla kıyaslayarak yorum yapıp, yargıya varmak gerekir. İşte toplumumuzda ve geri kalmış ülkelerdeki en büyük çıkmaz, dünyayı tanımamış, bilimden nasibini almamış, kendi gerçeğinden başkasını tanımamış insanların, din adına, eğitim adına, hatta öğretisi gereği demokrasiyle hiç tanışmamış olmasına karşın demokrasi ile ilgili yorumlarda bulunmaları ve yol göstermeye kalkışmalarıdır. Dünyayı tanımayanların yapabilecekleri tek şey, olsa olsa, kendi dağarcıklarıyla olayları değerlendirmeleridir.

Bunu herkesin net anlayacağı bir örnekle açıklamak gerekir. Bir çorbanın tadına karar verirken ne yapıyorsak, evrensel bir yönlendirme için de aynı şeyi yapmalıyız. Bir çorbanın tadını, kokusunu, pişip pişmediğini ya da sıcaklığını anlamak için, önce bir eylem (şu hareketleri) yaparız. Kaşığı alır, çorbayı sağdan sola, soldan sağa, alttan üste, üsten alta iyice karıştırırız. Çünkü çorbanın tek bir yerinden alınacak bir kaşık çorbanın tadılmasının, tuzlu, tuzsuz, sıcak ya da soğuk, baharatlı ya da baharatsız bir yere denk gelebilmesi nedeniyle bizi yanıltabileceğini gözlemlerimizle öğrenmişizdir. Aslında bir çorbanın niteliğine karar verebilmek için yapmamız gereken eylem, düşünce dünyamızda doğru karara varabilmek için uygulamamız gereken yöntem (ya da eylem) bakımından aynısını oluşturur.

Eğer siz, sadece bir şehirde, bir bölgede, en fazla bir ülkede yaşamışsanız; sadece bir dinin, mezhebin öğretisiyle büyültülmüş iseniz, eğer sadece yöresel müzikle kulağınız dolmuş ise, eğer sadece kendi dilinizi konuşmuş ve anlamış iseniz, dünya denen tencerenin içindeki çorbanın ne olduğunu asla anlayamazsınız; sadece karıştırmadan bir yerlerden aldığınız bir kaşık çorbayla tencerenin tümüne değer koymaya kalkışırsınız. Benim ülkemde ve birçok ülkede durum bu.

Bilim insanlarımız, sanki kutuplarda, yüksek dağların ba-

şında, resiflerde, derin denizlerde, buzullarda, volkanlarda, çöllerde araştırma yapmış; sanki sayısız ülkenin ekonomisini adım adım izlemiş; dünya tarihini ezberlemiş; sosyal yaşantılarını zapta geçmiş; birçok dinin öğretisinde pişmiş gibi, birini öbürüyle karşılaştıracak, iyi ve kötü yönlerini görmüş biri gibi amiyane tabirle ahkâm kesiyorlar. En iyi bizimkidir diyorlar. Bu da evrendeki diğer değerlerin merak edilip öğrenilmesini engelliyor. Ne yazık ki bu engellenmenin en etkilisi de küçük çağlarda verilen din eğitimiyle perçinleniyor. Başka bilgileri ve değerleri öğrenmede yetersiz kalıyor; dolayısıyla sanatta, bilimde ve edebiyatta doğru dürüst bir katkıda bulunamıyoruz. Bulunanları da şu ya da bu şekilde yurt dışına kaçırtıyoruz.

En iyisi benimkidir deme saplantısından kurtulmamız gerekir. Gelgelelim ki 29.09.2014 tarihinde "*Yeşilay'ın Uyuşturucu Sempozyumunda*" Türkiye Cumhurbaşkanı, zorunlu din dersi olmazsa, uyuşturucu bağımlılığı, terörizm ve şiddet artar diyerek sosyoloji bilim insanlığına soyunuyor.

Oruç tutmayanı, namaz kılmayanı sokakta döverek cezalandıran, içkinin her yerde yasak edildiği İran'ın başşehri Tahran'da dini devrimden sonra patlarcasına arttığı bilinen, kayıtlı 5 milyon uyuşturucu kullanıcısının (bunun suçu da idam edilme olmasına karşın), İslam'ı en katı yaşayan Afganistan'da ve Yemen'de halkın neredeyse hepsinin esrarkeş olduğunun nedenini araştırmadan bu konuşmaları yapmamalısınız. Pakistanve birçok İslam ülkesinde durum farklı değildir. Üstelik bu ülkeler sadece içici değil; ayrıca insanlık suçu sayılacak üreticilerdir de.

Siyasilerimiz ve yöneticilerimiz zorunlu din dersinin geçerli olduğu son 40 yılda; dini öğretilerin yoğunlaştırıldığı son 20 yılda şiddetin, terörizmin her çeşidinin, uyuşturucu bağımlılığının, kadına karşı şiddetin, intiharın, hırsızlığın, vurgunculuğun katlarca artmasını; buna karşın halkının neredeyse %80'ni

ateist olan ya da vaftizden sonra bir kere bile kiliseye gitmeyen insanlardan oluşan Norveç, İsveç, Finlandiya, Danimarka, Hollanda'nın terörizmin ve şiddetin esamesi okunmayan ülkeler olduğunu; cumhurbaşkanlarının ve başbakanlarının, yüzlerce koruma polisi ve arabasıyla değil, korumasız toplu taşıma araçlarıyla işlerine gittiğini görmezlikten geliyorlar.

Olumsuz örnekler bu coğrafyanın tarihinde ve şu anda bu coğrafyada yer alan ülkelerde istemediğiniz kadar çoktur. Çocuk yaşında yavrusunun başını örtmeyen, terörizmden, şiddetten, rüşvetten, yalancılıktan, dolandırıcılıktan arınmış, bilime ve demokrasiye yatkın, konuşma özgürlüğüne saygılı; yaratıcı, sanata, edebiyata katkısı olan tek bir ülke adı verebilir misiniz?

Genç çağda dogmanın kucağına atılan çocuklarımız, önümüzdeki yıllarda dünya gençliğine, bilimine, sanatına, toplumsal barışına kesinlikle ayak uyduramayacaktır.

Türban için "*biz sadece yasağı kaldırdık*" beyanlarıtam anlamıyla hedef şaşırtmadır. Sanki insanoğluna konmuş bir yasağı kaldırmışız gibi… Bu uygulama, insanları er ya da geç Tanrı buyruğu ile günümüz gerçekleri arasında zorunlu tercihe sürükleyecektir. O çocuklara bugün uygar dünyanın uyguladığı medeni hukuku, ceza hukukunu, faiz ve ticaret yasalarını, miras hukukunu, bilimlerin temeli olan evrim kavramını, genetik bilimini, moleküler miras ile kişinin davranışları arasındaki ilintiyi hiçbir zaman tam olarak öğretemeyeceksiniz, içselleştiremeyeceksiniz.

Heykelin, resmin yasaklandığı; müziğin, sahne sanatlarının hoş görülmediği; kadının yaşam tarzının bir sürü katı kurala bağlandığı öğretiyle nereye gidilirse, başına türban geçirilmesinin yolu açılan hatta teşvik edilen gençlerimiz de oraya sürüklenecektir. Bu millet tarihinden ve çevresindeki ülkelerden neden ders alamıyor? Aslında bu bağın başa değil, göze geçi-

rildiğini yakında anlayacağız… Ancak iş işten geçmiş olacaktır. Yaşanacak olumsuzlukların bir kader olmadığını, bir aptallık olduğunu, göz yumanların ve sesini çıkarmayanların da bu toplumun dostu olmadığını bir bilim insanı olarak ben şimdiden söylemeliyim…

KARŞILAŞTIRACAĞINIZ BİR ŞEYİNİZ YOKSA "OLAĞANÜSTÜ" DÜŞÜNCESİNE SAPLANIRSINIZ

Daha önce bir şey hakkında fikriniz, tasarımınız ya da ön bilginiz varsa, karşınıza gelen yeni bir durumkonusunda şaşkınlığa düşmezsiniz. Basit bir patlar motor ve bu motorun gücünü tekerleklere ileten dişliler ve dişlilerin döndürdüğü iki tekerlekle bir araba yapımı konusunda belirli bir bilgi birikiminiz varsa, örneğin lüks bir otomobil gördüğünüzde bu nasıl yapılmıştır diyerek şaşkınlık göstermezsiniz.

Aslında motorun ilk yapımı da size karmaşık gelebilir. Ancak ısınma ile havanın genişleyeceğini bulan ilk kişi bu motorların yapımının ilk basamağını atmıştır. Yapılacak iş, havayı ısıtarak genişletmektir. Bunu da ilk olarak kömürle, daha sonra petrol türevleri olarak bilinen çeşitli yanıcı maddelerle gerçekleştirmek mümkün olmuştur. İnsanın becerisi ve bilgisi geliştikçe daha güçlü da karmaşık motorların, buna bağlı olarak çeşitli araçların gelişmesi olanak dâhiline girmiştir. Aslında ilk girişimleri ya da daha sonra ara kademeleri bilmeyen birisi için bugünkü araçların yapımı son derece karmaşıktır.

Eskiye dönük bilgileri edinmek için yeterli çabamız olmayınca ya da örgün eğitimde bir gelişmenin basitten karmaşığa seyri verilmeyince, çevrenizde merak edenler de bulunmayınca, her şeyi olduğu gibi kabul etmeye ve yapılanları üstün beceri olarak görmeye ve nitelik hanesine yazmaya başlarsınız. Buna kolaycı yol da diyebiliriz.

Eğer bir beyin bir defa bu yolu izlemeye başlamışsa, yani her şeyin zaman içinde gelişerek karmaşık yapı kazandığı süreci öğrenmeden, en son şekli "yapılamazlar ya da mucize ya

da doğaüstü" hanesine yazmaya başlamışsa, biyolojideki olayları Tanrı'nın hanesine, endüstri ve sanayideki atılımları batının becerisine bağlayarak, kendi beynini zorlatmaktan kaçınmaya başlar. Bunlar konuşurken bir zaman gelecek ki bilim insanları bunu bulacak diye sağı solu rahatlatmaya çalışanlardır. Bu insanlara biz aslında dogmatikler diyoruz. Dogmatik olmayanlar "bunu er ya da geç bulacağız" diyerek kendilerini görevli olarak ilan edenlerdir.

Bunlar çoğunluk sınırları daraltılmış dünyalarında mutlu gibi gözükürler; çünkü onları düşünmeye sevk edecek olayları incelemeyi inançlarının yitirilmesi olarak görmeleri nedeniyle bakış ufukları daralmıştır; bu nedenle rahatsız eden şeyler basite indirgenmiştir; çoğunluk da gereksinmeleri biyolojik ihtiyaçlarının karşılanmasıyla sınırlıdır. Kanaat sahibi gibi gözükürler; çünkü ufkun ötesini görmeden kaçınırlar. Aslında çıkar çevreleri tarafından yönlendirilen inançları da bunun gerekliliğini öneren kurallarla doludur. Kuşku inancı zayıflatan tehlikeli bir duygudur. Halbuki bilimsel atılımın motoru kuşkudur…

İşte böyle bir dogmatik tezgâhtan geçmiş bir insan, biyolojik yapılardaki karmaşıklığı görünce, biraz önce anlatmaya çalıştığımız davranışı göstermeye ve canlılardaki her gelişimi noktası noktasına Tanrı tasarımına bağlamaya kalkışır. Bir şeyi nasıl oluştuğunu anlamak için onu zamanda geriye doğru inceleyerek ne olup bittiğine bakma cesaretini ve zorluğunu göze alamadığı için, son gelinen noktanın fotoğrafını çekerek, ona hayran hayran (bazen mel mel) bakmaya başlar. Hayranlık ona inanç bütünlüğü ve gücü kazandırır; karmaşık düşünceden uzaklaştığı için kendini daha mutlu hissetmeye başlamıştır. Kendi gibi olanlarla daha kolay bir araya gelme şansını yakalar; çünkü soru ve neden sonuç ilişkileri ile rahatsız edilmekten uzaklaşmıştır. Kendisi için yaratılan küçük dünyası onun için yeterli olmaya başlar. Bu zafiyetini bilen birilerinin, onu bu

küçük dünyasına kapatarak çıkarları için kullandığının farkına da varmadığı ve sıfatı ne olursa olsun mürşit olarak gördüklerinin, zaman zaman (özellikle de seçim zamanları) önlerine attığı birkaç paket ile dünya nimetlerine sahip olduğunu düşünerek –sorunsuz, sorumsuz, yargısız- mutlu olduğunu sandığı dünyasını kurar.

Üniversitede bu konularda yetkililer de dâhil olmak üzere, başta insan vücudunun yapı ve işleyişini anlatırken, bu yapıyı, anlaşılamaz, yeniden yapılamaz; tasarlanamaz olağan üstü tasarımlar olarak sunarlar. Bir boşaltım sistemi, bir dolaşım sistemi, görme, koklama ve onlarca başka işlevimiz eşi olmayan yapılar olarak anlatılır. İlk bakışta bu yaklaşım doğru mudur? Doğrudur. Çünkü karşılaştıracağınız başka bir tasarım yoktur. Bu nedenle eşsizdir.

Görüyor musunuz, nasıl işitiyoruz; görüyoruz; tadıyoruz; sorusunun başka seçeneği yoktur. Hepsi ilk bakışta doğaüstü bir tasarım gibi gözükür. Ancak şu soruyu kendimize sormayı hiç akıl edemeyiz? Nasıl bir yapı olmalıydı ki, ya da nasıl bir yapı bekliyordunuz ki, böyle bir yapıyı doğaüstü güçlere havale etmeden, "bundan kolay ne var" diyerek hemen kabul edebilesiniz. Aslında böyle bir yapı yok; çünkü biyolojiyle ilgili bilginiz ve yeni bir tasarımınız yok. Doğanın 4.9 milyar yıldan bu yana çeşitli ortamlarında deneme- yanılma yöntemiyle bulduğu yapı ve işlevleri kabul etmeden başka bir şansınız yok. Bunların daha iyi olabileceği konusunda hiçbir zaman düşünmediniz; tasarımınız yok. Onun için avucunuzdakini olağanüstü görüyorsunuz. Bu bilgisizliğinizi gidermek için doğaüstü güçlere ve işleyişlere havale ediyorsunuz. Tasarımı olmayan insanın karşılaştırma; önüne konanı anlama ve geliştirme, daha iyisini düşünme şansı olamaz.

İnsanı ele aldığımızda neden 9.000 çeşit kalıtım bozukluğu (üretim hatası) olduğunu, neden doğadaki var olan fiziksel ve

kimyasal uyarıları tüm olarak değil; ancak bir kısmını algılayabildiğimizi anlayamaz. Fiziki ve kimyasal etkileri algılama bakımından canlıların neden farklılık gösterdiğini bilemez, yorumlayamaz; anlatılırsa da anlayamaz.

Bunun gizemini pekiştirebilmek için, görüyor musunuz, gözümüz şu renkleri görüyor; şu sesleri algılıyor; kalbimiz bilmem kaç sene durmadan çalışıyor; böbreğimiz şu kadar sıvıyı süzüyor gibi her fizyolojik işlevimizin mükemmelliğini anlatmakla işe başlarlar.

İyi de hücre yenilenmesi canlılar dünyasında var, kalp niye sürekli yenilenerek hep sağlıklı kalmıyor; ancak üç rengi algılayabiliyoruz; neden çok daha fazla rengi göremiyoruz (bunun için uygun dalga boyları doğada hala var); neden sınırlı sesleri duyabiliyoruz (ultrasonik, supersonik sesleri duyamıyoruz); neden besinlerimizi ancak %30 randımanla vücudumuza alabiliyor (sindirebiliyor); neden vücudumuza aldığımız besin maddelerini de enerji verimi açısından ancak %37 oranında değerlendirebiliyoruz? Bu eksiklikler ile ilgili yüzlerce soru sormak mümkün. İşte size alternatif tasarım. Ancak elinizdekileri hiçbir zaman masaya yatırmadığınız için, alternatif tasarımınız da olmadı ve bu nedenle her şeyi doğaüstü görme kolaylığına kapıldınız. Uzun yıllar verilenle yetindiniz. Ancak 1950'li yıllardan sonra doğanın verdiği ile yetinmeyerek her organın yapayını oluşturmak için çalışmalara başladık. Eğer dogmaya saplanmasaydık, kaynaklarımızı ve gücümüzü doğaüstü gücü mutlu etme (aslında bizi sömürenleri mutlu etme) için heba etmeseydik, şimdi birçoğumuzun yedek organı olabilecekti. Aslında genetik rehabilitasyon, organ nakli, organ yapımı ve benzeri şeyler, doğaüstü gücün bizden esirgediği nesneleri, ona rağmen yapmadır; başkaldırıştır.

İnsanı rahatsız eden ve hastalıklara neden olan yüzlerce parazit ve mikrop biliniyor. Tarih, suçsuz insanlar da dâhil milyonlarca insanın bu parazit ve mikroplardan dolayı acıklı

öyküsüyle doludur. Bu kitabı okuyanlar 2020 yılında Korona Virüsünün yaptıklarına tanık oldular. Milyarlarca dolar zarar; ekonomik çöküntü ve üstüne üstlük binlerce insanın suçsuz yere ölümü. Bu canlıların, düşünen ve inanan insanlar için bu garezi nereden kaynaklanmaktadır? Aklanmak için diyebilirsiniz ki "*insana ders verme için bütün bunlar yaratıldı*". Nitekim bu hastalık Türkiye'ye gelince, televizyon televizyon dolaşıp evrim ve dincilik konusunda sinsice ve kurnazca halkı güdümleyen bir profesörümüz Bakara suresindeki ayetlerden örnek vererek bunun "*bize ders olması için gönderildiğini*" irad etmektedir. Uzay çağına girdiğimizde ne günlere kaldık koca hünkârım... Tarihte yaşanmış benzeri çok sayıdaki mikrobik felakette Korona Virüsü gibi yaşlılara değil özellikle çocuklara büyük zarar verdi. O zaman suçu olmayan insanların (büyük bir kısmı da çocuk olmalı) bu bedeli ödemesini hangi mantıkla açıklayacaksınız?

Aslında bu sorulara yanıt veren bilim dalı evrimdir. Dünya'nın 4.9 milyar yıldan bu yana her an değişen koşullarına en azından 3 milyar yıldan bu yana uyum yapma çabasıyla sahneye çıkan canlılık, kılıktan kılığa girerek zamanımıza ulaşmıştır. Her koşulun kendine göre bir yaptırımı vardı (sıcaklık deyin, tuzluluk deyin, kuraklık deyin, soğuma deyin, ışın yoğunluğunun değişmesi deyin, yüzlerce koşul); bu yaptırımı karşılayabilenler ayakta kaldı, karşılayamayanlar da ya yok oldu ya da şeklinden ve işlevinden özveride bulunarak başka bir kimliğe, kıyafete büründü. Dünyanın zaman tablosuna göre taşıdığı canlıların farklı olması bu dayatma ve uyumdan dolayı gerçekleşmiştir.

Bu değişim sırasında basitten karmaşığa doğru kazanılan her yapı ve işlev, doğal seçilimde üstünlük sağlaması nedeniyle, kural olarak –çoğunluk- başarılı bir şekilde gelecek kuşaklara da aktarıldığı için korundu; geliştirildi ve böylece canlılar basitten daha karmaşığa doğru evrimsel bir yol izledi.

Ancak geçmişteki bir koşul için geliştirilen ya da kullanılan başarılı bir yapı ya da işlev, koşullar değiştiğinde birden bire bıçakla kesilip atılır gibi sonlandırılamıyor. Ya başka bir yapıya başarılı bir şekilde dönüştürülüyor ya başka bir yapıya dönüşürken eskiden işe yarayan ancak yeni koşullarda kullanışsız olan belirli kısımlarını taşımayı sürdürüyor ya da gelişiminin sadece belirli bir bölümünde bu özellikleri koruyor ya da tümüyle elenerek ortadan kaldırılıyor. Canlıların tümünde ve bizde birçok gereksiz ve işlevsiz yapının bulunması bu nedene dayanır. Bu nedenle genetikte "**Çöp Genler**" denen ve işlevi kalmamış bir gen topluluğundan söz edilir.

Kalp damarlarının çok ters bir bağlantı göstermesi (torsiyon), çeneye ve yutak kısımlarına giden sinir ve damar yollarının düz bir hat izlemeyerek çok anlamsız ve karışık bir yol izlemesi, aslında geçmişte bu yapıların atalarında bulunan o gün işlevsel olan yapıları donatan sinir ve damarların topografisinin (örgülenmesinin) bu gün de korunmasından dolayıdır. Korunmasa ne olurdu? İşlevsel ve yapısal olarak hiçbir şey olmayacağı gibi cerrahlara çok daha kolaylık olurdu. Yani hiçbir şey birden bire ortaya çıkmıyor. Zaman içinde değişiyor. İşte kitabın üst satırlarında "fotoğrafını çeken" ve onun geçmişini araştırmadan "doğaüstü" güçlere bağlayanların düştüğü yanılgı budur.

İnsan gibi ayrıcalı bir yere yerleştirilen bir varlıkta, bu ve buna benzer yüzlerce yapı ve işlev niye düzeltilemedi? Çünkü doğa insana ayrıcalı bir kural ve işleyiş uygulamadı da ondan.

Taş devrinden gelen bir insanı bugün yapılmış binaların (hele AVM'lerin) içine sokar ve fikrini sorarsanız; size doğaüstü güçlerden dem vurmaya başlayacaktır; belki de böyle bir yapıyı kutsayarak ona tapacaktır. Son teknolojiyle yetiştirilmiş bir mühendisi bu binaya sokarsanız, olası elektrik, tesisat, bölme, yerleşim kusurlarını bulup teker teker saymaya başlayacaktır. Yeni

bir binanın yapımı için bu binadan bilgi toplayacaktır; onu geliştirmenin yolunu arayacaktır. Buradaki kusur bulma birilerini küçümseme ve aşağılama anlamına alınmamalıdır. Bu eleştirisel bakış, yeni tasarım ve gelişmeler için tetikleme görevi için gereklidir. İnsanı uygarlaştıran en önemli itme gücüdür. Bu nedenle inşadaki kusurlardan örnekler verirken ne insanı ne de geçtiği yolun hatlı oluşundan söz edemeyiz. Bize düşen doğanın bulamadığını bizim bulup daha mükemmele ulaşmadır. Anladınız mı dogmatikler?

Karmaşık bir binaya hayran olan kesim bu binaya gelinceye kadar bu binada binlerce insanın katkısının olduğunu, becerisini, hatta başarısız olduklarında ortaya çıkan yıkımları ve yeniden tasarlanarak devreye sokulduklarını bilmezse, karşılarında duran bina onlara olağanüstü bir tasarım gibi gözükür. Yıkılan ya da çöken binaların yerine, deneyim kazananların, becerilerini geliştirenlerin, bu yıkıntı üzerine daha gelişmişini yaptıklarını bilemezlerse, duyacakları tek şey hayranlık, inanacakları tek şey ise doğaüstü güçler olacaktır. Aslında bilimin yeterince gelişmediği, mitlerin bilimin yerine ikame edildiği dönemlerde böyle bir davranışı anlayışla karşılamak mümkün; ancak bilimin epeyi yol aldığı zamanımızda hala mitlere bel bağlayanları da doğrusu anlamak zor görünüyor. Bu karmaşık yapı karşısında sığ ve basit bilgilerle donatılanlar kendilerini çaresiz ve yetersiz göreceklerdir. Sığınacakları ve medet umacakları şey de mucizeler, doğaüstü güçler, şans (ve şans oyunları) olacak, tesellileri de bu dünyada bir türlü erişemedikleri saygınlığa ve olanaklara başka bir dünyada erişmenin hayali olacaktır.

Gerçek dünyasını hayallerle süsleyenlerin, hayal kuranların başına ne gelirse, işte bu nedenle, bu kesimi de başına o gelecektir (gelmektedir).Yine sırf bu nedenle, sosyal ilişkilerini geliştiremiyor; dünya sanatına, bilimine katkıda bulunamıyor; yöneticilerini akılları ile seçemiyor; demokrat görünmeye ça-

lışsalar da hiçbir zaman bu olgunluğu içselleştiremiyor; karşılıklı saygıyı da kazanamadıkları için birbirleriyle hep kavgalı oluyor ve bu çaresizliklerinden dolayı da yöneticilerinin gelişmiş ya da bu boyunduruktan kurtulmuş ülkeler olarak nitelendirilen ve bilgi topluluğuna ulaşmış ülkelerin yöneticilerinden talimat almalarını normal bir durum olarak görüyorlar. Bu ülkelerin yöneticilerinin sık sık Amerika Birleşik Devletleri Başkanı ile görüşmeleri ve başkanlarıyla samimi poz vererek fotoğraf çektirmeleri de bu ruh dünyalarının bir yansımasıdır. Siz Mustafa Kemal Atatürk'ün herhangi bir devlet başkanıyla ya da önde gelen yöneticisiyle, sırıtarak, birbirlerinin omzuna kollarını atarak, beline dolanarak, elini tutarak fotoğraf çektirdiğini gördünüz mü?

Evrim, birçoğunun inandığı ve anladığı gibi, sadece maymundan insan olmayı inceleyen ya da ortak atalarını araştıran bir bilim değil, doğanın bu güne kadar kendi işletim sistemi içinde oluşturduğu canlı türlerinin gelişim öyküsünü ve günümüzde de doğanın sundukları ile yetinmeyip kendi özgün tasarımımızla yol almayı öğreten bir bilim dalı olmuştur. Doğaüstü tasarımla yola devam etmek isteyenler, Tanrı'nın bağışını beklerken, evrimciler kendi yollarını çizmeye kalkışmışlardır. Bu nedenle başımıza bela olan virüsleri dualarla değil (gerçi onu yapan çağdışı insanlar hala aramızda bulunmaktadır) aşı ile yenmeye çalışan bir evrimci takım bulunmaktadır.

Aslında geçmişte de bir bütün olan atasal bir toplulukta, o topluluğun bazı üyeleri şansla çeşitli (farklı) ortamlara girerek yollarını birbirinden ayırmışlardır; her iki kol da bir süre yoluna devam etmesine karşın, zaman içinde birinin ortadan kalktığı birçok gözlemle saptanmıştır. Yoluna devam edenler değişebilir olanlar, yeni koşullara uyum yapanlar; çıkmaz sokağa girenler ise katı yaşam tarzını sürdürmek isteyip değişmelere kapısını kapayan canlılar olmuştur. Değişenlerin toplum yapısı heterojendir ve çok çeşitli unsurları içinde barındırır; yeniliklere

açıktır; hatta toplumun o anda benimsemediği düşünce ve hareket tarzlarına da hoşgörülüdür. Değişmeyenlerde ise homojenlik (tekdüzelilik) söz konusudur; değişmelere kapısı kapalıdır. İnsanlara uygularsak binlerce yıl boyunca aynı şeyleri giymek ister; benzer besinleri kullanır; aynı kitabı okur; binlerce yıl önce örnek aldığının yaşam tarzını taklit etmeye kalkışır. Yeni olan her şeyi kendi düşünce dünyasına bir saldırı olarak algılar. Doğal olarak yeni fikir ve araçlar üretemediği için bir zaman sonra yenik düşer.

Bu nedenle 180 yıl önce (24 Kasım 1859) başlayan evrim kuramının ortaya çıkışıyla başlayan yol ayırımı, farklı yönlere doğru evrimciler ve dogmatikler olarak yol almaya devam etmektedir. Görünürde bu süreçte bir tek çıkış kapısı bulunmaktadır. Kimin arkasındaki topluluğu selametle karaya çıkaracağını zaman gösterecektir.

ALICISI OLAN YERDE SATICI DA TÜRER

"Ustalardan ustalığı öğrenemezsen,
kendini yeni gelişmelere bakarak güncelleyemezsen,
boynuna takılan ipin de farkına varamazsın…"

Birçok kişi, yazılı ve sözlü basında benim aleyhimde sık sık konuşan, takma adlı, evrim karşıtı bir zatı neden kınamadığımı sordu[1].

Aslında bu ve buna benzer insanların neden korunduğu merak edilen sorulardan biridir. Bakın dini yapılanmalardaki cinsel istismarların konuşulması neredeyse yasaklı; Umre'den dönen hacıların bu ülkenin dört bir tarafına virüs bulaştırmasının konuşulmaması gibi..

Tarih, halkını, cemaatini, çevresindeki insanları bir çeşit dolandırarak çıkar elde eden insanlarla yazılmıştır. Bu çıkarcıları bugün "*çoğunluk*" aklı başında olan insanlar lanetlemektedir.

---

[1] Aslında bu zatın dini söylemleri kullanarak mükemmel bir yaşam kalitesi elde etmesini yadırgasak bile; bu zatın eldi ettiği olanaklar, son yıllarda yaşadığımız ve gözlediğimiz olaylarda dini söylemle yükünü tutanların yanında bir hiç kalmaktadır. Bu coğrafya, aklını öbür dünya ile bozmuşların önünde eşir-kaside okuyup arkadan yumurtalarını götürenlerin coğrafyasıdır.
Sonunda bir şeyler paylaşılamadığı için takma adlı bu şahsı, kedicikleri ile içeri tıktılar. Ancak yıllarca bu insanı kimlerin parasal olarak desteklediğini hala açıklamadılar.
Bir gazeteci bu kişinin arkasında İsrail lobisinin durduğunu, birileri tarafından parasal olarak desteklendiğini söyleyen bir gazeteci İstanbul mahkemelerinde görevsizlik ibaresi ile 10 yıl mahkeme mahkeme dolaştırıldı. Sonunda malum kişi zaman aşımından mahkeme açılmadan dava sonlandırıldı. Vallahi arkasında ben yoktum… Kim olduğunu bilme devletin işi…

Ancak hiçbir kurum bunun sosyolojik yönüne eğilme zahmetine katlanmamaktadır.

Bu insanlar niye çıkar; bir sürü insan neden tekrar tekrar soyulur? Ateist geçinen ülkelerde bu soygunlar niye yok denecek kadar az? Sorunun yanıtı bu yazının başlığında yatar; alıcısı olan ortamlarda satıcı da türer.

Eğer bir kitle eşek gibi davranma kimliğini seçmişse şu ya da bu şekilde sırtına binecek biri bulunur ya da binecek kişiyi bizzat yaratır. Eşek kimliğine bürünmüş bir kitlenin olmadığı bir ortamda sırta binen niye olsun ki? Herkes aklını peynir ekmek ile mi yedi!!! Dolayısıyla eşeklerin sırtına binenlerden değil de, eşek olmayı tercih edenlerden başlanarak sorun çözülebilir.

Herkesin bildiği birkaç örnek vermek isterim. İsmailliye mezhebinin lideri Ağa Han, her sene çoğu fakir olan müritlerinin dişinden, tırnağından biriktirerek aldıkları altınla tartılırdı. Doğum günlerinde İsviçre'nin en pahalı otelini toptan kapatıp, salonunun ortasına dışkısını yapıp, içine 3-4 karatlık elması gömerek, güzel mankenlerin ağızlarıyla dışkısını karıştırıp elması bulmasını ister ve elması bulana verirdi. Her defa da elması alan birileri bulundu...

Milli Görüş politikası ile Avrupa'da soğan yiyip para biriktiren insanların birikimi yine Allah Lillah söylemi ile belirli insanların ve belirli partilerin kasalarına akıtılmıştır (bunun tarihe geçen adı Deniz Feneri davasıdır). Bu partinin birinin başkanı kilolarca altını ve parayı zimmetine geçirdiği için 2,5 sene hapislik cezası yemiş; ikinci sorumlusu, yasal olarak temize çıkmadan, dokunulmazlık zırhıyla zamanımıza kadar korunmuştur; hatta cumhurbaşkanı olmuştur.

Bu soygunun devamı ise başka bir adla kurulmuş parti olsa bile, Alman yargısıyla saptanmış olmasına ve kendi ülkelerindeki uzantılarına gerekli cezalar verilmiş olmasına karşın, esas

uzantısı olan Türkiye'deki faillerin bir çeşit "*yasal koruma*" ile bu güne kadar işlevleri ve kimlikleri açığa kavuşturulamamıştır. Bu da tarihe bir soygunun bilinmeyen öyküsü olarak geçmiştir...

Anadolu'da cübbeli, cübbesiz hocalar, şeyhler, dini liderler, dini söylemleri ağzından bırakmayan eşraf, siyasetçi, bürokrat, halkı şu ya da bu şekilde istekleri yönünde güdümlemiş; yerine göre soyup soğana çevirmişlerdir. Bu, sadece ülkemizde değil, dini söylemleri yaşamının en önemli öğretisi olarak belleyen, dini baskının olduğu, her kusuru ya da gitmezliği takdiri ilahiye bırakan ülkelerin hepsinde eşeğe binenler ortaya çıkmıştır.

Dünyaya uzun süre egemen olan (bu gün de olduğu söylenen) İngiliz Siyasetinin sosyolojik yorumunda şunu görürüz: Yaşamı boyunca iki özelliği aynı zamanda taşıyan ve kullanabilen insanlar bulundukları toplumu felaketlerden korumuş; bunu yapamayanları egemenliklerine almışlardır. Bu özellikler **akılcı düşünme** ve **munislik (sakinlik, soğukkanlılık)**'dir. Çünkü bu iki özellik bir şeyi mantıklı düşünebilmenin vazgeçilmez iki unsurudur. Bu coğrafyanın liderlerinin asıp kesmeyle yol almaya çalışmalarının ve çevresindeki insanları (onların yasal olarak yetkileri olsa bile) sadece figüran olarak kullanmalarının çıkmaz sokağa girmek olduğunu ne yazık ki bir sonraki kuşak -eğer biraz bilimsel gelişmelerden nasibini almış ise- iş işten geçtikten sonra anlayabiliyor. Tutucu ülkelerde de hiçbir kuşak…

Neden kuzey ülkelerinde eşek ve binicisi olmadığını merak ederseniz, onların eğitim sistemini ve dine bakışlarını öncelikle öğrenmeniz gerekir.

Tarihte bunu afyon yutturarak, sihirbazlık oyunları yaparak, şifa dağıttığını ileri sürerek, cennetten yer satarak yapanlar da olmuştur.

Ancak eşeklerin de ayılmamaları için benzer şekilde zayıf yanlarının sürekli beslenmesi ve uyuşturulması gerekir. Bunun en kolay yolu onların dogmasını güçlendirmektir. Çünkü dogmaya bir defa saplanmışsanız, önünüzü göremezsiniz; belirli dozlardaki dogma uzun süre yeterli olmadığı için, dozunun gittikçe artırılması gerekir. Bu nedenle bu eşek binicilerinin yanında yükselmeyi ve pay almayı bekleyen her zaman bir halka oluşur; yükselenlerin de şefe tartışmasız bağlanması, haklı ya da haksız her durumda onu savunması, dediğini yasa gibi görüp, onu dediklerini eşeklere uygulatmayı marifet bilen bir çemberin olması gerekir. Aslında din kisvesine bürünmüş organize işlerdir bunlar…

Bu aşamaya gelindiğinde hiç kimse şefin hata yapıp yapmadığına bakmaz; onda keramet aramayı marifet bilir. Onsuz Dünyanın dönmeyeceğine inanır. Bir defa bu batağa saplandığında, görüş açısı daraldığı için olup biteni de doğru değerlendiremez. Değerlendiremeyince, şefinin kusurlarını düzeltme yerine, onda keramet aramaya başlar; tek amacı suçlamalar ne olursa olsun biat ettiği kişiyi koruma olur. Bu korumada ahlaki değerleri, dini söylemleri, yasal yorumları istediği gibi tahrif etmeyi marifet bilir. Peşine takıldığı kişinin son söylediği onun için yasadır; liderinin daha önce söyledikleri ile son davranışları çelişse dahi, onu anımsamamayı, çıkarları için onları görmemezlikten gelmeyi; hatta hedefe varmak için her türlü ahlak ve yasadışı yolların kullanılmasını mubah görür ve bütün bunları da iş bilirlik sıfatı ile taçlandırır. Hele ona bir de bekanın korunması gibi ulvi bir duygu eklenirse, tadından yenmez olur…

Bütün bu anlattıklarım bu coğrafyada yaşayan insanların her gün karşılaştıkları ve tanık oldukları olaylardır. Eğer zamanında gerekli, bilimsel, mantıksal ve yasal tepki gösterilmezse, bunu önleyecek eğitim süreçlerinden geçirilmezse, kırıntı halinde kalmış analitik düşüncesiyle başlangıçta mırın kırın etse

de etkilenen topluluk sonunda eşek kimliğine bürünür. Elde edeceği bir avuç arpa için başına torbanın geçirilmesine sesi çıkmaz. Ortada eşek olunca binicisi de türer. Her kesimde, her aşamada, her cemaatte eşekler ve biniciler ayrılmaz eş olarak bulunur.

Bunların ortak özellikleri şikâyet etme, birbirlerinin aleyhinde konuşma ve dedikodudur. Bu nedenle yöneticilerinin yargı yoluyla aklanmaları ya da birilerinin yöneticileri suçlama durumunda yargı yolunun kullanılması kuralı olarak bu kesim için önemli değildir; sadece bağlandıkları insanın "doğru ya da yanlış" beyanı esastır.

Bu nedenle ben binicileri değil, eşekliğe soyunanları kınarım; bazen de duygusal tarafıma gelir onlara acırım. Ancak ortada bir eşek takımı varsa, şu ya da bu şekilde bir sürü çıkarcı peyda olacaktır. Biri olmaz isebir başkası, ancak muhakkak biri olacaktır.

Bu nedenle bilime aykırı zırvalarla dogmanın batağına saplanmışbu kesimi şu ya da bu şekilde sömüren, edindikleri ile köşklerde yaşayıp, karşısına çekici kızlar alıp Ankara Havaları oynayıp, göbek atanları niye kınayayım ki. O eşeklerini bulmuş biniyordu. Eşek memnun binen memnun. Bu nedenle aleyhinde hiçbir girişimde bulunmadım.

Bunun olsa olsa bir aydın duyarlılığı ile her mahlûka acıdığımız gibi bu insanlara da acımaktan öte bir duygu olmamalıdır diye düşünüyorum.

Ancak böyle bir ortamda şeflerin yönlendirdiği kin, nefret, ileri aşamalarda acımasız saldırı, katliam, akıl dışı infazlar günlük olağan işler haline gelebilir. Eğer yasalar bu kadar katı davranmaya izin vermiyorsa, çeşitli yollardan fikir özgürlüğüne saldırı başlatılır. Çünkü kendini gerçekleştirmiş insana özgü duyarlılık köreltilmiştir.

Otçul hayvanların çok önemli bir zaafı vardır. Önlerine yeşil

bir yaprak uzattığınızda sizi izlemeye başlarlar. Onu, istediğiniz yere bu yapraklı dal parçasıyla götürebilirsiniz. Çünkü ufku görme ve değerlendirme yetisi olmadığı için önündeki bir demet otu kendisine sunulmuş en büyük şans ve iyilik olarak görür. Güdüldüğün farkına bir türlü varamaz. Eğer elden yeme alışkanlığını bir defa kazanmış ise sırtına vurulan yükün de farkına varamaz. Ömrü billah sırtında yük, birinin eline bakar. En ilginci de sahibi onu zaman zaman nodullasa, kırbaçlasa bile sahibinin arkasından yürümeye devam eder. Bir sürü ülkede demokrasinin bir türlü yerleşememesinin, demokrasi yerleşti dediğimiz ülkelerin birçoğunda, halkın sürü davranışı göstermeye devam etmesinin, sadece günü düşünerek hareket etmesinin, gelecek için önemli bir öngörüsü olmamasının, aslında temelinde yatan neden bu güdümlemedir. Niye bazı ülkelerde halkın diğerlerindekilere göre daha kolay güdüldüğünün nedenini de siz bulun…

Bu yapılanmanın en büyük tehlikesi demokrasi düzeninin kurulmasında aksamalara neden olmasıdır. Çıkarı ön planda olan ve şefin dediklerinden başka bir şeyi doğru olarak kabul etmeyen bu kitle güdülendirilmiş oyları ile ülkenin geleceğini yönlendirmeye başlar.

Yorumun bittiği yerde icazet başladığı için bu toplum er ya da geç çatlar. Buna paralel sıfatı takmanız ya da gerçek ya da hayali düşmanlar yaratarak gidermeye kalkışmanız, aslında akılsız yürütülen bir sürecin sonucundan başka bir şey değildir.

Bu ülkede, daha sonra adına paralel sıfatı takılan kökeni yabancı ya da yerli bir yapılanmanın olduğu, devlet eliyle beslendiği, korunduğu nedeyse yarım yüzyıldır biliniyordu. Kaldı ki bugün bu yapılanmaya en çok ses çıkaran kesim geçmişte bu kesimle kol kola gezen kesimdi. Bu devletin güvencesi olan kişileri ve kurumları bu paralel yapılanma sistematik ve çok sinsi

girişimlerle yok ederken, bu kıyımın savcısı sıfatını kendine takanlar; sıranın kendi ayaklarına basılmaya geldiğinde, bu melun ellerin kendi yüzlerindeki maskeyi de düşürmeye kalkıştıklarını görünce adalet savunucularının şahinleri oldular. Bütün bu olanları seyreden; ancak sadece seyreden topluluk ne yapıyor. Doğal olarak seyretmeye devam ediyor; edecek de. Çünkü belirli bir kapının önünde yatarak beslenmeye alışmışlar; yediği yemeğin kökenini ve doğuracağı maliyeti hesaplamayı hiçbir zaman düşünmezler; onların tek görevi çıkarları sürsün diye sahiplerini koşulsuz korumadır. Bunun uygulamasını da yakında göreceğimiz fırsatlarımız olacaktır…

Bu batış, yöneticisinin, şefinin, şeyhinin ve onun ahfadının kusurlarını, suiistimallerini, çıkar hesaplarını görmemeyle ve örtmeyle başlar. Biraz daha düşünmeye yatkın olanlar; olup bitenlerin artı ve eksilerini toplayarak, kendilerince bütçe artıyla kapanıyorsa desteklenmesinin yarar getireceğine inanırlar. Hâlbuki sistem laçka olmasın diye devlet bir kuruş alacağı için nasıl 100 lira harcıyorsa, başarısı ne olursa olsun, ahlaki değerlere ya da yasal kurallara aykırı yapılacak her eylem en etkili şekilde karşılığını bulmalıdır. Ciddi bir yönetimde, şu işleri yaptı; bu nedenle küfür etmesine, hakaret etmesine, kurumları ve kişileri aşağılamasına, onu bunu dayanağının olup olmamasına bakarak suçlamasına izin verilemez. Bir suçlu varsa onun haddini bağımsız yargı ile vermelisiniz. Küfürlerinizle değil…

Unutmamak gerekiyor ki, en önemli model eğiticiler, akşam sabah televizyonlara çıkıp uzun uzun konuşan politikacılarımızdır. Kin, nefret, hakaret, küfür ile haklı olduğuna inandırmaya çalışan bu zevat, yetişmekte olan gençlerin zihinlerinde çatışma kültürünün en kötü tarzını aşılamaktadırlar.

Bilim insanlarının en önemli araçlarından biri, aynı konuda yaşanan bağımsız olayları bir araya getirerek, yorumlama ve bir sonuç ortaya çıkarmadır. Dogmanın aşılandığı, politikacı-

ların kin ve nefret kustuğu bu coğrafyada yüzyıllardır kan ve şiddetin durmamasının nedenini anlamamaya direnme de korkarım ki bizim de bu bataklıktan çok uzak olmadığımızın göstergesidir. Dilerim yanılmış olalım…

"ALLAH BİLİR" SÖZÜ DÜŞÜNMEDEKİ FARKLILIĞIN TEMELİDİR

"İnanç, gerçeği bilmek istememektir!"(Nietzsche)

Evrimciler ile yaratılışçıların mantığı kökten farklıdır

Evrimciler ile yaratılışçılar karşı karşıya geldiklerinde dinleyicilerin bilgi dağarcığı kısıtlı kalmış kesimleri için en kolay anlaşılır yorumları yaratılışçılar yapar. Çünkü her şeyin en ince ayrıntısına kadar açıklanması evrimcilerden beklenir. Bilinmeyen bir şey varsa, bu, evrimcilerin, çaresizlik, cehalet ve yetersizlik hanesine yazılır. Kaldı ki bilinen bir şeyin bile kısıtlı zaman ayrılan bazı görsel programlarda (televizyonlarda) açıklanması için yeterli zamanın bulunamaması da ayrıca evrimciler için başka bir çıkmazdır. Bu nedenle evrimciler tartışmalarda hep bir şeyi bilimsel verilerle –sanki akademisyenlere hitap ediyormuş gibi- açıklamak ve aydınlatmak peşindedir. Bir şeyi eksik söylediklerinde ya da yüzeysel anlattıklarında, konuya ciddi eğilim gösterilmediğinin rahatsızlığını yaşarlar. Onların dünyaya bakış açısı budur. Onların, çaresiz kaldıklarında, bir şeyin eksiğinin ya da fazlalığının nedenini açıklamak durumunda kaldıklarında, yanıtlayamadıkları soruları olduğunda, bütün bunları başka birine havale edecekleri bir varlık yoktur. Bu evrenin her düzeyde düzenini açıklamada kendilerinin sorumlu olduğunu düşünürler. Düşünsel açıdan alabilecekleri tek desteğin kendisinden ve kendi gibi bilime katkı sağlayanlardan geldiğinin farkındadırlar. Bu nedenle mucizeye inanmazlar; fizik, kimya, jeoloji ve biyolojiden başka araç; ma-

tematikten başka bilim dili tanımazlar. Bu nedenle de her şeyi yukarıdan bekleyenlerle yollarını ta başında ayrılmışlardır ve göstermelik uzlaşma çabalarının ötesinde hiçbir zaman ortak bir dili geliştiremeyeceklerinin farkındadırlar. Binlerce yıl dogmanın bataklığına saplanmış büyük bir kitleyi, sayılı kişiden oluşan evrimcilerin –şimdilik- yönetimdekilerin desteğinden yoksun güçsüz kollarıyla kurtarmanın kolay olmadığının da bilincindedirler. Özellikle karşı grubun, binlerce yıldır, ticaret, siyaset, çıkar ilişkileriyle örümcek ağına dönmüş ilişkilerinin –birkaç bilimsel söylemle- birden bire sökülemeyeceğinin de bilincindedirler.

Evrimciler Kusuru ve Eksikliği Kendinde Arar; Dogmatikler Onu Yukarı Havale Eder

Evrimciler, yaşayan, ölen, kusurlarından dolayı sorumlu tutulabilen, arandığı zaman bulunabilen, gerekirse yaptıklarından dolayı cezalandırılabilen varlıklarla –hayali değil, yani görünen varlıklarla- yola devam ederler. Bir şeyin elde edilmesinin ancak çalışma ve alın teri ile gerçekleşebileceğini bildikleri için gücü kendilerinde arar ve kullanabilecekleri tek aracın doğa bilimlerinin olduğunun bilincindedirler. Bu evrimci bakıştaki insanların tarihte, gerekli atılımı yapamamalarının nedeninin,kendileri için gerekli olan bilimin çeşitli dallarının gelişmesini beklemekten dolayı olduğunun; engel olarak karşılarında hep bağnaz bir direncin olduğunun; bugün doğru olarak bildiklerinin yarın elde edilebilecek yeni bilgilerle değişebilecek olduğunun; bugün doğru bildiklerinin bile olası bir yanlış yönünü bulabilmek için her zaman çaba içinde olmaları ve tutucu olmamaları gerektiğinin bilincindedirler. Bu nedenle sürekli arayış peşindedirler. Dur ve yeter sözcükleri yaşam felsefelerinde yoktur. Yerinde durmayı, binlerce yıl aynı şeyi tekrar etmeyi düşünce sisteminin körelmesi olarak görürler. Yarının bugünden farklı olması gerektiğini bilirler. Dünün bilgileri ile

güne başlayanların yaşayacakları dünden farklı olamayacağının farkındadırlar. Hep ileriye adım atmayı, uygar ve düşünen insanın en önemli özelliği olarak görürler. Yanlış adımdan dönmeyi de erdem olarak değerlendirirler. Her zaman doğru adım atmanın da olanaksız olduğunu farkındadırlar. Bu nedenle doğrularını yaratılışçılar gibi yanlışlarının üstüne oturmaz; doğrularını doğrular üzerine oturtmaya özen gösterirler. Bunun böyle olmadığını, çıkmaz sokağa girdiklerini gördükleri an, geriye dönmeyi bilimin erdemi olarak görürler.

Bilimden, evrenin gerçeklerinden haberi olmayanlar; dogmaya saplanmışlar, bu arayışları –*sanki her şeyi bir anda öğrenmek ve bilmek gerekliymiş ya da zorunluymuş gibi*- yerine göre yetersizlik, kararsızlık ve zaman zaman bilimin çaresizliği olarak algılar ve evrimcileri bu yönleriyle vurmaya çalışırlar. Geçmişte savunulan bir şeyin yine evrimciler tarafından bugün tersinin savunulması ya da açıklanmamış bir işleyişin araştırılması bilimin yetersizliği olarak sunulur. Hâlbuki bilimsel düşüncenin kendisi, eski bilgilerini yenileyen ve revize eden; hatta toptan rafa kaldırıp yenisini koyabilen bir düşünce sisteminin adıdır.

Yaratılışçı kesimin böyle bir derdi yoktur. Sırtını çok geniş bir kitlenin de inandığı Tanrı'ya dayamıştır. Herhangi bir şeyi araştırma gereğini duymaz. Onun yerine birileri karar vermiştir ve onun bilgisine ulaşmaya çabalamanın da olanağı, yerine göre bir yararı yoktur. Olsa olsa kutsal kitaplardan bazı izler sürerek bilgiye ulaşılabilir düşüncesindedirler. Bu nedenle her gün yazılı ve görsel basında bu izleri bulduğunu ileri süren insanlarla vakit yitirirler (izi bulduklarını söyleyenler de ceplerini bu arada doldururlar). Bu düşüncede olanların ortak tarafı: Evrenin yapısı ve işleyişini; ancak sınırlı düşünce sığamız ile sadece çok küçük bir kısmını anlayabiliriz saplantısıdır. **Gerisini Allah bilir…**

Allah Bilir Demeyle Sorunun Çözülmediğini Anlamamız Gerekiyor

Herhangi bir tartışmada bu kesimi sıkıştırdığınızda, bilmediği ve çaresiz kaldığı her noktada "***Allah bilir***" diyerek, sorumluluk almaktan kaçınır ve gündemdeki sorunun nasıl çözülebileceğinin şifresini doğaüstü güce bırakır. Bu nedenle, bu kesim, bilimsel merak nedeniyle bir şeylerin peşinde olmaz. Dolayısıyla doğadan elde ettikleri ile yetinir. Bir şeyi araştırma, doğanın bulamadıklarını bulma (örneğin bitki ve hayvan ıslahı gibi), daha iyisini yapma, evrensel işleyişin ayrıntılarını öğrenme onun merak alanı içinde değildir. Hatta bunları yapmanın doğaüstü güce saygısızlık olduğunu da düşünerek, bunu yapanları suçlamaya da kalkışırlar.

Doğanın işleyiş biçimini öğrenmiş evrimci bir gözle bakıldığında doğal karşılanan; ancak acıma ve empati duygusuyla yani çok sonraları, insanın sosyal evrimiyle yeniden şekillenmiş insan soyunun düşünme tarzıyla, doğuştan gelen yetersizlikleri, haksızlıkları, farklılıkları, en basit düşünme tarzı ile bile açıklayamayınca, bütün bu eksiklikleri ve kusurları "*Takdiri İlahi*" diyerek yine bir doğaüstü gücün üzerine yıkarlar. Bütün bunların doğanın işletim tarzının bir parçası olduğunu anlayamazlar. Yeni bir şeyi bulma çabası içinde olmaz; görünen eşitsizlikleri ve haksızlıkları da bir gücün takdiri olduğuna inanarak yetinirler. Onun için de insan soyunda görünen bin bir çeşit hastalığın, eksikliğin, kusurun nedenini araştırma gereğini duymamışlardır, onun kader olduğu düşüncesiyle, insan soyunun azap çekmesinin sorumlusu olmuşlardır. Ancak –bugün- bunun da farkında değillerdir…

Asıl çelişki burada başlar. Yaratılışçılar, bir yaratıcıya gerek duymayan insanları suçlar ve insanın en önemli özelliği olarak doğaüstü bir güce inanmak olduğunu; buna inanmayanları bir çeşit hayvansal duygularından kurtulamamış varlıklar olarak

görür. Hayvanlarda inanma duygusunun olmamasını da kanıt olarak gösterirler.

Evrimciler de doğayı değiştirmeden, anlamadan sadece var olanlarla yetinen bu insanları, sosyal organizasyonlarını belirli bir oranda geliştirmiş olsalar bile onları evrimin ilk basamağına adım atmış bir kitle olarak görürler. Çünkü evrimciler, insanı, bir şeyin nedenini araştıran canlılar olarak görürler ve hayvanlardan ayıran en önemli özelliğin bu olduğunu bilirler. Nobel almış 500 kişinin inancının olmamasını kanıt olarak gösterirler.

Hatta evrimciler, insanlık tarihinde yaşanan soruların yanıtları bulunamayınca, geçici olarak onun açıklanmasını doğaüstü bir güce havale edip rahatladıklarını; belirli zamanlardaki gelişmeler ile bir zamanlar bilinmez olan soruların açıklanmasıyla (basitten karmaşığa doğru)doğaüstü güçlerin yeniden tanımlanarak (ateşten başlanarak, Fırtına, Ay, Güneş, çok tanrıcılık ve tek tanrıcılık gibi), birbirini izleyen, gittikçe daha donanımlı Tanrıların yaratıldığını bilirler. Bütün bu tutuculuklar ne yazık ki sosyal organizasyona ve yönetimlere etkin bir şekilde işlediği için birçok olumsuzluklara neden olmuştur. Din ve inanç insan soyunu en çok etkileyen unsur olmuştur.

İlk Olarak Laikliği Doğru Anlamalıyız

Aslında sorunun en çarpıcı yanı, bu iki kesimin bir kavramı farklı şekilde anlamalarından kaynaklanır. Örneğin yıllarca tartıştığımız ve bir türlü üzerinde anlaşamadığımız "*Laiklik*" kavramı her iki kesim tarafından farklı algılanmıştır. Tutucu kesim "*herkesin inancını serbest olarak yaşaması*", diğer kesim de "*yönetimdeki insanların kesinlikle din ile ilgilerinin olmaması, dini siyaset karıştırmama*" olarak anlamışlardı. Neyse ki tutucular ülkemizde en sonunda kendi görüşlerini şu ya da bu şekilde yerleştirdiler, "*türbanla ve çarşafla ortalıkta gezmek ve kamuda çalışmak serbest oldu*", dinin siyasete karıştırılmaması düşüncesi ise rafa

kaldırıldı, "*kamu yatırımları, kamu kuruluşları hatta üniversiteler bile dualarla açılmaya başladı; dini örgütlenme her yerde belirleyici unsur oldu*" ve böylece Türk tipi laik bir devlet olduk.

Durum, aklıselimle açıklanamayacak bir noktaya ulaştı. Öyle ki Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin '*zorunlu din dersi kaldırılsın*' kararını (2014, Eylül) anımsatarak, "*Bu yanlış bir karar. Dünyanın hiçbir yerinde zorunlu fizik dersinin, zorunlu kimya dersinin, zorunlu matematik dersinin tartışma konusu olduğunu göremezsiniz; ne hikmetse zorunlu din kültürü ve ahlak dersi her zaman tartışma konusu oluyor*" açıklamasıyla, din dersini, temel bilimlerin eşdeğeri olarak sunuyor.

Din dersinin zorunlu olmasını savunanlara "*dünyanın hangi uygar ülkesinde din dersi zorunlu?*" diye sorarsınız, avam bir söylemle "*hepsinde*" diye yanıt alıyorsunuz. Ülke ismi veremiyorlar. Bırakın zorunlu din dersini, bugün gıpta ettiğimiz ülkelerin birçoğunda, insanların en son kiliseye gittikleri tarih, kendi iradelerini kullanamadıkları, doğumlarını izleyen günlerde, anlarının babalarının vaftize götürüldükleri tarihtir. Çünkü bir insanın gelişmesinde ve doğru yargıyla düşünebilmesinde, din değil evrensel bilgi esastır. Uygar dünya bunun farkına çoktan varmış; varmayanların efendisi olmuş durumdalar; darısı bizim başımıza. Din, evrensel bilgi olsaydı ülkelerin tümü bir dine (büyük bir olasılıkla akla en yatkın olanına) mensup olurdu.

Dinimizin bırakın tüm dünyaya egemen olmasını, kendi içinde bile tutarsız sayısız uygulaması vardır. En basitinden bayramı, 2014 yılı itibariyle, bir kısım ülke Ekim ayının 4'ünde (bizim dâhil olduğumuz grup), bir grup 5'inde, bir grup ise 6'sında kutluyor. Astronomik bir olay olan ve ölçülebilen en basit bir şeyde bile herkes kendi yorumunun doğru olduğunda diretiyor. Hatta semavi dinlerin kurucusu olduğu söylenen,

Hz. İbrahim'in[2] doğduğu tarih, doğduğu yer, yaşadıkları yerler, her üç dinde farklı anlatılır. İbadette, haçta, zekâtta, kurban kesmede, kadınlarla olan ilişkide, abdest almada, namaz kılmada, uzlaşma yoktur; cariyeliğe, zinaya, son zamanda sık sık rastladığımız yalana[3], talana, hırsızlığa, günaha bakış açıları benzer değildir. Kendi içinde belirli bir uzlaşma sağlayamayan, bin bir parçaya bölünmüş bu öğretinin evrensel olduğu savıyla ortaya çıkmak gülünçtür. Museviler ve İseviler, çoğunluk İbrahim Peygamberin İsmail diye bir oğlunun olmadığını ya da onu tanımadıklarını, keza Kâbe'yi onun kurmadığını, kurban için emir buyurmadığını söylüyorlar. İbrahim Peygamber'in Hacer'i ve Musevi olmayan diğer eşlerini kendilerine hediyeler verdikten sonra gönderdiği söyleniyor; birçok tartışma ve

[2]Her ne kadar üç dinin **Hz. İbrahim**'i anlatımı farklıysa da, en çok kabul gören: M.Ö. 2000'li yılların başlarında yaşadığı, Hindistan'dan Anadolu'da Urfa'ya göç etmiş çok Tanrılığa inanan bir aşiretin lideri **Brahman Azer**'in oğludur. **Brahman oğlu Abraham/İbrahim, babasının aksine tek Tanrıcılığı savunur.**

Abraham/İbrahim; Adıyaman/Urfa bölgesinde Komagene kralı Nemrut'la mücadele eder. Nemrut'un bulunduğu bölgeden ayrılır, eşi Sâre, yeğeni Lût ve diğer adamlarıyla birlikte, önce Harran'a, ardından Ürdün ve Mısır'a gider, daha sonra da Filistin'e geçer.

Abraham/İbrahim eşi Sare'den oğlu İshak olur. İshak Yahudilerin atası kabul edilir (her üç dinde). **Yine Abraham/İbrahim'in Mısırlı Kipti hizmetçisi Hacer'den İsmail** isminde oğlu olur. Bu da Arapların atası kabul edilir (sadece Müslümanlıkta) (Nurullah Aydın'ın 3 Ekim 2014 tarihli yazısından).

[3] Dünyanın en güçlü istihbarat örgütüne sahip Amerika'nın başkan yardımcısı Joe Biden, 05.10.2014 tarihinde Amerika'da, Harvard Üniversitesinde yaptığı bir konuşmada, Türkiye'nin IŞİD ve El-Nusra başta olmak üzere terör örgütlerine binlerce ton silah ve yüzlerce milyon dolar para yardım yaptığını, neyse ki yaptığı hatanın farkına vararak yanlıştan döndüğünü açıkladı (Türk hükümetinin sert çıkışıyla, 05.10.204 tarihinde bu söylemi inandırıcılıktan uzak bir üslupla yumuşatmaya çalıştı).

Böyle bir suçlamayla sadece yabancılar değil, tezkere görüşmesinde, muhalefet partilerinin sözcüleri, Irak ve Suriye'de öldürülen yüzbinlerce insanın faturasını bize çıkarmadan çekinmemişlerdir. Görünen o ki, cebimizden çıkacak para, damarımızdan akacak kan ile bu rezaleti bize temizlettirecekler. Irak'ta Saddam'ın 36. paralelin kuzeyine çıkmaması için her türlü olanağı seferber eden Türkiye bunun ceremesini yıllardır ödemesine ve neredeyse ülkenin bölünme aşamasına getirilmesine karşın uslanmadı; ders almadı; benzerini Beşar Esad'a uygulayarak düşeceği ikinci bir çukuru kazdı. Nasıl çıkacağımızı gelecek gösterecek.

sorun da bu son görüş ayrılığından kaynaklanıyor. Her ne kadar "*benim dinim en iyisidir desek de*" bir dinin başka bir din mensupları tarafından hurafe olarak görüldüğü bilinen tarihsel bir gerçektir. Buna karşın hiç kimse "*akıl sağlığı yerinde olmayanlar ya da dogma çukuruna saplanmamışlar hariç*" fizik, matematik, kimya ve biyoloji bilimlerini tartışmaya yeltenmez. Eğer bir ülkede din dersleri temel bilimlerden daha önemli bir yere konmaya kalkışılıyorsa, o ülkenin başının beladan eksik olmayacağını söylemek kehanet olmayacaktır.

Analitik Düşünceyi Öğrenmemişseniz…

Ancak yaşadığımız coğrafyaya ve benzer dini inançları taşıyan komşularımıza baktığımızda bölünme, çatışma, sürtüşme, savaş, çeteleşme, katliam, gaddarlık, işkence, hunharlık ve sayılabilecek tüm insanlık dışı davranışların kol gezdiğini görüyoruz. Herkes bu rezilliklere çeşitli bahaneler bulmaya çalışıyor. Ancak bunların hepsi gerçeği örtmeye yönelik çabalardır.

Laiklik tanımını yerli yerine oturtmazsanız, bugün ya da yarın, bu tanımı çarpıtan ülkeler, bugün gördüğümüz gibi geçmişte de defalarca yaşandığı gibi kan gölüne dönecektir. Laiklik, dinin eğitime, üniversitelere, siyasete, orduya ve bürokrasiye hiçbir suretle sokulmamasına; günlük (seküler) her şeyin temel bilimlerin mantığı içinde değerlendirilmesine dayanır. Eğitiminde dini zorunlu kılan bir orta eğitim; kürsülerde dini söylemleri dilinden bırakmayan bir siyaset; bilimsel yetersizliklerini dini söylemlerle açıklamaya kalkışan üniversite varsa ve din görevlileri (çoğu da sadece katılaştırılmış bir görüşe mensup) devlet tarafından ücretli memurlar olarak çalıştırılıyorsa; bilinçsizlikten kaynaklanan kazalar ve olumsuzluklar Tanrı'nın takdiri olarak gösteriliyorsa; benim inancım en doğrusudur ve en mükemmelidir duygusu yaratılmışsa; orada,

akan kan durmayacak; gerçek demokrasi yerleşmeyecek, sosyal barış gerçekleşemeyecek, bilimsel üretim hiçbir zaman olmayacaktır. Tek karlı çıkan kesim, kısa vadelerle de olsa, din simsarları ve dini politikaya bulaştıranlar olacaktır. Ne yazık ki mensubu olduğumuz İslam dünyası bu durumdadır…

Her gün –diğer ülkelere göre daha sık- yaşadığımız kazalarda, ağır yaralanmış kazazedelerin ilk söyledikleri söz, "*Allah beni korudu*" olmaktadır. Ancak her nedense hiç kimse, "*eğer koruyacaksa başında korusaydı*" demiyor; diyemiyor.

Bir çocuk genç yaşlarda dogmalarla eğitilmeye başlarsa, bu soruları hiçbir zaman soramayacak; verilenyanıtlar dogmasına ters ise soranları tehdit edecek; çıkmaz bir sokağa girdiğinin farkına varamayacak; kendisi gibi eğitilen ülkelerin rezaletini görmemezlikten gelecek; eğer farkına varırsa da bunu onların daha az dini eğitim görmesine ya da yanlış dini eğitim görmelerine bağlayacaktır. Bunu gidermek için de okullarda din derslerinin artmasını; olur olmaz yerlere gereksinme olsun ya da olmasın tapınak yapılmasını; bazı duaların günde defalarca tekrarlamasını; günde en az beş defa işlerini bırakıp tapınmaya gitmelerini; zor şer biriktirdikleri parayı kültürel gereksinmelerine harcayacaklarına kutsal yerlere gidip yüz sürmeyle harcamalarını; kendileri gibi konuşan yöneticileri nitelikleri ve ahlakları, yetenekleri ne olursa olsun onu kendi çıkarları açısındandesteklenmesini; kendisi gibi düşünmeyenler olursa onların susturmasını çıkar yol olarak görürler.

Anlayın Artık…

Bir topluluk dini öğretide resmin, fotoğrafın, heykelin, görsel sanatların önemli bir kısmının yasaklanmasını anlamıyor; bunları sosyal bozulmanın nedenleri olarak görüyor ve cahiliye devrindeki gibi yaşamak istiyorlarsa farklı bir boyutta yaşayan insanlar topluğuna dönüşmüşler demektir.

Coğrafyamızda yaşanan –gerçekten çok acı ve kabul edilemez- bu saldırıları, bir çeşit soykırımlarını, işkenceleri, tecritleri, öldürmelerin bin bir çeşidini, uygar ülkeler olarak nitelendirilen batı dünyasının, birkaç beylik sözle kınamasının dışında sessiz kalması ve düzeltme için ciddi hiç bir adım atmamasını akşam sabahkürsülerde eleştirmeniz de sorunun aslını anlamadığınızı gösteriyor. Artık şunu anlamalısınız: Bu kadar petro-dolar üzerinde oturmalarına, ülkelerinin dünyanın merkezine yerleşmiş konumda bulunmalarına, servet için de yüzmelerine karşın, 1,5 milyar insanın bilime, sanata, edebiyata, uygarlığa hiç ama hiçbir katkıda bulunmamasını; akşam sabah birbirlerini yemelerini, hatta kavgalarını dışarıya taşımalarını açıkça lanetliyorlar. Anlayın artık!Bu insanlar bizi kendi türünden bir varlık olarak görmüyorlar. Kendileri için kaçınılmaz gördükleri demokrasi, uygarlık, sanat, siyaset ve benzeri şeylerin bu coğrafyanın insanı için olmadığını düşünüyorlar. Başka kurallarla yönetilmesi gereken ülkeler olarak görüyorlar. Kabul edin ya da etmeyin bizi kendi türlerinden gelmiş insanlar olarak görmüyorlar; bu nedenle kutup ayısına gösterdikleri duyarlılığı, bize, bu coğrafyaya göstermiyorlar. Bu coğrafyaya insanlık adına yaptıklarını söyledikleri müdahalelerin ardında hep çıkar yattığını da körler bile gördü. Bombaladıkları ülkelerin ne hikmetse petrol kuyularının önemli bir kısmını tapularına geçirdiler. İçlerinde belirli bir yaşamış biri olarak tekrar söylüyorum; koalisyon ortaklarımız, bu coğrafyanın insanını kendi türlerinden bir insan olarak görmüyorlar ve bu nedenle insan haklarını hak etmediklerine inanıyorlar.

Aslında en üst yöneticilerimizin takıntı halinde akşam sabah sanki başka işimiz yokmuş gibi, seçimlerde en fazla oy alan gerici, yobaz, Mısır'ın Mursi'sinin hakkını savunmaya girişip, "*bu batının demokratik haklara saygısı yok*" diye bağırmaları, uygar dünyanın mantığını anlamadıkları gibi, kendi çelişkilerinin de farkına varmadıklarını gösteriyor. Batı, oy alanın her şeyi ya-

pabilir mantığını çağdışı buluyor. Bu nedenle Avusturya'da faşist bir parti en yüksek oy almasına karşın, uygar dünya birleşerek onu hükümetten alaşağı ettiler. Kaldı Ortaçağda bile zor görülen çağ dışı yasaları çıkaran gerici Mursi'yi kucaklayamazlardı. Onu kucaklama işini aynı trende seyahat etmeyi arzulayan bizlere bırakmış olmalılar. Mursi'yi savunma, yeni gelenleri kötüleme ve ilişkileri bozma da Doğu Akdeniz'deki çıkarlarımızı önemli ölçüde tehlikeye sokmuştur. Bu da politika açısından büyük bir hata olarak tarihe geçti…

Diyelim ki niyeti ve niteliği ne olursa olsun, oy alana sahip çıkılmalıdır fikrini savunuyoruz. O zaman halkının %90'nın oyunu alarak tekrar başa gelen Beşar Esad'ı düşürmek için niye tezkere çıkarıyoruz? Batı bütün bu çelişkileri gördüğü için bu coğrafyayı adam yerine koymuyor; çıkarı olduğu zaman "*stratejik ortağımız, müttefikimiz*" diye sırtımızı sıvazlayarak askerimizi, Kore, Afganistan, Somali, Sudan, Lübnan, Libya, Balkanlar ve birçok yerde bozuk para gibi harcıyor; bizim için en büyük tehdit merkezlerinin yerleştiği Kuzey Irak'a ve son zamanlarda Suriye'ye bir adım attığımızda, geri çekil yoksa ayağını kırarım diyor. Eğer yöneticilerimiz temel bilimler ile eğitilmiş olsaydı, bu çelişkilerin zamanında farkına varır; önlemini alırdık. Dünyanın en başarılı yöneticisi Alman başbakanı Merkel bir kimyacıdır. Yönetimi sırasında hiçbir hata yapmadığı muhalifleri tarafından bile dile getiriliyor. Dini eğitim bu algılamayı önleyen eğitimin adıdır. Bu ülkeye yazık etmeyelim…

Birlikte Batmayalım…

Batı, daha doğrusu Avrupa, kabul edin ya da etmeyin bir Hristiyan topluluğudur; Müslüman bir ülkeyi içlerine almayı –ekonomik ya da askeri belirli bir çıkar ağır basmaz ise- istemiyorlar. Türkiye bunun yarım yüzyıldır tanığı. Çünkü batı, kör ile yatanın şaşı kalkacağını biliyor; onu, bunca belaya bulaşma-

mıza karşın bir tek biz öğrenemedik. Bugün HAMAS'a (İslami Direniş Hareketi), Suriye ayrılıkça örgütlerine, IŞİD'a (Irak ve Şam İslam Devleti), adını yeni yeni duyduğumuz çağdışı birçok örgüte açık ya da örtülü destek verenler bunun ceremesini çok ağır olarak gelecekte ödeyecektir. Geçmişte El Kaide'ye, devletimizin kırmızı pasaportunu verdiği Kuzey Irak Kürt Yönetimi olarak bilinen (Barzani ve Talabani'ye) ayrılıkça örgüte ve PKK'yı da Beka Vadisinde eğiten Filistin Kurtuluş Örgütü'ne verilen destekler, bu destekleri veren ülkelere ve bize anarşive terör olarak misliyle geri döndü. Basiretsizlikleri nedeniyle bu eylemlere muhatap olan bizim dışımızdaki ülkelerin çocuklarının, kadınlarının, yaşlılarının ve ülkemizin, gelecekte aynı muameleye uğramaması için onlara ve halkımıza ne yapmaları konusunda, en azından Atatürk İlkeleri olarak bilinen, bilimi ön plana alan, laikliği yönetim biçimi olarak sunan öğretiyi yaymaya çalışalım. Onların hepsinde yaygın din eğitimi var; ancak laik eğitimi hiçbir zaman tatmadılar. Tadıp da bırakan tek ülke biz olacağa benziyoruz…

Kızılay ve bilmem ne örgütleri ile gönderdiğiniz yiyecekler olsa olsa ileride daha çok insanın, çocuğun, kadının ölmesinden başka bir şeye yaramayacaktır. Onların yiyecekten önce, bilimi ön plana almış laik düşünen kuşaklara ihtiyaçları var. Bu bataklık sivrisinek üretmektedir. Kaderleri bu öğreti biçimiyle doğuştan şekillenmiştir. Kurtulma ümitleri de yoktur…

Çocuklarınızın bu ülkelerin herhangi birinde okumasını, oturmasını, oradan biri ile özellikle kızınızın orada oturan bir erkekle evlenmesini, oradan bir ev ya da yazlık almayı içtenlikle istiyor musunuz? Niye kendinize soru sormaktan korkuyorsunuz? Eğer bu sorulara yanıtınız hayırsa, bu ülkelerde egemen olan yaşam biçimini, bu yaşam biçimine temel oluşturan kuralları ülkemizde yaygınlaştırmak için neden yırtınıyorsunuz; akılsız mısınız; yoksa ahlaksız mısınız? Bunun için kızıp köpür-

meyin derim (yazdığım için bana da kızmayın); gerçeği görmek için aynaya bakın…

Cehalet bir defa dogmalarla başlatılıp yuvarlanmaya başlarsa, çığ gibi büyümesi çok zaman almaz. Bu coğrafyada başka neler olacak diye merak edebilirsiniz. Bunun için –böyle giderse- fazla beklemenize gerek kalmayacağı söylenebilir. Dogma, sorunun köküne ulaşmayı önleyen en önemli çarpık öğreti biçimidir. Bu nedenle dogmanın çukuruna batmış ülkeler, kendi yollarını bulamazlar; onların yol haritalarını, dogmanın kıskacından kurtulmuş sürücüleri çizer. Bu nedenle bu coğrafyada her sorunun çözümü için binlerce kilometre uzaktaki devletler, Müslümanların deyimi ile gâvurlar çağırılmaktadır. Bu coğrafyada hiç kimsenin bir ötekine güveni kalmamıştır. Daha da kötüsü, epeyi bir süre birlikte yaşamayı başarıyla sürdüren ülkemizde bile yönetimlerce alt kimlik sorunu güçlendirilerek, ayırımcılık körüklenmiş, insanların birbirine saygı ve güveni zayıflatılmıştır. Çünkü bu öğreti ile yetişen dogmatik insanlar, analitik düşünemiyorlar…

Bilimsel araştırmaların kazandırdığı en önemli alışkanlık, bir sorunun çözümünde, sorunun kaynağına ulaşmayı esas almadır. Bu günkü adı ne olursa olsun, ister evrimci ister yaratılışçı olsun, kadercilerle-bilimciler arasındaki bu tarihsel tartışmaya ya da kavganın sonucuna gelecekte doğa bilimlerindeki gelişmeler son noktayı koyacaktır. Emin olun, Müslümanları bu kavgadan, bu bölünmüşlükten, uzlaşma eksikliğinden, çağdışı görünümünden, bu perişanlıktan kurtaracak tek yol, temel bilimlerin esas (belki de herkese zorunlu) olduğu bir eğitimdengeçirme; çocukluk çağında din eğitiminin verilmemesi olacaktır.

AT İZİNİN İT İZİNE KARIŞTIĞI ÇOĞRAFYA: ORTADOĞU "NEDEN MURSİ İLE YATIP MURSİ İLE KALKIYORUZ?"

Hani bir öykü vardır. Körlere fili elletmişler ve daha sonra ne anladın deyince her biri farklı bir şeyi tarif etmiş. Eğer geçmişten bilginiz yoksa önünüzü göremiyorsanız, çıkarlarınız için görebildiklerinizi de çarpıtıyorsanız, görmeniz gereken şeyi tüm olarak göremezsiniz. Bu filin ayaklarının altında ya da hortumunun burgusunda canınızı verirsiniz. Ortadoğu'daki yöneticilerin durumu budur. Gelin birlikte yarım yüzyıl kadar geriye gidelim; yaşadığımız ve yaşayacağımız olayların nedenini, sadece ve sadece bugünkü basında da bulabileceğimiz bilgilerle bir analiz yapalım. Buyurun:

Mısırın Mübareği Seçimle Gelmişti

Muhammed Hüsnü Said Mübarek Mısır ordusunun bir subayı, 1967 İsrail Mısır savaşında yalnız başına 7 İsrail uçağını düşürdüğü için kahraman oldu ve başarısını sürdürerek askeriyede en yüksek rütbeyi aldı. 1988 yılında seçimle iş başına geldi. En son seçildiğinde oyların %68'ini aldı.

Bizim yöneticilerin seçimle başa geldiği söylenen **Muhammed Mursi İsa el-Eyyat**'ingerçekte seçimle iş başına gelmesi gerçek dışıdır. Seçimle iş başına gelen Mısır'ın ilk yöneticisi Mursi değil, Mursi tarafından tutuklanmış olan Mübarek'tir.

Eğer sadece alınan yüksek oyla demokrasi gerçekleşiyor olsaydı ve yüksek oy alanın ne olursa olsun yerinde durması gerektiği düşüncesi, öncelikle Mübarek için geçerli olmalıydı.

Ancak BOP olarak bilinen büyük Ortadoğu Projesi Mübareği defterden silmişti. Bu bölgenin demokratlarından gık sesi duyulmadı…

Mursi'nin %51'lik oyunu kutsayanlar; Mübareğin aldığı %67'lik oyunu görmemezlikten gelerek her zamanki gibi siyasetin ahlaksızlığına sığınmaktadırlar.

Mursi'nin alaşağı edilmesine gerçek demokrat ülkeler hiç ses çıkarmadı. Ancak İhvan olması nedeniyle demokrat geçinen dinci yöneticiler karşı çıktı. Aslında, daha sonra ayrıntılı olarak anlatacağımız gibi Mursi ve çevresinin aldığı çağ dışı kararlar nedeniyle alaşağı edilmişti (kadınlara müzik dinleme; yalnız sokağa çıkma; yüzme; yalnız başına hıyar, patlıcan ve muz alma yasaklanmış; 9 yaşında evlenmeleri için yasa çıkarılması –daha sonra 14 yaşa çıkarıldı-; eşlerin ölümden sonra vücut soğuyuncaya kadar eşeysel çiftleşme yapabilmeleri gibi akla ve mantığa aykırı) uygulamalar nedeniyle insanlar ayağa kalktı ve Mursi'miz gitti. İnsana sorarlar bu Mursi'nin neyine sahip çıkıyorsunuz; %51'lik oyundan başka…

Batı Neden Mısır'daki ve Ortadoğu'daki Demokrasilere Ciddi Bakmıyor?

Demokrasinin vazgeçilmez koşulu alınan oy olduğuna göre, batı dünyasının bu coğrafyanın demokrasisine gülümsemesini, dikkate almamasını, bu coğrafyadaki demokrasi dışı gibi görünen hareketlere destek vermesini açıklamamız gerekiyor.

Dini siyasete bulaştırmış olanlarda demokrasi ahlakı gelişemez. Bu nedenle bizim şu andaki yöneticilerimizin geçmişte defalarca çeşitli biçimlerde söylediği "*İslam dininde laiklik ve demokrasi olmaz*" yargısı aslında tamamen doğruydu. Kendini laik, entelektüel, aydın, çağdaş ve özellikle Kemalist olarak tanımlayan kesim bu söylemin anlamını hiçbir zaman anlaya-

madı ya da anlamak istemedi. Belirli bir kesim için demokrasi olsa olsa yine bu kesimin yöneticilerinin geçmişte söylediği gibi, "*hedefe varmak için bir araçtır; gerekli istasyona gelince inilir*" olmalıydı. Öyle de oluyor. Aslında bu konuda bu sonuncu kesimin planında bir sapma yoktur; kendi içlerinde tutarlıdırlar; sadece geçmişteki önderlerinin yaptığı gibi hedefe varmak için her şey mubahtır kuralını ustalıkla kullanmışlardır. Buna ettikleri yeminin tersine uygulamaları da dahil…

Bu coğrafyanın demokrasisini batı niye küçümsüyor diye bangır bangır bağırıyoruz.Televizyonlarının başında ya da meydanlarda liderlerinden dünyadan olanlardan farklı bir şeyler duymak için bekleyen insanlara önü arkası kesilmeyen bir tekrar ve sabırla Mursi'nin başına gelenleri ve Suriye muhaliflerinin vatanperverliğini dinliyoruz. Kusursuz işleyen bir demokrasi varmış da onun nasıl ihlal edildiği süsünü vermeye kalkışıyoruz.

Önce Kendimize Bakalım

Bugün Türkiye'deki partilerde birkaç istisna dışında kendi bilek hakkıyla (bilgisiyle, becerisiyle, eğitimiyle, deneyimi ve en önemlisi özgür düşünme ve düşüncesini açıklama yeteneği ile) milletvekilliğine resmen aday olabilen kaç kişi vardır? Parti başkanları bir liste hazırlıyor; biz de halk olarak bu listeyi onaylıyoruz ya da onaylamıyoruz. Batı dünyasının demokrasi anlayışında parti başkanının kişilerin isimlerini önüne alarak, bir liste yapıp, o listeyi partinin merkez yürütme kurulunun ve daha sonra halkın önüne fırlattığı başka bir ülke var mıdır? Bu nedenle batı bu demokrasiye inanmıyor; çıkarları için inanıyor görünüyor.

Demokrasinin başka bir tanımı da kişinin özgür iradesi ile analiz ederek yöneticisini seçebilmesi demektir. Lütfen kuruntularınızdan ve yandaş mantığınızdan biraz ayrılarak elinizi

kalbinizin üstüne koyarak düşünün: Bu ülkede kaç kişi, seçeceği kişiyi enine boyuna tartarak, çocuklarının geleceği açısından önündeki 30-40 yılı düşünerek oyunu kullanıyor? Bu ülkede ve belli ki bizim gibi ülkelerde önemli bir satılık oy potansiyeli vardır; birkaç kutu makarnaya, tuza, ekmeğe, una, kömüre vs,'ye namusu olarak da tanımlanmış oyunu satan önemli bir kesim vardır.Ayrıca şeyhine, ağasına, etnik bağlantısına, mezhebine göre oyunu kullanan önemli bir kesim vardır; kocasının sözünden çıkamayan bir hanımlar kesimi vardır; işe yerleşme, daha iyi bir yere atanma, ihalelerden pay alma için bekleyen ve bunun için destek veren çıkarcı bir kesim vardır; köyüne su, yol, cami, okul beklentisi içinde olan bir halk vardır. İpleri yabancı ülkelerin bu işlerle ilgili istihbarat ve operasyon bölümlerine bağlı cemaatler ve sivil halk kurumları adı altında birçok işbirlikçi kesim vardır. 2015 seçimlerinde bir de senede iki maaş, yüksek asgari geçim ücreti bekleyen bir kesim türemiş olmalı. Çünkü seçim konuşmaları ve seçim meydanları Kaf Dağından su dağıtanlarla dolu.

1997 seçimlerinde bir partimiz bir cemaate göz kırptığı için en yüksek oyu alarak iktidarın birinci ortağı oldu. Kendi amacına daha uygun bir parti kurulduğunu gören bu cemaat desteğini çekince yönetimdeki bu parti eşekten düşmüşe döndü. Dünya tarihinde galiba iktidar partisi iken döneminin sonunda oy oranını %1 civarına düşüren başka hiçbir parti olmamıştır.

Eski hükümetten elini ayağını çeken cemaatin desteği ile büyük oy gücüne ulaşan yeni hükümet, bir zaman sonra, ellerin kendine uzandığını görünce bu hain kesimle katı kurallarla yönetilen bir mücadeleye girmiş bulunmaktadır… Ancak amiral gemisi hiçbir zaman onaramayacağı birçok torpili de yemiş oldu. Hırsızlığı ve rüşveti ayıp olarak gören bir toplum olsaydık, bu gemi çoktan batmış olurdu.

Batı, Bütün Bunlara Kanacak Kadar Eşek mi?

Batı, eşek mi? Ne zannediyorsunuz? Cemaatlerin, çıkarcıların, ağaların, şeyhlerin yönlendirdiği; oyunu satan geniş bir kitlenin mevcut olduğu bir ülkede, evrensel anlamda bir demokrasinin yerleşmeyeceğini anlamıyorlar mı? Ilımlı İslam'a bel bağlamışlardı; hem emperyalistlerin çıkarları korunacaktı; hem de bu ülkelerde demokrasi varmış görüntüsü yaratılmış olacaktı. Türkiye, Suriye, Libya, Irak, Afganistan, Tunus ve Mısır'daki yapılanmalar ve hareketler, batıya bir gerçeği tüm çıplaklığıyla gösterdi: Ilımlı İslam'dan bile demokrat olamaz.

Aslında Ortadoğu hızla yol ayırımına yanaşıyor. Ya din devleti olmayı bırakacaksınız ya da demokrasiden vazgeçeceksiniz. Tanrı buyruklarının yazıldığı kutsal kitaplar ile günümüz demokrasisinin buyruk ve emir tanımaz kuralları karşı karşıya gelince, tercihinizi bir tarafa doğru koymanız gerekecek. Demokrasi, kurallarından ödünde bulunamaz. Din de öyle. O zaman birinden birini tercih etmeniz gerekiyor. Demokratmış gibi görünmeniz artık kimse tarafından inandırıcı bulunmuyor. Özellikle kutsal kitaplarla seçim meydanlarına çıkılmaya başlanması, laiklik gerçeğine oturmuş olan gerçek demokrasinin sonunu noktalamaktadır.

Mısırda Ne Oluyor? Bizimkiler Neyi Görmüyor?

1931 Mısır doğumlu ünlü iktisatçı ve teorisyen Samir Amin, Mursi'nin gelişiyle ilgili verdiği bir demeçte:

> "*Seçimde büyük bir düzenbazlık vardı. Çünkü ABD'den ve Körfez ülkelerinden milyonlarca dolar Müslüman Kardeşlere aktı. Bu paralarla, yoksul Mısırlı aileler için sadaka sandıkları hazırladılar. Hemen hemen her aileye içinde yağ, şeker, pirinç, hatta et olan yaklaşık 30 milyon paket dağıtıldı* (size bu seçim stratejisi tanıdık geliyor mu?). *Müslüman Kardeşler, seçim bü-*

rolarını işgal ettiler; güvenmediklerinin içeri girip oy kullanmasını önlediler. Denetçi yargıçları seçim bürolarından kovdular; bu denetçiler bu seçim geçersiz olmalıdır dedilerse, seslerini kimseye duyuramadılar. Ama ne yazık ki, çoğunlukla Avrupalılar tarafından seçilmiş uluslararası gözlemciler herhangi bir usulsüzlük görmediklerini beyan ettiler".

Mursi'nin meşru bir şekilde seçilmiş cumhurbaşkanı olmadığını bildikleri (bizzat tanık oldukları ve suskun kaldıkları için) için darbe ile devrilmesine seslerini fazla çıkarmadılar; çünkü Tunus'ta da, Libya'da da, Irak'ta da, Afganistan'da da suça iştirak etmişlerdi. Türkiye için bir şey söyleyemiyoruz; çünkü 2002 yılında Oval Ofis'te ne konuşuldu bilemiyoruz.

Müslüman kardeşlerin bugüne kadar yaptıkları gibi, Suriye'de yapmakta oldukları gibi tek çareleri kalmıştır: Şiddete başvurma. Ortadoğu'nun şekillenmesi için görev verildiğini söyleyerek gezen bazı yöneticiler, ne edip edip kendi gelecekleri için emperyalistlerin bu işbirlikçi kesimine yardım etmeye çalışmalıydılar; öyle de oluyor. Müslüman Kardeşlere hiç toz kondurmadılar…

Almanya Şansölyesi Angele Merkel, Türkiye için hiç iyi niyet taşımıyor ve bunu da saklamıyor. Açıkça Türkiye'nin bu coğrafyada yeri yok diyor. Diğer liderler de aşağı yukarı aynı durumda denebilir. Neye dayanarak bunu söylüyor diye merak edebilirsiniz. Almanya'da savcılar insani yardım topladığını söyleyen Deniz Feneri adlı bir oluşum hakkında dava açtılar; bazı insanları dolandırıcılıktan mahkûm ettiler. Ancak, savcının bunun ötesinde bazı iddiaları vardı: "*Bu yardımlar Türkiye'de bazı partilerin çıkarları için kullanıldı*". Türkiye yaklaşık 15 yıldır hukuksal bir yanıt veremedi. Türkiye'deki mahkeme süreci gizli tutuldu; 2015 Mayıs ayının başında da herkes bu davadan beraat etti (!). Yani Türkiye'deki demokrasiye Almanya

açısından kuşku düşmüştü. İşte bu nedenle Merkel tavrını açıkça koyuyor. Acaba diğer liderler de aynı yolu izleyecek mi? Bunu zaman gösterecek. Çünkü Türkiye'nin 80 yıldır biriktirdiği sanayi tesisleri, finans kuruluşları, bankalar, limanlar, yollar; gelecek için saklanan arsalar, araziler; yer altı zenginliklerimiz özelleştirme adı altında yeterince el (milliyet) değiştirmedi. Bunlar bir elden çıksın, ondan sonra tavrı daha iyi göreceğiz…

Bu nedenle demokrasi ve özelleştirme; liberalleşme nutku atan bir Türkiye'ye bir müddet daha gerek var. Bunlar tamamlanınca kimin demokrasi havarisi olduğu kimin olmadığı anlaşılacak. İşte bu nedenle Mursi birçok Ortadoğu yöneticisinin gelecekteki prototipini oluşturuyor. Bu nedenle Mursi'ye yapılanları meydan meydan, çadır çadır dolaşarak anlatıyoruz. Mursi'ni şansızlığı, Mısır'da yağma edilecek fazla bir şeyin olmamasıydı; yoksa Mursi demokrasisine, batı, emin olun ki, bir müddet daha tahammül edecekti. Birçok Ortadoğu ülkesinde sözüm ona demokrat geçinen ülkelerin, monarşi kuran, hatta tarih öncesi çağın kurallarına göre ülkesini yöneten yönetimlere geçici olarak ılımlı baktığı gibi.

Aslında batı kendi uygarlık değerlerini taşıyan ülkelere demokrasiden verilecek tavizler için kesinlikle hoşgörülü değildir. Avusturya'da on küsur yıl önce sağcı ve ırkçı bir parti oy olarak büyük bir çoğunluk elde ederek hükümet oldu. Avrupa'nın çok kısa bir süre içindeki net tavrı: "*Bu hükümet, en çok oyu da almış olsa, ırkçılık söylemleri nedeniyle demokrat olamaz, derhal yönetimden uzaklaştırılmalıdır*" olmuştur. Parti, pılını pırtısını toplayarak aşağı indi. Din istismarı ise, bu ülkelerin siyasi literatüründen silinmiştir. Boyunlarına haç asarak gezen Yunanlılar Ateist bir başbakanı büyük bir oy çoğunluğu ile seçmişlerdir. Dinle yatıp dinle kalkan ülkelerin ve hükümetlerin demokrat olacağını bekliyorsanız, çok beklersiniz…

18 Temmuz 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı yabancı ülkelerin Türkiye büyükelçilerini iftara davet etti ve çok uzun, zehir zemberek bir konuşma yaptı. Dünyanın demokrasi anlayışlarını ve Ortadoğu'ya bakışlarını yerden yere vurdu. En gerçekçi demokrasinin bizde olduğu vurgusunu defalarca yaptı. Bir gün sonra Suriye'nin kuzeyinde PKK'ya kardeş PYD'nin bir özerk bölge kurması gündemdeyken, okları ne hikmetse Mısır ve Suriye'ye çevirdi. Sanki en önemli sorunumuz buymuş gibi. Konuşmayı dinleyen büyükelçiler ne düşünür bilemeyiz. Ancak bu konuşmaya, biraz düşünen biraz okuyan biraz yorum getiren bir Türk vatandaşı inanır mı? Yaşamını icazet almaya endekslemiş olanlar inanır. Ancak:

Çok kişi, Afganistan, Irak, Somali, Sudan, Libya, Tunus, Yugoslavya darmadağın edilirken neredeydik; hatta birçoğunun işgal edilmesine askeri olarak katkımız unutulmaz iken nasıl oluyor da demokrasi havarisi oluyoruz diye düşünecektir. Bütün inançlara eşitiz derken, 240.000 Sünni imamın maaşını, 90.000 caminin giderlerini bu öğretiden hizmet almayanların vergilerinden ödemeniz hangi demokrasi anlayışına sığar? Dolayısıyla bu nutka inansa inansa, beleş yemek peşinde olan iftar çadırlarındaki insanlar inanır; elçiler ve düşünen insanlarımız değil.

Bu Coğrafyanın Çocuğu Olup, Mursi'yi Yakından Tanıyıp da Destek Verenlerin Aklından Kuşku Duymak Gerekir.

1982 yılında doktora yapmak için Amerika'ya giden, Güney Kaliforniya Üniversitesi'nde öğretim elamanı olarak çalışan, 3 çocuğu ABD vatandaşı olan Mursi Cumhurbaşkanı olur olmaz Müslüman Kardeşlerin isteğini sırasıyla hemen yürürlüğe sokmaya başladı.

► Anayasa'ya şöyle bir madde kondu: Kadınlar -*şeriat hü-*

kümlerine aykırı olmadıkça – her hususta erkeklere eşittir. Bu aslında tipik bir Müslüman demokrasi anlayışıydı. Zaten kadının şeriat hükümlerinde uygar dünyanın anladığı biçimde yeri yoktur. İslam ülkelerinin çoğunda uygulana gelen heykel, resim, bale yapma; tiyatro, opera ve benzeri faaliyetlerin yasaklanmasına ya da kısıtlanmasına daha da katı bir şekilde devam edildi. Opera, tiyatro, bale sunumlarında; resim, heykel açılışlarında her yere koşan yöneticilerimiz bir gün fırsat bulup neden ispatı vücut yapmadılar doğrusu merak konusu…

►İşe, kadınların kocalarından izin almaksızın boşanma davası açamamaları ile ilgili yasa ile başlandı.

► Arkasından, kadınların denize girmeleriyasaklandı.

► Arkasından, kadınların müzikle uğraşmaları yasaklandı.

►Basında yazılanlar doğruysa, kadınların yalnız başına hıyar, muz ve patlıcan satın almaları yasaklandı.

► Meclise 7 kadın, vekil olarak sokulduysa da onlardan biri gayrimüslim, diğerleri ise şeri yasaların tam olarak uygulanmasını isteyen bir görüşün mensuplarıydı.

►Müslüman Kardeşler, kızların 9 yaşında evlendirilmesi için yasa tasarısı vermeye hazırlandı. Gerekçesi de ilginçti: Muhammed Peygamber, Ayşe ile 6 yaşında iken nikâhlanmış, zifafa girmek için 3 sene beklemiş, Ayşe 9 yaşına girince "duhul" gerçekleşmiş. Peygamberin yaptıklarını yapmak sünnet olduğu için, bunun böyle olması kaçınılmazmış (Ali Serdar Polat, 2013 Temmuz, Mursi'nin yediği naneler yazısından). Mursi efendi, tepkiler üzerine yaş sınırını 14'e çekti.

► Sözde din önderlerinden, özellikle Faslı Zemzemi'den "*Kızlar 1 yaşında bile evlendirilebilir, yeter ki babası razı olsun. Duhul'ün kaç yaşında olacağına kocası karar vermeli*" diye icazet de alıyor. Osmanlı Sarayında 1 yaşındaki kızların (siyasi nedenle olmalı) evlendirilmeleri örnek gösteriliyor.

► Ama bardağı taşıran son damla, "*Veda seksi*" yasası oldu. Faslı imam Zemzemi, "*Eşler öldükten sonra 6 saat boyunca evli kalırlar; dolayısıyla erkek ölü eşi ile bu 6 saat içinde vücut soğumadığı için cinsel ilişki kurabilir*" fetvasını verdi; ancak, tepkiler üzerine "*Kadın da ölen kocası ile 6 saat boyunca cinsel ilişkiye girebilir*" diyerek dünya tarihinde görülmeyen bir uygulamayı başlatmaya çalıştılar[4]. Bu imamın fetvası üzerine Müslüman Kardeşler Mısır Milli Meclisi'ne bu "*Veda Seksi*" için yasa tasarısı verdiler. Onun üzerine halkın büyük bir kısmı ve ordu ayağa kalktı. Darbe oldu…

(http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=7c_zppPutQw&feature=endscreen)

Mursi'nin Düşürülmesine Başka Gruplar da Destek Sağladı

Sünni Müslümanların dışında herkesi, suçlu, ahlaksız, gâvur, Allah'sız, dinsiz olarak gördükleri için, bir zamanlar Mısıra gelen 60 kadar turisti Müslüman kardeşler Luksor'da öldürdü. Mursi, öldüren örgütün önde gelen bir kişisini, Adil el-Hayat'ı hem de inadına Luksor valisi atayınca gelirinin önemli bir kısmını turizmden edinen Mısırlılar da ayağa kalktı.

Mursi ve ekibi, Hristiyanlara ve Şiilere karşı düşmanlıkları körükledi. Sadece Şii oldukları için 4 kişi başları kesilerek öldürüldü. Kiliselere hücum edildi, ateşe verildi. Papazlar öldürüldü. Mısır'ın %18'lik Hristiyan nüfusu ve Şii azınlık sindirilmeye çalışıldı; bu kesim diken üzerinde yaşamaya başladı.

---

[4] Mısır Ulusal Kadınlar Konseyi Başkanı Dr. Mervat el Talavi, Mısır Halk Meclisi Başkanı Dr. Katani'ye bir mesaj göndererek, "*Kızların 14 yaşında evlendirilmesine ve erkeklere ölen karıları ile ölümden sonraki 6 saat içinde cinsel ilişkiye girebilme hakkı veren yasa tasarılarının kabul edilmemesini*" istedi.

Başbakanımızın ayrıca yere göğe sığdıramadığı Gazze halkının (orada 9 yaşında kızlar resmi olarak evlenebiliyor) dışarıya açılan tek bağlantı noktası, Gazze ile Mısır arasındaki yeraltı tüneli; halk hareketleri başlar başlamaz kısa bir süre açılmasına karşın, Mursi Cumhurbaşkanı seçilir seçilmez bu tünelleri kapattığı gibi, kaçak ilaç ve ihtiyaç maddeleri geçirilmesin diye içine su pompalattırdı. Aslında bunların ve bu çağdışı insanlara arka çıkanların Müslümanlığı da bu kadar.

Sonuç: İdam birçok ülkede insanlık dışı bir eylem olarak yasaklandı. İdama insanların büyük bir kısmının olumlu baktığını da söyleyemeyiz. Mısırdaki yargının hukuka uygun yapıldığını da kimse söylemiyor (tencere tencereye demiş ki altın kara seninki benden kara). Ancak bir adamın suçlu olup olmamasına aldığı oy ile karar verilemez. Böyle bir yargı; ancak oy alıp düzenbazlık düşünenlerin mantığı olabilir. Mursi'yi aldığı oylarla aklama hukuka aykırıdır. Oy alanla oy almayanlar hukuk karşısında aynıdır; muafiyetleri yoktur. Bizim ülkemizde de öyledir ve de öyle olacaktır. Mursi'nin idam hükmüne en çok tepkinin bizden gelmesi manidardır…

Önemli Not: Türkiye başbakanı ve cumhurbaşkanı bu gerici başkanı hem ziyaret ettiler hem davet ettiler. Türkiye bu kadar ihtiyacımıza karşın Mısır'a 2 milyar dolar kredi-yardım; 6-7 milyar dolar da Türkiye tekstilcilerinin Mısır'a bir çeşit taşınması için teşvik kredisi verdiler. Mursi düşürülünce ve Türkiye bütün gücü ile Mursi'nin arkasında durmaya kalkışınca, 27.05.2015 tarihinde Mısır Hükümeti Türkiye ile aralarında olan Taşıma Anlaşmasını iptal etti; bu durumda Türk gemileri gemi başına 300 bin dolar daha fazla ödeme durumunda kaldı. Bunun sadece bir açıklaması olabilir: Bu coğrafyada benzer yöneticileri ayakta tutma çabası. Daha ne diyeyim…

İkinci önemli not: Bu yazı bir Ortadoğu uzmanın yazısı değildir; uzmanların yazılarından esinlenerek yazılmıştır. Önemli tarafı ise artık bazı gerçekleri olabildiğince tanıtmaktır; halka

göstermektir. Necip basınımızın böyle bir niyeti ve amacı yok gibi görünmektedir. Uğur Dündar'ın dediği gibi, Napolyon eğer yöneticilerimizle bugün konuşuyor olsaydı, şu ifadeyi söyleyebilirdi: *Sizdeki basın bende olsaydı benim en büyük yenilgim Waterloo'yu kimse duymazdı.*

Ek bilgi: Müslüman Kardeşler: *İhvanü'l-Müslimin*, Hasan el Benna'nın 1928'de Mısır'daki İsmailiye kentinde kurduğu dinsel siyasi örgüttür. Kur'an ve Sünnet kurallarının hem halk içerisinde hem de devlet idaresinde harfiyen uygulanmasını emreder. Müslüman ülkelerin çoğunda gizli ya da açık olarak örgütlenmiştir. Bizim ülkemizin birçok yöneticisinin de bu örgütün üyesi olduğu basında sık sık vurgulanmaktadır. Daha çok Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da örgütlenmiştir. Ancak kavga olan İslam ülkelerinin hemen hepsinde şu ya da bu şekilde örgütlenmiştir.

Aslında kurulduğunda çok etkili değildi. Mısır'da 1938'den sonra siyasi nitelik kazandı; kısa bir zaman sonra da Mısır'da mevcut olan monarşi ve iktidarın partisi Vafd partisine karşı harekete geçti. 1952'deki Hür Subaylar Darbesi ile diğer partilerle birlikte bu parti de kapatıldı (1954); mensupları yeraltına çekildi; bu arada Sovyetlerden önemli yardımlar alarak Asuan barajının yapımını gerçekleştiren Cemal Abdülnasır'a suikast düzenleyen bu örgütün önde gelenleri idam edildi; karargâh gibi kullandıkları El-Ezher Üniversitesi, vakıf kuruluşları, sivil yardım kuruluşları, cemaate ait camiler denetim altına alındı (benzerleri ve aynı yapılanma bize de yabancı görünmüyor). Büyük bir olasılıkla Sovyet yanlısı tavır sergileyen Nasır'a karşı bu örgütün içine Amerika Birleşik Devletleri sızdı ve bu işbirliği bugüne kadar gizli de olsa sürdü.

Özellikle Amerika'nın 1980 yıllarında Sovyetlere karşı başlattığı yeşil kuşak projesi kapsamında belli ki bu örgüte de des-

tek verdi ve Müslüman Kardeşler örgütü bu tarihten sonra gittikçe güçlenmeye başladı. 1982 Şubatında Sovyetler yanlısı Hafız Esad'a karşı Suriye ve Hama kentinde ayaklandılar, kanlı bir şekilde bastırıldılar. Şiddet yanlısı olmaları nedeniyle Muhammed Hüsnü Mübarek tarafından sert önlemlerle denetim altına alınmaya çalışıldı. Yeterince başarılı olamadı, 2005 yılında 88 milletvekili ile parlamentoya girdiler. Aynı adla Ürdün'de, farklı adlarla Cezayir ve birçok İslam ülkesinde (?) örgütlendiler. Batının desteği ile 2010 yılında Tunus'ta ayaklandılar ve daha çağdaş yapılı iktidarı düşürdüler. Daha sonra, bu örgütün resmi üyesi olan ve destek sağlayan; hatta bir zamanlar bu örgütün sempatizanı olarak basında yer alan Türkiye'nin başbakanı Necmettin Erbakan'ı çöl çadırında azarlayan Kaddafi'nin Amerika çıkarları için ayaklanmalarla düşürülmesine (Türkiye'de bu örgüt o günlerde dışişleri bakanımız tarafından bizzat ayaklarına gidilerek 300 milyon dolarla desteklendi; askeri araçlar gönderdi. Bu kişi daha sonra başbakan oldu ve bir emirle de başbakanlıktan düşürüldü) ve cinsi tasallut ile birlikte sokak ortasında öldürülmesine katıda bulundu ya da sessiz kaldı.

2011 yılında Mısır ve Ürdün'de "***Arap Baharı***" olarak bilinen aynı senaryo oynandı.

2010 yılında Tunus, 2011 yılında da Mısır ve Ürdün'de düzenlenen protesto gösterilerinde bu örgüt önemli rol oynamıştır.

BEN, İZLEDİĞİM DİNCİLERDEN VE İNANANLARDAN FARKLI BİR MANTIĞA SAHİBİM

"Din sömürüsü ile sürüklenen Türkiye Cumhuriyeti"

Bir insan kullandığı araçlarla hedefine ulaşır. Yumruk kullanıyorsanız rakibinize temas etmeniz gerekir; sopa kullanıyorsanız yakınına gelmeniz gerekir; taş atacaksanız biraz daha ötede durabilirsiniz; ok atacaksanız birkaç on metre yeterlidir; silah kullanıyorsanız niteliğine göre çok uzaklardan hedefinize ulaşabilirsiniz.

Bilim insanları araç olarak sayılabilen, ölçülebilen, tartılabilen, herkesin istediği zaman ulaşabileceği araç ve gereçleri kullanır; elde ettikleri de aynı koşullara sahip kişiler tarafından tekrarlanabilir. En çarpıcı tarafları ise, doğruyu ve daha iyiyi bulduklarında eski düşüncelerinden feragat ederek yeni bilgi ve davranışları paylaşabilmeleridir. Her an değişime açıktırlar. Buna bilimsel yöntem denir. Çok zorlu bir süreç olduğundan; zaman, para ve en önemlisi alın terine gerek gösterdiğinden çok kişi tarafından sevilmez, tercih edilmez.

Bu yöntemin önemli bir getirisi vardır. Dünyanın neresine giderseniz gidin, nerede çalışırsanız çalışın; evrenin neresine giderseniz gidin; hatta dünya dışı varlıklarla karşılaşın, kullanacağınız araçlar, yöntemler ve dil bu dil olacaktır. Her yerde her zaman diliminde geçerli olan bir yol... Doğal olarak bir ülkenin gücü bu dili öğrenmişlerin sayısıyla orantılıdır. Demokrasisi de ekonomisi de yaratıcılığı da saygınlığı da bu dilden beslenir. Bir ülkenin gücünü ve saygınlığını sadece nüfus kâğıtlarının sayısı değil, sahip olduğu bu tip insanların sayısı be-

lirler. Demokrasisinin niteliğini de... Bu toplumlarda nitelikli insanların yönetime getirilmesi amaçlanır; kural olarak da uygulanır.

Bir kesimin kullandığı araçlar farklıdır. Bunlar işlerinin selameti için başta Tanrı, Peygamber, Halife, aziz, azize, imam, papaz, veli, şeyh, keşiş, dede, din, mezhep, şeytan, melek, huri, cin, peri, Hızır, mucize, zebani, cennet, cehennem; şans, sevap, günah gibi aracılara gerek duyarlar ve işlerini inandıkları hiçbir zaman değişmez ilkelerle ve sanal varlıklarla ya da güçlerle yürütmeye çalışırlar. Eğer tersliklerle karşılaşırlarsa, nedenini kendilerinde ve geçtikleri yolda aramaz; başka suçluları aramaya kalkışırlar. Kendi muhasebelerini yapmanın zor olduğunu görünce hep hayali bir suçlu yaratırlar. Çünkü en zor iş bir insanın kendi ve bağlı olduğu toplumun bel bağladığı inancının muhasebesini tarafsız bir gözle yapabilmesidir.

Bütün bunların başarıyla yapılabilmesi çok daha zahmetli olan bilimsel düşünmeye dayalı olduğu için, daha kolay bir yol olan dogmatik davranış çok sayıda insan tarafından benimsenir. Bu yolla sorunlar çözülür mü? Doğrusu biraz tarih ve biraz coğrafya bilgisi olanlar bunun yanıtını hemen verir. Aynı düşünce tarzını paylaşan birçok Güney Amerika ülkesi, bazı Uzakdoğu ülkeleri ve özellikle de 57 İslam ülkesi benzer çıkmazın içindedir. Bunların kullandıkları araçlar hiçbir zaman sorunlarını çözmemiştir; önümüzdeki yıllarda da çözmeyecektir. Doğanın işletim sisteminde olmayan araçları kullanmayı inatla sürdürmektedirler.

Aslında kullandığımız araçların nitelikleri ya da etkinlikleri konusunda çok belirgin gözlemlerimiz var. Çocuklarımızı şeytanla, cinle, günahla, zebaniyle, cehennemle korkuttuk; cennet, melekler ve huriler vadettik; acaba onları doğruluğa yönlendirebildik mi? Yöneticisinden en çaresizine kadar bu ülkelerde birçok insan çalma çırpma, yalan ve talan peşinde. Aslında doğ-

ruyu bulma ve ona yaslanmak için kullanılması varsayılan bütün bu araçlar, bu ülkelerin başta yöneticileri ve din simsarları olmak üzere her kapıyı –hissettirmeden- açan maymuncuklar gibi kullanıldı, kullanılıyor... Bana da "*eşek rolünü benimseyenlerin sırtına binen çok olur*" demek düşüyor…

Aslında bir insanın kullandığı araçlar, onun dünya görüşü ile de yakından ilintilidir. Evrensel bir yapıda olmak istiyorsanız evrensel araçları kullanırsınız. İçe kapanık, kendi dünyasını kurmuş bir toplum olarak yaşamak isterseniz kendi özel araçlarınızı kullanırsınız. Osmanlı da öyle yaptı (Ek-1). Osmanlıdaki ölçü birimleri kendi içinde anlaşılabilir katlara sahip olmadığı gibi dünyanın bir taraflarında kullanılan ölçü birimlerine de kolayca çevrilemiyordu. Bugün dünya aynı mantıkla kurulmuş olan İngiliz ölçü birimlerini kullanmanın büyük sıkıntısını çekiyor. Ancak kurulmuş tesislerin, alet edevatların çoğu bu köhne ölçü birimlerine göre yapılandırıldığı için değiştirilemiyor.

Bu sonuncu durumda kullandığınız araçların doğruluğu ve yararları konusunda gerçek bilgiyi elde edemezsiniz. Çünkü kıyaslama olanağınız yoktur.

Eğer ölçü birimleriniz ve kullandığınız yöntemler evrensel değilse, bu sonuncu durumda kullandığınız araçların doğruluğu ve yararları konusunda gerçek bilgiyi elde edemezsiniz. Çünkü kıyaslama olanağınız yoktur. Daha iyi anlaşılsın diye, sosyal ya da düşünce sistemimiz ile ilgisi olmayan; sadece fiziki ölçümler için yapılan bir değişikliğin mantığını vermek isterim:

Belli ki Türkiye Cumhuriyeti'ni kuranlar, yeni cumhuriyetin en azından ölçü birimlerini evrensel bir yapıya kavuşturabilmek için, çoğunluğu ondalık sayılara göre kurulmuş, kullanılması kolay ve çok yaygın olan evrensel ölçü birimlerini esas aldılar.

Keza, sesli harfler bakımından yetersiz olan Arap alfabesi,

Türk dilinin gereksinmesini hiçbir zaman karşılayamadı. İnsanlar, bu dili en basitinden öğrenmek için bile yıllarını harcamak durumunda kaldılar. Dünyanın herhangi bir yerinde sadece bir sözlükle sorunsuz dolaşabilmeyi olanaklı kılabilmek için Latince alfabe kabul edildi. Çocuklarımız 3 ay içinde yazmayı ve okumayı bu alfabe ile öğrenebildiler.

Dogmadan arınmış kafalarıaydınlatabilmek için ne yazık ki, diğerleri gibi hemen alınıp uygulanabilecek bir sistem ya da ölçü skalası mevcut değildir. Cumhuriyeti kuranlar bunun ancak laiklikle geçmeyle başarılabileceğinidüşündüler. Ancak eski ölçü birimlerine ve araçlarına hala sıkı sıkıya sarılmış bu kitleyi ne yazık ki değiştiremediler. Çünkübu,bir yasayla hemen değiştirilebilecek bir durum değildi. Taviz verilmese bile bu değişim yıllar ve kuşaklar alacaktı.

Böylece dini istismar eden partilerin yeniden yönetimlere geçmesi ve devam etmesi önlenemedi.

Bu yazının ilk kaleme alındığı tarih, 2014.09.25, saat 23.00, yani orta eğitimde türbanın (sözüm ona başörtüsü olarak söyleniyor) serbest bırakıldıktan 24 saat sonra, tarihi bir günün yaşandığı, tarihi bir kararın alındığı güne denk gelmişti. Bu tarih, dinciler tarafından özgürlüğün bir halkasının daha uygulamaya koyulduğu tarih; uygar dünyanın insanları tarafından da kökten dinciliğe atılmış bir adım olarak kayda geçti. Üniversiteye türbanlı girmeden sonra, kamuda türbanlı çalışma, daha sonra adliyede ve mecliste türbanlı dolaşma, sonunda da okullarda türbanlı dolaşma demokrasi tarihine önemli bir kayıt olarak girmiş oldu. Herhalde, hükümet üyeleri, meclis, muhalefet, ses çıkarmayan eğitim sorumluları, demokrasiyi çiğneye çiğneye çürümüş çiklet haline döndürmüş basın mensupları bunun gururunu yaşıyor olmalılar. Çocuklarımızı dünyanın gıpta edeceği (!) giysilere büründürmenin tadını çıkarıyor olmalılar. Cumhuriyetin kuruluş felsefesinin gardı düşmüşken,

şu türban işini anaokullarına da sokmanın zamanı gelmiştir diye düşünüldü ve uygulamaya kondu. Anadan doğarken türbanlı doğma mucizesini de dogmanın peşine takılmış; sesi çıkmayan, munisleşmiş üniversite hocalarımızdan bekliyoruz…

Bir toplumu uygarlaştırmak kuşaklar boyu sürmesine karşın; dogmanın kucağına sürüklemek de belirli bir uygarlık deneyimi olan "Cumhuriyet Türkiye'si gibi" toplumlarda kolay olmayacaktı. Bu nedenle çok sinsi ve kurnaz bir yol izlenmesi gerekiyordu. O yol izlendi. Hem de özgürlük ve demokrasi diye diye…

Orta eğitim çağında formatlanan bir insandan daha sonra başka bir insan tipi olmasını bekleyemezsiniz. Ne yazık ki genç dimağların yönlendirilmesinin daha sonra geriye dönüşü biyolojik ve pedagojik açıdan mümkün değildir. Bunun ne bugün ne geçmişte tek bir örneğini gösteremezsiniz.

Çocuklarını dogmayla yetiştirmiş (başını türbanla örtmüş) hangi ülke huzur içinde oldu; sanata, bilime nasıl bir katkısı oldu; elindeki ekonomik gücü kullanabildi mi; söyleyebilir misiniz? Ayrıcasız hepsi, yönlendirilmeye hazır, birilerinin uşaklığına soyunmuş, kendi içinde bin bir parçaya (özellikle mezheplere) ayrılmış, her birinin diğeri ile kavgalı olduğu; vahşetin, ilkelliğin, rezilliğin kol gezdiği ülkeler oldular. Elinizi vicdanınıza koyunuz! Bunun geçmişte ve bugün tek bir ayrılıkcası var mı? Türkiye'nin başının en sıkıntılı olduğu bir süreçte, yangından mal kaçırır gibi, orta eğitimde türbanı serbest bırakma kararı, niyetin ne olduğunun da açık bir göstergesidir. Birçok kararı davul zurna ile ilan eden hükümet bu kararı sıradan bir olay gibi geçiştirme peşinde olmuştur. Bunun ne sonuçlar doğuracağına "*bu süreçten nemalananların, tüm amacı çıkarını korumak olanların, kesesini doldurmak için her yolu mubah sayanların, verilen devlet sadakasını nimet olarak algılayanların dışında*" zekâsı en düşük düzeyde olan insanlar bile anlayabilir.

En üst mahkeme olarak tanıdığımız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye'deki zorunlu din dersini insan haklarına aykırı bularak yasayı iptal etti. Cumhurbaşkanımız, 29.09.2014 tarihinde büyük bir kalabalığa yaptığı konuşmada, zorunlu din dersinin kaldırılması, uyuşturucu bağımlılığını, terörizmi, şiddeti artırır diyerek kararı yerden yere vurdu. İyi de en çok terörün, en çok şiddetin, en yaygın uyuşturucu bağımlılığının dinle yatıp dinle kalkan ülkelerde olduğunu; Türkiye'de şiddetin, terörün ve uyuşturucu bağımlılığının zorunlu din dersinden sonra inanılmaz oranlarda arttığını görmemezlikten gelerek, tüm halkı aptal yerine koydu… Dünyada en az cinayet işleyen, hırsızlık yapan, rüşvet alan ve veren, tecavüz eden, en çalışkan, temiz ve saygılı ülke sıralamasında Küba birinci, Japonya ikinciymiş. Küba'da yaklaşık 100 yıldan bu yana tek bir tapınak açık değil; halkı tümü hemen hemen Ateist; 09.03.2015 tarihinde dış zorlamalarla ilk tapınağını (bir kiliseyi) kullanıma açtı. Yakında ne olacağını göreceğiz. İkinci ülke, çalışkanlığı, saygısı, temizliği, doğruluğu örnek verilen Japonya; halkının %70'şi Ateist. Doğrusunu yanlışlarına oturtan yöneticilerin bulunduğu ülkeler er ya da geç batağa saplanacaktır. Aday ülke Türkiye…

Okula giden öğrencilere belirli formalar giydirilmesi, öğrencinin ait olduğu okulu belirtmek ve o okulla ilgili bir kimlik kazandırmak içindir. Okul bitince forma bir kenara atılır. Öğrenci yeni kazanımlarıyla yoluna devam eder. Ancak orta eğitimde anası ve babası tarafından türban takılan bir öğrencinin, kural olarak bunu daha sonra atması söz konusu olamaz ve yine kural olarak yaşam boyu yol haritası çizilmiş olur. Neler olacağına görmek için kâhin olmaya gerek yok. Analar! Babalar! Lütfen sadece ve sadece çevrenize bakın! Kızlarının başına türban geçirmiş; huzur içinde, demokratik, saygılı, üretici, yaratıcı; kadını ve kızı rahat tek ama tek bir ülke gösterebiliyor musunuz? Bu çocuklar hepimizindir; birkaç politikacının ikbali için onların

geleceğini karartmayalım. Gelecek kuşakların anası olacak; onların yetiştirilmesinde en önemli unsur olacak; bu masum kızlarımızın karanlıklara itilmesine, uygar dünyadan koparılmasına izin vermeyiniz.

Eğer buna izin verirseniz, bu coğrafyaya yeni köktenci terörist çeteler yetiştirmenin ne olduğunu, bir ülkenin kan gölüne dönüştürülmesinin ne olduğunu çok geçmeden öğreneceksiniz.

Aslında beklemenize de gerek yok. 2020 Eylül tarihinde Cübbeli Ahmet Hoca olarak bilinen bir hocanın camideki vaizi ile olacaklar gündeme gelmiş durumda. Cübbeli Ahmet Hoca "*biliyor musunuz şu anda yüzlerce Selefi Tarikat din kardeşlerini boğazlamak amacıyla silahlanmış durumda*" diyor. Bu Türkiye'nin kana boğulması demek oluyor. Sanki devlet ve kolluk kuvvetleri bilmiyorlarmış gibi, Cübbeli Ahmet Hoca'yı 24 Eylül 2020'de bilgi vermesi için savcılığa çağrıldı. Eğer uyarma Cübbeli Ahmet Hocaya kaldı ise vay başımıza geleceklere.Cübbeli Ahmet Hoca'nın bile dehşete düştüğü bir yapılanmada, devlet olarak Selefiler'in yanında yer alıyor ve politikamızı ona göre düzenliyorsak vah bu ülkenin başına geleceklere…

Bu coğrafyanın en kanlı olayları farklı dinler arasındaki kavgalardan değil, aynı dinin farklı görüşlere sahip kesimleri arasında olmuştur. Birçoğunun bilgiç bilgiç "*dinimiz bilim dinidir*" (Evrim Kuramını bile kutsal kitaplarla açıklamaya yeltenmeleri de bu sanının bir başka ucube tarafıdır) söylemleri tam yanıltmadır[5]. Hiçbir dinin bilimsel bir mantığı yoktur. Bu nedenle

[5] Televizyon televizyon dolaştırılan Marmara Üniversitesi Felsefe Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Caner Taslaman Habertürk televizyonunda, pazar günleri Oylum Talu'nun programlarından 16 Aralık 2020'de Kur'an'da bu gün bulunan birçok şeyin bilim olarak Kur'an'da mevcut olduğunu; denizlerin akıntısını, uzayı, Big-Bang, embriyoloji hatta virüslerin bile açıklanmış olduğunu; ancak yeterince araştırma yapılmadığı için farkına varılamadığını söyledi. Üzerinde düşünülmesi gereken bir sunumdu. Öncelikle devletin yetkililerini kınıyorum; bu kadar bilginin kaynağını okuyabilen bir insanı neden bir köşede

her din kendi içinde parçalanmaya mahkumdur. Dini giysilerin farklılığı da bu parçalanmanın yansımasıdır. Özgürlüğün simgesi olarak sunulan türban aslında bir topluluğun yaşam, düşünce, ahlak, davranış, yorum farkına ortaya koyan görsel bir uyarıdır. Bu uyarıyı alan herkes kendini ona göre konumlandırır. Avrupa'nın Müslümanlara bakışı da önce bu giysilerle şekillenmektedir.

Bu gün türban takılan gençlikten daha sonra ne olacağını merak ediyor olabilirsiniz; tarih ve yaşadıklarımız bana bu sorunun yanıtını çok kolay vermeyi sağladı: Sadece dogmayla doldurulmuş insandan ne olursa o olacaktır… Yazık oldu bu ülkeye…

---

tutuyorlar; örneğin sanayi bakanı neden yapmazlar? Üniversitesini kınıyorum. Avrupa'nın aydınlanma çağını geride bırakalı neredeyse 500 yıl oluyor; bu nasıl bir yaklaşımdır. Ancak amaç benim için açık: Bu anlatımla İslam dünyasını "*bir şey bulabilirim beklentisi ile*" akşam sabah Kur'an okumaya sevk edip; bilimden uzaklaştırıp; akşam sabah bilimle uğraşanların kölesi yapmadır.

SİZ KARAR VERİN: UCUBE OLAN NE?

İslam'ın heykele ve resme bakış açısını (bize öğretilen şekliyle) bildiğim için, ülkemizin dört bir tarafına yaptığım gezilerde özellikle heykellerin fotoğrafını dikkatle çekerim. Çünkü bir gün bunların başına bir şeyler geleceğinden hep korkmuşumdur. Gerçi şunu açıklıkla söyleyebilirim ki, Anadolu'da bugüne kadar toprakta gömülü kalmamışsa, her tarafı sağlam kalmış; kurşun yememiş bir heykele rastlamadım diyebilirim.

Kars'ta yapılmakta olan ve galiba sadece kaba yapısı bitmiş "**İnsanlık Anıtı**"nı hem görmek hem de böyle bir dev heykelin Kars'a kazandıracakların yerinde görmek için 17.06.2010 tarihinde Kars'a gittim. Heykelin dört bir tarafından fotoğraflarını çektim. Fotoğrafları çekerken Ankara'nın hemen her üniversitesinden kalburüstü sayılabilecek 20'ye yakın profesör (bunların arasında Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölüm Başkanı da vardı) de yanımda bulunmaktaydı. Heykeli dört bir taraftan görüntüledik. Hepimizin üzerinde birleştiği ortak konu, heykel bitince Kars şehrinin ilginç ve dikkati çekecek bir simge kazanacağı yönünde oldu. Anımsadığım kadarıyla, mesleği güzel sanatlar olan kişiler bile olumsuz bir görüş belirtmediler.

Dünyada birçok şehri simgeleyen yapı ve heykeller vardır. Bir çırpıda herkesin sayabileceği Paris'in Eyfel Kulesi, New York'un Özgürlük Anıtı, Londra'nın Weddington Köprüsü,

Rio de Janeiro'nun İsa heykeli, İstanbul'un Kız Kulesi ya da Galata Kulesi gibi. Belki bu anıtlar o ülkedeki belirli bir kesimin hoşuna da gitmeyebilir; hatta başbakanlarının bile hoşuna gitmiyor olabilir. Ancak hiç kimse bunları yıkmaya kalkışmaz.

Ben zooloğum, güzel sanatlar ile ilgili söyleyeceklerim dik-

kate alınmayabilir. Çünkü bir eseri birçok yönüyle değerlendirmeye almak gerekir. Bu konuda dikkate alınabilecek bir sonuca ulaşabilmek için, kural olarak bu işin bilimini yapanlara danışmak gerekir. Eğer benim dediğim doğru diye ısrar edersem, bu, benim, bir bilime saygısızlığımı gösterir ki, doğrusu bu duruma düşmeyi de hiç istemem.

Ancak eğitildiğini zanneden bir insan olarak örneğin İstanbul Taksim Meydanındaki Atatürk heykelinin oraya hiç yakışmadığını ve oradan kaldırılması için fikrimi söyleyebilirim. Bunu söylerken, gerekçem, heykelin güzel yapılıp yapılmaması değil, koskoca meydana kibrit kutusu kadar bir heykelin yakışmadığı düşüncesinden hareket ederim. Çünkü yabancı ülkelerde gördüğüm meydanların çoğunda heykelin büyüklüğü ile meydanın büyüklüğü arasında belirli bir oranın olduğunu gördüğüm için bu yargıya varabiliyorum. Bu heykel başka bir alanda çok şık durabilir. Ama benim bu heykel için ucube sözcüğünü ya da başka olumsuz bir ifadeyi kullanma hakkımın olmadığını söyleyebilirim. Doğrusunu isterseniz heykel ve resim alışkanlığı olmayan bir toplumun bireyi olarak bu konularda belirleyici fikir ileri sürmeyi de açıkça biraz boşboğazlık olarak görüyorum.

Bildiğim kadarıyla heykelde de resimde olduğu gibi soyut ve somut diye iki tarz var. Somutta, heykel neyi ifade edecekse, bire bir ona benzetilmeye çalışılıyor. Bu nedenle somut heykeller üzerinde fikir beyan etme daha kolay oluyor. Çünkü aslına benzeyip benzemediği hususunda gören her göz fikir ileri sürebiliyor. Örneğin İtalyan ressam ve heykeltıraş Michelangelo (Mikelanjo)'nun heykelleri neredeyse insanların tümü tarafından çok beğenilir. Ankara Ulus meydanında bulunan ve Milli Kurtuluş Savaşını simgeleyen somut heykel Türkiye'deki somut heykellerin bana göre en muhteşemidir. Çünkü verdiği anlamın yanı sıra oradaki atların vücudundaki damarların şekli ve yeri bile bir zoolog olarak beni hep etkilemiştir. Ama belli ki

bu heykeli bile ucube bulanlar var. Nitekim 2010 yılının son günlerinde, biri, bu heykeli soba boyasıyla tümüyle boyadı. Başka heykeller için kıyamet koparanlardan ve malum basından ne hikmetse tıss sesi bile çıkmadı. Herhalde böyle bir hareketi tasvip etmiş olamazlar…

Soyut heykeller konusunda kişilerin fikir beyan etmesi galiba çok daha zor oluyor. Bu nedenle bu tip heykellerde tartışma daha çok oluyor. Heykel ile anlatmak istediği şey bire bir fiziki olarak benzeşmediği için, heykele bakan her hangi bir kişi her zaman aradaki ilişkiyi kuramıyor. Kuramayınca belli ki kendisine ucube geliyor. Bu durumda böyle bir heykelin değeri konusunda ısrarcı olma komik oluyor.

Bu konuda da yetenekli ya da bilgili olduğumu söyleyemem. Ancak Ankara Karşıyaka Mezarlığı, birinci kapının girişinde, Sivas şehitlerinin (Madımak'ta yakılanların) gömüldüğü yerde bir soyut heykel var. Kimi götürdüm ise gözyaşını tutamadı. Ancak, bu, her soyut heykeli anlayacağım (ya da anlayacağımız) anlamına da gelmemelidir. Bu nedenle soyut heykeller konusunda fikir beyan edeceğimiz zaman daha dikkatli olmalıyız derim. Ben anlamayabilirim; ancak anlayan anlar… O zaman anlaşılamayan bizim tavrınız olur…

Ermenistan'ın çok yerinden de görüldüğü söylenen Kars'taki "**İnsanlık Anıtı**"nın (Fotoğraf 1) sanatsal yönünü uzmanların eleştirisine bırakmayı yeğlerim. Daha iyisi olabilir miydi olamaz mıydı onu sağlanan koşullarla ilintili olarak sanatçının yaratıcılık gücüne bağlayabiliriz. Ancak benim gibi orada bulunan 20 kadar profesörün ortak düşüncesi, biterse Kars şehrinin, kendini tanıtabilecek önemli, özgün bir anıta kavuşacağı yönündeydi.

Fotoğraf 1: Kars'ta yapılıp daha sonra yıkılan İnsanlık Anıtı heykeli. Fotoğraf Ali Demirsoy'dan. 21.06.2010

Ancak yapılan tartışmaların önemli bir kısmı da heykelin sit alanında yapıldığı ve çevredeki caminin görüntüsünü bozduğu için kabul edilebilir olmayacağı yönündeydi. Ancak sit alanlarında maden işletmesine zemin hazırlayan yasaları çıkaranların, buradaki çok da belirgin olmayan (fotoğraflara bakınız) sit alanı için duyarlı olmasını anlamak benim için zor oldu. Camilerin görüntüsünü bozuyor denildi. İlişikte çektiğim caminin görüntüsünü bozacak hiçbir kare yakalayamadım (Fotoğraf: 2). Doğrusu en yakın eski esere yüzlerce metre uzaktaydı.

Fotoğraf 2: Heykelin dikildiği tepe ve şehir (heykel şehirden yüzlerce metre uzakta konumlanmış). Ali Demirsoy. 2010.06.21

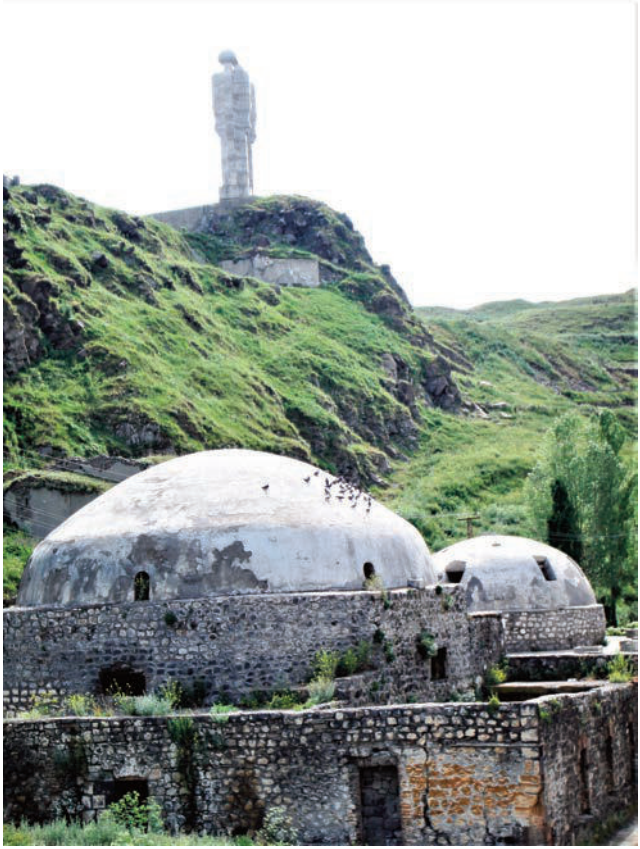
Civarında (yer altındaki durumu bilemiyorum) eski eser denebilecek önemli bir yapı görünmüyor. Sanki alanda bir taş kütlesinin üzerine kurulmuş izlenimi veriyor. Bu kütleyi merek ettim; dikkatlice baktım. Bununbir askeri korugan[6] olduğunu gördüm (Fotoğraf 3);yani altında da eski eser bulunma olasılığı yok gibi. Ancak heykele karşı çıkanlar bu koruganların korunması gereken eserler olduğunda ısrarlıydılar. Koruganı eski eser olarak kabul eden bir millet olarak tarihe geçmiş olmalıyız. Kaldı ki bu söylediklerim doğru olmalı ki eser yapılmaya başlandığında İl Koruma Kurulu yapılabilir raporu veriyor; daha sonra itirazlar olsa da.Fotoğraf 2'de heykelin üzerinde yükseldiği bazalt kütlesi açıkça görülüyor.

[6]Ateş etmeye olanak verecek biçimde delik ve mazgalları bulunan, bomba ve hafif ateşlere karşı güçlendirilmiş istihkâm.

Fotoğraf 3: Heykel eski bir koruganın üzerine oturtulmuş. Aslında bir çeşit koruganı da koruyor. Şehirde heykele karşı çıkanlar koruganın eski eser olduğu düşüncesindeler. 21.06.2010

Kars iyi ya da kötü bir simgeye kavuşmak istemiş; bunun için kaynak ayırmış; belirli bir noktaya getirmiş. Ancak bağlı bulunduğu inanç dolayısıyla resim ve heykeli hiçbir zaman benimsemeyeceğini varsaydığımız bir yönetim yüksek sesle bağırdığında, Kars halkının sinerek heykelin yıkılmasına razı olmasını da anlamak mümkün olmadı. İslam ülkelerinde heykel (hatta resim) kültürü yok; daha önce yapılmış olanların da bir kısmının din adına yıkıldığını hatta bombalandığını biliyoruz. Ancak Türkiye Cumhuriyeti'nin bu boyunduruktan 100 yıl önce kurtulduğunu düşünüyorduk. Kars'ı da genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kalesi olarak görüp, şarkı ve türkülerimize öyle yansıtıyorduk. Korkarım ki yanıldık…

Fotoğraf 4: Heykele en yakın eski eser olan hamam yıkıldı yıkılacak; kimsenin aldırdığı yok. Ali Demirsoy. 21.06.2010

Kars'ta herkesin ucube diyebileceği yapılanma var mı, var. Keşke durum müsait olsa da çektiğim fotoğraflarla bunu size anlatabilsem. Bir defa bu heykelin çevresindeki eski eserlerin bir kısmı (örneğin en yakın konumdaki eski hamam) yıkıldı yıkılacak (fotoğraf 4); dökülüyor. Anıt olarak söylenen camilerin çevresi gecekondularla boğulmuş durumda (Fotoğraf: 5).

Fotoğraf 5: Şehirdeki cami ve eski eserlerin hemen hepsi gecekondu ve salaş binalarla adeta boğulmuş durumda. Ali Demirsoy. 21.06.2010

Daha ötesi de var, hani inanca saygı, demokrasi, insanlara eşit muamele gibi sloganları dilimize dolamışız. Pekâlâ, fotoğrafta simgeleri hala açık açık görülen bir zamanların kiliselerinin bugün cami olarak kullanılmasına nasıl duyarsız kalıyorsunuz (Fotoğraf:6).

Fotoğraf 6: Karsın en büyük ve en görkemli camisi olan Fatih Cami aslında her şeyi ile bir Gregoryen kilisesi; yana bir minare ekleyerek cami yapmışız. Ali Demirsoy. 21.06.2010

Kars'ta onlardan neredeyse onlarca var. Dünyanın neresinde olursa olsun hangi dinden olursa olsun bir dine ait bir tapınağın başka biri tarafından zorla değiştirilip kendi tapınağına çevrilmesinden daha ucube bir tavır düşünebiliyor musunuz? İlk olarak başkasının gözündeki kıymığı arayacağımıza, kendi gözümüzdeki merteği görmeliyiz.

Ben bu tartışmadaki heykelleri, çevresini ve şehrin birkaç önemli noktasını görsel olarak size iletiyorum. Neyin ucube olduğuna siz karar vereceksiniz.

EK: Heykel Yıkılırken…(29.04.2011)

Sonunda heykel başbakanımızın önerisi, Kars Belediyesi'nin onayı ve Yüce Türk Mahkemelerinin kararı ile yıkılmasına karar verildi. 27.04.2011 tarihinde tarihe not düşecek bir görüntü ile –basına göre tekbir nidaları eşliğinde- heykelin kafa kısmı koparıldı.

Heykel yıkılmadan önce yazmış olduğum yazı çok ilgi topladı diyebilirim. Kars'ın yerel gazeteleri yazmış olduğum bu yazı tam sayfa yayınladı. Ancak Kars'ta yazıma düzeltme yapmak isteyen ya da tepki gösteren birkaç kişi olduğunu da söylemeliyim. Düşüncelerini olması gereken bir biçimde bana ilettiler. Özellikle bu heykelin bir korugan üzerinde kurulmuş olmasından ve bu nedenle bir sit alanı özelliği göstereceğinden dolayı ve ayrıca burada önemli çarpışmaların geçmesinden dolayı böyle bir heykelin buraya dikilmesini benimsemeyeceklerini dile getirdiler. Kendilerine koruganın bir anlamda top ya da bazı askeri silahları için beton ve demirlerle sağlamlaştırılmış bir siper olduğunu (Doğu Anadolu'nun dağları koruganlarla doludur) ve antik değeri olamayacağını yazdım. Çatışma burada yapılmış ise heykelin buraya dikilmesinin daha da anlamlı olabileceğini bildirdim. Ermeniler tümüyle haksız olsa bile iki halkın barışmasına ya da husumetlerinin üzerine bir örtü çek-

mesine katkısı olması beklenen böyle bir heykelin dikilmiş olmasının kime ne gibi bir zararı olacaktı?

Daha önce değindiğim gibi bir şehre özellik kazandıran bazı yapılar olmalıdır. Bunlar bir tarihi olayı işleyebileceği gibi, o yerin bir özelliğini de simgeleyebilir. Bu tarz anıtlar ya da yapılar o şehri ziyaret edenlerin daha sonra anımsayabilecekleri nirengi noktaları olurlar. Yanı başımızdaki Ukrayna'da Sivastopol harbini anımsatması için dikilen anıt (Fotoğraf 7), orayı her ziyaret edenin üzerinde unutamayacağı bir iz bırakmaktadır; Paris'te Eyfel Kulesi'nin, New York'ta Hürriyet Anıtı'nın bıraktığı unutulmaz izler gibi… Kars da böyle bir anıta sahip olacak diye umutlanmıştık.

Fotoğraf 7: Sivastopol'deki dev heykel. Demirsoy'dan 1999.

Önce kendimize; daha sonra Kars Belediyesine ya da Valiliğine şunu sormalıyız. Kars'a gelenleri şehirde gezdirirken 600 yıl buraya egemen olmuş Osmanlılardan neredeyse tek bir eser gösteremezken, sadece 40 yıl kalmış Rus eserlerini övünerek gösterirken acaba hiç içimiz, içiniz içleri sızlamıyor mu? Bu muhteşem eserlerin üzerlerine Türkçe tabela asmayla onları Osmanlılaştıramıyoruz ki… Diyelim ki Osmanlı Döneminde

hiçbir sanatsal yapı yapılmadı;daha sonra bu şehri Ruslardan geri aldık. Geçen bunca zamanda, bu güzel şehrimize yaklaşık 100 yılda niye övünebileceğimiz bir sanatsal eseri kazandıramadık? Bence ilk olarak bunun yanıtı verilmeli… Bir şeyi daha sorgulamalıyız: Bu heykelin yıkımı ile insanlık, Türkiye, Kars şehri ne kazandı? Kalsaydı ne yitirmiş olacaktık? Şundan emin olabilirsiniz; bu şehre gelenler, kiliselerden bozma camilerin, Rus mimarisinin özelliklerini gösteren evlerin önünde anı resmi çektirmelerinin yanı sıra, eğer kalsaydı bu heykelin de önünde resim çektirmeden bu şehirden ayrılmayacaklardı. Ayrıca çocuklarına bu resmi göstererek, bu heykeli, Cumhuriyetin Çocukları yaptı diyerek övünmenin hazını tadacaklardı.

İnsanlık Anıtı adı verilmiş bu "müteveffa" heykelin çok güzel ya da çok kötü olduğuna karar verme yetkisinin bende olduğunu söylemek cahillik olur. Bir eser hakkında fikir açıklayabilirim; ancak onun hakkında nihai karar veremem. Bu ancak mahkemelerde bilirkişiliği kabul edilmiş uzman kişilerce yapılabilecek bir iştir. Uygar bir ülkede, cumhurbaşkanı, başbakan ya da bir bakan bile bu nihai karar için –eğer ona uygun eğitimden geçmemişse- yetkili olmamalıdır. Ne yazık ki bu, çok tipik tutucu-totaliter zihniyet tezahürüdür. Başbakanımızın bu şehirde dile getirdiği bir niyetin, bizim gibi çok şeyin sürüncemede bırakıldığı bir ülkede bu kadar kısa zamanda Belediye, Anıtlar Koruma Kurulu ve Yargı tarafından başbakanımızın dileği doğrultusunda karara bağlanması, doğrusu, devlet idaresindeki çarkların ne kadar uyumlu çalıştığı konusunda önemli ipuçları vermektedir.

Doğrusu bir kesimin daha bu yıkımdan büyük üzüntü duyması gerekir. Bu üzüntü, heykelin ortadan kaldırılışından ziyade, dileklerinin, ricalarının dikkate alınmadığını gören sanatkârlar… Bildiğimiz kadarıyla hiçbir sanatçı çıkıp da bu heykel yıkılmalıdır demedi… Demek ki bu ülkede sanatçılar sanattan anlamıyor ya da devlet yöneticileri sanatçılar diye bir

kesimi dikkate almıyor. Hayatında çakıyla bir kere bile bir çubuğu yontmamış olanların bu heykelin aleyhinde çıkıp konuşmaları ya da heykeltıraşlık konusunda sözlü ve yazılı basında fikir beyan etmeleri doğrusu acınacak bir durumu da sergilemektedir.

Son zamanlarda gezmiş olduğum çoğu soyut resim sergilerindeki çalışmaların bir kısmını evimin en görünmez yerine bile -beğenmediğim için- asmam; ancak birlikte gittiğim insanların bir kısmı benim beğenmediğim tablolara bayıldı. Demek ki insanlar nasıl farklı görünüş ve huylarda ise, bir sanat eserinden aldıkları haz da farklı oluyormuş. Kars'taki İnsanlık Anıtı heykeli açıkça bir kısmımızın beğenisini kazanmıştı; zaten bunca masrafla oraya dikilmesi de onu gösteriyor. Bir kısmımız da daha başka duygularıçağrıştıran bir anıttan hoşlanabilir; illaki bu beğenmediğimiz heykeli yıkılmasını gerektirmez. Örneğin şehrin doğusuna dikilmiş bu İnsanlık Anıtı heykeli beğenmeyenler; batı yakasına namaz kılan dev bir heykel yaptırarak Kars şehrini taçlandırabilirlerdi.

Kafa koparıp yere düşürmek kolay oldu; ancak uygar bir dünyada alnı dik dolaşmanın eskisi gibi kolay olacağını zannetmiyorum...

KAZAYA İNANANALAR DOGMANIN BATAĞINA GÖMÜLMÜŞ DEMEKTİR

Sevgiyle yoğrulmamışsa yüreğin
Tekkede, manastırda eremezsin.
Bir kez gerçekten sevdin mi dünyada
İşte o zaman Cennetin, cehennemin üstündesin.
ÖMER HAYYAM

Bir bebek gelişmeye başlarken ilk söylediği kelimeler ya annenin ya da babanın çeşitli söylenişlerişeklindedir. Çünkü en önemli gereksinmesi beslenmedir. Onu da ana ya da baba karşılar. Daha sonra iletişimi parmağını uzatarak "***ne***" ya da "***bu***" kelimelerinin kullanımı izler. Çünkü merak ve öğrenme duygusu onun ikinci en büyük gereksinmesidir. Bilinçli aileler bıkmadan usanmadan çocuğa elini uzatarak ***ne*** ve ***bu*** kelimeleri ile işaret ettiği şeyi öğretmeye başlarlar. Sormak öğrenmenin ve bilinçlenmenin ilk aşamasıdır.

Sonunda çocuk her şeyin bir nedeni olduğunu öğrenmek ister. Sorar. Bilinmeyeni de bilineni de sorar. Çok şeyin neden öyle olduğunu anlayamadığı için sorar. Eğer aile malum dogma eğitiminden geçmiş ise ve özellikle de dünyayı fiziksel olarak tanımıyorsa irkilmeye başlar. Sus; karışma; konuşma; sesini kes; çocuklar çok konuşmaz; Tanrı'nın işine burnunu sokma, günahtır; boyunu aşan işlere karışma, gâvur icadı, gâvurlar bilir; Allah bilir, nereden bileyim, kimse bilmez; sonunda büyürsen öğrenirsin diyerek merakını söndürür.

Merakı giderme çok defa maddi olanak meselesi olarak tarif edilse de, milyarlarca hatta trilyonlarca dolarla oynayan Arap

ülkeleri, petrol zenginleri, merak edip bir yöreyi, dünyanın bir yerini ya da şeyi inceledikleri görülmemiştir. Hâlbuki semavi dinler egemen olmadan bu coğrafyada birçok buluş gerçekleşmiş ve ilkler yaşanmıştı. Yani bu bilim kısırlığını bu bölge insanın doğasına ve bu bölge coğrafyasının koşullarına bağlamamız söz konusu olamaz. Daha sonra, gökyüzü ile ilgili gözlemlerin olması, öncelikle sahip oldukları iklim koşullarının kolaylaştırıcı etkisi; ancak en önemlisi tarıma dayalı ekonomilerinin düşecek yağmur ile ilişkisini öğrenmeleri araştırma ve merak duygularının bir sonucuydu. Belirli bir dönemden sonra yaygın olarak bunun dışında merak ettikleri çok fazla bir şey bilinmiyor. Çünkü öğretileri gereği merak duyguları köreltilmişti. Bu nedenle gelirleri oranında temel bilimci yetiştiremediler; yetiştiremezler. Onların ölçü birimleri sevap, günah, mucize, takdiri ilahi olmuştur. Bir şeyin nedenini araştırmaktan kaçınır; onları Tanrının defterine yazmayı iman olarak bilirler.

Epeyi bir yıl önce Konya Çumra'dan geçerken bir grup insanın yağmur duasına çıktığını gördüm. Duayla yağmur olmaz dedimse, kimse dinlemedi. Akşam radyolarda Çumra'da yağmur duasından sonra oluşan selde 3 kişi boğuldu deyince, demek ki oluyormuş; bu sefer duayı fazla etmişler diye düşündüm!!! Ancak Konyalı yağmur duasına çıkar; bu yolla yağmur yağdıracağını düşünür; ancak aşırı su çekmeyle taban suyunu tüketeceğini ve her gün bir yerlerde 50-100 metre derinliğinde obruklar açılarak ovanın bir mayın tarlasına dönüşeceğini bir türlü merak edip öğrenmez.

Dünyanın birçok yerinde maden felaketleri yaşanır. Herkesin dediği gibi maden kazaları demiyorum; çünkü evrende kaza diye bir şey yoktur. Kaza, araştırılmayan nedenlerin, zamanında alınmayan önemlerin, bir türlü neden sonuç ilişkisinin araştırılmadığı; oluştuğu zaman da üstü kapalı suçun doğaüstü güçlere atıldığı olaylara verilen addır. Sürekli trafik kazası deriz. Niye kaza olsun ki? Gidişli gelişli yol yaparsanız;

arabanıza gerekli bakımı yaptırırsanız; servisler bakım için gerekli özeni gösterirse; lastiğinizi zamanında değiştirirseniz; uykusuz ve sarhoş yol çıkmazsanız; kurallara tam uyarsanız kaza olmaz. Gökyüzünden taş yağsa bile, zamanında bunun farkına varıp yerinizi değiştirebilirsiniz. Bunun için tapınaklara para yatıracağınıza uzay istasyonuna kuracağınız aygıtlar ile bunu gerçekleştirebilirsiniz. Ancak, bardağı yanlış yere koyar; kırılmasına neden olursanız; sobayı yanlış yakar dumandan boğulursanız; çocuğunuza dikkat etmez sağının solunun yaralanmasına neden olursanız; maden ocaklarında olması gereken önlemeleri zamanında almaz iseniz, ortaya çıkacak felaketler kaza değildir.

Dogmatikten kurtulan toplumlar kazaları önleyebilmek için sürekli kurallar ve yasalar koyar; onların da dikkatli izleyicileri olurlar. Almanya'da şasisi çok hafif eğilmiş bir aracı trafiğe sokabilir misiniz? Başbakanları bile gelse bunu yaptıramaz; başbakanlarının arabası olsa bile TÜV'den geçemez. İki metre yükseklikteki bir duvara çivi çakması için bir işçiyi buna zorlayamazsınız; illa ki ayağının altına üçayaklı bir merdiven vermeniz gerekir. Türk işçisi ise bir pencereden öbür pencereye bir kalas uzatıp, önlem almadan duvar boyarsa; patron meslektaşlarına göre daha iyi kazanır; ancak mezarlıklardan da geri gelmezler; en iyi de bu kesim, buna göz yumanları önlerine alarak rahmet duası okurlar.

Dogmatiklikten kurtulamayan toplumlar kendileri ile ilgili kusurları örtmek için bu tip olayların başına kaza sıfatını ekler; onu doğaüstü gücün takdiri olarak göstermeye kalkışarak kendilerine ait olan kusurun ve suçun ortaya dökülmesini önlerler. Zamanında gerekli önlemleri alınmayan, gerekli şekilde önlemi alınmayan, gerekli şekilde denetlenmeyen, denetlenip de gereği yapılmayan; benzer olaylarda suçluları bulunup da adalete teslim edilmeyen, cezalandırılmayan her olay kaza değil bilinçsizliğe-vurdumduymazlığa-kaderciliğe dayalı bir felakettir.

Soma katliamı da buna tipik örnektir. İLO kıstaslarını benimsememişseniz, denetleyicilerin raporlarını zamanında dikkate almamışsanız, bunun tehlikeli olabileceği uyarılarını gündeme getiren önerileri mecliste bir-kalemde reddetmişseniz bunu kaza olarak Tanrı hanesine yazmaya hakkınız olamaz.

İnsanları duyarsızlaştırmak için Takdiri İlahi denen kutsal sözcüğü kullanmanız; akabinde şaşalı mevlit ve dua törenleri düzenlemeniz; ölenlere şehit unvanı vermeniz; onların mekânının cennet olduğuna ilişkin yorumlarda bulunmanız; topluluklara onlara rahmet okumak için el açtırmanız hiçbir şeyi geri getiremeyeceği gibi, bundan sonra olabilecek benzer felaketlerin de önlenmesini sağlayacak girişimleri de ortadan kaldıracak; tam tersi yenilerinin yolunu açacaktır.

Özellikle istismar etmeyi aklımıza koyduğumuz her ölüm olayının önüne bir şehit sıfatı eklemeyi alışkanlık haline getirdik. Şehit, bilebildiğim kadarıyla inançlarımıza göre sorgusuz sualsiz cennete girecek bir eylem sırasında ölenlere verilen bir sıfattır. Kural olarak da dini için yapılan savaş sırasında ölenlere verilen bir sıfattır (kalana da gazi denir). Bu sıfat daha sonra ülkesini düşmanlardan korumak için **savaş sırasında** canını verenler için de kullanılmaya başlandı. Her şeyi istismar ve laçka ettiğimiz için bunun dışındaki ölümlere de bu sıfatı eklemeyi adet haline getirdik. Böylece ölen kişinin çevresine güçlü bir teselli vererek ağızlarının bir çeşit kapanmasını ya da gösterecekleri tepkiyi azaltmayı amaçlıyoruz. Hâlbuki gerçek şehit sıfatı ile ölenlerin dışında ölenlerin hemen hepsi alınması gereken önlemlerin ya da yapılması gereken yasal düzenlemelerin zamanında yapılmamasından doğan ölümlerdir. Bu ölümlere saygısızlık değildir; ancak onlar şehit de değildir. Nitekim Soma felaketinden sonra yöneticilerin derhal yasal düzenleme yapmaya kalkışılmaları, aslında kusurun nerelerden kaynaklandığını göstermektedir. Ancak alın teriyle nafakasını sağlayan bu değerli insanların ölümünün çok acı olduğunu; ancak şehit

tanımlamasının doğru olmadığını ve kusurların nereden kaynaklandığını biliyoruz. Asıl sorumluları dile getirenleri edepsiz, yalancı, düzenbaz, rejim düşmanı, milli irade muhalifi ve onlarca hakaret içeren sözlerle tanımlayanlar, kendilerine ilişkin ağız uçuklatan yolsuzluk iddialarında uyguladıkları taktikleri ile savmaları, bu yolun "bu ülkede" geçerli bir geçiştirme ve savunma yolu olduğu izlenimini güçlendirmiştir.

Bu olayın bir kaza olmadığını söyleyenlere yöneticiler hakaretlerle ateş püskürdüler. Diyelim ki bu sizin tanımınızla bir kazaydı. Yani elde olmayan nedenlerle oluşmuştu. Pekâlâ, kazayı izleyen hafta içinde Büyük Millet Meclis'ine maden yasası ile yeni bir paket indirilmesini nasıl açıklayacaksınız. Kaza ise, Takdiri İlahi ise böyle bir düzenlemeye gerek yoktur. Eğer, zamanında gerekli yasal düzenlemeleri ve denetimleri ciddi olarak yapmamışsanız, yapanlarınkini (ILO kurallarını) çok kazanma hırsıyla benimseyip uygulamaya sokmamışsanız Soma Madeninde meydana gelen felaketin failleri bellidir. Ona buna bağırarak, hakaret yağdırarak, suçlunun kimliğini saklayamazsınız.

Orada ölenlerin ve yararlananların hepsi bizim evlatlarımızdır; masumdurlar ve bir iş kahramanlarıdır. Her türlü yardımı da hak etmiş durumdadırlar. Ancak bunca insana ve çocuklarına onlarca yıl sürecek yardım, aylık maaş, sosyal haklar tanınmış olması hükümetin bir alicenaplığı olarak sunulması da bu garabetin bir başka tarafıdır. Eğer bu yasal düzenlemeleri ve denetimleri zamanında yapmayanlar; olayın failleri durumuna düşmüş olanlar bu giderleri aylıkları ve kendi mal varlıkları ile karşılasalardı öpülecek el derdik. Şimdi bu olaylarda hiçbir kusuru olmayan insanların alın teri ile kazanıp ödedikleri vergiden bütün bu harcamaları karşılayarak, insancıl, yardımsever, alicenap, düşkün dostu postuna bürünmelerini doğrusu bu halk artık anlamalı. Kimse yanlış anlamasın ve yanlış yo-

rumlamasın, bu insanlara her türlü yardım bir insanlık borcudur ve halkımız bunu seve seve yapacaktır; ancak önce buna neden olan, fırsat verenlerin bir bedel ödemesi gerekir. Eğer adil bir düzen kurulmasını istiyorsanız, önce, "***her şeyin ödenmesi gereken bir bedeli***" olduğunu önce vekillerinize tattıracaksınız, öğreteceksiniz

Yeni Anayasa hazırlanırken, bu felaketleri önleyebilmek için belki yasaya şu maddenin konması da gündeme alınmalıdır. Seçilmişler, politikacılar, siyasetçiler, üst düzey yöneticiler ve yetkililer görevleri sırasında "*Takdiri İlahidir, kader, rahmet çıkaralım, dua edelim, Cenabı Hakkın takdiri, kaza, şehit olmuştur; hakkın rahmetine ulaşmıştır*" gibi insanları gerçeği araştırma dürtüsünden uzaklaştıran, kendi kusurlarını ilahi bir örtü ile gizlemeye çalışan kelimeleri kullanmaları yasaklanmalıdır. İşte o zaman kaza diye nitelendirilen aptalca kusurlarımızın nedeni araştırılarak gerekli önlemlerin alınması sağlanabilir. En azından en çok ibadet edilen ülkelerde neden en çok kazanın yaşandığı da böylece anlaşılabilir.

2015 yılının kurban bayramında İran ve Pakistan'a göre Haç'ta şeytan taşlamaya giden hacılardan 4700 kişi ölmüş bir o kadarı da yaralanmıştır. Aslında bu yolda son 20 senede yaklaşık 30-40 bin kişi ezilerek ölmüştür. Bizim en üst yöneticilerimiz de dâhil, bu ezilmeye neden olan ülkenin yöneticileri, bunu bir kaza ve Takdiri İlahi bir olay olarak tanımlamış, sorumluluktan kurtulmaya çalışmışlardır. Kimse sıradan bir prensin bu kalabalık içinde neden araba ile keyif yaptığını sorgulamamaktadır. En önemlisi de –insanın en çok güvende olması gereken- bu kutsal mekânda insanlar sürekli böyle kazalarla neden yaşamını yitiriyor sorusuna yanıt aramadan kaçınmadır.

Dogmadan arınmış kafaları yetiştirebilmek için ne yazık ki, diğerleri gibi hemen alınıp uygulanabilecek bir sistem ya da ölçü ıskalası mevcut değildi. Bunu ancak laiklikle yerleştirebi-

leceklerini düşündüler. Ancak eski ölçü birimlerine ve araçlarına hala sıkı sıkıya sarılmış bir kitleyi ne yazık ki değiştiremediler. Çünkü bir yasayla değiştirilebilecek bir durum değildi. Yıllar ve kuşaklar alacaktı.

Son derece karmaşık ilişkileri içinde barındıran demokrasi diye tanımlanmış yönetimin belirlenmesini bilimsel yöntemi içselleştirememiş, mantığını çıkar ilişkileri ile yoğurmuş; uzun vadede neden sonuç ilişkisini düşünemeyen, dogmasına göre karar veren insanların kararına bırakırsanız, ***"Dini istismar eden partilerin yeniden yönetimlere geçmesini ve devam etmesini önleyemezsiniz"***.

TÜRBANI ve SİMGE ÖZELLİĞİ TAŞIYAN GİYSİLERİ TANIYALIM

Büyük kavgalara neden olan türban adı verilmiş giysiyi, ön yargılarınızdan arınarak, tarihsel gelişimlerini ve geldiğimiz ibret verici durumunu masaya yatırmaya ne dersiniz? Ortaya çıkış nedenine, tarihsel gelişimine ve daha sonra başka amaçlarla istismarına, lehte ve aleyhte konuşanların bilinçaltında yatan nedenlerine bakmak zorunlu hale gelmiştir.

İnsanlar ait oldukları ırkın özelliklerini taşıyarak doğuyorlar. Bu nedenle, bir Çinliyi, bir Hollandalıdan ya da Aborjin'den kolaylıkla ayırabiliyoruz. Ancak, insanlar daha sonra kazanmış oldukları kültürel kimlikleri ile doğmuyorlar. Bu nedenle, bildiğimiz en eski tarihi belgelerden, bilgilerden ve resimlerden anladığımız kadarıyla, kişiler ait oldukları toplulukların düşünce tarzını, yaptığı işin mahiyetini ve bulundukları idari konumu belirtebilmek için simgeler kullanma gereğini duymuşlardır. Milletlerin kendine özgü giysileri, savaşçıların ya da esnafın kendilerini belirten giyimi kuşamı ya da kral ve padişahların taşıdıkları, askerlerin giydikleri giysiler ve taşıdıkları aksesuarlar bir kimlik sunumudur.

Doğal olarak bu simgelerin en çok görülebileceği vücut kısmı, baş ve omuzdur. Bu nedenle, insanoğlunun tarihinde giysili bir yaşama geçildiğinden günümüze kadar çeşitli adlarla anılan üst vücut giysileri özellikle başörtüleri şekilden şekle değişerek günümüze kadar gelmiştir. Çünkü bir kişi karşısındakine hangi düşünce sistemine angaje olduğunu ya da ne iş yaptığını ya da bulunduğu konumu etkili olarak bildirebilmek için, kişisel kimliğin, kurum kimliğinin ve yazılı her hangi bir kimliğin olmadığı dönemde, en kolay iletme ya da gösterme

yolu, vücudunda yapacağı bazı değişiklikler ya da kullandığı giysiler ya da en kolay yapılacak tarz olarak başa takılan ya da giyilen örtüler olacaktı. Öyle de yapıldı.

Fotoğraf 8: Türbanlı kadınlar (Çorum Müzesi).

Tarihin derinliklerine doğru uzandığımızda, sadece Anadolu ve komşu ülkelerinden örnek vererek başlarsak, örneğin Hititlerde kralların ve Tanrıların başlarına giydikleri külahın yanlarındaki kancaların sayısı o kişinin gücünü simgeliyordu. Askerler, köylüler, tüccarlar vd. diğer kesimler farklı örtülerle kendilerini ifade ediyorlardı.

Bu örtünme şekli dünyanın her tarafında, tarihin her döneminde, her toplumda farklı şekilde değişerek günümüze kadar geldi. Belleğimizi bir yoklayalım, -bazen nedenini çok iyi kavrayamadığımız için şaşırdığımız- padişahların başındaki o büyük sarıklar, yeniçerilerin yerlere kadar sarkan boru gibi külahları, yeniçeri ağalarının o ürkütücü külahları, bostancı başı, subaşı, birçok idari konumun birbirinden farklı sarığı ya da başörtüsü; mütevazılığın simgesi olması gereken Vatikan'daki

Papa'nın, İstanbul'daki Ortodoks Kilisesi'nin Başpiskoposu neden mücevherlerle işlenmiş o ağır ve görkemli taçlarını; Diyanet İşleri Başkanının neden sırmalarla süslenmiş kaftanı ve sarığı giydiğini; bilinen tüm imparatorların ya da kralların neden ziynetlerle taşlarla süslenmiş taçları giydiğini belki kendinize sormuşsunuzdur. Hepsi kimlik ve yetki ya da görev bildirimi ile ilgilidir.

Fotoğraf 9: Kıyafet kişinin kimliğine belli eder. A) Yeniçeri, B) Japon, C) Papa, D) Budist, E) Şaman sihirbazı ve F)

Bugün kulağının bir tarafına küpe takan bir kişi, benim ahlak yapım, dünya görüşüm budur; beni buna göre değerlendirin demek istemektedir. Siz, başını usturaya vurdurmuş bir Budist rahibini gördüğünüzde ya da bir şaman elbisesi giymiş

bir kişiyi gördüğünüzde, onun dünya görüşünü, ahlak anlayışını, ait olduğu camiayı ve davranışını tahmin edebilirsiniz. Küçük bir ayrıntı bile o kişinin mensup olduğu düşünce dünyası hakkında önemli bilgiler verebilir… Aslında anlaşılmak için çok kolay ve pratik bir yol…

Fotoğraf 10: Arap giysileri

Görsel ya da yazılı tarihe tekrar geri dönersek, Sümerlerden başlayarak günümüze kadar kadın giysilerinin, özellikle özel görevleri yapmakla yükümlü kadınların nasıl ve neden farklı giydikleri konusunda elimizde çok sayıda bilgi mevcuttur.

Örneğin Anadolu'nun yerli kültürlerinden olan Hititlerin, Friklerin ve Anadolu'yu işgal ederek yaklaşık 300 yıl buralarda kalan İran kökenli Akimendlerin (Medlerden) özel görevleri yapan kadınlarının giymiş olduğu giysileri ve özellikle başörtülerini günümüze ışık tutacak şekilde açık açık eski eserlerin üzerine çizilmiş figürlerden anlıyoruz. Başörtüsünün belirli şekilde (Şekil 8) bağlanması o kadınların kimliği ile ilgili bilgiler veriyordu. Bu giyim kuşam tarzı, çeşitli kültürlerde çeşitli şekillerde kendini gösterdi; zaman içinde farklılaştı, çeşitlendi. Ancak, kökenini Sümer Mitolojisinden alan semavi dinlerin ilk yazılı metni Tevrat'tır. Tevrat'ı kutsal kitap olarak benimseyenlerin ve yine ondan esinlenen Hristiyanların kutsal kadınları

bu örtüyü hep kullandılar. Bugün de rahibeler benzer örtülerle gezmektedirler.

Sonuçta, insanoğlu, giysileriyle ya da vücutlarının üzerinde yapmış oldukları belirli değişikliklerle, kimliklerini, kültürlerini, düşünce tarzlarını, ait oldukları alt kimlikleri, yaptıkları işleri, sahip oldukları yetkileri bildirme şansını yakaladı.

Böyle bir gelenek ve öğreti, Arabistan'da da İslamiyet'ten önce vardı; ancak İslamiyet'in doğuşuyla birlikte hem Hz. Muhammed'in hem de o günkü toplumun ihtiyaçlarına göre yeniden belirlendi. Burada Nur Suresinin 31 ayetini ya da başka bir ayeti yorumlamak, bu satırları yazanın görevi de değildir; yetkisi olduğu da söylenemez. Ancak, akşam sabah televizyonlara çıkarak, ağzını şapırtada şapırdata, dudaklarını yalaya yalaya, sanki Tanrı'dan aldıkları buyruk ya da ilhamları bize iletiyormuş gibi konuşan akademisyenlerden cemaat liderlerine kadar herkesin üzerinde uzlaştığı konu, İslam'da şu ya da bu şekilde bir örtünmenin Kur'an da yer aldığıdır. Bu örtünmenin Kur'an'da yer almasının nedenini açıklamada ve bu örtünün nereleri örtmesi konusunda ya da kesinlikle bir emir olup olmadığı konusunda, hiçbir zaman üzerinde ortak bir noktada anlaşamayacağımız sayısız görüş ve tartışma vardır. Bu tartışmayı, cemaat liderlerine, dini sömürmeyi aklına koymuş siyasilere ve bilime katkı yaptığını zanneden akademisyenlere bırakalım…

Ancak, hepsinin üzerinde anlaştığı husus, bu örtünün, kadının uyarıcı yerlerini erkeklere göstererek ahlakı düzenin bozulmasını önlemeye yönelik olduğudur. Bu hususta kimsenin karşı koyuşu yoktur... İnancımızın gereği, kadını kışkırtıcı davranışlardan olabildiğince uzak tutmaktır. Olabildiğince onları bir çeşit kem gözlerden uzak tutmaktır... Doğru mu; inancımıza göre doğru.

Ancak, özellikle son zamanlarda türbanın peşine düşen,

onu insan haklarının temel unsuru gibi gösteren siyasilerimizin psikolojik ve sosyolojik analizlerinin de yapılması zorunlu görünmektedir. Bir kadının bir erkeği cinsi olarak uyarmaması için, kendini toplum içerisinde ön plana çıkaracak ve bakışları üzerine çekecek giyim kuşam ve davranışlardan alıkonması gerekir. Eğer ben bir kadını toplum içerisinde başka bir kadından daha alımlı ve cezbedici buluyorsam, onu gözümle bile soyabilirim ki buna dini inancı olanlar **gözle zina** adını vermektedirler ve yasaklamaktadırlar. Bu nedenle bir kadını, toplum içerisinde başka bir kadından ayıramamalıyım; aksi takdirde ona göz zinası yapmam kaçınılmaz görünmektedir.

Şimdi ahlaklı ve tutarlı düşünmek zorundayız. Eğer kadının örtünmesini, erkekleri uyarmaması için bir zorunluluk ve dini bir vecibe olarak görüyorsanız, gözden ırak tutma eyleminin en etkili şekilde gereğini yerine getirmeniz de bir vecibe olarak karşımıza çıkacaktır. Bu vecibeyi şu ya da bu şekilde sulandırmak ya da yorumlamak hiçbir dini bütün insana verilmiş bir hak olamaz. O halde kadını olabildiğince erkeklerin kötü bakışlarından uzak tutmamız gerekir.

Başörtüsünü savunan birçok insanın eşine kırmızı, mor rugan pabuçlar giymelerine, parlak renkli türban ya da örtü takmalarına, yüzlerini ben buradayım diyecek ölçülerde boyamalarına izin vermeleri, onları gizleme değil özellikle teşhir anlamına gelmektedir. Şu anda başına türban takanların diğer kadınlara göre süslenmeleri kıyaslanamayacak kadar frapandır.

Antalya'da Konya altında denize giren bir erkeğin, etraftaki yarı çıplak kadınlara değil, vücudunun büyük bir kısmını örten; ancak en önemli sinyalleri veren yerlerini gizemli bir şekilde ıslak bezlerin altında tutan ve parlak renklerle ben buradayım diyen kadınların uyardığını unutmayalım.

O halde, bir buyruğu ya da inancı yerine getirmek istiyor-

sanız başta kendimizin ahlaklı davranarak gereğini yerine getirmemiz gerekir. Yani sözümüzün geçtiği tüm kadınlarımızı erkeklerin bu kötü bakışlardan gizleyecek tarzda giydirmemiz gerekiyor. Bunu, doğrusunu söylemek gerekiyorsa, birkaç ülke yerine getiriyor: Afganistan, İran ve bazı Arap ülkeleri. Kadınlarına, baştan aşağıya her yerlerini örtecek siyah çarşaf ve burka giydiriyorlar. Renkli de giydirmiyorlar, çünkü siyah bir grubun içerisinde, kırmızı ya da pembe çarşaf giymiş biri kendini belli edecek ve nazarları üzerine çekecektir. Diyorum ki, ahlaklı olun, doğru olan, eğer bunu dini bir gereklilik için yapıyorsanız ve gerçekten inanıyorsanız, ilk olarak eşlerinizi ve çocuklarınızı onların her tarafını örtecek kara çarşafa sokun. Böylece inandığınız dini gereğini tam anlamıyla yapmış olacaksınız…

Bütün bu anlatılanlar çerçevesinde, bir kadının örtünmesinin dini bir gereklilik olduğunu ileri süren ve onları örtünmeye zorlayan kesim çoğunluk erkeklerdir. Kendi ahlak yapısına, çevresine, ailesine güvenmeyenler dini gerekçeleri öne sürerek böyle bir diretmeye soyunmalarını anlayışla karşılamak gerekebilir. Hani bir at sözü vardır "*Başkasını nasıl bilirsin, kendin gibi*".

Eğer, ailesi, çevresi ve eşi tarafından örtünmeye zorlanmamış ve kendi isteğiyle (sayıları az da olsa) bir simgeyi çağrıştıracak şekilde örtünen bir bayan bu anlatım içerisinde kendini nasıl görebilir. Bunun yanıtı çok açıktır. Kutsal kitaplarda ve onun dışında mürşitlerce (dini yol gösterenlerce; bu, imam, hoca, şeyh olabilir) verilen her buyruğu tartışmasız inanıyorum ve uyguluyorum demektir. Bu inançlar, tanrısal kattan geldiğine inanılan inançlardır; insan yorumuyla da değiştirilemez kurallardır. Bunlar yeni bilgilere ve olaylara göre değişmeye açık olmayan bir kesimdir. Bunların değişmez kararı: *Yanlışım bin kerede kanıtlansa, inancımın gereğini onları yapmaya devam edeceğim.*

Şekil 11: Yaşam tarzına ve dünya görüşüne göre kadınların giydiği ya da giydirildiği giysiler. Çağdaş insanın böyle bir takıntısı olmadığı için elbise ile kimliğini göstermek gereğini duymaz.

O zaman, bu kesime sormak gerekir: Değişmeyeceksen, eğitilmeyi başında kabul etmeyeceksen, dogmatik bilgini ve alışkanlıklarını yeni bilgiler ışığı altında kesinlikle revize etmeyeceksen, sadece belirli teknik bilgileri almak ve ileride yetki sahibi olmak için bir diploma alma peşinde isen, zaten bir türlü yer ve imkân bulup da okutamayacağımız aydınlık ve değişmeye hazır gençlerin yerini almayı nasıl içine sindirebiliyorsun? Üniversite kapısında ne arıyorsun? Üniversite bir insanı alıp, bilgiyle birlikte, yaşama bakışını değiştiren, eğiten, uygarlaştıran, evrensel insana dönüştüren yerlerdir; diploma dağıtılan yerler değildir. Üniversite, belirli katı kurallara körü körüne ya da fanatik olarak bağlanmış (ekonomik modellerden tutun, inançlara ve belirli sosyolojik kurallara kadar) insanların çalışacağı yerler de değildir. Bu, ister öğrenci olsun, ister öğre-

tim elemanı olsun; her ikisi için de geçerlidir. Üniversiteler, düşüncelerini bilimsel yöntemlerle savunabilen, savunduğu düşünceleri dünya genelinde kabul görülen ve bilimsel yaklaşıma ters olmayan; yanlışını gördüğü zaman geri adım atan ya da fikrini değiştirebilen insanların fikir alış verişi yaptıkları yerlerdir. Eğer siz tüm bilgilerin bir kitaptan alınabileceğine ve bu kitaptaki bilgilerin değişmez olduğuna, sonsuza kadar aynı kalacağına bir defa inanmış iseniz, Roma özdeyişi ile "***Ben tek kitaplı insandan korkarım***" kalıbına tıpa tıp uyuyorsunuz demektir. Hangi coğrafyaya ve hangi dine ait olursa olsun, bu tip dogmaya saplanmış insanların potansiyel tehlike olarak görülmesinin ve önünün kesilmesinin nedeni budur.

Kravat ve Yakalıklı Gömlek Niye Uygar Ülkelerin Giysisi Oldu?

Nereden çıktığını ne için ortaya çıktığını şu aşamada araştırmamıza gerek olmayan iki giysi, kravat ve yakalıklı gömlek, ben evrensel insanım, tüm insanlar ve inançlar benim için eşittir; benim inancımın başka bir inanca üstün olduğunu kabul etmiyorum; tüm insanları kucaklıyorum ve bir dünya vatandaşı olmak istiyorum diyen insanların simgesel giyim tarzı olmuştur. Bugün, eğer kimliğine bakmaz iseniz, Avrupalı bir insanın ilk aşamada hangi ülkeden olduğunu bilemezsiniz; Rus da, Japon da, Kanadalı da, Hollandalı da aynı simgeyi yani giyim tarzını kullanarak, ayrılıkları ortadan kaldırmanın peşindedirler. Dünyayı bir aile olarak görenlerin ortak tavrı…

Ancak, birileri, kendilerine göre kişilikli davranarak, ben inancımın gereğini yaparım diyor. İran'daki erkekler kravat takmıyor; yakalıklı gömlek giymiyor; Pakistan, Afganistan ve birçok Müslüman ülkedeki erkekler hala sarık takıyor; şalvar giyiyor. Bu ülkelerdeki insanlar -ister doğru yolda olsunlar ister yanlış yola sapmış olsunlar-dini bütün, takiyeci değil; dinlerinin

gereğini yerine getiriyorlar. Kutsal kitaplarında yazılı olan her şeyi olabildiğince yerine getiriyorlar. Recm de yapıyorlar; dört kadınla da evleniyorlar; boş dediklerinde karılarını boşuyorlar vs. vs.

Dini bütün insanların ileri sürdükleri gibi kutsal kitapta yazılı olanları kimsenin değiştirmesi söz konusu olamayacağına göre, İslam'ı işimize gelen kısımlarıyla değil, her şeyi ile yaşamalıyız. Oy alacağız, sömüreceğiz, bu kesim bizi tutuyor diye bin bir türlü dolap çevireceğiz diye, kesin bir emir olup olmadığı bile tartışılan türbanı akşam sabah kaşıyıp, kutsal kitabımızın diğer kesin emirlerini görmemezlikten gelmek ahlaksızlıktır…

Ancak, dünyadaki siyasetin katı bir dünya görüşü ile yürüyemeyeceğini (İran ve Afganistan'dan örnek alarak), köprüyü geçinceye kadar ayıya dayı demenin daha doğru olacağını, bunun için kılıktan kılığa girmenin de mubah olduğunu bilecek kadar da kurnaz olan bu kesim her şeyi ile takiye yapmaktadır. Bu yazı, giysi ve vücut üzerindeki değişiklikler ile ilgili yazıldığı için, yapılan takiyeyi sadece bu yönüyle gözler önüne sereceğiz.

Ben evrensel bir dünya görüşüne sahibim, bunun için giyim kuşamımı da ayrıcalık anlamına gelecek tarzdan uzak tutuyorum diyen, uygar dünya olarak adlandırılan bir dünyada çıkarlarınız ve açık ya da gizli amaçlarınız için yer almanız gerekiyorsa, en kolay yol onları taklit etmektir; yani onlar gibi kravat ve yakalıklı gömlek giymektir. Böylece tüm dünyaya uygar insan görüntüsü verirsiniz. Bir de batının önderi sayılan, Müslüman Irak halkına her türlü işkenceyi yapan, çocukları öldüren, kızlarının kadınlarının ırzına geçen Amerika'nın askerleri için çok üzüldüğünüzü ve ölenlere rahmet dilerseniz, batılı kulübe girdiğinizi zannedersiniz.

Ancak –herkesi aptal yerine koyduğunuz için- bilinçaltın-

daki kimliğinizi yüzünüze yansıttığınızı fark edemezsiniz. Kutsal kitapta üstü kapalı ya da açık yazılı olan her şeye koşulsuz bağlı olduğunuzu, bin bir emekle kurulmuş uygar temellere dayanan Türkiye Cumhuriyeti'ni bir rejim bunalımına sürükleyebilecek kadar kargaşalığa sürükleyen türban davasını bir kan davası haline dönüştürmeniz, özünde bilinçaltında yatan ertelenmiş amaçlarınızda yatmaktadır. Bunu nereden çıkarıyorsunuz diyebilirsiniz? Bunun türbanla yakından ilgili olan erkeklere özgü bir görünüş tarzından. Bakın, üst düzey yöneticilerimize, belirli bir düşünceye angaje olduklarını, özünde başka bir yaşam biçimini hedeflediklerini; ancak geçici de olsa demokrasinin hoşgörüsünden yararlanmak niyetinde olduklarını, dini bir simgeye dönüştürmüş, dudak üzerindeki yarı kesilmiş, bir leke gibi görünen bıyıktan anlayabilirsiniz. Bu bıyık basit bir bıyık değildir; bilinçaltında hangi duygular ve amaçlar taşındığını gösteren önemli ipuçlarıdır.

Belki beni ve benim gibi düşünen insanları aptal yerine koyar; söylemlerinizle ya da el altından ya da açık açık –fakire yardım söylemi altında- beni satın alabilirsiniz. Ancak, unutmayın ki, fizyonomi diye bir bilim dalı var. Yani bir kişinin şekline şemailine ve vücut yapısına bakarak o kişinin karakteri ve bilinçaltındaki düşünceleri okuyabiliyorsunuz.

Belirli bir düşünceye angaje olmuş ve bunu her ne olursa olsun gereğini yerine getirmek için bir çeşit ant içmiş bir insanı, dünyanın uzmanları, çoktan tahlil etmiş olmalıdır. Özünde, burada kişileri değil, eşlerinin başlarında, erkeklerin üst dudaklarında taşınan simgelerin açılımı önemli. Bu açılım, bugün uygar ülkenin benimseyebileceği değerler değil. Nedir bu tutucu kesimin değerleri:

Dini kitapların (bu Kur'an da olabilir, Tevrat da olabilir, İncil de olabilir) içeriği Tanrı kelamı olduğuna göre, başörtüsü ve üst dudak bıyığıyla, bu buyruklara dört elle sarıldığını simgesel

olarak ifade eden bu insanların amaçlarını okumak zor olmayacaktır.

Kur'an'da miras hukuku vardır. Bayanlar gayrimenkulden pay alamazlar. O halde miras hukukunu ben kabul etmiyorum ve üniversitede bu dersleri okumak istemiyorum diye bir düzenlemeye gitmeleri inançlarının bir gereğidir (birçok İslam ülkesinde olduğu gibi).

Kur'an'da 40 miskal altın ya da gümüş karşılığı kazancın yıllık ödenmesi gereken zekâtı, bir miskaldir; yani %2,5'luk bir çeşit ödenti. O halde tüm finans sektörünü bu tanrısal oranlara göre düzenlemek zorunludur (birçok İslam ülkesinde olduğu gibi).

Kur'an'da insanlar kaderleri ve alın yazıları ile birlikte yaratıldıklarına göre, cenin üzerinde iyileştirme operasyonu, genetik ıslahı ve biyoteknolojik uygulamaları yasaklamaları gerekecektir (birçok İslam ülkesinde olduğu gibi).

Bugün dünyanın gelişmiş üniversitelerinin hemen hepsinde öğretilmesi zorunlu evrim konusunun, yaratılış inancımız nedeniyle yasaklanması gerekecektir (şimdilik bizde orta eğitimde yasaklandı; yüksek eğitimde de sözde var). Antropoloji bölümlerini bu nedenle kapatmaları gerekecektir (birçok İslam ülkesinde olduğu gibi).

Zina yapanları recm (taşlanarak öldürme) yapacak; hırsızlık yapanların kollarının kesilmesini düzenleyen yasaların gündeme getirilmesi beklenecektir; çünkü kutsal kitapta bu konuda açık hükümler vardır (birçok İslam ülkesinde olduğu gibi). Fitne çıkaranların bacak ve kolları çapraz kesilecektir.

Kutsal kitabın buyruğu olan, açık açık yazılı olan Musevilerle ve Hristiyanlarla dost olmayınız buyruğu; fırsat bulunduğunda devreye sokulmalıdır.

Yine kutsal kitapta, defalarca tekrarlanan, canınızla ve ma-

lınızla cihat yapın (başka bir dine mensup olanı zorla kendi dininize çevirin) buyruğuna da duyarsız kalmamalıyız.

Bizatihi Hz. Muhammed tarafından, Kâbe'deki tarihi günümüze bağlayacak heykeller, puta tapmayı teşvik ediyor diye kırılmış; yaklaşık son 1.500 yıl boyunca hiçbir Müslüman ülkede heykel ve keza aynı şekilde insan figürü içeren bire bir resim yapılmamıştır; yaptırılmamıştır. Bu nedenle heykel ve resmin yasaklanması gündeme gelmelidir (birçok İslam ülkesinde olduğu gibi).

Hatta Müslümanlığın vatanı olan Arabistan'da sevgililer günü için gül hediye etmek 14.02.2008 tarihinde yasaklandı. 21 İslam ülkesi, 14.02.2008 tarihi itibariyle televizyonlarda tesettürsüz kadın gösterilmesini yasakladı.

Uygarlık farkını çok belirgin olarak ortaya koyacak daha onlarca, yüzlerce örnek vermek mümkün. Bir kısmı geçmişte bire bir yaşandı; bir kısmı bugün bazı Müslüman'ım denen ülkelerde uygulanıyor; bazıları farklı uygarlıkların zorlaması ve etkisi ile şimdilik uygulanmıyor. Ancak, hiçbir Müslüman kalkıp da bunların yanlış olduğundan ya da uygulanamayacağından söz etmiyor; onların kutsal değerler olduğuna katıksız olarak inanıyor ve uygulanması için bir anlamda fırsat bekliyor. Bu fırsatın bekçileri de kendilerini başörtüsü, dudak üzerindeki bıyıklar ya da başka simgelerle "*beklemedeyiz*" sinyalini vermeye devam ediyor... Türkiye'de milyonlarca müridi ya da seveni olduğu söylenen, Amerika' ya kaçmış olan bir imamımız, görüntülü kayda geçmiş bir konuşmasında"*Ey müminler, devleti ele geçirinceye, Allah'ın kanunlarını egemen kılacak fırsatı yakalayıncaya, bu cumhuriyeti yıkıncaya kadar, kimliğinizi saklayınız; köşe başlarını tutmak için gerekirse başınızı açınız ve onlar gibi görününüz*" diye buyruk vermemiş miydi?

Başörtüsünün (türbanın) kutsal kitapta bir örtünme şekli olduğunu, kesinlikle siyasi bir simge olarak değerlendirilemeyeceğini ve bunun kullanılmasının kişinin inancı ile ilgili olduğu

ve kişinin bu özgürlük alanına müdahale edilmemesi gerektiğini savunanlar, kutsal kitapta yazılı olmayan ve bilindiği kadarıyla erkeklere bir zorunluluk olmadığı ya da tavsiye niteliğinde bile olmayan üst dudak üzerinde leke şeklindeki bıyığın belirli bir partinin üyelerinin, üst düzey yöneticilerinin çoğunun ya da onların yandaşları tarafından kullanılmış olması, siyasi bir simgeden başka ne olabilir?

İnsan düşüncesi ve insan eliyle değiştirilemeyecek kuralları içeren bir inanç sistemini tartışmasız olarak kabul ettiğini yüzündeki ve başındaki simgelerle gösteren bir zihniyetin, farklı inanç sistemlerine saygılı olmayı öngören laikliği benimsediğine ve yönetim olarak herkese aynı mesafede kalacağına nasıl inanabilirsiniz? Bu nedenle, ben dinsel kurallara kesin olarak bağlı kalacağım diyen hiçbir ülke tanımlanmış laikliğe bir türlü geçememiştir.

Bizim ülkede belki de çok az ülkede var olan "*devlet laiktir; bu kural kaldırılamaz; değiştirilmesi için teklif dahi verilemez*" anayasa maddesinden dolayı, zaman zaman "Müslüman hiçbir zaman laik olamaz" söylemini (birçok bakımdan haklı olabileceklerini de kabul etmek gerekiyor) ağızlarından kaçırıyor olsalar dahi, bu anayasa maddesini benimsiyor gibi davranmak zorunda kalmaktadırlar. Bunun adı takiyyedir[7] Kendini Kemalist ya da Atatürkçü olarak göstermeye çalışan partiler ve kişiler ise çok farklı değillerdir. Bunların çoğu da, gerçekte Kemalizm'in ruhunu kavrayamamış, Kemalizm'i kendi çıkarları için aracı olarak kullanan başka bir takiyyeci gruptur... Belki de Türkiye'deki olumsuz gelişmelerin ve birçok bakımdan batağa saplanmasının en baştaki sorumlusu bu sonuncu gruptur...

---

[7] **Takiyye**, dinî, manevî ya da dünyevî zararları önlemek için kişinin muhalifler karşısında imanını ya da inancını gizlemesi demektir. Bu anlamda **takiyye**, her Müslümanın şer'î görevlerinden biridir ve bunun kökü Kur'ân'a dayanmaktadır. Özetle **Takiyye** gerçeği ustaca gizleme sanatıdır (Vikipedi'den).

Fotoğraf 12: Görüşün ve inancını yansıtmanın ve ben buyum demenin bir yolu; bazı simgeleri vücut üzerinde kullanmadır. Benzer tarzı ruhban sınıfı, görsel sanatçılar, bilim insanlarının bazıları (özellikle geçmiş yüzyıllarda) da kullanır. Yukarıdaki fotoğrafta kişinin dünya görüşünü büyük bir olasılıkla tahmin edeceksiniz.

Büyük olaylara neden olan ve türbanın adeta simgesi haline gelen Merve Kavakçı'nın geçmişine bakmak türban açısından batı dünyası ile Türkiye arasındaki üstü kapalı ilişkileri anlama bakımından önemlidir. Merve Kavakçı, Türkiye'de seçime girip kazanıncaya kadar Amerikan vatandaşıymış. Amerika vatandaşı olmak isteyen bir kişi, eski milliyetinden ve kimliğinden vazgeçtiğine ve Amerika için silah kullanma da dâhil her türlü fedakârlığı yapacağına kutsal Tanrı'sı adına - yemin ettikten sonra bu vatandaşlığa geçebiliyormuş. Türkiye –hiçbir akıllı devletin veremeyeceği- başka bir milletin vatandaşının seçime girmesine böylece izin verdi. Seçimi kazandığı güne kadar Merve Kavakçı'nın başı açık. Milletvekili olduğunu öğrenince başını örtüyor ve kışkırtıcı bir şekilde diğer milletvekili ile yıkmak için türbanlı olarak meclise giriyor ve öyle yemin ediyor. Koltuğuna alıp da Merve'yi meclis salonuna sokan gazeteci milletvekili hanım da uzun süre yönetime yalakalık yaptıktan sonra, Türkiye Cumhuriyeti'ni yıkmaya yönelik FETÖ örgütünün üyesi olarak tutuklandı ve yargılanıyor. Bu bireysel bir olay değil, organize hainlik projesinin bir sahnesi. Bunun önemli bir nedeni olmalıydı. Bu arada belki Merve Kavakçı'yı – ne oldu diye- merak etmiş olabilirsiniz. Bu kitap yazılırken Malezya'da Türk Büyük Elçisi olarak birkaç seneden beri hizmet vermektedir. Ancak Amerika vatandaşı olurken Amerika çıkarlarını her şeyin üzerinde tutacağım diye kutsal kitap üzerine yemin etmiş birine, en gizli bilgi ve emirlerin verildiği kriptoyu nasıl koruyacaksınız?

Çünkü Amerika, türbanlı bir milletvekilini Türkiye'nin meclisine soktuğunda, devlet koridorlarında türbanlı memurları dolaştırdığında, diğer Müslüman ülkeleri gibi kargaşalıktan, ilkellikten kurtulamayacak bir ülke yaratacağını, böyle bir ortam içerisinde kendine yalakalık yapacağı yöneticileri getireceğini ve ülkeye, dolaylı olarak da Orta Doğuya egemen olacağını çoktan hesaplamıştır. Öyle de oluyor…

Başına türban takan, kim görmüş ise peygamber bıyığı bırakan ve bunu her yerde teşhir eden insanların uygar dünyanın kuralları ile yaşayabileceğini mi düşünüyorsunuz. Örneği var mı? Birileri hayal görüyor…

Uygar dünya hayal görmez; geleceğini de hayallere oturtmaz. Uygar dünya, geleceği görerek önlemini alan insanlardan oluşur… Bunlar, samimi insan ile takiyyecileri birbirinden ayıracak kadar deneyimli ve akıllıdırlar. Çünkü sözüm ona uygar olarak bilinen dünyanın da dünyayı kana boğan siyasi takiyyeciliği vardır. Tarih, örneğin, İngiliz milletinin siyasi takiyyeciliği ile yazılmıştır; bugün bu dünyanın kan akan her yerinde, bu milletin takiyyeciliğinin izleri yatmaktadır. Bu nedenle bu milletler bu sanatı çok iyi bilirler. Tereciye tere satmayalım derim…

Gerçek yüzünü -uygulamalarını ve düşüncelerini beğensek de beğenmesek de- gösteren İran'ı takdir etmek gerekir. En azından yanı başındaki Müslüman ülkenin çocuklarının ırzına geçen ve öldüren Amerikan askerlerine boynunu bükerek üzüldüğünü ve rahmet dilediğini söyleyen Müslüman ülkelerin liderleri gibi takiyye yapmıyor; onlara olması gerektiği şekilde tepki gösteriyor; lanet okuyor.

Uygar insanlar ve uygar ülkelerin mensupları, kravat takan, yakalı gömlek giyen, akşam sabah demokrasiden insan haklarından dem vuran; ancak kendine özgü bıyıkları ve eşlerinin başındaki örtüler ile gezen insanların, esasında amaçlarının ne

olduğunu, bilinçaltlarında nelerin yattığını çok iyi anlamaktadırlar. Bu nedenle de onlara inanmazlar. Uygar dünya ve az sayıda vatandaşımız dile getirmese dahi yapılan takkiyenin farkındadır. Kravat ve yakalı gömlek, dudak üzerindeki simgesel bıyığın altında yatan bilinçaltını ne yazık ki gizleyememektedir.

TÜRBANLI TÜRK KADININI KUTLAMALI

Tarihte, bugünkü bakış açımızdan, beğenmediğimiz birçok yönetimler, gelenekler, görenekler, dünya görüşleri yaşanmış olabilir. *Niye yaşanmıştır; niye yüzyıllar boyunca sürmüştür; insanlar neden kaderleri olmayan bu çarpıklıkları düzeltmemişler; ya da düzeltmeye kalkışmamışlar* sorusunu çeşitli açılardan incelemek olasıdır. Ancak hepsinde mazur görülebilecek ortak bir yan vardır: **O günlerde yaşayanlar atalarından daha iyisini görmediler ki doğruyu kolaylıkla bulabilsinler. Akıllarınca geçen günleri aklarlar; ancak bunca yıl geçmesine karşın kendilerinin, dünyada birçok örneği olmasına karşın, neden düzelemediklerini açıklayamazlar.**

Bir insanın bilmediği sosyolojik bir atılımı yaratması, benimsemesi ve özümsemesi kolay mıdır? Bunun için ya uzun süre bir sosyal evrimin ya da en az başlangıçta zora dayalı bir hareketin (yerine göre çok defa devrimin) yaşanması gerekir. Fransız Devrimi'nde oldukça kısa bir sürede, özgürlüklere ve demokrasiye kıyaslamalı olarak hızlı bir şekilde adımlar atılması buna örnektir. Ancak birçok devrimsel dönüşümlere ve hareketlere, devrim ilkelerinin yerleşmesi için, kanlı uygulamalar eşlik etmiştir. Fransız Devrimi'nde, Bolşevik Devrimi'nde hatta geriye evrimleşme olsa bile İran Devrimi'nde de böyle olmuştur.

Dünya tarihine baktığımızda monarşilerin cumhuriyete ya da demokratik yönetimlere dönüşmesi neredeyse "hep" kanlı çatışmalar sonucunda kazanılmıştır. Nadir istisnalarından biri, belki de dünyada tek örneği Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşudur. Cumhuriyeti kuranlar, monarşi ile hiçbir zaman doğrudan bir çatışmaya girmemiş, kansız bir şekilde bu dönüşümü

başarmıştır. Biraz tarih bilinci ve bilgisi olan herkes bu kansız dönüşümün erdemini ve hayranlık veren öyküsünü takdir etmiştir.

Kurulan cumhuriyet sadece demokrasiye adım atmayla kalmamış; dilden yazıya, kılık kıyafetten uygar dünyanın yasalarına, birçok bakımdan kara düzen sayılacak bir yönetimden uygar dünyanın benimsediği yönetime ve en önemlisi bir zümrenin (padişah ya da sultan başta olmak üzere) egemenliğinden bireyin özgürlüğüne önem veren bir dönüşümü kısa süre içinde kurumsallaştırmıştır. Her ne kadar demokrasimizde aksaklıklar olagelmiş ise de, bunlar çoğunluk kurumsal eksikliklerden değil, uygulamadaki aksaklıklardan ve yöneticilerin çapsızlıklarından kaynaklanmıştır.

Böyle bir dönüşümü, bildiğimiz kadarıyla hiçbir İslam ülkesi başaramadığı gibi, her defa özenerek örnek gösterdiğimiz batı dünyasından da hemen hemen hiçbir ülke kansız olarak başaramamıştır.

Cumhuriyetin kuruluşuna baktığımızda çok kısa bir süre içinde bazen Atatürk İlkeleri olarak da söylenen Devrim Yasaları peş peşe devreye sokulmuştur. Belki monarşinin egemen olduğu dönemlerde batı kültürü ile yetişmiş olanlar bu dönüşümden fazla rahatsız olmamıştır; ancak yıllarca kendi kaderine terk edilmiş;eğitimsiz, okulsuz, öndersiz, cahil din adamlarının eline bırakılmış ve katı bir şekilde formatlanmış (biçimlendirilmiş) Anadolu insanının bu dönüşümü kucaklarını açarak benimsemesi beklenemezdi; öyle de oldu. Şapka dayatmasından tutun, tekkeler ve zaviyelerin kapatılmasına, tevhidi tedrisattan tutun arabesk müziğin devletin yayın organlarında icrasının yasaklanmasına kadar yaşamımızın biçimlendirilmesini etkileyen çok sayıda uygulama devreye sokuldu. Bunların bir kısmı yasayla düzenlendi bir kısmı da üstü kapalı olarak dayatıldı. Bugün güncelliğini bütün şiddetiyle koruyan

kılık-kıyafet düzenlenmesi de bu devrim uygulamalarından biriydi.

> ***Tarih 17 Aralık 1927, yer Ankara, Atatürk Konuşuyor***
>
> ***Efendiler***
>
> ***Biz Tekke ve Zaviyeleri din düşmanı olduğumuz için değil, bilakis bu tip yapılar din ve devlet düşmanı oldukları, Selçukları ve Osmanlıları bu yüzden batırdıkları için yasakladık.***
>
> ***Çok değil, yüz yıla kalmadan, eğer bu sözlerime dikkat etmezseniz göreceksiniz ki; bazı kişiler bazı cemaatlerle bir araya gelerek bizlerin din düşmanı olduklarını ileri sürecektir. Sizlerin oyunu alarak başa geçecek; ama sıra devleti bölüşmeye geldiğinde birbirlerine düşeceklerdir.***
>
> ***Ayrıca unutmayın ki o gün geldiğinde her bir taraf diğerini dinsizlikle suçlamaktan geri kalmayacaktır*** *(alıntıdır; anlatılanlar tanıdık geldi mi?.*

Özellikle şu noktanın vurgulanması gerekiyor: Bu anlatımda türbanlı diye nitelendirilenler, sadece başını bugünkü tanımıyla türbanla bağlayanlar anlamına kullanılmamıştır. Çünkü böyle bir gruplandırma yanlış sonuç verir. Yapılan anketlerde türbanlı kadınların sayısının eğer yanılmıyorsam %15''i geçmediği söyleniyor. Bu kılıkta sokağa çıkanların da son 20 yıllık bir mazisi olduğu biliniyor. Daha önce olmayan bir şeyin ortaya çıkması gibi bir yanılgıya kapılmayalım.

Bu yazıda kastedilen, belirli kıyafete bürünsün ya da bürünmesin, belirli bir zihniyettir; bu zihniyet de şimdilik belirli bir yüzdeyle günümüzde türban kıyafetine bürünerek hortlamıştır. Yazıda kast edilen, görünürde başı türbanlı olanlar değil, esas buz dağının altında yatmakta olan, türbanlılara destek verenler, bunu simge yapanlara yandaş olanlar, türbanı bayrak

yaparak siyasi yarışa girenlere oylarıyla sahip çıkanlardır.

Kırsal kesimdekiler dini simge özelliği taşımayan; ancak – çok defa fiziki koşullardan korunmayı sağlayan- örtünmeyi zaten başından beri kullanıyorlardı. Cumhuriyetin devrimcileri, bu tip geleneksel örtünme biçimine bu nedenle hiç dokunmadılar. Bu nedenle yazmaymış, eşarpmış, hırkaymış ve benzer giysi tiplerine karşı bir tavır alınmadı. Hiç kimse bu tip örtülerin çıkarılması için zorlanmadı.

Ancak şehirlerde durum oldukça farklıydı. Çoğunluk ticaret erbabı olan kesimin bayanları, daha çok dini simge olarak bilinen (ya da zamanla böyle bir kimliğe bürünen) çarşaf ve benzer örtülerle dolaşıyorlardı. Bu kesimin cemaat oluşturma eğilimleri ya da yatkınlıkları da köydekilere göre çok daha güçlüydü. Cemaatlerin çoğunun ortak özelliği Cumhuriyet Devrimlerine karşı tepkili olmalarıydı. Birçok tarikat liderinin bu dönemlerde tutuklanması ya da içeri atılması bu nedenledir. ***Dolayısıyla devrim yasalarına karşı koyma, zamanımızın tanımıyla gericilik, belirli bir biçimdeki örtünme ile simgelendi.***

Genç cumhuriyet, o güne kadar ümmet olarak gelen topluluğunu millet olarak tanımlamaya çalışarak batı standartlarına yükseltmeyi düşünüyordu; hatta bunu en önemli amaç olarak koymuştu. Bunun için fazla zaman da yoktu. Bir ülkeyi ümmet olmaktan çıkarıp millet yapacaktınız…

Bu nedenle devrimin birçok yasası ve uygulaması "*kim ne derse desin*" belli ki zorla benimsetilmeye çalışıldı. Büyük tören ve toplantılara birçok kişi içten gelen bir coşkuyla yeni kimlikleri ile katılmakla birlikte, belli ki görünüşte bu devrim yasalarının gereklerine uyum gösteriyor izlenimi veren; ancak eskiye dönmek için fırsat kollayan önemli kesim de katılmıştı. Açıkça cumhuriyet devrimlerini zorla olsa bile benimsetmeye çalışanlar, fırsat bekleyen ve çıkacak fırsatı çıkara çevirecek, sessiz ve derinden giden kesimi ortadan kaldıramamıştı.

Devrim yasalarının 2000'li yılların başına kadar devlet tarafından ödünsüz korunduğuna ilişkin -birçoğu kağıt üzerinde kalsa da- güçlü bir izlenim verildi. Ancak 1945'den bu yana, hatta 10 Kasım 1938'den bu yana basiretsiz yönetimler nedeniyle, özellikle 1946 yılından sonra sağ görüşlü partilerin el altından bu kesimin sırtını sıvazlamayla ya da eylemlerine göz yummaları ile en önemlisi de bir ülkeyi tutuculuğa itmenin getirisini iyi bilen stratejik (!) batılı dostlarımızın telkinleri, öneri ve gizli destekleri ile İslam Dünyasındaki bu ilk devrim hareketi yıpratılmaya ve aşındırılmaya çalışıldı.

Her ne kadar 1980 cuntası ve onun yalakaları söylemlerinde Atatürk İlkeleri sloganını en çok kullananlar olduysa da, İslami tutuculuğun yolunu açacak en önemli yasal ya da dolaylı düzenlemeler bu dönemde yapıldı. Hiçbir dönemde belirli cemaatlere mensup kişiler devletin en önemli ve etkili yerlerine bu kadar yoğun getirilmemişti. 1980 darbesini izleyen yaklaşık 20 yıl boyunca, kendini yarım yüzyıldır saklamayı beceren ve dönüşüme hiçbir zaman olumlu bakmayan, başa dönmek için fırsat kollayan kesimin yürüyeceği yollardaki taşlar askeri cunta ve onun uzantıları tarafından temizlendi.

Ancak basiretsiz Atatürkçüler hala baskı ile bir şeyleri devam ettireceklerini düşünüyorlardı ve birileri tarafından kurgulanmış sinsi bir planın parçası olarak bu davranışları ile toplumun tutucu kesiminin hınçlarını kasıtlı olarak iyice biliyorlardı. Bu arada Atatürkçülükten ekmek yemeyi ve çıkar sağlamayı sürdüren önemli bir kesimin ihanetini de vurgulamadan geçemeyiz…

YÖK'ün tutumu, bu uygulamaların çarpıtılmasının, toplumsal çatışmaların öne çıkarılmasının ve hınçların bilenmesinin en önemli nedeni oldu. Devrim Yasaları ile korunan kılık kıyafet düzenlenmesinin jandarmalığı YÖK'e verildi. YÖK de bu tuzağa düştü ya da düşürüldü. 2010 yılına kadar zaman

zaman gevşetmeye kalkıştıysa da türbanla üniversiteye giriş YÖK aracılığıyla kesin bir şekilde önledi. 2010 yılının sonbaharında YÖK başkanının üniversitelere gönderdiği bir yazı ile yasal düzenleme yapılamadan türban yasağı fiili olarak sona erdirildi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi türbanı insan hakkı olarak görmeyip taleplerini ret etmesine, Büyük Millet Meclisi'nin 411 milletvekiliyle almış olduğu türbanla üniversiteye giriş serbestisini sağlayan yasanın çıkmasına; ancak Anayasa Mahkemesi'nin böyle bir yasayı Anayasamızın değiştirilemez hatta değiştirilmesi bile teklif edilemez 2'ci maddesine aykırı bularak iptal etmesine karşın, türbanlıların cumhurbaşkanından öğretim üyelerine kadar ilgili herkese, özellikle YÖK başkanına ve rektörlere, anayasayı çiğneterek bugün ellerini kollarını sallayarak üniversiteye girebilmelerini kendi açılarından saygıyla karşılamak gerekir. Öyle ki Türkiye'nin bütünlüğünden ve yasal düzenlemesinden sorumlu olan zamanın cumhurbaşkanı Abdullah Gül bile 06.11.2010 tarihinde, *türban sorunu bitmiştir; şimdi iş yasal düzenlemeleri yapmaya kalmıştır;* diyerek anayasanın nasıl çiğnendiğini bizzat itiraf etmiştir. Geçmişte birçok uygulamasını gördüğümüz, halk arasındaki tabirle, "*bu insanı ipe götürür*" riskini de yöneticilere göğüsleten böyle bir mücadeleye, dirence ve harekete doğrusu şapka çıkarmak gerekir. Türbandan büyük çıkarı olmayan hiçbir hükümet ya da yetkili böyle bir riski üstlenemez.

Birçok kızımız (ister kandırılmış olsun, ister samimi duygularından ve inançlarından dolayı olsun), bir zamanlar üniversite girişinde insanlık dışı diyeceğimiz bir tarzda silah zoruyla başlarını açmaya zorlansalar ve peruk giyme zorunda bırakılsalar bile, kutsal bildikleri eski kılık kıyafete girebilmek için üniversite kapılarını yumruklayarak mücadelelerinden hiç vazgeçmediler. Horlandılar, aşağılandılar; pek azı ceza almasına karşın haklarında (az da olsa) soruşturmalar açıldı. Yılmadılar, defalarca mahkemelere gittiler; Danıştay'a başvurdular; ol-

madı; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gittiler. Hepsinden olumsuz yanıt almalarına karşın hiç yılmadılar.

Atatürkçü, Kemalist, aydın geçinenler en kritik zamanlarda deniz kenarlarında uzanıp yatarken, kahvelerde sulu geyik muhabbetleri yaparken, bu kesim, kendileriyle sıkı dayanışma içinde olan partilerin gece yarılarına kadar kapı kapı dolaşarak, usanmadan yılmadan propagandalarını yaptılar. Düşüncelerini beğenelim ya da beğenmeyelim saygı duyulacak bir mücadele verdiler. Sonunda türbanı Çankaya Köşkü'ne ve Başbakanlık Konutu'na çıkardılar; bir zamanlar kendilerini aşağılayanlara resmigeçit törenlerinde ve resepsiyonlarda selam durdurdular. Türban siyaseti yapan bir parti başkanımızın dediğini gerçekleştirdiler: *Rektörler türbanlı kızlarımızın önünde saygı duruşunda duracaklar* (bir rektörümüz hariç hepsi bu eylemin anayasaya aykırı olduğunu, bizzat Anayasa Mahkemesince kararа bağlandığını bile bile, yüksek oy almasam da bir daha atanırım umuduyla ya da çekindikleri için, tepki göstermeyerek bir çeşit saygı duruşuna geçtiler). Kolay mı 154 rektörün 153'ünü hem de anayasal suç işleterek selama durdurmak.

Dünyada 100 yıl baskı altında tutulan (her ne kadar son yarım yüzyıldır tutucu olarak tanımladığımız yönetimlerde el altından önemli tavizler ve destekler verilse de), yasalarla kısıtlanan, görüldüğü yerde bertaraf edilen herhangi bir eylemin, yüzlerce defa kapaklanıp da ayağa kalktığına tanık olunmamıştır. Bunu türbanlı Türk kadını başarmıştır. Gerçi bu başarının arkasında ilkel duygularından bir türlü arınmamış, hala baskıcı aşiret düzeninin, eşinin sorgusuz sualsiz biat etmesinin özlemini çeken Türk erkeğinin desteğini unutmamak gerekir. Yine de bu sonuç, türbanlı Türk kadınının azminin, sebatının ve direncinin göstergesidir. Ömrü boyunca türbana karşı olan bu satırların yazarı, yüklenmek istenen anlamını ve tarzını hiç benimsememiş olsa bile, böyle bir mücadeleye – doğrusu- hayranlık duymaktadır. Devrim yasalarının, Atatürkçü ve Kema-

list geçinenlerin kolunu daha ağır bir ifade kullanmamak için "*kanırta kanırta*" bükmüşlerdir diyeceğim.

Böyle bir dönüşüme yani çarşafın kaldırılmasına Afganistan'da, Yemen'de, Suudi Arabistan'da, Pakistan'da, Bileşik Arap Devletlerinde ve bunlara benzer İslam ülkelerinde tepki gösterilseydi, onları kınayamazdım. Çünkü o ülkelerin hiç biri bırakın 100 yılı, bir gün bile çağdaş dünya nimetleri olarak saydığımız, özgürlük, demokrasi, kadın hakları, bireysel haklar gibi insanı insan yapan değerleri tatmadılar ki, dönüşümün arkasında dursunlar; onu korusunlar. Bu ülkelerdeki insanların ve özellikle kadınların eski berbere tıraş olmalarını bu nedenle anlayışla karşılayabiliriz. Ancak 100 yıl boyunca, kendi rızası ile ya da konmuş yasaların zoru ile uygar dünyanın benimsediği ölçütler ve uygar dünyanın düzeni ile yaşatılmaya çalışılan bir kesim, 100 yıl sonra ben eski halime dönmek istiyorum diye ısrar ediyorsa ve geleceğini riske atarak bu yolda bitip tükenmeyen bir azimle mücadele veriyorsa; bu mücadeleye şapka çıkarmaktan başka ne yapabiliriz?

Biraz önce değindiğimiz tutucu ülkelerde, kadının uygar toplumların kazanmış olduğu haklardan yararlanması dini mülahazalarla da olsa yasaklandığı, basının ve üniversitelerin konuşma özgürlüğü kısıtlandığı ve bu nedenle hedef kitle yeterince aydınlatılamadığı için dogmalarında hala ısrar eden kadınları suçlayamayız. Çünkü onların hiçbir zaman bir Atatürkleri ve olumsuzlukları, tehlikeleri, tuzakları, üzerlerinde oynanan iğrenç çıkar oyunlarını açık açık anlatanları olmadı. Tercihlerini gösterebilecekleri bir ortamı hiçbir zaman yaşamadılar. Bu nedenle onlara kızmıyor; sadece acıyoruz…

Türkiye'de ve kısmen İran'da durum böyle değildir. Hiçbir zaman demokratik bir cumhuriyet kurmamış, hep monarşiyle (şahlıkla) idare edilmiş olsa bile İran, bir zamanlar çağdaş dünyaya ayak uydurmaya çalışıyordu. O rejim, Amerika'nın İran

kökenli bir Amerikalı doktoru organizatör olarak devreye sokması, Avrupa ülkelerinin hatta Türkiye'nin desteği ile Humeyni Hareketinin destekletilmesi suretiyle yıkılmıştır. Bu geriye dönüşte milyonlarca insan kelle vermiş; binlerce kadın zulme uğramış; taşlanmış; bir çeşit recm edilmiş; en az 5 milyon insan evini barkını bırakarak ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştır. Aslında türbanlı Türk kadınının önünde geriye dönüşün canlı ve güncel bir serüveni yaşanmıştır. Kimse gelecekte ne olur demeye kalkışmasın!!!

Bizim kadınımızın şöyle bir mazereti de söz konusu değildir: Arka planda ne döndüğünden haberimiz yoktu; bu nedenle yanıldık da diyemezler. Çünkü en az yarım yüzyıldır, bir zamanların basını, bir zamanların üniversite öğretim üyeleri, bir zamanların aydınları, bir zamanların cumhuriyet sevdalıları, laikliği savunan kesim hatta askerler defalarca ama defalarca birçok olumsuzluğun yanı sıra ortaya çıkabilecek tehlikeleri her fırsatta sıraladılar:

1.Amerika 1945'den bu yana Türkiye'de dini eğitimin yaygınlaştırılması için baskı kurmuştur. Amerika, çıkarı olan gerici ülkelerin hepsinin hamisidir (Arap Ülkeleri, Malezya, Pakistan, Afganistan ve onlarcası). Çünkü gericiliğin tek elden en kolay yönetim şekli olduğunu akıl babaları İngilizlerden iyi öğrenmişlerdir. Sadece son ekonomik krizde (2008) parasını Amerikan Bankalarına yatıran Birleşik Arap Ülkeleri (körfez ülkeleri) yirmi gün içinde 2,5 trilyon dolar yitirdiler. Dolayısıyla Amerika emperyalizminin elindeki masum görünen en tehlikeli silah, geri kalmış ülkelerdeki (bir de petrol zengini ise) irtica hareketlerini desteklemek ve bu hareketlere önderlik edecek kişileri yetiştirerek önemli yerlere getirmektir. Bunun için İngiltere'de bir kolejin olduğu ve bazı vatandaşlarımızın burada yetiştirildiği de bilinmektedir. Bunlar yazıldı mı, yazıldı; söylendi mi, söylendi.

2.İnsanların en kolay yoldan sömürülmelerinin din üzerin-

den olduğu, Avrupa'da kazıklanan binlerce Türk işçisi ile üzerinde konuşulması hükümetimizce yasaklanan Deniz Feneri Davası ile açıkça gözler önüne serildi mi, serildi. Onlarca tarikat ve tekkenin benzer şekilde dini duygularla vatandaşları sömürdüğü yüzlerce örnekle anlatıldı mı, anlatıldı; yazıldı mı, yazıldı.

3.Bu şekildeki giyim-kuşam tarzı, girmeye çalıştığımız (bu satırları yazanın böyle bir niyeti olmadığını hemen söylemeliyim) batı kulübünün nefret ettiği bir giyim tarzı mıdır? Avrupa'dan gelen bilgiler bunun böyle olduğunu göstermektedir. Avrupa'da bu tarz giyinip de –hüsnü kabul gören- bir yerlerde yetkili kılınan, yönetime getirilen bir bayanı biliyor musunuz? (kendilerine belirli imkânları sağlayan üst düzey yöneticilerinin oğul uşakları hariç olabilir). Zaman zaman Avrupalılar bu nedenle şu ifadeyi kullanıyorlar: *Türkiye devlet olarak Avrupa Birliğine girmese bile,siyasi sığınma isteyen ayrılıkçılar ve yeniliklere uyum yapan, değişime daha kolay ayak uyduran Aleviler çoktan Avrupa birliğine girdi ve önemli yerleri de kaptılar*. Sürünen ve ikinci sınıf muamelesi görenler tutucular… Bütün bunlar yazıldı çizildi mi; yazıldı çizildi.

Atatürkçüler, Kemalistler, aydınlar, Türk ulusunu çağdaşlaştırmak için 100 yıldır uğraşanlar, bu amaçları için baskı da kurmuş olanlar, şunu teslim edin: *Aşılanmaya çalışılan dokuyu milletimiz reddetmiştir*. Doku uyuşmazlığı net olarak belirlenmiştir. Özellikle kadınlarımız, aşılanmaya çalışılan bu yeni kimliği istememektedir. Sümerlerden başlayıp bugüne kadar gururla taşıdığı kimliğini, bundan böyle taşımak için geri almıştır. Onunla ve bu başarısıyla mutludur.

Atatürkçüler, Kemalistler, Cumhuriyetçiler, aydın geçinenler, çağdaşçılar, yıllarca bu ilkeleri süngüyle benimsetmeye çalışanlar (bu kesimin süngüsü düştüğü için tutucu kesim için tehdit olmaktan çıkmıştır), bugüne kadar yaptığınız gibi "*kandırıldılar; bilemediler; yanıldılar;yönlendirildiler; satın alındılar*" gibi beylik sözlerin arkasına artık sığınmayın!

2010 Eylül Anayasa Referandumu aslında bir türban referandumuydu. Daha önce türbanla ilgili olarak mecliste yapılan oylama da bir anlamda ön referandumdu. Türban serbest kalsın mı kalmasın mı konusu meclise getirildiğinde 411 milletvekili yapılan oylamada serbest kalsın diye oy kullandı. Yaklaşık 500 milletvekilinin 411'i serbest kalmasını istedi. Bu %80'lik bir dilim demektir.

Neresinden bakarsanız bakınız AKP + MHP + SP + benzer birkaç küçük partinin toplamı %80'dir. Yani 100 kişiden 80'i türbana olumlu bakmıştır. Biraz önce adlarını saydığım karşı kesim şöyle diyerek geçiştirebilir: Erkekler hâkimiyetlerini yitirmemek ve bayanları sömürebilmek için toptan evet oyu kullanmışlardır. İyi de bu toplumdaki CHP ve diğer karşıt partilerin erkekleri de dâhil, erkeklerin tümü türban için evet dese bile bu oran ancak %50'i olacaktır. Geriye kalan %30'luk evet nereden gelmiştir? Tabii ki kadınlarımızdan gelmişti. Bu toplumun yarısı kadın olduğuna göre ve %30'luk dilim de buradan çıktığına göre, her beş kadından en azından 3'ü türban serbest kalsın diye oy kullanmıştır.

Biz, bu isteği artık baskıyla da olsa göz ardı edemeyiz. İsteklerini vermek zorundayız; hatta daha fazlasını. Çok güzel bir atasözü vardır: "*Sel gelirken ilk olarak gazel, çalı çırpı gelir*". Türban davası görünürde demokratik hak gibi görünen kısmıydı; gelen çalı çırpıydı. Arkadaki seli çok yakında beklemeliyiz. Bu cümleden olmak üzere yarım demokrasi olmaz. Kısıtlama vardır ya da yoktur sözcüklerinin ardına artık sığınamayız. Bu açıdan bakıldığında üniversiteye türbanlı girebilir; ancak kamusal alanda çalışamaz; daha sonraki dayatmaya yumuşak geçişti; avanak takımı onu da anlayamadı. Sonunda kamunun her yerinde, askerde, sağlıkta ve yargıda, hem de büyük bir olasılıkla tercihen seçilerek temsil edildiler. Gerisini bekleyelim... Eğer bir insan üniversiteyi türbanlı bitirmişse, tür-

banlı olarak her yerde çalışabilmelidir; bunu başından anlayacaktınız.

Ayrıca türban bir inancın ve erdemin simgesi olarak benimsenmişse, çocuklarımızdan bunu niye esirgeyelim. Anaokulundan başlayarak (demokrasimiz biraz daha gelişirse daha öncesinden de olabilir) ilk ve orta eğitimde bu kutsal giysiyi takalım. Demokrasi sadece rüştünü ispat edenler için mi geçerli olmalı? Özgürlükte demokrasi kapısı niye yarım açılsın; sonuna kadar açalım.

Bunun için devlet yönetimi hazır gibi görünüyor. Örneğin eşi türbanlı cumhurbaşkanımıza, Türkiye'yi Sevr bataklığına sürükleyen planları hazırladığı söylenen "*Chatham House*" adlı kuruluşun, İngiliz Askerlerinin Çanakkale'ye saldırdığı gün ve aya denk gelen bir günde kraliçeleri eliyle "Çağdaşlık Ödülü ya da Yılın Devlet Adamı Ödülü" verme töreni (09.11.2010) öncesi first lady olarak bilinen Hayrünissa Gül Hanım, ilkokullarda çocukların başına türban bağlanmasına karşıyım ya da olmaz demesine ve cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün de bu beyanı "*eşim haklı*" diyerek doğrulamasına karşın, başbakan Tayyip Erdoğan'ın zaman geçirmeden, ortaya bir söylemle, "*herkes kendi ailesine karışsın*" diyerek tepkisini göstermesinden hemen sonra, cumhurbaşkanı çark edip "*ben de başbakanımız gibi düşünüyorum*" demesi çok anlamlıdır. Yine de Hayrünissa Gül Hanım'ın ödülden önce böyle bir mesaj vermesi İngiliz Kamuoyuna çağdaş görünüm vermesi, ödülün alınabilmesi açısından olumlu olmuştur.

Başbakanımız tüm zorlamalara karşın orta eğitimde türbana karşı olduğunu söylememiştir ve üstü kapalı olarak "*İlkokulda başörtüsü kararı seçimden sonra alınacak*" demek suretiyle bunun zamanla gündeme gelebileceğini ve dolaylı olarak Cumhurbaşkanının düşüncesine katılmıyorum demiş; arkasından da böyle bir kararın demokratik açılımın bir parçası ola-

bileceğini sezinlettirmiştir. Abdullah Gül de gösterilen tavrı hemen anlamış olmalı ki "*'Özgürlükler konusunda başbakanla hemfikirim"* diyerek yol haritasının değişmediğini göstermiştir. Neyse ki bu istekleri de gerçekleşti; anaokuluna kadar türbanlı gelebilmek serbest oldu. Böyle bir demokrasiyi dünyada pek az ülke tadar…

Garip bir rastlantı olarak aynı tarihlerde, türban konusunda yetkili bir kurum ve makam olduğu düşünülen Diyanet İşleri Başkanlığındaki gelişmeler önem taşımaya başladı. Her ne kadar 5 yıl şartı uygulandığı için görevden ayrılmaların yapıldığı söyleniyorsa da dedikodulara bakılırsa, 8 yıldır Diyanet İşleri Başkanlığı yapan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, kantarın topunun kaçtığını anlayarak özellikle bazı söylemleri ile rota düzeltmesine kalkışması ve bu açıdan ilişikteki:

> "*Laiklik ve dindarlık gelip gelip kadınların giyiminde kilitleniyor. Müslümanlığın en büyük sorunu bu mu? Dinimiz yalnızca kadınların kapanması için mi yaratıldı?*
>
> "*Kürtçe Kur'an Meali hazırlanmasının zihinlerdeki parçalanmayı daha da artırır*";
>
> "*Başörtüsü, Müslüman yetişkin kadınların başını örtmesi dini bir vecibedir. Ancak bir kadının başını örtmesi Müslümanlığa giriş beyannamesi ya da Müslüman olmanın yegâne ve ön şartı değildir.*
>
> *"Bir konuda (türban konusunda) yasal düzenleme yapacağız, Diyanet'in görüşü nedir' demek, laiklik ilkesine aykırıdır.*";
>
> "*Kimliklerden din hanesinin kaldırılmasını olumlu buluyorum*",

gibi beyanları ve türban İslami bir giysi değildir; elini uzatan kadının elini sıkarım; türbanın giyilip giyilmemesi konusunda

kendisine danışılmasının laikliğe aykırı olduğunu söylediği için görevinden alınmış.

Böylece başbakanımız eğer düşüncesinin arka planında dinsel sömürüyü ilkokullara kadar indirme gibi bir düşüncesi olmasaydı Ali Bardakoğlu'na destek olurdu. Açıkça anladığı demokrasiyi "*hiç görülmemiş bir şekilde*" uygulama ve yaygınlaştırma peşindeydi; emeline de nail oldu. Görsel medyada başına türban bağlamış bebekleri sık sık görür olduk. Daha başka gizli bir gündemin olup olmadığını zaman gösterecek…

Bu arada yapılmış olan konuşmalar ürkütücüdür. 11.11.2010 tarihinde CHP başkanı Kemal Kılıçdaroğlu: "*Eğer ilkokullarda türban takılmaya başlarsa, bu felaket olur*" gibi bir açıklama yaparak bir anlamda firs lady Hayrünissa Hanım'a bir çeşit destek vermiştir. Ancak böyle bir beyanın açılımı ürkütücüdür. İlk ve orta eğitimde felaket olabilecek sonuçlar veren bir uygulamanın yükseköğretim ve sonrasında bir erdem olabileceğini hiç kimse anlamamıştır. Bunun nasıl bir erdem olduğunu da herhalde 100 yıldır mücadele eden türbanlı kadınlarımız yine kapı kapı dolaşarak açıklayacaklardır…

Doğrusu 100 yıldır bu kadar büyük bir mücadele veren bayanlarımıza saygı duyarak sadece kılık kıyafetlerini serbest bırakmakla yetinmemeliyiz; dinimizin diğer uygulamalarını da artık onlar istemeden yürürlüğe koymalıyız. Onları inandıkları gibi yaşamalarından alıkoymamalıyız. İmanın ve inancın yarısı, çeyreği olmaz; onlara bu ulvi duyguları tam olarak yaşatacak düzenlemeleri bir an önce yapmalıyız.

Bunun için belki birden fazla hukuka dayalı yasalar çıkarmalıyız. İsteyenin, bu sonsuz özgürlük denizinde, istediği gibi yaşamasına, yaşamını düzenlemesine izin vermeliyiz. Türbanlı Türk kadını bunu fazlasıyla hak etmiştir. Din bir bütündür ve onun şartları da bir bütündür. Nasıl şartları tam olarak yerine getirilmeyen bir namaz, bir haç, bir kurban tam olmuyorsa; dini

bir yaşamın her koşulunun da eksiksiz yerine getirilmesinin sağlanması, bu durumda, bizim için bir borç olmuştur.

Eğer bunların sadece bir kısmını isteriz; bir kısmını istemeyiz deniyorsa; bu bağrışmaların siyasi bir sömürünün araçları olduğunu kesinlikle söyleyebiliriz. İstemeyenler de bugün geçerli olan medeni hukuk yasalarına tabii olabilirler. Böylece ikili hukuk düzeni hatta herkesin istediği gibi yaşayabilmesi için ikiden fazla hukuk düzeni kurarak dünyanın en demokratik ülkesi bile olabiliriz. Böylece ülkeye huzur gelmiş olur. Kaldı ki kutsal kitabımızda bu günkü haliyle mevcut olup olmadığı tartışılan türban üzerinde bu kadar titizlikle duracağımıza ve uygulama için ısrar edeceğimize, kutsal kitapta tartışmasız yer alan aşağıda bazıları sıralanmış çok daha önemli uygulamaların bir an önce yürürlüğe sokulması gerekmektedir. Bu cümleden –hiçbir talebe gerek kalmadan, geçmişteki dini önderlerimizin yaşadığı; bugün ulema olarak tanımlanan kesimin önerdiği gibi- kutsal kitapta da yeri olan, hemen devreye sokulabilecek birkaç geleneksel uygulamayı şöyle sıralayabiliriz:

1. Bir erkeğin dört kadınla yasalar çerçevesinde imam nikâhı ile evlenebilmesine; eğer istiyorsa ve mali durumu elveriyorsa, istediği kadar cariyeyi de yanında tutabilmesine olanak sağlamalıyız. Belli ki böyle bir uygulama, evlenememiş birçok kadının şansının artmasına; cariye müessesi de sokaklarda aç ve sefil dolaşan birçok kadının sıcak bir yuva bulmasına önemli katkı sağlayacaktır. Türbanla üniversite kapılarını yumruklayan kızlarımızın böyle bir uygulamaya "*dini inançlarının gerçekleştiğini görmenin mutluluğu ile*" çok sıcak bakacaklarından kuşkumuz olamaz. Mücadelelerinin burada noktalanması –sadece türbana münhasır kalması- beklenmiyor... Birçok yerde anaokulunabile türbanla girilmesi talebini doğru okumak gerekiyor. Belli ki bir kesim demokratik özgürlük anlayışlarını daha da derinleştirmek istiyorlar!!! Bu talebe de, türban davasında

olduğu gibi demokrasi hayranlarının ve savaşçılarının sahip çıkması gerekebilir…

Özellikle cariye müessesesinin yeniden tesis edilmesi, metreslik gibi aşağılatıcı kurumu ve kadınların sefil olduğu birçok olumsuz durumu ortadan kaldıracağı, onların fizyolojik ihtiyaçlarını gidereceği için sosyal açıdan büyük bir rahatlama getirecektir. İş ve aş bulamayanlara sıcak bir yuva sağlanacaktır. İnsanlar böylece gerçek demokrasinin nimetlerinden yararlanmış olacaktır.

Atatürkçüler, Kemalistler, Aydınlıkçılar, Batı uygarlığını benimseyenler de medeni hukuk kurallarına göre yuvalarını kurabilirler. Böylece kavga biter. Ülkemiz herkese parmak ısırtacak demokrasiye böylece kavuşmuş olur.

2. Taşınmaz mallardan bundan böyle kadınların miras olarak pay almamaları; böylece yuvayı kuracak erkeklerin mali durumlarının güçlendirilmesi sağlanmalı. Böylece mal mülk sorunları ile aile içinde ortaya çıkan kavga ve didişmeler de en aza indirilmiş olacaktır.

3. Tanık olarak mahkemelerde 2 kadının bir insan sayılarak bilgisine başvurulması uygulamasını yeniden geri getirilmeliyiz. Böylece dini önderlerimizin söylediği gibi adaletin daha doğru tecellisine olanak sağlamış olacağız.

4. İsteyenler imam nikâhı ile isteyen medeni hukuk yasalarına göre evlenebilmeli. Yöneticilerimiz bu ihtiyacı görmüş olmalılar ki hocalara da nikah kıyma hakkını verdiler. Boşanma durumu ortaya çıkınca da bu yasaları başında seçtiğini beyan edenlerin, tabi olduğu hukuka göre, mahkeme yoluyla ya da sadece *erkeğin boş ol sözcüğüyle* evlilik sözleşmesinin bitirebilmesine seçenek sağlamalıyız. Böylece mahkemelerin üzerindeki ağır yük de hafifletilmiş olur. Türban için bu mücadeleyi veren bayanlarımızdan bunu esirgememeliyiz. Herhâlde yöneticilerimiz bunun da gereğini yakında yaparlar (!).

5. Yurtiçi ve yurt dışı seyahatlerde, kurban kesmede, zekât vermede, bir yerde çalışmada, sayısız faaliyette, erkeğin onayının alınmasını zorunlu kılmalıyız. Hatta İslamiyet'i tam yaşadığı ileri sürülen ülkelerde olduğu gibi, kadının yanında birinci dereceden bir akrabası olmadan sokaklara başıboş çıkmasını önleyecek uygulamaları getirmeliyiz. Böylece çoğunun ileri sürdüğü gibi iffetlerini korumak için önemli adımlar atmalıyız. Bu hareket burada kalmamalı, diğer dini gerekleri de eksiksiz yerine getirilmeliyiz. Eğer gerçekten bu insanların dini duygularına saygı gösteriyorsak. Çoğu yerde kadınların ve erkeklerin ayrı durma uygulaması başladı.

6. Yukarıdaki önlemlere ek olarak, taciz edilmesinler diye, otobüsleri, dolmuşları, okulları, spor tesislerini, plajları, kahveleri ve sosyal aktivite yapılan her yeri kadın erkek ayırımına göre yeniden düzenlemeliyiz. Türbanlı Türk kadını bunu hak etmiştir. Nitekim uzun yılların başarıl mücadelesi sonunda, ülkemizde bazı yerlerinde kadın ve erkeklerin ayrı yerlerde bulunması gerçekleşmiştir. Böylece önemli bir demokratik hak da yerine getirilmiştir (!).

7. Eşlerin aldatmasında geçerli olan kuralları; cezaları tekrar eski haliyle aynen uygulamalıyız. Zannediyorum, İran, Suudi Arabistan, Afganistan işi yarım yapmıyor; inançlarının gereğini tam uyguluyorlar. Biz kadınlarımızı neden bu uygulamalardan yoksun kılalım. İnanç bir bütündür; onu parça parça vermemeliyiz.

8. Hem erkekleri hem de kadınları yüceltecek birçok uygulamanın da zaman geçirilmeden uygulamaya sokulması yararlı olacaktır; sokuldu. Okullarda zorunlu olan din derslerinin saati artırılmalı; üniversitelere de mecburi din dersi konmalı; yer yer kondu[8].Ana okulundan mezara kadar din dersi öğretimi yavaş

[8] Böyle bir eğitim gerekli mi derseniz; duruma bakılırsa gerekli denebilir. Çünkü 1600 yıldır bütün gücünü harcamasına karşın dinini öğrenemeye bir topluluğu nasıl dini olarak bilgiçleştireceksiniz? Bu nedenle Diyanet İşleri

yavaş gündemimize girecek gibi görünüyor. Daha iyi bir mümin olabilme için Kur'an kursları her yaşta daha yoğun, gerekirse meslek içi eğitim tarzında ömür boyu versiyonlarıyla erginlere de verilmeli. Üniversitelere, kışlalara, hastanelere, hatta adliyeye kadrolu imamlar tahsis edilmeli. Yazları tatilde gençlerimiz dini duygularını bütünleştirecek kamplara alınmalı. Cemaatlerin yönlendirici etkisi olabildiğince desteklenmeli ve ön plana çıkarılmalı. İşe girmede bu cemaatlerin referansı istenmeli. Herkesin hacca gitmesi ve kurban kesmesi için daha da teşvik edilmeli; gerekirse sosyal yardımlaşma fonlarından desteklenmeli. Aslında Teşvik ediliyor. Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden köylerdeki imamlar, kapı kapı dolaşarak umre ve hacca gidecekleri ikna edip, onları borçlandırarak kafileler halinde umreye göndermeyi teşvik ediyorlar. Bu alanda büyük bir rant oluşmuş durumda.

Arapça dersinin öğrenilmesi okullarda Müslüman öğrencilere zorunlu kılınmalı; en azından istek duyanlara gerekli olanak sağlanmalı. Ders dışındaki zamanlarda fıkıh ve güzel Kur'an okuma gibi eğitici kurslar verilmeli. Diyanet İşleri Başkanlığının bugüne kadar "*dini yayınları denetleme yetkisi*", son zamanlarda hükümetimizin önerisi ile gündeme gelen değişiklik "*yayınların dini açıdan denetleme yetkisi*" acele çıkarılmalıdır. Böylece biyolojide, antropolojide, astronomide, fizikte, kimyada, felsefede, tarihte ve tüm diğer alanlarda dinimize göre sapık ve sapkın fikir ve düşünceler, Diyanet İşleri Başkanlığınca ayıklanarak (galiba daha önceki Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Sayın Ali Bardakçıoğlu böyle bir girişime karşı olduğunu beyan etmiş) yayınların ve bilimsel bulguların daha dini bir tarzda sunulmaları sağlanmalıdır (Vatikan bunu Ortaçağda

Başkanlığına 10 bakanlığın bütçesi kadar yıllık para tahsis ediliyor; 240.000 imam; 86.500 cami; bir o kadar da cemaat uğraşıyor belli ki bu dini öğretemiyor. Bugünkü anlayışa göre daha çok imam yetiştirmeliyiz her mahalleye gerekirse iki cami yapmalıyız. Ancak böyle uygar dünyanın düzeyine ulaşabiliriz.

başarıyla uygulamıştı). Eğer yasalar izin verir ve halk da oylarsa "*Halifelik Müessesi*" yeniden kurulmalıdır. Böylece Müslümanların tek elden daha kolay idaresi mümkün olacaktır. Bu tek el belli ki Halifenin kendisi olmayacak, onu bize bir çeşit dayatan ve halife adaylarını ülkesinde koruyup barındıran bir Hristiyan ülke olacaktır. Bütün bunları yaparken oluşacak tepkileri önlemek için, amin der gibi, her düzenlemenin sonunda bunun "*demokratik açılımın ve hak ve özgürlüklerin bir gereği*" olduğu nakaratının eklenmesi unutulmamalı.

Belli ki Kemalizm'in öngördüğü gibi batının gelenek göreneklerine bunca zorlamaya karşın uyum yapamadık. Bari yüzümüzü bu işi laikiyle yapanlara döndürelim. Örneğin Habeşistan'da dini duyguların güçlendirilmesi için her 5 kişiden biri devletin resmi din görevlisi yapılmış; onlardan niye aşağıya kalalım.

Dindar kesimin yere göğe koyamadıkları Osmanlı'da 600 yıl boyunca başarıyla kadılık sistemi çalıştırıldı; bu kesim için bu kurum neden geri getirilmesin? Kendini batı uygarlığının içinde gören Atatürkçüler, Kemalistler, aydınlar istiyorlarsa yine medeni hukuku göre haklarını aramaya devam etsinler. Geldiğimiz noktada başbakanımızın da "*ulemadan soralım; laiklik konusunda Diyanet İşleri Başkanlığımızdan görüş alalım*" açıklamaları bize umut verdiği için fetva devrinin yeniden kurulması için girişimlere başlayalım. Geçmişte laiklik konusunda Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Sayın Ali Bardakçıoğlu'na fetva tarzında danışıldı ise de, Atatürkçü, Kemalist ve Laik Türkiye Cumhuriyeti görüşünün ağırlıklı olduğu bir dönemde eğitimini almış olduğu için böyle bir fetvaya yanaşmadı. Yerine yeni bir profesör atandı. Yeni başkanın beklenen demokrasiye Prof. Dr. Ali Bardakçıoğlu'dan daha fazla sahip çıkacağını umuyoruz; demeçleri de bize bu açıdan umut veriyor.

Esasında Atatürkçü, Kemalist ve aydınlıkçı kesimin 100 yıl-

lık izlerini silmek çok kolay olmayacağı için, çıkacak yasaların ve yapılacak anlaşmaların, benzer şekilde, İran'da olduğu gibi Meclis üstü çalışan bir ulema heyetinin onayından geçirilmesi de Afganistan, Pakistan, İran ve Suudi Arabistan'a yetişmemizi hızlandırabilir. Halifelik kurumunun geri getirilmesi ise İslam Âlemindeki o şanlı günlerimizi geri getirebilir. Belli ki Türkiye'nin geriye yolculuğunda yapacağı epeyi iş var.

Türban-ABD-Füze Şeytan Üçgeni

Amerika ekonomisinin uçuruma doğru gittiği söyleniyor. Amerika üçüncü dünya kaynaklarına yeterince el atamazsa, enerji kaynaklarını tutamazsa, büyük bir çıkmaza gireceğini biliyor. Bu nedenle yeni ve çok sadık müttefikler bulması gerekiyor. Orta Doğunun gerici idareleri artık ihtiyacını karşılayamıyor. Bu nedenle acelesi var. Yeni kapılar açılması gerekiyor. Bu kapıların açılması için de yeni müttefikler yaratılmalı. Yakın zamanda çok iyi ilişkiler kurduğumuz başta Rusya ve İran ile Türkiye arasında yeni bir husumet kaynağı oluşturmak gerekiyor. Buraları vuracak füze kalkanları gemilere yüklenmeye başlandı bile.

Geçmişte Türkiye'den kalkan, Rusya üzerinde düşürülen (1 Mayıs 1960) casusluk uçağı U-2'nin, çevredeki ülkeleri vurmak için topraklarımıza konuşlandırılan atom başlıklı füzelerin başımıza neler açtığını nasıl olsa unuttuk; ya da unutturuldu. ABD, sağın efsanevi başbakanı Adnan Menderes ile 1959 yılında anlaşmış; 1960 darbesini de fırsat bilerek 1961 yılında Türkiye'ye atom başlıklı Jüpiter füzelerini yerleştirmişti. Bu füzeler, Küba Krizi nedeniyle ortaya çıkan gerginlikte, Türkiye'yi kâle almadan ve bilgilendirmeden, Sovyetler Birliği ile pazarlık aracı olarak kullanılmıştı. Tüm bunlardan, Türk devleti ve halkı ancak 40 yıl sonra, batıdaki kaynaklarca durum açıklanınca haberden olmuştu. Basın organlarında ABD ile Rusya ellerini ke-

netlemiş pazarlık yaparken, Türkiye'yi ikisinin arasında mel mel bakan kurbanlık koyun olarak göstermişlerdi. Türkiye bu olaydan sonra uluslararası toplumda çok şey yitirdi. Çünkü üzerinden pazarlık yapılan bir ülkenin saygınlığına kimse artık inanmıyordu.

Ülkeler tarihi açısından bakıldığında daha teri kurumadan, bu sefer yeni bir füze kalkanı projesi dayatıldı. Amerika, ayağının altına kırmızı halı serdiklerinin ayağından halıyı nasıl çekeceğini de hatırlatmış olmalı ki, masaya oturduk.

İran'ın elindeki füzelerin menzili bugün için İstanbul'a kadarmış; birkaç sene içinde İngiltere ve Fransa'ya; daha sonra da ABD'lerine kadar uzanma olasılığı yüksekmiş. Batı Avrupa ve Amerika kendini korumak istiyor. Bunun için Romanya'ya sabit, Akdeniz'de de gemilere monte edilmiş hareketli füze rampaları kurulacakmış. Ancak bunlara yön gösterecek, algılayacak radar üstleri Kayseri'nin doğusunda boydan boya Türkiye sınırları içine yerleştirilecekmiş. Yani bir çatışma sırasında ilk yok edilecek hedef Türkiye'deki dinleme istasyonları olacak. Fırlatılmış olan (muhtemelen nükleer başlıklı) füzeler de bu durumda Türkiye üzerinde tahrip edilecek. Meydana gelecek serpintinin nasıl temizleneceğini hiç kimse bilmiyor. Aslan Türkiye batılı dostları için kendini ateşe atıyor…

Yeni yerleştirilecek füze kalkanlarının düğmesi de –daha sonra karara varıldığında- bizim elimizin altında olacakmış; bu kadar bunalan bir halkın gülmeye hakkı olduğu düşünüldüğü için böyle bir şaka yapılmış olmalı. Geçmişte de Jüpiter füzeleri yerleştirilirken benzer gerekçeler ileri sürülmüştü. Ancak NATO bazı ülkeleri feda ederek amiral gemilerini (ABD, Fransa, İngiltere gibi) kurtarabilmek için *Kanat Stratejisi* geliştirmişti. Bu Kanat Stratejisinde Demirperde ülkesine sınır olan ülkelere yapılacak bir saldırıya NATO elindeki tüm olanaklarla karşılık vermeyebilir (nükleer silahlar da buna dâhil) denili-

yordu. Ancak merkez ülkelerine yapılacak bir saldırı toptan savaşa neden olabilir. Bu stratejinin aksine bugüne kadar bir karar alınmış değil.

Tüm bu gelişmeler olurken, füze kalkanı işinin karara bağlanması için NATO ülkeleri 20.1.2010 tarihinde Lizbon'da toplandılar. Türkiye, Cumhurbaşkanıyla temsil edildi. Ancak cumhurbaşkanının Lizbon'da verdiği demeç (19.11.2010) tarihe geçecek nitelikteydi: *Füze kalkanları komşularımıza karşı konmamalı ya konulmayacak*. Bu açıklamayı duyar duymaz aynanın önüne koştum; acaba eşeğe benzer bir tarafım var mı diye? Açıkça "*halk deyimi ile*" eşek yerine konuluyordum. Bu kalkanlar Türkiye'ye Zimbabwe, Bolivya, Şili gibi ülkelerden gelecek tehlike için mi yerleştirilecekti? Açıklama yapılıyor; bu füzeler kimseye karşı yerleştirilmeyecek. Aklıma hınzırca bir espri geliyor: O halde güneşe karşı yerleştirilecek; malum ya – yöneticilerimiz tersini söylemedikleri sürece- güneş doğudan doğar. Oyunu bir çuval kömüre satanlar, yüksek ücretlerle görsel ve yazılı basında iktidar borazanlığı yapanlar, satılmış sünepe bilim insanı taslakları böyle bir kimliğe sokulmalarından rahatsız olmayabilirler; ancak "*vicdanı hür irfanı hür, bağımsızlık karakterimdir*" diyen" bir kuşağın öğrencileri böyle bir kimliğe sokulmalarını asla kabul edemezler.

Yine bu tarihte (20.11.2010) Türkiye'de ya da birkaç ülkede doğacak tepkileri önleyebilmek için, füze kalkanı hiçbir ülkeye yönelik değildir (ne demekse; o zaman sorarlar niye koyuyorsunuz diye?), hiçbir ülkenin adı düşman olarak geçmemiştir diye açıklama yapıldı. Cumhurbaşkanımız da –herhalde hem kendisini hem de bizi rahatlatmak için olacak- *her şey bizim istediğimiz gibi çıktı* diye açıklama yaptı (yandaş basın da bunu ballandıra ballandıra böyle sundu). Cumhurbaşkanımız, başka ilginç beyanatlar da vermiş bulunmaktadır: *NATO'nun saygınlığını (prestijini) kurtardık*. Çünkü İran'dan 4-5 bin kilometre uzaktaki Polonya ve Çek Cumhuriyetleri, ülkelerine böyle bir

konuşlandırmayı kabul etmemekle NATO'nun saygınlığına gölge düşürmüşlerdi. Galiba NATO üyesi olmasa da gelecek için bizim gibi onurlu bir ülke daha bulunmuş gibi: Güney Kore. Bu saygınlığı koruma tutkusu burada kalmamalı, Türkiye, daha çok çocuğunu göndererek NATO'nun Afganistan da onurunu korumalı. Çünkü adam başı yıllık geliri 200-300 dolar olan cıbıl Afgan mücahitleri, başta büyük ağabeyimiz ABD olmak üzere NATO'ya kök söktürüyor.

Başka ilginç açıklamalar da yapıldı. *Bu füze kalkan projesi Türkiye'nin çabaları ile NATO ülkelerini kapsayan bir proje haline getirilmiş.* Anlamayanlar için gerçekten çok büyük bir başarı. Ama işin aslı farklı; çünkü yapılan bu girişim NATO ülkelerini kapsamasaydı, ikili anlaşma niteliğine bürünecekti; ikili anlaşma olunca da onaylanması için Büyük Millet Meclisine gelecekti; o zaman uyuyanların bir kısmı bir olasılıkla uyanacağı için, Irak oylamasında olduğu gibi, belki de rahatsız edici bir tepki doğacaktı. Türkiye açısından U-2 ve Jüpiter füzeleri kadar hatta geleceğimiz açısından çok daha önemli ve riskli böyle bir projeyi NATO projesi olarak çıkartarak, Türkiye Büyük Millet Meclis'inin onayına sunmadan ülkemize konuşlandırılması sağlanmış oldu. Gerçekten büyük başarı!!!

Neyse ki onların arasında gerçeği saklamayan bir cumhurbaşkanı vardı, adı Sarkozy, o: *Bu füzelerin gerçek hedefi İran'dır* diyerek herkesin bildiğini resmileştirdi. Ayrıca kendilerini ve kimseyi kandırmadıklarını, gerçeği saptırmadıklarını belirtmek için: "*Bizde kediye kedi derler*" dedi. Sayın başbakanımız da bu söze çok öfkelenmiş olmalı ki, o da "*Bizde de kediye kedi derler*" diye yanıt verdi. Ancak başbakanımızın gözden kaçırdığı bir husus vardı. Bizde, çocukları korkutmamak ve sevimli gösterebilmek için, kedilere *pisi pisi* de denir. Türkiye'nin füze kalkanına taktığı ad pisi pisi oldu. Sağır sultan bile artık biliyor ki, bu füze kalkanı öncelikle, van minut diye celallendiğimiz, Mavi

Akdeniz gemisinde vatandaşlarımızı gözünü kırpmadan öldüren ve özür mözür dilemiyorum diyen, başbakanımızı gümrük kapılarında bekleten İsrail Devletini korumak için kuruluyor. Biz iyisi mi gözde bir Türk şarkısı olan "*size kim inanır*"ı mırıldanalım.

Tüm bunlara bakıldığında, Türkiye'nin ABD ve NATO'nun saygınlığını tepki dogmadan kurtarabilmesi için (esasında hükümetin bu kuşkusu yersiz; çünkü tepki gösterecekler son yarım yüzyıldır yapılan darbeler ile solcu-komünist suçlaması ile susturuldular; kalanların bir kısmı da bugün zaten tutuklu), Türkiye'nin çok acele ederek yukarıda bir kısmına değindiğimiz düzenlemeleri dinimiz (!) açısından yapması gerekiyor…

Acele Yapmamız Gereken Ev Ödevimiz

Birkaçına değindiğimiz bu uygulamaları, türbanlı bayanlarımızın yine yumruklayarak almak zorunda kalmamaları için, zaman geçirmeden "*inançlara saygı anlayışımızın*" bir gereği olarak yasal seçenekleri bir an önce devreye sokmalıyız. Dindar Türk Kadını kılık kıyafet düzenlemesine, medeni hukuk yasalarına, 100 yıllık mücadeleyle karşı koyarak, inancı gereği yaşayacağı bütün bu hakları fazlasıyla hak etmiştir. Boynuna takılmaya çalışılan, uygar ülke gelenek ve göreneklerine itibar etmemesinin mükâfatını almalıdır.

Bütün bunlara Atatürkçülerin, Kemalistlerin, aydınların, batı uygarlığı hayranlarının itirazı olabilir. Hatta anayasanın değiştirilemez 2'ci maddesine "*bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de atıf yaparak*" bunu önlemeye çalışabilirler. Ancak şu anda devletimizin başında olan hükümet yetkililerinin önemli bir kısmı, örneğin bir zamanların başbakan yardımcısı, şimdilerin cumhurbaşkanı danışmanı Bülent Arınç Efendi, cumhurbaşkanımız Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, birçok yöneticimizin, ulemanın ve bilim insanının (!!!) da açıkladığı

gibi, isteyenin kendi dini gelenek, görenek ve adetlerini hatta kendi hukukları ile yaşamalarını Anayasamızın değiştirilemez, değiştirilmesi dahi teklif edilemez 2'ci maddesine, yani laiklik maddesine tıpa tıp uyduğu yönündeki beyanlarını niye duymazlıktan geliyoruz; sanki onlar halkı aldatıyorlarmış gibi davranıyoruz!!!

Bu halkı böyle yönetecek ve anayasanın 2'ci maddesini böyle yorumlayacak sıra dışı bir yönetici kadrosunu her zaman bulamayız. İlk defa belli ki anayasanın 2'ci maddesinin ruhunu anlayan (!!!) bir hükümet geldi. Yüz yıllık cumhuriyet bunu ilk defa başarabildi. Hayırlı olsun…

Batının Niyeti Farklı Olsa da, Türbanlı Türk Kadını, Başladığı Dönüşümü Tamamlamalıdır

1974 yılında Almanya/Hamburg kentinde İzzettin Özakdağ adında İstanbul Üniversitesi'nden mezun olmuş bir gazeteci-sosyologla tanıştım. Kendisi 1967 kuşağından, sol eğilimli, iyi eğitilmiş; kendisiyle barışık birisiydi. Dost olduk. Dinler ile ilgili alıp veremeyeceği yoktu; yani bir anlamda agnostik bir insandı.

Bir gün ilginç bir Alman bayandan söz etti. Aklımda kaldığına göre bu bayan Hamburg Üniversitesinde oryantalist profesörü Petre Kapert'ti. Aynı zamanda da Bürgerschaft'ta (yani eyalet meclisinde) yabancılar konusunda danışmanmış. İyi derecede Arapça, Farsça, Türkçe biliyormuş. Oryantal ülkeler konusunda uzmanmış.

Konuşma, sonunda ülkemiz ve dünya ile ilgili konulara geldi. Bu bayan çok iyi eğitilmiş; dünyadan haberi olan; kendine güveni olan birisiymiş. Ancak katıksız bir Müslüman ve Türk düşmanıymış; bunu da çekinmeden söylüyormuş. Gerekçelerini de, açık açık sayıyormuş. Doğal olarak arkadaşım İzzet'in bu sözlere sert itirazları olmuş; bir kısmına katılmasa

da tümüyle savunamamış; çünkü ileri sürdüğü bazı gözlemlerinin savunulabilecek bir yanı yokmuş. Örneğin bu Profesör, Almanya'da ilkokul 1-4'cü sınıflarda yüzme dersine ve genellikle birkaç yüz kilometre uzaklarda kültürel gezilere katılmak (ve oradaki Studentenheim denen öğrenci evlerinde kalmaları) zorunda olmalarına karşın, Müslüman kimliğini taşıdığını söyleyenlerin, kızlarını, bu faaliyetlerin hiç birine göndermemelerini eğitim acısından bir felaket olarak nitelendiriyormuş. Böyle bir dünya görüşünün kendi toplumsal yapılarını da kirleteceğini düşünüyormuş. Tavrını "*bu dünyaya bilimsel ve sanatsal katkısı olmayan topluluklara aramızda yer yoktur*" diyecek kadar ileriye götürüyormuş. Bir anlamda Müslümanları bu dünya uygarlığı için en büyük tehlikeymiş gibi görüyormuş. İzzet doğal olarak tartışıp; yanlış düşündüğünü anlatmaya çalışmış; ama nafile…

1984 yılında yolum tekrar Hamburg'a düştü. İzzet Özakdağ ile yine bir araya geldik. Eskileri yâd ettik. O günlerde belirli aralıklarla başşehir Bonn'a gidip gelmesi gerektiğini söyledi. Nedenini sordum. "*Aliciğim belki şaşıracaksın; ama bundan 10 yıl önce sözünü ettiğim bayanla birlikte Bonn'da Türk öğrencilerinin din dersi alması konusunda belirli bir yol haritası hazırlanması için kurulmuş olan bir komisyona üye olduk. Oldukça sık giderek düşüncelerimizi açıklıyoruz*" dedi. Doğrusu şaşırmıştım. Dinle ilgilisi olmayan birisi ile Müslüman düşmanı kesilen birisi, Türk öğrencilerin din eğitiminin nasıl olması gerekeceğini nasıl savunacaklardı? Bu düşüncemi de İzzet'e ilettim. Bula bula Siz'i mi buldular İzzet dedim. Hani kadın katıksız bir Müslüman düşmanıydı. O mu Türk öğrencilerinin din dersi hakkını savunacak? İzzet acı acı gülümseyerek: "*Sevgili Ali, biliyor musun, Türk öğrencilerin en çok din dersi almalarını, İslami terbiye görmelerini ve İslami olduğu söylenen kıyafetlerle dolaşmalarını bu bayan savunuyor; hatta komisyonda tek başına önemli bir ağırlığı da var. Biliyorsun benim bugüne kadar başım secdeye değmemiştir; ancak yine de olum-*

suz gelişebilecek bir duruma müdahale edebilirim düşüncesiyle katılıyorum. Dini eğitim yapılmış ya da yapılmamış benim pek umurumda da değil" dedi. Doğrusu çok şaşırmıştım. Sonunda böyle bir Müslüman düşmanının neden 180 derece çark ettiğini öğrenmek istedim.

Bayan, Türk öğrencilerinin yoğun bir din dersi görmelerini, dini terbiye ile yetiştirilmelerini ve hatta İslami kıyafetlerle okula gelmelerinin daha doğru olduğunu bütün gücüyle savunuyor. Bayanın Müslümanlara bu kadar yardım etmesini şaşkınlıkla karşıladığımı söyleyerek, acaba bu arada düşüncesini önemli ölçüde değiştiren bir şeyler mi oldu diye merak edince, bayının düşüncesinde hiç bir değişiklik olmadığını; 10 yıl önce ne düşünüyorsa; bugün de aynısını düşündüğünü öğrendim

Onun, Türklerin dini eğitimine daha çok vakit ayrılmasında, dini kıyafetlerle dolaşmalarında, dini terbiye görmelerin konusundaki ısrarı, Türklere ve Müslümanlığa saygısından gelmiyormuş. Zorlatması nefretinden geliyormuş. Eğer başarabilirse, hatta bizzat Alman hükümetinden destek çıkartabilirse, orta eğitime giden Türk ve Müslüman çocukların yoğun dini eğitim görmesini, o terbiye ile eğitilmelerini ve kılık kıyafetlerinin de geleneklerine göre olmasını sağlamaya çalışıyormuş. Bunu başarabilirse, bu topluluğun değişmeden ve yeniliklere yabancı kalmasını ve en önemlisi kendi toplumundan kesin ayrı bir kimlikle kalmalarını; böylece bulunduğu topluma entegre olarak uygar bir dünyanın parçası olmalarını önlemek için çabalıyormuş. Daha doğrusu dogma bataklığından kurtulmalarını ve uygar dünyanın bir üyesi olmalarını istemiyormuş. Alman toplumu içerisinde çoğu gibi o da Müslümanları görmek istemiyormuş. Ne bugün ne de yarın... Bu konuşma, benim için batı dünyasının düşüncesini, gaddarlığını ve Müslüman dünyasının düştüğü acıklı durumu anlamamı iyice perçinlenmişti.

Daha sonra gelen bilgilerden, bu bayanın çok daha yetkili yerlere, yanılmıyorsam sosyal işlerden sorumlu müsteşarlık ya da benzeri bir yere geldiğini öğrendim.

Aradan neredeyse 35 yıl geçti bu yaklaşım değişti mi? Gelen bilgilere bakılırsa ne Almanya'da ne de başka bir ülkede değişen bir şey olmadığı gibi, daha da kötüleşme var. Avusturya'da son yıllarda (10.11.2010) ortaya çıkan gelişmeler durumun vahametini gösteriyor. Viyana büyükelçimiz Kadri Ecvet Tezcan, Die Presse adlı günlük bir gazetedeki mülakatı nedeniyle istenmeyen adam ilan edildi; çözüm için iki ülkenin dışişleri bakanları araya girdi; oranın parti başkanları ateş püskürdü. Büyükelçimiz özet olarak "*neredeyse yarım yüzyıldır birlikte aynı yerde yaşamamıza karşın bizi içinize almadınız; bizi tehlikeli bir virüs olarak gördünüz*" gibi açıklamalar yaptı. Die Presse gazetesi de özet olarak "*başına türban bağlayan, eşini çalıştırmayan, çocuğunu okula göndermeyen, birkaç yüz kelimeyle konuşmaya kalkışan, okullarda terör estiren insanları bu toplum, kendi içine kabul etmek istemiyor ve bu nedenle özel mahalleler (gettolar) kurarak onlardan korunmaya çalışıyor*" anlamında açıklamalar koydu. Yazının ve mülakatın tüm ayrıntısı ekte (ek-1) verilmiştir.

Aynı günlerde (12.11.2010) Hollanda'nın sağcı partisinin lideri Geerta Wilders, Almanların en tanınmış dergisi Der Spiegel'e verdiği mülakatta, *İslam'ı Avrupa Kültürü'ne aykırı bir dünya görüşü olarak kabul ettiklerini söyledi. İslami görüşü ancak faşizm ve komünizmle karşılaştırabileceklerini; bu nedenle özgürlüklerini tehdit ettiğinisöyleyerek Avrupa'da Müslümanları istemediğini açıkladı.*

Belki böyle bir konuşmayı ciddiye almamak gerekir; ancak bu partinin bu şekildeki söylemleriyle son iki senede oy oranını yüzde 110 gibi büyük bir artış yapmasını da gözden ırak tutmamak gerekiyor. İflas eden Yunanistan'a 80 milyar, İzlanda'ya 30 milyar Avro, geçmişte tümüyle çöken İtalya'ya inanılmaz parasal yardım eden, Avrupa birliğinin amiral ge-

misi Almanya'nın şansölyesi Angele Merker de defalarca, açıkça, bizimkilerin yüzüne baka baka, şu vurgulamayı yaptı: *Avrupa bir Hristiyanlık Kültürü ve Birliğidir*. Esasında bu açıklamaları Çin, Hindistan Rusya ya da bir başka ülke için değil, yarım yüzyıldır Avrupa Birliğine girmeye çalışan, dini kimliğim diye sadece türban ve kurban geleneğinden asla vazgeçmeyeceğini beyan eden; ancak dayatılan her türlü fedakârlığa (onayımız olmadan hiçbir yere giremeyecek Kıbrıs'ın birliğe alınmasına, bölücü ve yıkıcı her türlü eyleme sessiz kalmaya, Yunanistan'ın tekrar NATO'ya alınmasına, batının her türlü kirli askeri operasyonuna çanak tutmaya, ordusuna ve milli şefine dil uzatılmasına) evet diyen Türkiye için söylenmiştir. Açıkça bu açıklama ile sizin yeriniz Avrupa ve Batı uygarlığı değil, olması gereken yer bulunduğunuz yerdir denmiştir. Atatürkçülerin, Kemalistlerin, aydınlıkçıların, laik Türkiye Cumhuriyeti sevdalılarının 100 yıllık yasal düzenleme, baskı da dâhil her türlü yolu deneyerek ulaşmak istedikleri hedefin tam tersini, çok kısa bir zamanda türban zihniyeti başarmıştır. Bu nedenle türbanlı Türk kadınını kutlamak gerekir.

Açıkça Türkiye'de 100 yıllık mücadelenin bugünkü galipleri de Avrupa'nın yaşam tarzına hiçbir zaman sıcak bakmadı. Avrupa Birliği ile imzalanan anlaşmaları sadece hedeflerine ulaşmak için önemli bir araç olarak benimser göründüler. Çoğunlukla da Avrupa'nın ve hükümetlerimizin siyasi kısa vadeli çıkarlarına katkıda bulunacakları hemen uygulamaya geçirdiler. Gelecekte Avrupa'nın çok büyük bir çıkarı ortaya çıkmadığı takdirde (bizimkilerin yaklaşımıyla çalışacak vasıfsız insan bulamazlarsa) ya da dünyada tahmin edilemeyecek önemli bir olay meydana gelmediği sürece, o tarafta Avrupa'nın kendi tutucuları, bu tarafta da bizim tutucuların ortak gayreti ile bu kapı kapanmak üzeredir; çok kişiye göre de kapanmıştır. Benim kişisel izlenimim, bu satırları okuyanların torunları bile, Avrupa'nın içinde koşulsuz yer aldığımızı göremeyeceklerdir.

Yarım yüzyıldır batı kültürü içinde yer bulamayarak kendini kurduğu gettolara (özel mahallelere) çekerek korunmaya çalışan bir zihniyet, er ya da geç rahat edebileceği bir ortamı tercih edecektir. Bunun adresi de açıktır: Tutucu ülkeler safı. Böylece kadınlarımız kendileri gibi olan bir toplum içinde daha rahat yaşama şansına kavuşmuş olacaklardır. Bu nedenle 100 yıllık bu mücadeleyi hafife almamak gerekir.

Yazardan Son Birkaç Görüş ve Öneri

Esasında batı dünyasının "*güya*" demokrasi söylemleri altında dünyadaki dini öğretilere destek sağlanmasının altında yatan gerçek nedenin, gelişmekte olan ülkelerden her istediğinde defalarca yaşadığımız gibi (bugünlerde de yenisini yaşadığımız) askeri destek alabilmesine, üst kurabilmesine, uzmanlarının cirit atabilmesine olanak sağlama ve en önemlisi yer altı ve yer üstü zenginliklerini talan edebilme için uygun zemin oluşturma olduğu gerçeği artık herkes tarafından biliniyor. Bunun için bu ülkelerin gerici yöneticilerine kol kanat germelerinin nedeni çok daha açık bir şekilde gözler önüne seriliyor…

Protein azlığından birçok olumsuzluklara uğramış Hindistan halkına, artık sığır eti yenmelidir diyen bir yönetici-bilim insanının, İngiliz Valisi tarafından "*halkın dini duygularıyla oynuyor gerekçesiyle*" ağır cezaya çarptırılmasının nedeni de yıllar sonra İngiliz arşivlerinin açılmasıyla öğrenildi. Genel Vali, gerçek nedeni İngiliz hükümetine yazmış: *Protein alırlarsa daha sağlıklı düşünecekleri için sömürgemiz olmaktan çıkarlar; bu nedenle dini duygulara saygı yaklaşımı ile bu girişimleri yasaklanmalıdır.*

Dogmayı bir türlü kaldıramamış ülkelerde herkes (işbirlikçiler hariç; onların mal varlıkları ve iyi yerlere getirilmiş çocukları genellikle batıda güvencededir); ama en çok kadınlar bu zulümden pay alıyor.

Yeni anayasa hazırlanacaksa ve bu yasadakadınlarımıza bir kimlik verilmesi düşünülüyorsa, en az benim bir vatandaş olarak bir önerim hatta ricam olacak. Verilecek kimlik kartının üzerine filigran olarak şu ibare yazılsın "***kendi düşen ağlamaz***".

Ek-1

Avusturya ile Türkiye arasında büyükelçi krizi büyüyor

(10.11.2010, Türkiye Haber Grubu);

From: turkish-forum-advisory-board@googlegroups.com

Türkiye'nin Viyana Büyükelçisi Kadri Ecvet Tezcan, günlük Die Presse adlı gazeteye verdiği demeçte, Avusturya'nın yabancılara yönelik uyum politikasını eleştirerek, "*madem bu kadar entegrasyon sorunu vardı neden 110 bin Türk'ü vatandaşlığa kabul ettiniz*" sorusunu yöneltti.

Büyükelçi Kadri Ecved "*Türkler bir köşeye itilmiş virüs muamelesi görüyor. İçişleri Bakanı Fekter yanlış partide yer alıyor. Entegrasyon sorumluları Türkleri aynı semtlerde oturmaya zorlayarak gettolar oluşturuyor. Yerliler, yabancı çocuklarının gittiği okullara çocuklarını göndermiyorlar*" deyince Dışişleri Bakanlığı'na çağrıldı. Tezcan bugün yayınlanan gazetede, entegrasyonda eksiklik olması halinde sorumlu tarafın Avusturya olduğunu belirterek, "*Siz Türkleri, Viyana'daki belediye evlerinde hep aynı semtte yoğunlaştırıp getto yaratıyorsunuz. Avusturyalı aileler etnik azınlıkların çoğunlukta olduğu okullara çocuklarını göndermiyor. Yani, Türkler bir köşeye itiliyor. Türkler mutlu, onlar sizden bir şey istemiyor. Sadece bir virüs muamelesi görmek istemiyorlar*" dedi.

Büyükelçi Tezcan, türban konusundaki bir soru üzerine bunun Avusturya'da yasak olmadığını bildiğini anlatırken, ***"Türban burada yasak mı? Hayır. O halde neden soruyorsunuz? Havuzlarda çıplak dolaşanlara tanınan özgürlük, hoşgörü türbanlılara da tanınmış. Bir şey söylemeye gerek var mı?"***

Ben burada yaşayan vatandaşlarıma daima Almanca öğrenmelerini telkin eden bir insanım. Ayrıca burada doğup büyüyen Türk çocukları için de Türkiye'den Türkçe öğretmeni getirmek için uğraş veriyorum" diye devam etti.

Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Alexander Schallenberg, Büyükelçi Tezcan'ın yaptığı açıklamalar nedeniyle apar topar dışişleri bakanlığına çağrıldığını açıkladı. Avusturya Dışişleri Bakanı Michael Spindelegger (ÖVP) büyükelçinin bakanlığa çağrılması ardından Türkiye Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nu telefonla arayarak görüştü. Ankara'da Avusturya Büyükelçisi aynı anda Türk Dışişleri Bakanlığı'ndan randevu istedi. Avusturya sağ Partileri olan FPÖ ve BZÖ yaptıkları basın açıklamalarında büyükelçiyi istenmeyen adam ilan ettiler. Avusturya İktidarı Hükümetinin Koalisyon ortağı ÖVP başkanı Pröll ve aynı Partiden Dışişleri Bakanı Spindelegger dün çok sert açıklamalar büyükelçiyi kınayan açıklamalar yaptıkları görüldü.

Sayın Büyükelçi Tezcan'ın, Die Presse adli gazetesinde bugün yayımlanan demeci, özetle şöyle:

TEZCAN: Sorularınızı bir diplomat olarak mı cevaplamamı isterseniz -ki bu sıkıcı olacaktır- yoksa bir yıldan beri Viyana'da yaşayan ve buradaki 250 bin Türk ile pek çok teması olan biri olarak mı?

DIE PRESSE: İkincisini tercih ederim. Avusturya'daki Türklerin entegrasyonunda ters giden nedir?

TEZCAN: Bir hususu en baştan belirteyim; Yunanlılar veya İtalyanlardan farklı olarak Türkler henüz 35-40 yıl önce yurt dışına göç etmeye başladılar. Ayrıca Avusturya Türk vatandaşlarının geldiği son ülkedir. Almanya'da ücretler daha yüksekti.

DIE PRESSE: Bu durum, Türklerin yurt dışındaki kurallara uyum sağlamakta zorlanmaları sonucunu mu getirdi?

TEZCAN: Hayır. Bununla ABD'deki göçmenlerin de sorunları olduğunu söylemek istedim sadece. Ama şimdi bu

problemler unutuldu. Entegrasyon bir süreçtir. 20 yıl kadar önce Hamburg'da başkonsolostum. Her yıl, liseye kabul edilen erkek ve kız çocukları rezidansıma davet eder, hediyeler vererek onları tebrik ederdim. O dönemde liseye giden çok az sayıda Türk öğrenci vardı. Bugün bunu Avusturya'da yapamam; çünkü bu ülkede, burada doğmuş Türk kökenli yaklaşık 2 bin üniversite ve 20 bin lise öğrencisi var. Bu müthiş bir olay.

DIE PRESSE: Bu bir ilerleme sayılabilir. Ancak istatistiklere bakıldığında, lise veya üniversitelerde Türk kökenli gençlerin belirgin derecede az temsil edildikleri ortaya çıkıyor.

TEZCAN: Bizim hala yapmamız gereken ödevlerimiz var. Ama Avusturya tarafı da bir şey yapmalı. Türk çocuklarının yüzde 60-70'le çoğunluğu teşkil ettiği okullar var. Neden? Çünkü onlar gettolarda yaşıyorlar. Viyana'da Türkler konut talebinde bulunduklarında, hep aynı semte gönderiliyorlar; bir taraftan da gettolar oluşturmakla suçlanıyorlar. Ve Avusturyalı aileler de etnik azınlıkların çoğunluğu teşkil ettiği okullara çocuklarını göndermiyor. Böylelikle Türkler kenara itiliyorlar.

DIE PRESSE: Onlara başka konutları kim önerecek? Viyana Belediyesi mi?

TEZCAN: Burada söz konusu olan o değil, hoşgörü. Türklere kermes yapmaları için her yıl halka açık bir alan, mesela bir park tahsis ediliyor. Orada yemek pişiriyor, oynuyor, dans ediyor, kendi kültürlerini sunuyorlar. O kermesi ziyaret eden yegâne Avusturyalılar, seçmen oyu avındaki politikacılar oluyor. Yine de Türklerin yalnızca yarısı sandığa gidiyor. Viyanalılar bu tür şenliklerde pencereden bile bakmıyorlar. Tatil haricinde Avusturyalılar farklı kültürlerle ilgilenmiyorlar. Avusturya farklı etnik gruplardan oluşan bir imparatorluktu. Yabancılarla yaşamaya alışılmış olmalıydı. Burada neler oluyor?

DIE PRESSE: Belli ki pek çok Viyanalı bazı semtlerde azınlık durumuna düşmekten ve Türk kültürünün hâkim olmasından korkuyor.

TEZCAN: Dünya değişiyor. Artık mesele kimin hâkim olduğu, kimin olmadığı meselesi değil. Sınırlar kalktı. Ne kadar çok kültür varsa o kadar zenginiz demektir.

DIE PRESSE: Sorun, Almanya veya Avusturya'da toplumun çoklu kültür anlayışına artık inanmaması. Konsept yürümedi.

TEZCAN: Neden yürümedi? Entegrasyon kültürel ve sosyal bir sorun. Hâlbuki Avusturya'da entegrasyondan İçişleri Bakanlığı sorumlu. Bu inanılmaz bir şey. İçişleri Bakanlığı iltica, vize ve güvenlikle ilgili pek çok konuda yetkili olabilir. Ama İçişleri Bakanlığı entegrasyon sürecine müdahale etmeyi bırakmalıdır. İçişleri Bakanlığına bir sorun verilirse oradan polisiye bir çözüm çıkacaktır.

DIE PRESSE: Kimin yetkili olmasını tavsiye edersiniz?

TEZCAN: Sosyal İşler Bakanlığı, Aile Bakanlığı, ama İçişleri Bakanlığı değil. Vatandaşlarım bana, 'Burada bir güvenlik sorunu mu oluşturuyoruz diye soruyor. Bayan İçişleri Bakanıyla konuştum, sonuna kadar dinlemek istemedi. O yanlış partide.

DIE PRESSE: Peki Bayan Maria Fekter hangi partide olmalı?

TEZCAN: Bayan Fekter, kendini liberal addeden halkçı bir partide. Yoksa yanlış mı biliyorum? Savunduğu düşünce, liberal ve açık bir zihniyete uygun düşmüyor. Esasen, aynısı (Almanya Başbakanı) Angela Merkel için de geçerli. İki hafta önce çoklu kültür anlayışının başarısızlığa uğradığını ve Almanya'nın bir Hristiyan toplum olduğunu söylediğinde öyle şaşırdım ki! Bu nasıl bir mantalite? Bunu 2010 yılında, sözde hoşgörünün ve insan haklarının merkezi olan Avrupa'da işitmek zorunda kaldığıma inanamıyorum. Bu değerleri başkaları

sizden öğrendi, sizse şimdi bu değerlere sırtınızı dönüyorsunuz. Yine de göçmenlerin hiç hata yapmadığını söyleyemem.

DIE PRESSE: Avusturya Özgürlükçüler Partisi-FPÖ lideri Heinz-Christian Strache veya FPÖ'lü bir başka politikacıyla hiç görüştünüz mü?

TEZCAN: Elbette, Strache'yle bir araya geldim. Entegrasyonla ilgili hiçbir konuda hemfikir olmadığımız noktasında fikir birliğine vardık. Strache'nin dünyanın nasıl geliştiği konusunda bir fikri yok. Bir de bu ülkedeki gibi bir sosyal demokrat parti hayatımda görmedim. Normalde sosyal demokrat partiler, kökeni ne olursa olsun insanların haklarını savunurlar. Burada sosyal demokratların bana ne dediğini biliyor musunuz? *'Bu konuda bir şey söylersek, Strache daha fazla oy alır*. Bu inanılmaz.

DIE PRESSE: **Pek çok Avusturyalı farklı bakıyor. Türklerin birlikte getirdikleri, kendilerine has kültür manzaralarından rahatsız oluyor. Kadınlara karşı muameleden, ortalıkta dolaşan başörtülü kadın görmekten hoşlanmıyor. Genç maço Türklerin okul arkadaşları arasında terör estirmelerini istemiyor.**

TEZCAN: Bu konuda bir şey duymadım. İçişleri ve Adalet Bakanlıklarından gelen pek çok istatistik gördüm.

DIE PRESSE: Diğer gençlere sıkıntı vermek suç değil mi?

TEZCAN: Ama Türkler o listenin başında değil. Bir başka soru daha sormama müsaade ediniz: Bir şey sizin kültürünüze ait değilse bu insanları istemediğinizi söyleme hakkınız olabilir mi? Bu başka bir kültür, başka bir koku, başka bir folklor. Bununla yaşamak zorundasınız. Neden 110 bin Türk'ü vatandaş yaptınız? Eğer onlarla bu kadar büyük bir entegrasyon sorunu yaşıyorsanız, onları vatandaşlığa nasıl kabul ettiniz? Onlarla konuşmaya mecbursunuz. Türkler mutlu, sizden hiçbir şey istemiyorlar. İstedikleri sadece, kendilerine virüs muamelesi ya-

pılmaması. Toplum onları entegre etmeli ve onlardan yararlanmalıdır. Daha fazla göçmen getirmenize gerek yok. Onlar burada. Ama onlar size inanmalı, siz de onlara inanmalısınız.

DIE PRESSE: **Ancak politikacıların zorla evlilik istemediklerini söyleme hakkına sahip olmaları gerek.**

TEZCAN: **Tabi ki kızlarımızın zorla evlendirilmelerini biz de istemiyoruz**.

DIE PRESSE: Ayrıca Türklerden Almanca öğrenmeleri de istenebilmeli.

TEZCAN: Kesinlikle. Vatandaşlarıma hep *'Almanca öğrenin ve bu ülkenin kurallarına uyun*' diyorum.

DIE PRESSE: Peki bu neden işe yaramıyor?

TEZCAN: **Bunu kendiniz gayet dürüstçe söylediniz: İnsanlar burada başörtülü kadın görmek istemiyor. Başörtüsü kanuna aykırı mı yoksa? Hayır, bu noktada söyleyecek bir şeyiniz yok. Herkes, başına ne taktığı konusunda özgürdür. Burada denize çıplak girme özgürlüğü varsa başörtüsü takma özgürlüğü de olmalıdır. Eğer birisi insanları başörtüsü takmaya zorlarsa o zaman hukuk devleti devreye girmelidir. Aynı şey, çocuklarını okula göndermemekte direnenler için de geçerli. Bizim sorunumuz, 13 yaşına bastıktan sonra okula gönderilmeyen kız çocukları.**

DIE PRESSE: **Çok az kadının çalışması da sizin için sorun.**

TEZCAN: Yanlış biliyorsunuz, Türk kadınları çalışıyor.

DIE PRESSE: **Evet ama evde. Türk kadınlarının istihdam oranı sadece yüzde 39.**

TEZCAN**: Ev kadınlığı da bir iştir.**

DIE PRESSE: Evde oturan göçmenler de entegrasyon sorununun bir parçası.

TEZCAN: Evet ama eğer benimle arkadaş olmak istiyorsanız, bunun için sizin de bir şeyler yapmanız gerek.

DIE PRESSE: Yani Avusturyalıların Türklere burada sevildikleri hissini vermediklerini mi söylemek istiyorsunuz?

TEZCAN: Yalnızca Avusturyalıları suçlamak istemiyorum. **Başka insanlarla temas kurmakta bizim de problemlerimiz var.** Niye? New York'taki veya başka yerdeki göçmenler de gettolar oluşturuyorlar. Yabancı ülkede yaptıkları ilk iş, kendi ülkelerinden insanları aramak oluyor.

DIE PRESSE: **Ama 30 yıl gettoda yaşanmaz. İnsan kendini geliştirmeye, çocuklarının daha iyi bir okula gitmelerini sağlamaya çalışır. Burada dinamik bir sosyal gelişme göremiyorum.**

TEZCAN: Ben çok başarı görüyorum. Burada 3500'ü aşkın Türk girişimci var, 110 doktor, sanatçılar, balerinler var. Neden basın yayın organlarınız başarı hikâyelerini vermiyor?

DIE PRESSE: **Mevcut eğitim düzeyini analiz edenler, karanlık bir gelecek görüyor. Türk gençlerinin büyük bölümü ilkokula, hatta çoğu öğrenme güçlüğü çekenlere mahsus okullara (Sonderschule) gidiyor. Bu durumun nasıl değiştirilebileceği konusunda bir fikriniz var mı?**

TEZCAN: Türk ebeveynlerin çoğu, çocuklarının mükemmel Almanca ve Türkçe bildiğini sanıyor. Ben de onlara, 500 kelimeyle hiçbir dile hâkim olunamayacağını, çocuklarının ne Almancayı ne de Türkçeyi iyi bildiğini söylüyorum. Sorun şurada: Son 20 yılda Avusturya hükümetleri, çocukları Türk dilinde eğitmek için Türkiye'den öğretmen getirmemize izin vermedi. Çocuklar anadillerini doğru öğrenmezlerse bir başka dili de iyi kavrayamazlar. Viyana'da, Almancayı da çok iyi bilen üniversite öğrencilerinin Türkçe öğrenebilecekleri bir Doğu Bilimleri Araştırma Enstitüsü var. Eksik olan sadece pedagoji kürsüsü. Olursa Avusturya kendi Türkçe öğretmenlerini de yetiştirebilir.

DIE PRESSE: Kaç öğretmen getirmek istiyorsunuz?

TEZCAN: Tahminen 100 öğretmen yeterli olacaktır. İlkokul öncesi yaşta yaklaşık 5 bin ila 7 bin Türk çocuğu var. Eminim ki bu çocukların anaokulunda Türkçe ve doğal olarak akıcı şekilde Almanca öğrenmeleri, entegrasyon sorunlarına panzehir olacaktır.

DIE PRESSE: Türkler Türkçeyi okulda yabancı dil olarak mı öğrenmeli?

TEZCAN: Hedefim, Türkçenin bakalorya dili[9] olarak kabul edilmesi. O zaman Türkçe öğretmenlerimiz de olacaktır. Türkçenin neden bakalorya dili olarak kabul edilmediğini anlamıyorum.

DIE PRESSE: Viyana'da bir Türk okulu kurmayı hiç düşündünüz mü?

TEZCAN: Hayır; ama talep gelirse bu konu düşünülebilir.

DIE PRESSE: Türk ebeveynler çocuklarıyla Almanca mı konuşmalı, Türkçe mi?

TEZCAN: Onlara bu konuda talimat veremem. Ama gerek ebeveynler gerekse çocuklar ve gençler, herkes Almancayı iyi bilmeli.

DIE PRESSE: Ebeveynler çocuklarıyla Almanca konuşmuyorlarsa temel eksik kalıyor. Daha da kötüsü, Türk ebeveynlerin çocuklarını anaokuluna göndermemeleri.

TEZCAN: Bu mecbur tutulmalı. Avusturyalı ailelerde olduğu gibi, 3-4 yaşından itibaren her çocuk anaokuluna gitmeli.

DIE PRESSE: **Mesela, neden Hırvat ailelerin çocukları okulda daha başarılı?**

---

[9] Uluslararası Bakalorya Örgütü (International Baccalaureate Organization – IBO) tarafından dünyanın birçok ülkesinde uygulanan bir eğitim sistemidir. Merkezi, İsviçre'nin Cenevre şehrinde bulunan Uluslararası Bakalorya Organizasyonu'nun amacı; dünyada kabul edilen en yetkin, en akılcı, en işlevsel eğitim programı olmaktır. Bu sistem üç farklı gruba ayrılmaktadır.

TEZCAN: **Çok basit: Hırvatlar Hristiyan oldukları için toplumda hoş karşılanıyorlar; Türkler ise hoş karşılanmıyorlar.**

DIE PRESSE: Belki sosyal açıdan yükselmeyi de daha fazla arzuluyorlardır.

TEZCAN**: Eğer insan hoş karşılanmıyorsa ve toplum tarafından kenara itiliyorsa o zaman neden bu toplumun bir parçası olmayı istesin ki?**

DIE PRESSE: **Başkalarından daha iyi olmak ve bunu onlara göstermek için.**

TEZCAN: **Bu Batı zihniyetidir. Bizim böyle merkantilist felsefemiz yoktur. İslam'da bizim felsefemiz farklıdır: Sahip olduğun her şey Allah'tandır ve sana yeter. Yapman gereken tek şey, ailene ve çevrendekilere iyilik etmektir. Viyana'daki Türkler birbirlerine yardım eder. Onlar sevilmediklerinin bilincindeler.**

DIE PRESSE: Neden böyle düşünüyorsunuz?

TEZCAN: Avrupa'nın bir kültür merkezi olduğunu iddia eden bir şehirde, aşırı sağcı bir parti neredeyse yüzde 30 oranında oy alıyor. Ben BM'nin, AGİT'in veya OPEC'in genel sekreteri olsam, burada durmazdım. Burada yabancıları istemiyorsanız, kovun onları gitsin. Yeryüzünde yabancıların hoş karşılandığı pek çok ülke var. Başka insanlarla birlikte yaşamayı öğrenmelisiniz. Avusturya'nın sorunu ne?

DIE PRESSE: **Mesele gerçekten İslam mı? Burada İranlılarla ilgili bir problem yok.**

TEZCAN: Burada kaç tane İranlı var ki? Onlar görünmüyor. İnsanlar onları görselerdi, onların da aynı problemleri olacaktı. Bunun arkasında hep o dinsel antipati yatıyor. 11 Eylül saldırılarından önce yoktu. Ama o günden beri kitle iletişim araçları İslam'ı kötü ve terörist olarak gösteriyor. Kilise nerede? Kardinalle (Viyana Kardinali Christoph Schönborn) buluştum;

harika bir insan ve bana, Türklerle iyi bir ilişkisi olduğunu söyledi. Ben de ona, *'Sayın Kardinal, bu yeterli değil. Daha fazla söz almalı ve gazetedeki köşenizde İslam'ın da kendi dininiz kadar değerli olduğunu söylemelisiniz'* dedim.

DIE PRESSE: Resmi mercilerden beklentiniz nedir?

TEZCAN: İyi niyetli çok insan var. Belediyeleri ziyaret ettim, her yerde entegrasyon şubesi mevcut. Ama bürolarında, insanların kendilerine gelmesini bekliyorlar. Vizyonları yok. Eşgüdüm ve işbirliği yok. Büyükelçi olarak dört selefimden ve benden, entegrasyon sorunlarında hiçbir zaman işbirliği istenmedi. İnsanlarımın ne istediğini ve onların nasıl ikna edilebileceğini ben biliyorum.

DIE PRESSE: Avusturyalıların konukseverliği konusundaki tecrübeleriniz nedir?

TEZCAN: **Bir yıldan beri buradayım. Yalnızca bir kez Avusturyalı bir aileden davet aldım; geçen hafta sonu Krems'te**. Viyana ile Avusturya'nın geri kalanı arasında büyük fark var. Viyana dışında herkes daha misafirperver.

DIE PRESSE**: Sizi Dışişleri Bakanlığından kimse evine davet etmedi mi?**

TEZCAN**: Hayır, ama zararı yok; Türklerden o kadar çok davet alıyorum ki.**

DIE PRESSE: Entegrasyon problemini, tabir caizse oldukça üst düzeyden yansıttınız.

TEZCAN**: Bir büyükelçi, gelişini takip eden ilk aylarda nezaket ziyaretlerinde bulunur. Dışişleri Bakanı'ndan randevu istediğimde, *'Dışişleri Bakanı büyükelçileri kabul etmiyor'* dendi. İnanabiliyor musunuz? Ben bu ülkede yaşayan 250 bin insanın büyükelçisiyim. Burada hangi diyalogdan bahsediyoruz?"**

JAPONYA NEDEN DÜNYA DEVİ OLDU? TÜRKİYE İSTENEN YERE VARAMADI?

Avrupa'daki Fransız devriminin dışında üç ülkede devrim yapılmıştır. Rusya'da **Deli Peto**, Japonya'da **Meiji**, Türkiye'de **Atatürk** Devrimleridir. Japonya'nın dünya devi olmasını öğrenirsek nerelerde hata yaptığımızı anlayabiliriz.

Aslında hiçbir doğal kaynağı olmayan, ticaret yolu üzerinde bulunmayan, dünyanın gelişmiş ülkelerine uzakta bulunan, toprağının ancak %25'i yerleşmeye ve kullanmaya uygun olan bu ülke sessiz sedasız çağ atlayarak dünya devi olurken Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya için kilit konumunda olan, ticaret yolları üzerinde bulunan, Dünya'nın en önemli ülkelerine yakın konumda bulunan Türkiye beklediği yere gelemedi.

Meiji başa geldiğinde (1861-1912) Japonya, 5.000 adadan oluşmuş, fakir bir balıkçı ülkesiydi.

Meiji, bu geri kalmanın nedenini araştırıyor ve o anda Japonya'nın inandığı Budizm'in insanları miskinliğe sevk ettiği kanısına vararak, sırasıyla Müslümanlığı ve Hristiyanlığı inceletiyor ve sonunda Şamanizm'e benzeyen, eski inançlarını da kısmen kapsayan **Şintoizm**'e dönmeye karar veriyor. Bu gün büyük bir kısmı bu dine mensuptur; ancak bu dinin mensupları bizim standartlarımızda bir çeşit Ateisttir.

Başşehri Kyoto'yu değiştirerek Tokyo'yu başşehir yapmıştır. Şogun olarak bilinen bizdeki ağalık feodal sistemi silmiş; hiçbir cemaatin ve beyliğin yapılanmasına izin vermemiştir.

Hiçbir dini unsurun yer almadığı yepyeni bir eğitim sistemi getirerek kadın ve erkeğin eğitilmesini zorunlu yapmıştır. Batı dünyasından getirttiği ya da yollayıp eğittiği birçok eğiticiyi

sistemin kilit noktalarına koymuştur. Tutucu insanları bu sistemden uzak tutmuştur.

Takvimini değiştirmiş; batı sistemi ölçü ve takvimi almıştır. Farklı kimliklerin oluşmasını ortadan kaldırmak için kıyafet devrimi yapmış, batıyı örnek almıştır.

En ucuz taşıma yolu olan donanmayı güçlendirmiş; tren yollarını genişletmiş; kara yolundan oldukça uzak durmuştur. Telgraf ve telefon ağını geliştirmiş; bankacılık, vergi kanunlarını batı ile ortak hale getirmiştir. Bağımsız hareket etmeyi sağlayabilmek için silah sanayini geliştirmiştir.

Ekonomik olarak yıkılmakta olan Osmanlıya büyük ilgi göstermiştir. Çünkü Osmanlıyı yanına alıp, Rusya karşısında güç oluşturmak istemiştir. Abdülhamit de Osmanlının yıkıldığını görüp, buna izin vermemek için diretmiştir. Rusya'ya karşı güç oluşturmak için Kıbrıs'ı İngilizlere hediye etmiştir; bir taraftan da hızla yükselmekte olan Almanya'ya yanaşarak Birinci Dünya Savaşına girip bizi iyice batıracak ilişkilerin kurulmasına neden olmuştur.

Aslında tehlikeyi görmüş, elindeki olanaklarla önlem almaya çalışmıştır. En çok lise Abdülhamit döneminde açılmıştır. Medrese dışındaki bu okullara din dersleri konulmasını isteyen, bu günkü dincilerimizin ruhban lideri olan Said-i Nursi'yi Toptaşı Tımarhanesi'ne attırmıştır. Ancak dinde bir reform yapacak gücü kendinde bulamadığı için girişimleri yetersiz kalmıştır.

Bu günkü yöneticilerimizin kürsülerden sık sık referans gösterdiği Ulemanın karşı çıkması nedeniyle, II.Mahmut, Abdülmecit ve Abdülaziz'in açamadıkları ilk üniversiteyi (Darülfünun) o açmıştır. Ancak bu kurum da kısa zamanda dincilerin istilasına uğrayarak enfeksiyon kaynağı haline gelmiştir.

Türk devriminin istenen düzeye ulaşılamamasının teme-

linde Meiji'nin yaptığı gibi önce bir dini reformla işe başlamaktan çekinme olmuştur. Bir ara cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel şöyle bir beyanda bulundu: Kur'an'da 280 kadar ayet bu günkü gereksinmelerimize cevap verecek durumdadır. Bunları alıp geliştirelim; öbürlerini tarihe bırakalım deyince dinci kesimden bir feryat koptu. Demirel söylediklerini yuttu; bir daha da dile getirmedi.

Belki aklımıza şöyle bir soru gelebilir: Hala yapılamaz mı? Yapılır; ancak Türkiye'nin iç dinamikleri ile bunu artık yapmak zor. Çünkü dini örgütlenme, büyük bir çıkar örgütlenmesine ve siyasi örgütlenmeye dönüşmüştür. Eğer bu örgütler mali kaynaklara ve siyasi güce ulaşmış ise işimiz çok daha zor olacaktır.

Cumhuriyet Devrimleri ayrık otunun sadece görünür kısımlarını kesmiştir; asıl altta gizli gizli her yere uzanan, saran köklerini yok edememiştir. Bu nedenle fırsat buldukça kendilerini göstermektedirler.

İşte bu nedenle Japonya dünya devi oldu; Türkiye hala uğraşıyor.

YABANİ OTLARI TARLALARDAN NİYE TEMİZLEYEMİYORUZ?

"Yoz yönetimler tek boyutlu insan üretir"

Doğada benzer gereksinmesi olan canlılar çoğunluk aynı ortamda bulunur ve biyoloji biliminde bunlara da birlik denir. Dolayısıyla bu birlikten herhangi bir bitki bize söylenirse orada başka hangi bitki ve hayvan türlerinin olabileceğini ve hatta o bölgenin toprak yapısı, iklim yapısı hakkında görmeden geniş bilgi veririz. Çünkü orada bulunan sistem, gereksinmesi aynı olan çeşitleri barındırır.

Tarım kültürüne geçme zamanının yaklaşık 10.000 yıl öncesine dayandığı bilinmektedir. Özellikle Ön Asya'da tohum ambarları bulunmuştur. Bu ambarların bir kısmında, herhalde hava akımı kesildiği ya da kil ile bastırıldığı için tohumlar çimlenme yeteneklerini yitirmiş olmalarına karşın, hangi bitkilerin tohumlarının bu depolarda temsil edildiği anlaşılabilmektedir.

İlk depolarda buğday, arpa ve mercimek gibi tarla bitkilerinin tohumlarının arasında bugün de bilinen yabani otların tohumları bulunmuştur. Ancak hem buğday, arpa ve mercimek hem de yabani otların tohumları, bugünküne göre büyüklük ve şekil bakımından çok daha değişik yapılardaydı. Yani aynı türe ait tarım bitkilerinin ve yabani otların~~ın~~ tohumları, hem tür içindeki bireylerde hem de türler arasında büyük farklar gösteriyorlardı. Açıkça her tür, çok farklı ortamlara uyum sağlayabilecek çok farklı özellikleri olan bireyleri (tohumları) içinde barındırıyordu. Yani çeşitlilik bakımından bugünküne göre çok zengindi diyebiliriz.

Araştırmalar günümüze doğru ilerlediğinde, hem türiçi hem de türler arası tohum benzerliğinde gittikçe artmalar gözlendi. Bir etken bu çeşitliliği ortadan kaldırıp, homojenliği (tekdüzeliği) sağlıyordu. Bunun nedeni epeyi bir süre açıklanamadı; ancak evrim bilimi ve popülasyonlardaki gen frekansının değişim ilkeleri bulununca, sorunun nedeni anlaşıldı. İnsanlar yabani otların tohumlarını tarla bitkilerinden ayırmak için eleği bulmuşlardı. Başlangıçta tarım bitkileri ile yabani tohumları birbirinden ayırmak için bu yöntemin çok etkili olduğu söylenebilir. Çünkü uygun gözeneğe sahip elek, buğdayı aşağı geçiriyor daha büyük yapılı yabani tohumları eleğin üstünde tutuyordu ya da tarla bitkilerinin tohumlarını eleğin üstünde tutuyor; daha küçük yabani otlarınkini aşağı geçiriyordu. Böylece etkili bir eleme (ayırma) söz konusuydu. Ancak yabani tohumların arasında çok az sayıda tohum, biyolojik yapının vazgeçilmez bir özelliği olan varyasyon özelliğinden dolayı, büyüklük ve şekil bakımından tarla bitkilerinin tohumu biçiminde olabiliyordu. İşte bu uyumu yapan ya da bu seçmeye uğrayan tohumlar tarla bitkilerinin tohumları ile birlikte bir sene sonra ekilecek tohum çuvallarının içine sızmayı başarabiliyorlardı. Bu eleme yüzlerce ve hatta binlerce yıl insan eliyle uygulandığı için, tarla bitkilerinin yabani otlarının tohumu, neredeyse tarla bitkilerinin tohumlarıyla aynı şekle ve büyüklüğe geldi.

Bu seçme sırasında tarla bitkilerinin tohumları da elemeye uğradı; onların da şekil ve büyüklüğünde büyük ölçüde benzerlik sağlandı. Ancak bu homojenleştirme çeşitli etkenlere karşı dirençsizliği ve zafiyeti ortaya çıkardı. Çünkü varyasyonlar (çeşitler) elenmiş, neredeyse tek tip elde edilmişti. Yabani formlarının çeşitliliği fazla olduğu için ortaya çıkan herhangi bir hastalıkta bu türün bireylerinin önemli bir kısmı ortadan kalksa bile, türiçi varyasyonlardan bir ya da birkaçı bu hastalığa karşı dirençli bir yapıyı taşıdığı için eninde sonunda, tekrar

türün yaygınlaşmasını ve türün geleceğinin korunmasını sağlayabiliyordu. Ancak bu elemeden kurtulanlar, çoğunlukla, birkaç özelliği bakımından insanların hoşuna gidecek biçimde seçilmiş olsa bile, çok farklı özellikleri taşımamaları nedeniyle, doğal etkilere karşı dirençli olamıyorlardı. Hastalıklara karşı zayıf oluyor; kısıtlı çevre koşullarına da uyum yapamıyorlardı.

Islah edilmiş, elekten ya da benzeri bir seçme aygıtından geçirilmiş canlıların tümünde bu sorun vardır. Bu nedenle birçok türün yabani formu doğanın en zor koşullarında yetişirken, ıslah edilenler özel bakıma gerek gösterirler. Hastalanırlar, ek besine gerek gösterirler; susuzluğa, tuza, kirece şuna ya da buna dayanıklı değillerdir. Bunların çoğunluk sadece bir ya da birkaç özelliği –insanlar için yararlı olanları- seçilerek geliştirilir. Bu, türün genel doğal yapısını bozsa da, geliştirilen özelliği nedeniyle insanların kazancını artırır. Bu anlattıklarımız biyolojinin canlıların fiziki yapısına yönelik ıslah uygulamasıdır.

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden biri de düşünme, yorumlama ve bilinenlerden bilinmezi bulup, yeni durumlar yaratma yetisi olduğuna göre, acabainsanın sosyal ve zihni yapısında da böyle bir ıslah (burada köreltme) uygulanmış mıdır ve zamanımızda uygulanmakta mıdır?

Biz yine eski çağlara dönüp birkaç hayvan ıslahına bakalım. Sığır türü doğanın en yabani ve en saldırgan türlerinden biridir. Yabani bir boğanın karşısına çıkabilen pek az canlı bulunur; son derece saldırgandır ve özgür yaşamaya uygun bir hayvandır. Ancak insanlar, bunların saldırganlarını öldürmüş; daha sakin ve itaatkâr olanları yanlarında barındırıp, üremelerine izin vermişlerdir. Sonunda doğanın o görkemli hayvanı, akşam sabah memesi ellenen, sırtına yük vurulup, toprağı sürmeye zorlanan ineğe dönüşmüştür. Çevresinde dönen bin bir dolaba, ahlaksızlığa kayıtsız kalanlara, durumun vahametini anlatsanız da bildiği yoldan şaşmayanlara, önüne konan otu yemeyle

vakit tüketenlere ve birileri tarafından verilenlerle yetinen insanlara sığır gibi denmesinin nedeni bundan kaynaklanıyor olmalı.

Köpek, bilgilerimize göre evrimsel gelişimine çok daha küçük vücutlu olarak başlamış; çok da saldırgan bir tür değilmiş; keza kurtlar gibi özgür bir doğası da varmış. Ancak insan soyu onları birilerinin üzerine saldırtmak için bu yönde seçmeye başlayınca son derece saldırgan bir soy ortaya çıkmış; bu saldırganlığın denetimini kolaylaştırma için itaat edenleri de (ne olursa olsun sadakatle bağlananları) seçince bugün bildiğimiz köpekler ortaya çıkmış. Dünyanın çok çeşitli coğrafyasında, özellikle bizim coğrafyamızda, insanların bir hiç uğruna birbirlerinin üzerine saldırması ve bu coğrafyada binlerce yıldır süregelen kanlı savaş ve çatışmaların olmasını, bir tarafıyla bir şeye, birine ya da bir öğretiye körü körüne bağlanmasını bir de bu gözle görmenizi öneririm.

Gün geçmiyor ki bu coğrafyada birileri, bilmem neresine bağladığı bombaları, suçsuz ve günahsız insanların içinde patlatarak bu coğrafyayı kan gölüne döndürmesin. Bu insanların birilerinin boğazını keserken, vücudunu deşerken, bombanın pimini çekerken söylediği son sözler bu yönlendirmenin kimler ve hangi öğretiler tarafından güdümlendiğini gösterir.

Aslında bu coğrafyanın ilk önemli kırılması, yani aydınlığa koşan toplumun geriye dönüşü, bu gün Sünni düşüncenin de akıl babalarından olan, bilimi ve felsefeyi kâfirlik olarak tanımlayan, İbni Sina ve Farabi'yi kafir olarak suçlayan **İmam Gazali'nin (1058-1111)** ünlü risalesi *'Tehatüful Felasife'* yani "*FelsefeninTutarsızlığı*"nı yazmasıyla başlar (Merdan Yanardağ'dan).

Öyle kiiçtihat (yorum, yeni kural koyma) kapısını kapatarak, dinin, akla ve bilime göre yorumlanmasının ve çağa uydurulmasının önünü keser. Ümmeti, soru soran, eleştiren, yeni

yorum getiren, akla uymayan şeylere itiraz eden, dinde akla uymayan şeyleri değiştirmeye kalkışan ve yoruma tabi tutmaya çalışan bir kitle değil, itaat eden ve teslim olan bir topluluk olarak tanımlar. İslam dünyasının yolu İmam Gazali ile bu şekilde tıkanmış olur.

Evrimci yanı da olan, Antik Çağ yunanbilimi ve felsefesi uzmanı olan Aristo'dan Platon'a kadar çok sayıda felsefe ve bilim insanının eserlerine yorumlar yazan, onları düşüncelerine şerhler düşen **İbni Rüşt (1126-1198)** bu akımın (İmami Gazali akımının) saçmalığını ve tehlikelerini bir bir sayıp, bilimin ve felsefenin kâfirlik olamayacağını, insan aklının özgür bırakılması gerektiğini, ***dini kuralların akıl ve mantıkla çelişmesi halinde akla göre yorumlanmasının doğru olacağı görüşünü*** savunsa dakimseyi inandıramaz.Gazali'yi eleştiren ünlü reddiyesini, *'Tehatüfül Tehafül'* yani "*Tutarsızlığın Tutarsızlığı"*nı yazar. Avrupa'nın aydınlanma çağının, bu bilim insanının eserlerinin Arapçadan Latinceye çevrilip, Avrupa'ya yayılması ile başladığı çoğu bilim çevrelerince kabul edilir.

İslam dünyasının yolu burada ikiye ayrılır. Biri (bugünkü İslam dünyası) İmamı Gazali eleğini, batı dünyası ise İbni Rüşt eleğini kullanmaya başlar. Doğal olarak da birinin eleğinde üretken olmayan çöpler, diğerinkinde de verimli tohumlar birikir. Bazı kaynaklarda bu yol ayırımına kadercilerle bilimcilerin kapışması olarak bakılır. Bilimciler bu münazarayı yitirdiler ve bu coğrafyanın yolunu kadercilerin eline teslim ederek, bağnazlık çukuruna yuvarlanmasına neden oldular. **İbni**'ü izleyen Avrupalılar aydınlanma çağını yakalamış, İmam Gazali'nin yolunu tutanlar da gericiliğin ve bağnazlığın çukuruna düşmüştü.

İmam Gazali'nin yolundan giden ülkelerden sadece bir tanesi, bundan 100 yıl önce bir şans yakaladı. Bu, genç Türkiye Cumhuriyetiydi ve bu yeni akımın adı da bu kesime gönül vermişler tarafından Atatürkçülük ya da Kemalizm olarak adlan-

dırılmıştı. **İbni Rüşt**'ündünya gözüyle yola çıkan bu devrim, ne yazık ki temelleri 1946 yıllarında atılan karşı devrim ile sonunda tekrar **İmam Gazali**'ninyoluna düştü.Belli ki İmam Gazali'nin dünya görüşü ölmemişti; sinsi sinsi günümüze kadar sürdürüldü ve yeni bir vücutta ve yapılanmada tekrar sahneye çıktı (hortladı). Yaklaşık 100 yıl önce ayrıldığımız yol arkadaşlarımızın yanına yuvarlanmak ve onlara kavuşmak için herhalde biraz zamana ihtiyacımız olacak…

İbni Rüşt "*dini kuralların akıl ve mantıkla çelişmesi halinde akla göre yorumlanmasının doğru olacağı görüşünü*" *savunmuştu, İmam Gazali ise ümmeti, soru soran, eleştiren, yeni yorum getiren, akla uymayan şeylere itiraz eden, dinde akla uymayan şeyleri değiştirmeye kalkışan ve yoruma tabi tutmaya çalışan bir kitle değil, itaat eden ve teslim olan bir topluluk* olarak tanımlamıştı.

Bugünkü dünyada resmi kurumlarda din simgesi olan örtülerle çalışma izni çıkaran, meclisine başörtülü vekil girmesini yeniden uygulamaya sokan, ilkokul öğrencilerine evrenin yapısı yerine kutsal kitabı ve peygamberin okutulmasını seçmeli zorunlu ders haline getiren, din işlerinden sorumlu başkanlığına 3-5 bakanlığın bütçesinden fazla para ayıran, komşu ülkelerin asker sayısından çok ücretli imam barındıran, kürsüye her çıktığında dinin bir yerini istismara kalkışan politikacılardan oluşan siyasi bir yapıya sahip olan, her gelişmeyi her buluşu kutsal kitabında arayan ve orada bulunduğunu ileri süren, kendi dininin bile farklı görüşlerini dışlayan ve tehdit olarak gören bir yapılanma olsa olsa İmam Gazali'nin hayal ettiği dünyada yaşanabilirdi. Türkiye belli ki İmam Gazali'nin bu rüyasını gerçekleştiren ülkelerin arasına katılmak üzere.

Ne mi olacak? Dinimizde geleceğimizi saptayacak iki elek ortaya çıkmıştı: İmam Gazali görüşü, İbni Rüşt görüşü. Atatürk Cumhuriyeti hariç diğer Müslüman ülkelerin çoğu İmam Ga-

zali eleğini kullanmıştı ve olması gereken yerlere de vardılar. Türkiye Cumhuriyeti yakın zamana kadar **İbni Rüşt** eleğini kullanmaya çalıştı; eksiklikleri olsa bile çağdaş bir yaşamın temelleri atıldı. Ancak Türkiye'de çok iyi planlanmış kurnaz planlarla elek değiştirildi. Doğal olarak sonuçları hemen gözükmeyecektir; yabani otların yayılması gibi zaman alacaktır.

Sonuç: Diğer Müslüman ülkelerde ne olduysa, bu kafayla giderse bize de aynı şey olacak. Akşam sabah kutsal yönlendirmeler ile yol haritası çizilen, düşünemeyen, yorum yapamayan, yenilik yaratamayan, her şeyi kutsal kitabının içinde arayan, çekişmeye, sürtüşmeye, yalana talana yatkın, doğru sandığı şeylerin yanlışların üzerine oturtulduğundan haberi olmayan, sömürüye açık, egemen güçlerle işbirliği içinde olan ve egemen güçlerin kirli işlerinin tetikçiliğini yapan bir halk kitlesi ile bu halkı dini söylemlerle, son zamanlarda demokrasi sözcükleri ile sömüren, ülkenin zenginliklerini talan eden ve ettiren, kazandıklarını yabancı bankalara yatıran, ikbalinin devamı için devletin kurumlarını –doğru olup olmamasına bakmadan- istediği gibi düzenleyen, gücünü yandaş basından alıp, doğruyu yazan çizenlere baskı uygulayan bir yönetici ve idareci kesimi bu eleğin son ürünü olarak seçilirler.

İmam Gazali ve İbni Rüşt'ten Sonra Niye Doğruyu Bulamadık?

Bu coğrafyadaki insanların pek azı da olsa, yaklaşık bugün 30-35 ülkeye 400-600 yıl egemen olmuş bir imparatorluğun, dünya insanlarının tümünün kullanabileceği bilimsel katkı, buluş, keşif, edebiyat ve sanat konularında neden herhangi bir katkı yapamadığını merak edebilir. Hatta daha önce ilklerin gerçekleştiği bu coğrafyada mevcut olan yaratıcı gücü, sanatı, bilimsel atılımları yürütemediğini de merak edebilir.

Osmanlı, aslında ilk yıllarında dünya politikasına ve sana-

tına damgasını vuran, gelmiş geçmiş en bilgili, yetenekli ve yerine göre kurnaz devlet adamlarını barındıran Bizans İmparatorluğunun düşünürlerini, devlet adamlarını, sanatkârlarını dışlamadığı ve kendi bünyesine aldığı için büyük bir atılım yapmıştır. Her düşünceye, her inanca, her fikre gerekli serbestliği vermiş ve böylece tek tip insan yetiştirilmesinin önünü tıkamıştır. Ne zamana kadar? Yavuz Sultan Selim Mısır'a gidip (4 Şubat 1517) oradan dünyanın gelmiş geçmiş en gerici ve tutucu, bağnaz mezhebi olan Aşarilerin 1000 kadar sözüm ona ulemasını (aslında mürtecisini) İstanbul'a getirip onlardan icazet almaya başlayıncaya kadar. Aşari mezhebi Sünniliğin ve Müslüman Kardeşler örgütünün de önemli ölçüde esinlendiği bir akımdır.

İnsanların yönlendirilmesinde dini kurallar adı altında çok güçlü, kimsenin itiraz edemediği, ettiğinde kellesinin gittiği yeni bir anlayış getirilmiştir. Bu mezhebin inancına göre Kur'an'ın hiçbir harfi, hatta elifin üzerindeki esresi bile yoruma tabi tutulamaz, değiştirilemez. Dinde değişim, dönüşüm, yeniliklere ayak uydurma bu mezhebin görüşüne göre yasaklanmıştı. Osmanlı'nın gelişmeye ve aydınlığa yürüyeceği yol, bu gelenlerle birlikte tıkanmıştı. Ancak Bizans'tan edinilen bilgilerin oluşturduğu hız hemen kesilmedi Kanuni Sultan Süleyman zamanında da bir süre devam etti ve onun da basiretsiz kararlarıyla birlikte çöküşe geçildi. Genç Türkiye Cumhuriyeti kuruluncaya kadar.

İmparatorluk döneminde, müspet bilimin, bilim insanlarının (kendini aydın zanneden birçok kişi din adamlarını da bilim insanlarının içine sokmaya çalışsa da bu düşünce yanlıştır) teşvik edildiği bir dönem yaşanmamıştır.Osmanlının perspektiften yoksun, insan yaratıcılığını körelten minyatür ve tezhip sanatından başka güzel sanatlara destek sağladığı; çoğunluğu birbirine benzeyen cami; ordunun geçmesi için köprü

ve ticaretten vergi alınabilmesi için kervansaraydan; çocuklarının, paşalarının ve gözdelerinin oturması için yapılan köşklerden başka yapı sanatına da destek verdiği görülmemiştir.

Bunları yazdığım için at gözlüğünü bir türlü atamayan birçok kişi bana kızacaktır; biliyorum. Ancak gerçeği görmek için dünyayı gezmeniz de gerekmez. Güney sahillerini, Ege sahillerini boydan boya, hatta Osmanlının Payitahtı İstanbul'u bile gezmeniz yeterli. Bu ülke Osmanlılara kadar bir heykel bahçesiydi; kütüphaneleri, tiyatroları, amfileri, su kemerleri, yağlı boya resimleri, freskleri, mozaikleri, şehircilik tasarımları ile dünya sanat ve edebiyat tarihinin başköşesine oturmuştu. Bugün onlarca milyar dolar kazandığımız turizmdegelirimiz ya doğal kaynaklarımızı (deniz, jeolojik oluşum, yayla ve dağları) kullandırmadan ya da geçmişin sanatla yoğrulmuş insanlarının bize bıraktıkları (çoğunu da koruyamadık, tahrip olmasına göz yumduk, birilerine hediye ettik vs.) arkeolojik eserleri pazarlamayla elde ediyoruz. Heykelin ve resmin yasaklandığı bir ülkede ne olursa o oldu... Osmanlıdan önce yapılmış eserleri çıkarın, İstanbul ve bir iki şehir hariç Anadolu sanat bakımından bir bozkır görünümüne bürünür.

Üretken kuşaklar yetiştirmeyen her toplum en sonunda ya yok olur ya da başkalarının kölesi olur. Türkiye 1946'lı yıllara kadar uygar ülkelerin eleğini kullanarak yaratıcı, dünyayla barışık, temel bilimlere yatkın, sanatı ve edebiyatı ötelemeyen, çağın modern kurumlarına sahip nesiller yetiştirmeyle işe başlamıştı (ancak İkinci Dünya Savaşı bu atılımı büyük ölçüde sekteye uğrattı); 1950 yıllarından sonra zor şer direğe astığımız daha önceki toplumun tutucu eleğini tekrar indirip, insanları, batının aydınlanma çağında bıraktığı yöntemlerle (Ortaçağ yöntemleriyle) tekrar yönlendirmeye ve seçmeye başladık. Fiziki olarak bazı ilerlemeler görülse de zihinsel geriye göç başlatılmıştı.

İkinci bir Yavuz Sultan Dönemi'nin kapısı açılmıştı. Aynen yabani ot tohumları gibi birden bire uygun ortam bulamadılar; doğal olarak kendilerini gösteremediler; yavaş yavaş (sinsi sinsi) eleğin gözlerinden sızdılar; 1980 çimlenme zamanıydı; darbe onlara bu ortamı yeterince sağladı; hatta bu geriye dönüş öğretisinin kökleşmesi için anayasayla,din, eğitimin zorunlu parçası bile yapıldı.

İnsanın atılım yapabilmesi için iki şeyi doğru kullanması gerekir. Birincisi zamanı, ikincisi kaynakları. Bu coğrafyanın insanı, inançlarımı yerine getiriyorum diye zamanını ve kaynaklarını önemli ölçüde tüketiyor. Bir saniyenin ve bir sentinin hesabını yapan rakiplerinizle bu durumda nasıl aynı hizaya geleceksiniz? Bunlar yetmezmiş gibi son zamanlarda çocuklarımızı da ilkokuldan başlayarak bu köhnemiş elekten etkin olarak geçirebilmek için gerekli yasal düzenlemeleri yaptık; bu öğretinin hızla yaygınlaşmasına yönelik yeni okullarla alt yapıyı da büyük ölçüde tamamladık.

Demokratik açılım diye, çağlar ötesinin giysilerini yeni bir kreasyon ile simgeleştirerek olmaması gereken yerlere sokmayı sosyal atılım olarak gösterdik. Bu simgelerle, bu örtülerle bir yere giden, saygın bir ülke göstermek söz konusu olmamasına karşın, bunu çağdaş bir görüşün ürünü olarak sunduk; halkımızı da inandırdık.

Zaman zaman kendimden kuşku duyuyorum; acaba benim diğer insanlardan farkım mı var; acaba ben dört gözlü müyüm diye? Her gün görsel basında kan gölüne dönen ülkelerin, fakirlikten inleyen coğrafyaların, canı pahasına başka ülkelere sığınmaya çalışan insanların doğdukları ve yaşadıkları sokaklara bakıyorum; bizim çağdaş demokrasinin örtüsü diye ısrarla takılmasını istediğimiz ve özlediğimiz örtülü insanlarla dolu. Aksini gösteren tek bir örnek yok. Bu, basit bir rastlantı mı? Aslında, bu örtünün her yerde giyilebilmesini savunanların

söylediği gibi, bu simge, bir politikacımızın mecliste *parti rozetleri taşınıyorsa simge olarak türban niye taşınmasın* biçimindeki anlamsız örneğinin ötesinde çok önemli bir şeyi de simgele mektedir: Türban, bir düşünme tarzının, bir dünya görüşünün, evreni algılama biçiminin farklılığını gösteren bir simge olmuştur. Dünyaya yukarıdan baktığımızda, gericiliğin, akıl dışılığın, geri kalmışlığın, çatışmanın, uzlaşma kültüründen yoksunluğun, ahlaksızlığın, rüşvetin, cehaletin, dünya bilimine ve kültürüne bir şey koyamamanın da simgesi olmuştur.

Bir defa olsun doğru düşünmeyi deneyelim: Yukarıdaki tablolara eşlik eden örtü biçimi, dünyada nasıl bir izlenim yaratıyor? Bu kadar farklı coğrafyada ve nitelikleri bu kadar farklı olan ülkelerde bu örtü biçimiyle bu çağdışı davranışların bir arada bulunması gerçekten bir rastlantı mı? En az bir defa bu soruyu kendinize sorun. Bu örtüyü bu bakış açısından her yerde yaygınlaştırmaya çalışan zihniyetini gerçekten bu ülkeye hizmet ettiğini mi düşünüyorsunuz? Ne olur bana bunun tersi olan bir örnek gösterin. Yanılıyorsam lütfen elektronik adresime bilgi veriniz. Her ne kadar "*hepsi bacımız hepsi kardeşimiz*" deniyorsa da, çok yakında bu örtünün belirli bir düşünce ve yönetim açısından nasıl bir elek görevi yaptığını hep birlikte göreceğiz. Eğer aklımızı başımıza almaz isek, bir şeyleri irademizle ve çabalarımızla değiştiremezsek, eleğin ürünlerini çok yakında acı bir şekilde göreceğiz…

Adı ister açılım olsun ister demokratikleşme olsun, Atatürk ve arkadaşlarının kurdukları bu bilim, sanat, uygarlık tarlasını, gericiler, ırkçılar, bölücüler, cumhuriyet düşmanları, kendine ikinci Osmanlılar diyenler istila etmeye başladılar. Aslında NATO, Avrupa Birliği, özellikle daha seçilmeden önce ve sonra yöneticilerimizin sırtını sıvazladıkları stratejik ortağımız (ABD), çoktan ayrık otu gibi bünyemizi sarmış; Atatürkçü, Kemalist ya da aydın geçinen insanlarımızın nemelazımcılığından, duyarsızlığından, beceriksizliğinden dolayı gizli gizli kanser hüc-

resi gibi her kuruma sızmıştı[10]. 1950 yıllarından bu yana bu ülkenin geleceğindeki zorlukları, tehlikeleri ve tuzakları gören çok sayıda insan bu sefer emperyalist akımın eleği ile önceleri komünist ve solcu diye, hatta dinci ve tutucu olmasına karşın milli (yurtsever, ulusalcı da kullanılabilir) görüşte olup bu egemen güçlere karşı çıkanlar ayıklandı; daha sonra da demokrasiye darbe adı altında bin bir tuzak, düzenbazlık ve desise ile çeşitli adlar takılarak son eleme de son yılların kurgu mahkemeleri ile gerçekleştirildi. Hepsinde de yansız yargı (!) yolu kullanıldı.

Bir tarafta içimizde bizden gibi görünün hatta bizden olan; ancak bilinçli ya da bilinçsiz bilim toplumu olmamızı önleyen yabani otlar; diğer taraftan son yarım yüzyıldır ayrık otu gibi her kurumumuzun içine sızmış emperyalist uşakları geleceğimizi tehdit etmektedirler.

---

[10]Bir şey yanlış anlaşılmasın. Sanki bu yazıda ve diğer yazılarımda suçu tümüyle batının emperyalist güçlerine ciro ediyormuşum gibi bir sanı yaratmış olabilirim. Bu doğru değildir. **Bu ülkelerin aydınlanma çağını yakalamaları nedeniyle, yakalamayanlara yardım etmesi yol göstermesi gerekirdi; bu nedenle onları suçlayabiliriz.**
Dünya sanatına, .bilimine çok şey katmış bu ülkeleri doğal olarak saygıyla anmak gerekiyor. Keşke bizim coğrafyamızdaki ülkeler de onlar gibi olabilseydi diyoruz.
Burada can alıcı yorum: Bu emperyalist ülkeler olmasaydı, bu dünyada sadece belirli görüşe saplanmış ve bu görüşünü hiç değiştirmeye yanaşmayan, yorum yapmayı bile dinsizlik olarak gören bu coğrafyanın insanları bulunsaydı, emin olun ki yine devenin kuyruğunu tutarak yol alır, güneşe ve aya bakarak zamanı ölçer, ne bir heykel ne bir resim yapardık, çadırda ya da gecekondularda oturur, akşam sabah ibadet eder, karnımız acıktığında da talana çıkardık. Gurur duyduğumuz öykülerimiz, dinimizi yayma öyküleri ve başka ülkeleri talan etmek için açtığımız savaşlar olurdu.
Yani bu olumsuzlukların nedenini tamamen başka ülkelerin davranışına bağlayarak kurtulamayız; bizim bağnaz dünya görüşünden kaynaklandığını artık öğrenmemiz gerekir. Bu ülkeler olmasaydı, bu coğrafyanın insanları ne DNA'yı ne bilgisayarı ne çok sevdiğimiz ve en pahalısını almak için can atığımız cep telefonunu ne de televizyonu ya da radyoyu bulabilirdik. **Sorun bu coğrafyanın insanının mantığında, dünya görüşünde ve bir türlü kurtulamadığımız tutucu görüşümüzde yatıyor.**

Yabani otları bir gün koparmaya kalkıştığınızda, bünyenizi ağ gibi saran bu ayrık otlarıyla karşılaşacaksınız. İşimiz zor, galiba bir daha NUTUK'u okumamız gerekecek…

Yararlanılan kaynak: BİN YILLIK KAVGA, MerdanYANARDAĞ (22.12.2012-Yurt Gazetesi)

YARATICILIĞA İNANMAK DÜNYANIN DÜZENİNİ ANLAMAYI ÖNLER

Kitapsız bilgin olanın, emeksiz zengin olanın, sermayesi din olanın rehberi şeytan olmuştur

(Yunus Emre).

Bunca Bilgiye Karşın Neden "*Çoğunlukla*" Doğru Düşünemiyoruz?

İnsan var olduğu günden bu yana merakı nedeniyle her şeyin nedenini öğrenme gereksinimini duymuştur. Merak, insanı insan yapan en önemli duygudur. Onu gidermediği sürece rahat edemez. Olsa olsa bu duyguyu bastırarak geçici olarak rahatlamaya çalışır. Aslında rahatlamanın yaşandığı hiçbir dönem bilinmemektedir. Merak duygusunun giderildiğini sananlar çoğunlukla kendilerini kandırmaya çabalayanlardır.

Merak duygusunun giderilmesi, önce belirli koşulları yerine getiren sonuçlara ulaşmayla olur. Bunlar nedir sorusu, aslında bilimsel yöntemin kendisinde saklıdır. Yani bir şeyi tekrarlayabiliyorsanız, aynı koşullarda yeniden yapabiliyorsanız, farklı coğrafyalarda farklı insanlar tarafından aynısı ya da benzeri yapılabiliyorsa, en önemlisi varılan sonuç, evrensel mantık açısından bir doğruya oturtulabiliyorsa bu yöntem, bulgu ya da sonuç güvenilirdir ve merak duygusunu da giderebilir niteliktedir.

Rahatlayabilmek için, bu durumda ya merak duygunuzu bilimsel sonuçlara ulaşmayla gidereceksiniz ya da onu dogmayla bastıracaksınız. Bu ikisinin yöntemi, tarihsel gelişimi, kullandığı araçlar ve vardıkları sonuçlar hiçbir zaman bırakın

aynısı olmayı, benzer bile değillerdir. Neredeyse farklı iki dünyanın öğeleridir.

Yüzyıllardır dogmanın pençesine düşenler, yeniliklere ayak uyduramadıkları için bilimsel gelişmeleri bir türlü benimseyemiyorlar; öbür yandan binlerce yıldır sıkı sıkıya bağlı oldukları öğretilerinin de hiçbir sorunu çözemediğini görerek bir anlamda paniğe kapılarak, bilimin günümüzde ulaştığı sonuçlara sahip çıkarak öğretilerine bir süre daha nefes aldırma yolunu seçiyorlar. Her bulunan bilimsel bir sonuca ilişkin, sanki bunlar daha önce öğretilerinde şu ya da bu verilmiş de biz yeterince kutsal kitaplara eğilemediğimiz için bulamamışız edasıyla, yeni buluşların dayandığı kaynakları kanıtlayıcı bir ayet ya da hadis bulma çabasına girişiyorlar. Ne hikmetse bu hadislerin ve ayetlerin yol gösterici bilgilerine hep buluşlar yapıldıktan sonra ulaşılabiliyor. Bu nedenle çok defa da düştükleri komik durumun farkına varamıyorlar.

Ancak içlerinden biri çıkıp da, ey ahali bu bilgiler kutsal öğretimizin içinde bulunuyorsa binlerce yıldır içimizden biri bunları niye bulamadı diyemiyor. Cahil kalmayı takdiri ilahi ve basit bir ihmal olarak geçiştiremeyiz diyemiyor. Çünkü bunu dedikleri an, merak duygusu yeşermeye başlıyor; geçmişi ve sıkı sıkı sarıldıkları öğretinin masanın üzerine yatırılma zorunluluğu doğuyor. O zaman dinden beslenen egemen güçler için tehlike çanları çalmaya başlıyor. Bir defa merak duygusu bir toplumda yeşermeye başlarsa, akılcı düşünce de filizlenmeye başlayacak demektir. Bu ise dogmanın öldürücü ilacıdır. İşte bu nedenle çıkar çevreleri dinleri ve onların geçmişteki büyüklerini yasal ya da toplumsal koruma altına almışlardır. Kutsal değerlerimizi koruyalım diye bir de kılıf uydurularak aksaklıkların ya da tarihsel hataların irdelenmesine izin verilmez. Yapılanların çoğu da ölümlü cezalandırmalarla sonuçlandırılır. Hiçbir eleştiriye tahammül gösterilmez. Hatta bu öğretinin her-

kesin kendi anadilinde verilmesini; kutsal kitapların herkesin anlayabileceği şekilde yazılmasını ve öğretilmesini, dini duyguların zayıflatılması olarak görürler. Bu neden böyle sorusuna hiçbir zaman mantıklı bir yanıt aranmaz; en fazla takdiri ilahi diyerek sorumluluk Tanrı'ya atılır.

Her Gün Gördüğümüz Bazı Şeylerle Başlayalım Derim…

Bir gün tatil yöremiz olarak bilinen bir yerde sahilde uzanmış, çoğu soyunuk olan geleni geçeni saatlerce gözledim. Hiçbir insanın (tarih boyunca gelip geçenler de dâhil) diğer bir insana benzemediğini, benzemeyeceğini biyolojinin bir ilkesinden, işleyiş tarzından (en azından mayoz bölünmeden) biliyoruz. Farklı olmak çeşittir, zenginliği ifade eder. Ancak nitelik (kalite) farklılığı, bireyin kalıtsal farklılığının yanı sıra, bireyin geçmişi ve yaşadığı sürecin olumlu ya da olumsuzluğu ile de ilgilidir. Bütün bunların ışığı altında önümden geçenlere bakıp zihnimden not aldım.

Önce çok güzel üç bayan (kız) geçti, vücutları balık gibi, sarışın, belli ki genetik yapıları ve yetişme ortamları çok iyiymiş. Bütün başlar onları bir baştan öbür başa izleyerek döndürüldü. Geçenler de beğenildiklerinin farkındaydılar ve başları omuzlarının üzerinde dimdikti.

Arkalarından karı koca oldukları belli olan iki cüce gelip yakınıma oturdu; bayan her tarafını örtmüş, erkek ise bazı giysilerle gizlenmeye çalışmıştı; son derece ürkektiler; herkesin bakışından kaçıyorlardı. Belli ki doğdukları günden bu yana hep bu duyguyu ya da acıyı yaşıyorlardı.

Gelenler devam ediyordu; dikkat çekmeyenler; dikkatleri üzerinde toplayanlar. Bir ara arkadaki taşların gölgesine sığınmış renksiz, gözleri kırmızı bir çocuk gözüme takıldı; çevresinde kendi yaşlarında, güneşten esmerleşmiş, gülerek koşuşan çocukları gölgelerin içinden özlemle izliyordu. Beli ki hiçbir

zaman güneşte sere serpe oynayamayacağı kendine söylenmişti.

Bir grup daha geldi, gelmeleriyle beton iskeleden denize balıklama dalmaları bir oldu. Arkada tekerlekli arabanın içinde 7-8 yaşlarında belli ki elini ve ayaklarını kullanamayan bir çocuğu indirmeye çalışan bir çiftin, büyük bir olasılıkla ana babanın yüzündeki ıstırap dolu bakışlarıyla karşı karşıya geldim.

Bir iki şezlong ötede, çocuğunu geleceğe hazırlama mutluluğunu yaşayan bir baba, elinde bir test kitabı, çocuğuna bazı sorular soruyordu. Çocuk cin gibi, sorulara hemen cevap veriyor; doğru cevapları alan baba her defasında oğluna akşam bir dondurma, bir oyun kaseti, bir oyuncak, hafta sonu filme gitme ödüllerini vereceğini peş peşe sıralıyordu.

Yetişmiş ve dogmanın içinde boğulmamış bir insan olayları ve baktığı şeyleri derinliğine gören bir canlı olduğundan, bir yere bakarken sadece bir düzlemi değil, onun arkasındaki ve önündeki sahneleri de ister istemez görüyor. Bu şezlongun bir arkasında gözünden yaş, burnundan sümük akan, gözleri çekik, boynu kalın, ağzından anlamlı sözcüklerin pek çıkmadığı bir çocuğu kucaklamış bir annenin hüzünle ufka baktığını da ister istemez içimdeki tarif edilemez bir buruklukla izlemek durumunda kaldım.

Arkada duş alan çocuklardan birinin sesi biraz çatlak çıktığı için arkadaşı ona: Ulan sen bu sesle olsan olsan dolmuş değnekçisi olursun derken, bu arada diğer yanda bir şarkıyı saz gibi bir sesle mırıldayan kıza dönerek: Arkadaşlar bakın! Geleceğin, ünlü, günlük yaşantısını basında okuyacağımız; kotrası, yatı, katı olacak birisi şu anda aramızda diyerek, doğuştan sesi güzel olan bu kızın geleceğini emin bir şekilde yorumluyordu.

Şezlongların arasında gözlerinde özlem dolu, yüzleri aydınlık, şakaklarından ter akan, ilkokul ya da ortaokul çağında, yaşıtları gibi denizde yüzmesi, bisiklete binmesi, top koşturması,

parkta oynaması gereken çocuklar, belli ki yaz tatilinde birkaç kuruş kazanabilmek için, şezlonglara uzanmış, elinde son derece pahalı cep telefonları olan, kendileri gibi olmayanları tiye alan bir üslupla konuşan yaşıtlarına, su, çay, dondurma, pişmiş mısır servisi yapıyordu.

Bu sefer ben karmaşık duygular arasında düşünmeye başladım. Biz verilen öğretiye göre aciz kullar olduğumuza göre, hepimiz aynı yaratıcının evlatları olduğumuza göre, bu iltimas ve ayırım niye? Bir insanın bilinçli olarak yaşadığı bir süreçte, bilerek yaptığı hatalardan ve işlediği suçlardan dolayı cezalandırılmasını anlarız. Bugünkü yasaların mantığı belli ki böyle kurulmuş. Yine de yasa koyucu bir insanın elinde olmadan (özellikle çocukluğunda) geçmişinde karşı karşıya kaldığı olumsuzlukları göz önüne alarak verilecek cezayı hafifletilmektedir. Bunu anlamak da mümkündür. Çünkü elde olmayan nedenlerle bir insanın yaptığı kusurlar belirli ölçüde de olsa hoş görülebilir ya da verilecek cezada hafifletici unsur olarak değerlendirilebilir.

Bir zamanlar bir Çin imparatoru döneminde ve Orta Çağ karanlığında uygulanan, suçlunun kendisiyle birlikte başta ailesinin, suçun ağırlığına göre halka halka büyüyerek akrabalarının ve çevresinin de cezalandırılmasının mantığı, bugün, irkinti ile tarih kitaplarında anlatılmaktadır.

Vücudumda biriken olumsuz elektriği toprak alsın diye kumların üzerine uzanıp; çevremi tekrar tarar gibi gözden geçirmeye başladım. Özellikle çocukları ve gençleri. Bir kısmı doğdukları aileden, bir kısmı vücut yapılarından bir kısmı taşıdıkları doğal yeteneklerinden dolayı yaşama çok şanslı başlıyorlardı. Güzel vücutluların güzel bir eş bulma, güzel seslilerin iyi bir sanatkâr olma, diğer becerileri gelişmiş olanların çeşitli alanlarda önemli yerlere gelme şansı çok yüksekti. Bir kısmının şansı başından kapatılmıştı. Bu haksızlığın bir nedeni olmalıdır diye düşünmeye başladım.

Yavan Mantık Düşünememenin Ürünüdür

Bu durumlarda, bu çarpıklığın nedeni düşünülmeye ya da sorgulanmaya başlayınca, dogmanın pençesinden kurtulamayanlar çoğunluk çok yavan bir mantıkla hemen müdahale ederler: "*Sen öyle olduğuna bakma, insan önce mutlu olmalıdır; bunların arasında, bu güzel özellikleri taşıyanlar mutsuz bir yaşam sürebilirler*" derler. Bu mantık ne yazık ki çok yerde kullanılır. Örneğin çocuğunu evlendirmek istemeyen ya da istedikleri biriyle evlendirmek isteyen bir ana baba, "*ben güzel bir kızla tanıştım onunla evlenmek istiyorum*" diyen çocuklarına ilk söyledikleri: "*Sen yüz güzelliğine bakma, esas olan huy güzelliğidir*" derler. Sanki güzel olanın huyu kötü olurmuş gibi ön bir fikirle yargılamaya başlarlar. Hâlbuki bir insanın maraz olması ya da olmaması diyelim ki yarı yarıya bir şanstır ve onu önceden kestirmek de zordur. Hâlbuki güzellik anında saptanabilen bir olgudur. O zaman akıllı bir insan ilk olarak kendince güzel olanı alıp cebine koyan; gerisini de şanstan bekleyen insandır. Sığ mantığa inanıp güzel olmayan birisini alır; onun da huyu bozuk çıkarsa ne yapacaksınız? Yaşayacağınız sıkıntı iyice artacaktır.

Vücudu arızalı olanlardan başarılı insanlar çıkmış mıdır? Çıkmıştır. Birçok kitapta bunlar örnek olarak verilir; çünkü oranları ilgi çekecek kadar düşüktür. Bu nedenle düşük olasılığı sığ mantıkları için çıkış noktası olarak görenler hem kendilerini hem de çevrelerini yanıltırlar.

Denizin dalgaları benim duyu dünyamı iyice dalgalandırdı. Her gelen dalga daha önce çevremden, yetiştiğim ortamdan, geçtiğim eğitim süreçlerinden gelen birikmiş tortuları alıp götürüyor; daha berrak düşünebilmemi sağlıyordu.

Çevremde doğuştan şanslı ya da yetenekli gelen bu insanlar ne yapmışlardı da bu üstünlüğü kazanmış hem kendi geleceklerini büyük ölçüde güvenceye almışlardı hem de ailelerine mutluluk yaşatmışlardı? Güneşe bakamayan, yürüyemeyen,

yüzemeyen, konuşamayan, söyleneni anlayamayan, aynaya bakmaktan korkan, insanların içine çıkmaktan kaçınan, verilse bile dünya nimetlerinin çoğundan fiziki nedenlerle yararlanamayan diğerlerinin suçu neydi? Kaldı ki, bu insanlar doğdukları aileyi, doğdukları yeri, doğdukları zamanı kendileri seçmemişlerdi. Kendi vücut özellikleri ile ilgili tek bir tasarrufları olmamıştı. Hiçbir suça da karışmamışlardı. Günahsız doğan suçlulardı.

Suçun cezalandırılmasını mantığımız anlıyor. Suçu işleyenin cezayı çekmesini de mantığımız anlıyor. Ancak suçu olmayanların cezalandırılmasını – akıllı olan, mantığı olan, düşünme ahlakı olan, neden sonuç ilişkisini kurabilen- insanların anlayabileceğini düşünemiyorum. Bunun aksini düşünenlerin aklından, adalet duygusundan, insani duygulardan nasibini almış olabileceğini de düşünemiyorum.

Kim çıkıp da, elinde olmayan, oluru olmayan, hiçbir zaman kendi iradesi ile değiştiremeyeceği kusurlarla bir varlığın dünyaya gelmesinin yani cezalandırılmasının kutsal bir anlayışın ürünü olduğunu söyleyebilir? Aslında cezalandırılan sadece bir birey olmuyor; onun anası babası, çevresi, yaşadığı toplum oluyor. Öyle bir cezalandırma ki, fakir ya da eğitilmemiş bir ana babadan edindiği dogmasının getirdiği olası olumsuzlukların dışında (bunu belki ileride bir şans yakalayarak; bıraktığı ruhsal bozukluklar dışında kısmen telafi edebilir), bireyin bu kusurları hiçbir zaman değiştirmesi, onarması söz konusu değil.

Yani kutsanan öğretide, bu dünyada suç işleyenlerin öbür dünyada cehennem azabıyla cezalandırılması, bu insanlar için bu dünyada peşin ceza olarak uygulanmış oluyor. Suç işlemeden cezasını çekme... Bu adaletin tutarlılığını kim açıklayabilir?

Her şeye kadir, bu dünyadaki her varlığı ayrı ayrı kendi iradesi ve tasarrufu ile yarattığına inandığınız bir gücü kabul etti-

ğiniz an, bu adaletin mantığını açıklayamazsınız. Böyle bir varsayımla yola çıkarsanız, kutsanan gücün gaddar ve sadist bir yanı olduğunu peşinen kabul etmiş olursunuz.

Şezlongda bir süre daha uzaklara baktım. Acaba bende mi yargı bozukluğu var, yoksa binlerce yıldır bu çarpık yorumu sürdüren binlerce insanda mı? Benim çok akıllı ve zeki bir insan olmadığım açık. Benden önce bunca adamın yanılması mümkün müydü? Başka bir şey olmalıydı?

Düğmeyi Başında Yanlış İliğe Geçirmeyeceksiniz

Bir gömleğin birinci düğmesini yanlış düğmelemişseniz, ne yaparsanız yapın diğer düğmeler belirli bir süre yerine otursa da sonunda ya da belirli bir yerden sonra bir şeylerin eğri gittiğini anlamaya başlarsınız. Ancak başka bir sorun daha var: Bu çarpıklığı anlamak; ancak her şeyin olması gereken yerde koşullandırılmamış bir mantıkla arayanlar ve isteyenler için söz konusu olabiliyor. Eğer çarpıklığı dogmanın –kendi koyduğunuz- bir ilkesine "*Takdiri İlahiye*" dayayarak açıklamaya çalışıyorsanız bu çarpıklıktan rahatsız olmazsınız.

Binlerce yıldır, doğuştan fiziki ve ruhsal özürlü olma, bir takdiri ilahi kuralına bağlanmışsa, biz zavallı insanların bu takdire karşı gelmesi ve onu doğanın bir özrü gibi algılayıp düzeltme çabasına girmesini beklemezsiniz. Bırakın özürlü olmayı, fakir ve zengin bir aileden dünyaya gelmeyi bile takdiri ilahi kuralına bağlayan (Hindistan'da olduğu gibi) birçok inanç sistemi olduğunu biliyoruz. O zaman yapacağınız tek şey boynunuzu bükmek olacaktır. İnsanoğlunun binlerce yıldır yaptığı da bu olmuştur.

Birçok düşünürle başlayan, ancak Charles Darwin'in gözlem ve yargıları ile net şeklini alan, *dünyadaki varlıkların tümünün evrenin ve dünyanın fiziki ve kimyasal bir ürünü olduğu* düşüncesi birçok bilimsel kapıyı aralamıştır.

O güne kadar değiştirilemez, bir anlamda dokunulamaz birçok tabu ve varsayım didiklenmeye başlanmıştır. Bunları başında, insanın diğer varlıklardan farklı bir kaynaktan gelmediği, aynı kuralara bağlı olduğu, doğanın insanı özel olarak görmediği düşüncesidir. O ilahi ve gizemli yapı çökmüş; bir anda, insan sürekli horladığımız ve farklı anlamlar yüklediğimiz diğer canlılarla akraba yapılmış;her ikisinin de ortak sorunları olduğu ve en önemlisi aynı kurallara bağlı olduğu anlaşılmıştır. Doğal kuralların insana hiç de müsamahalı olmadığı görülmüştür. Darwin'in en büyük katkısı o güne kadar ilahların gözünde ayrıcalıklı bir yeri olduğuna ve diğer varlıklardan farklı olduğuna inanılan insanın hiç de öyle olmadığı, aynı yasalara bağlı olduğunu dolaylı olarak sunmuş olmasıdır.

Bu durumda Darwin'in öngörüsüne neden bu kadar güçlü tepki gösterildi? Merak eden, düşünen, bir başkasına yardım eden, eski bilgilerden yenisini üretebilen, acıyan, utanan, adalet duygusu olan, her şeyde bir neden sonuç ilişkisi arayan, suçu cezalandıran, kural olarak her varlığa yaşam hakkı tanıyan, ait olduğu topluluğun mutluluğu için kendi içinde iş bölümü yapan, sosyalleşen bir varlık birden bire hayvanlar düzeyine indiriliyordu. Birden bire hiç kimse bu tenzili rütbeyi (rütbe indirilmesini) benimseyemezdi. O güne kadar çıkarlarını din sömürüsüne ve eşrefi mahlûk söylemlerine dayandırmış insanlık tarihinin en güçlü organizasyonu (bir anlamda çetesi) ayağının altındaki zeminin kaydığını görünce, bütün gücüyle her bir taraftan insanlık tarihinin bu en büyük kuramına karşı saldırıya geçti. Bu o kadar güçlü bir saldırıydı ki, Darwin ile aynı düşünen ve aynı sonuca ulaşan birçok bilim insanı, aydın, düşünür bile (bugün de) düşüncelerini açık açık söyleyemez duruma düşmekten kurtulamadılar.

Düşünmekten ve Yorumlamaktan Korkan Toplum Nereye Gidebilir?

Bugün evrim anketlerindeki evrim karşıtlarının önemli bir yüzdesi, büyük bir olasılıkla açık bir dış tehditten ziyade, geleneksel olarak aldıkları öğretinin bizzat zihinlerinde yerleştirdiği, sökülmesi zor korkudan kaynaklanmaktadır. İşte bu nedenle, yukarıda anlatılmaya çalışılan yaratılışla ilgili tutarsızlıkların ve eşitsizliğin nedeni sorulduğunda, hep kaçamak bir yol aranır; eşitsizliğe ilişkin bir açıklama yapılamayınca, kutsal kitaplardaki sorgulanamaz, tartışılamaz, kesinlikle akılcı düşünce ile bağdaşamaz bazı söylemler, sanki geçerliymiş gibi, bu tutarsızlıkların ya da çelişkilerin açıklaması ya da nedeni olarak gösterilir. Eğer "*bu açıklamalar*" gerçekten sizin aklınıza uyuyor mu diye ısrarla sorulduğunda da, sadece, "*bu böyledir*" demekle yetinmektedirler. Çok zorlandıklarında kutsal kitaplarda yazılanların bir herkesin anladığı bir manası vardır; bir de derin (sadece ulemanın) anlayacağı manası vardır. Sizin itirazınız bu derin mananın içindedir diyerek işin içinden sıyrılırlar.

İkinci en büyük aykırılık, doğada hiçbir zaman mevcut olmayan ilişkilerin ya da davranışların insan türünde görünür olmasıdır. Doğada, insaf, acıma, empati, merak, geleceği tahmin ederek plan yapma, ahlak, şeref, utanma, namus, sadakat gibi sosyalleşmeyi sağlayan ve sosyal düzenin kurulmasına ilişkin kuralların ya da davranışların bulunmayışıdır.

Doğadaki varlıkların sadece iki güdüsel amacı vardır: Üreme ve ayakta kalma. Bu iki özelliği, zamanın ve o çevrenin koşullarına uyum yapanlar sağlamış, diğerleri elenmiştir. Darwin'in doğal seçme, yani güçlü (becerikli, yetenekli) olan ayakta kalır kuralı aslında budur. Bu seçmede fiziki güç ya da çevreye uyumdaki yetenek belirleyici rol oynar. Burada ayakta kalma güdüsü sadece bulunduğu dünya ile sınırlıdır. Yaşamını başka

bir dünyada da sürdürme özlemi (ahiret kurgusu) henüz hayvansal canlılarda oluşmamıştır.

Ancak 7,5 milyon yıl önce ayağa kalkma ile ön üyelerimizi el gibi kullanmaya ve alet yapmaya başlayınca, fiziki gücün yerini bilgi ve yaratma gücü alınca, doğal seçmenin yanı sıra, doğada o güne kadar görülmeyen farklı bir seçme koşulu daha eklenmiş oldu. Kazanılmış bu yeni yetenek, insanın farklı bir yere konulmasını kaçınılmaz kıldı ve ona farklı bir statü verilmesi gereği duyuldu. Bunu sağlayan gelişmenin neden-sonuç ilişkisini öğrenme ile başladığı tahmin edilmektedir.

Ayağa kalkış ile ellerini kullanma, alet yapımını o da neden sonuç ilişkisini getirmiştir. Çünkü elindeki sopa ile karşısındakine vuran biri, kendini pençe ve dişlerine göre daha iyi savunduğunu; taş atarak bir meyveyi düşürebildiğini ya da düşmanını uzakta iken etkisiz hale getirdiğini görmeye başlamıştı. Akılcı düşünceye giden yol açılmıştı. Ancak güdüleri hala kendine eşlik ediyordu. Üreme güdüsünü ve ayakta kalma güdüsünü aynen sürdürdü; ek olarak rasyonel olarak düşünebilmeye başlamıştı ve bu duyguyla birlikte sadece bu dünyada ayakta kalma ve "*günü yaşama*" ona yetmemeye başladı; bütün kazandıklarını birden bire bırakıp yaşam sahnesinden çekilmeyi göze alamadı; sonsuz yaşama ulaşmalıydı ve böylece toplumlar kendilerine göre hepsi birbirinden farklı olan bir öbür dünya yarattılar.

Neden sonuç ilişkisi bundan sonra sadece nereye gideceğiz sorusuyla sınırlı kalmadı; nereden geldik sorusunu da gündeme getirdi. Böylece ilk olarak en güçlü ışık ve enerji kaynağı olan güneş, daha sonra ay Tanrıları düşünsel dünyamıza girdi; yetmedi, daha da bu duygu daha da geliştirilerek her eylemin (savaştan aşka kadar) bir Tanrı'sı yaratıldı. Artık nereden geldiğimizi ve nereye gideceğimizi kurgulamıştık. Ayrıca dünyadaki her eyleme bir bir sorumlu atamıştık. Yapılacak iş, kendi yarattığımız bu Tanrılara kendimizi beğendirme; geleceğimizi

güvenceye alma kalmıştı. Onun da kolayı bulundu: Tanrıları sevindirecek büyük tapınaklar yapmak; onlara akşam sabah verdikleri için şükretmek ve o dönemlerde hemen dendiğinde bulunamayan gıdaları yani kurbanları hediye etmek oldu. Böylece öbür dünyayı da güvenceye alarak rahatladık.

Bu duygu yakın zamana kadar, demokrasinin yerleşmesine kadar gittikçe güçlendi. Çünkü bu aşamaya kadar başta çoğunluk zalim bir kral, padişah, imparator ya da benzeri bir idareci vardı; dediği dedik öttürdüğü düdüktü; hiç kimse hakkı olana bu dünyada alamıyordu. İnsanlar haksızlıktan kıvranıyorlardı. İmdatlarına bu öğretinin öbür dünyadaki cezalandırma ve ödüllendirme öyküsü yetişti. Bu dünyada hak yiyen fenalık yapanlar öbür dünyada cayır cayır yanacak; hakkı yenenler, fakirler güzel huriler içinde bir eli yağda bir eli balda sonsuz yaşayacaktı. Bundan iyi adalet mi olur… Hurra tapınaklara…

Binlerce yıl geçmesine ve bu kadar yalvarma yakarmaya kaşın, Tanrıların kimseye ayrıcalık yaptığı (belirli bir ömürden fazlasını vermediği), hatta birilerine fazladan yardım ettiği görülmedi. Her ne kadar insanın –rastlantı olarak- bir badireyi atlatması Tanrı'nın yardım hanesine yazıldıysa da evrensel yasalardan hiç kimsenin kurtulamadığı da gözleniyordu. Dünyanın her yerinde dinli ya da dinsiz, şu ya da bu dine mensup olanların ortalama yaşının ve hastalıklara tutulma oranının aynı olduğu açıkça saptanmıştı.

Aksine en çok hasarın ya da kazanın her şeyin üzerine Tanrı korusun yazan ya da selamet ve sağlık için kurban kesen ya da yaşamında ibadete ağırlık veren ülkelerde olduğu istatistiklerce saptanıyordu. Ters giden bir şeyler olmalıydı.

En tipik örneğini çok yakında 2020'nin başlarında yaşadık. Tanrı'nın evi olarak bilinen Kâbe'ye hacı olmak için giden 20 küsur bin hacının bir kısmı Korona virüsü ile enfekte oldu. Türkiye'deki yetkililer ve Diyanet İşleri Başkanlığı bile bile bu in-

sanların ülkeye gelmesine göz yumdu. Göz yummayla kalmadı; gümrükten geçerken yüksek ateşlerinin farkına varılmasın diye, önceden ateş düşürücü parol dağıtıldı ve 20 bin hacı (Umreci) Türkiye'nin dört bir tarafına dağılarak virüsü en kılcal damarlarımıza kadar bulaştırdılar. Sonuçta binlerce ölü olacağı varsayılıyor. Esasında bu insanları öldüren sadece virüs değildir; esas suçlular (daha ağır bir sıfat kullanmak istemedim) bu hacılar, bu izni verenler, ilacı dağıtanlar ve bu olayı kapatmaya çalışanlardır.

Uzun yıllar önce Amerika iki önemli operasyon gündeme aldı. Bazı ülkeleri dini duygularla çökertme. Birisi Fetullah Gülen'in dahil olduğuteşkilattır; Avrupa ve Anadolu'yla ilgilenecekti. İkincisi Uzak Doğu ile ilgilenecekti. Her ikisinin de görevi, bütün bilimlerin kutsal kitaplarında var olduğunu kabul ettirmedir. Kore halkı kendi kitaplarını okudukça içinde böyle bir şey olmadığını anlayıp yaklaşık %48'i Hristiyanlığa geçmiş. Çünkü İncil bir öykü niteliğinde sosyal yaşam ya da bilimsel dünyaya karışacak ifadeler yok. Virüs ortaya çıkınca tüm uyarılara karşın Kore'deki kilise ibadete devam ediyor ve kilisedeki 400 kadar kişi bu hastalığa yakalanarak Kore'yi tümüyle aşılıyorlar.

Türkiye'de de bu akım nedeniyle İmam Hatipte okuyanların bir kısmı Deizm'e (dini kabul eden, ancak peygamberi ret eden akım) kaymış. Bu akım genişleyecek diye Diyanet İşleri Başkanlığı çok endişeli.

Bütün bunlardan sonra düşünen insanlar bir şeyi yorumlamaya gireceklerdir. Tanrı'nın izni dışında yere bir yaprak dahi düşmezken, binlerce sene milyonlarca insanın ibadet için gittiği milyonlarca kurbanın adına kesildiği, Tanrı'nın evi olarak bilinen Kâbe neden virüs saldırısından korunmadı; aynı şekilde ibadet eden Kore Hristiyan kilisesi virüs illetinin yayılma merkezi oldu. Sadece düşünün…

Biz insan olduğumuza göre, düşünürüz; iyi kötü yorum da yaparız. Ancak bu öğretide ucu Tanrı'ya uzanan olumsuz hiç bir olayın yorumunu binlerce yıldır egemenlik kurmuş ruhban sınıfın şerrinden ve dini sömürerek her türlü melaneti işleyen çıkarcı kesimin zulmünden korkarak çekinerek yapamadık. Bu nedenle belalardan da bir türlü kurtulamadık...

Bu korkaklığın başka sonuçları da oldu: Doğanın bir türlü kurtulamadığı, daha iyisini bulamadığı için sürdürdüğü kusurları düzeltme için yapılacak girişimler, Tanrı takdirine müdahale olarak görüldü; bu kusurların bilimsel olarak düzeltilmesi için harcanacak kaynaklar, tam tersini teşvik eden ve bilimsel çalışmaların önemini azaltmaya yönelik söylemleri olan uhrevi işlere ayrıldı. Sonuçta insan soyu 9.000 çeşit kalıtsal hastalıkla, bir sürü vücut kusurları ile boğuşmaya, bu hastalıkların giderilmesi için değil tedavi edilmesi için kaynak ayırmaya ve bu kusurlardan dolayı ıstırap çekmeye ve çektirmeye devam etti.

Biyolojideki gelişmeler, özellikle Darwin'den sonra çok daha netlik kazanan evrim kavramı ve bununla ilişkin olarak insanın, diğer canlılar gibi doğanın aynı kurallarına bağlı, ayrıcalığı olmayan bir parçası olması düşüncesi, sonunda insanın yaşam kalitesinin insan eliyle düzeltilmesinin ve o güne kadar her birinin Tanrı tarafından ayrı ayrı yaratıldığına inanılan kullanabileceğimiz canlı türlerinin nitelik ve çeşit bakımından insan eliyle zenginleştirilmesinin yolunu açtı. Evrim kavramı bir şeyi çok net şekilde ortaya koymuştu: İnsan da diğer varlıklar gibi doğal yasalara bağımlıdır ve en önemlisi:

İnsan soyu fiziki ve kimyasal yapısı bakımından atalarından farklılaşmamıştır. Belirli bir zaman geriye gittiğimizde her canlı ile ortak bir atamız olduğu anlaşılır. Evrimciler ile evrim karşıtları arasındaki uyuşmazlık ayrıca bu noktada da başladı. Birisi insan soyunu doğanın bir parçası, karşı kesim ise özel tasarlanmış bir yapısı olarak görmeye devam etti.

Özel tasarlanmış bir yapıya insanın müdahalesi söz konusu olamayacağı gibi, çoğunluk mümkün de olmamalıydı. İşte bu nedenle insan soyu, doğanın işletim sistemindeki bozukluk ve aksaklıklardan nasibini alarak, hasta doğdu, özürlü oldu, belirli yaşlarda birçok rahatsızlıklara yakalandı, ölümü bile çoğunluk acılar içinde oldu. Çünkü doğadaki diğer varlıklardan "*empati ve merak*" duyusunun dışında farklı bir yanı yoktu. Bağnazlığın baskısıyla binlerce yıl insan soyu, doğadan miras kalan bu aksaklıklarla boğuştu, acılar çekti; bu olumsuzlukları Tanrının takdiri olarak sunulmasını biraz da zorunlu olarak benimsedi. Çünkü karşısında bu aksaklıkları ve olumsuzlukları kullanarak çıkar sağlayan güçlü bir lobi oluşmuştu.

Tarihi, Sanatı ve Bilimi Cesurlar Yazmıştır;
Kafa Sallayanlar Değil

Ancak insanlık tarihi korkaklarla değil cesurlarla yazılmıştır. Her dönemde ve coğrafyada her alanda büyük bir korkak kesim, çok az sayıda da cesur bir kesim olmuştur. Cesur kesimler hırpalanmış, yolu kesilmiş, hakarete uğramış, tehdit edilmiş olsalar da topluma aydınlık yolu açmışlardır; hatta öldürülmüş olsalar bile etkilerini yüz yıllarca sürdürmüşlerdir. Sayısız düşünürü, bilim insanını, geleneksel düşünceye karşı çıkan insanları yargılayan, cezalandıran hatta ölüm fermanlarını imzalayanları bu gün kimse anımsayamamaktadır; bugünün bağnazlarını da yarın kimse anmayacaktır; ansa da lanetle anacaktır.

Özellikle bu yüzyılın başında insanın özel bir varlık olmadığı, evrim basamağında sosyal organizasyonunu ve düşünme gücünü artırmış bir hat olduğu, diğer canlılarla aynı fiziksel ve kimyasal ilkelere ve kurallara aynen bağlı olduğu, özellikle doğanın bugüne kadar rastgele, taraf tutmadan, belirli biyolojik kurallar içinde bireyleri oluşturduğu, beğenmediğini seçerek

yok etiği, güçlü olanın yolunu açtığı anlaşılınca, insanın makûs kaderi ile oynanabileceği anlaşılmış oldu. Böylece önce organ düzeyinde, sonra doku düzeyinde, daha sonra hücre düzeyinde ve sonunda da moleküler düzeyde iyileştirme çabalarına başlandı.

Bağnazlara göre Tanrı tarafından takdir edilen (tarafımızdan beğenilmeyen) özellikler, evrim düşüncesini içine sindirmiş olanların başlattığı çalışmalarla birer birer ele alınmaya ve düzeltilmeye başlandı. Önümüzdeki birkaç on yılın sonunda, büyük bir olasılıkla bağnazların takdiri ilahi olarak boyun eğdikleri birkaç bin kalıtsal hastalık, insan soyundan temizlenmiş olacaktır.

Daha sonrası da gelmek üzeredir; ömür birkaç kat uzatılabilecektir (örneğin yumurta ve sperm evresinde telomer tekrarlarını artırma suretiyle). Bütün bunlar olacaktır. Ancak kuşkunuz olmasın, bağnazlar bunu da kendi gelir hanelerine yazmada gecikmeyip; bu gelişmeleri Tanrı'nın takdiri hanesine yazacaklardır. Ancak bunca insanın bu kadar acı çekmesine Tanrı bunca yıldır neden bigâne kaldı sorusuna da yanıt arayanları tehdit etmeye devam edeceklerdir. Evrim karşıtları tarafından sürekli lanetlenen, aşağılanan Darwin ve onun uzantıları olan bugünkü evrimciler olmasaydı, bu gelişmelerin hiç biri olmayacaktı.

Aslında inanılan doğaüstü güçlere en çok zararı yine bu kesim vermektedir. Bilginin bu kadar hızlı ve bir anlamda denetimsiz dolaştığı bir dünyada, insanları artık modası geçmiş masallarla daha fazla uyutamazsınız. Bilim toplumuna adım atmış topluluklar, artık, her karşılaştığı olumsuzluğun altında bir neden- sonuç ilişkisini arama alışkanlığını kazandı. İnsanların, her olumsuzluğun er ya da geç şu ya da bu şekilde çözülebileceğine inancı arttı. Artık, kim ağzını açarsa açsın, ne kadar tutucu olursa olsun, bir olumsuzluk karşısında, "*bilim insanları*

bir gün bunun çaresini bulur" diye söze başlıyor. Kimse artık dinimiz, inancımız, din adamlarımız bunun üstesinden gelir demiyor; diyemiyor.

Aydınlığa yönelen ülkeler, dini rehber yapmış ülkelerin neden geri kaldığının farkına vardılar. Ancak binlerce yılın alışkanlığını birden bire bırakmak kolay değil; kaldı ki bu öğretinin sürdürülmesinin kendi çıkarları için en kolay yol olduğunu bilen ve önemli kaynakları hala elinde tutan bir kesimi, özellikle bu yolla iktidara gelmiş yönetimleri etkisiz hale getirmek hiç kolay değil.

Nasıl ki geçmişte bize yararları olan birçok organımız ve yapımız, yeni koşullar karşısında yararsız kalmış; hatta bir kısmı sağlığımız için nasıl sorun oluşturmuşsa (yirmilik diş, apandisit vd gibi), bir zamanlar merakın bastırılmasını ve o günkü koşullarda sosyal organizasyonun kurulmasını sağlayan örgütlenmeler ve dogmatik yapılanmalar benzer şekilde insan soyu için kaynak israfının, toplumların birbirinden ayrışmasının ve çatışmasının nedeni ve bilimsel çalışmaların freni olmuştur.

Yapılacak Şey Açıktır

Herkes kendi alanına çekilmelidir. Bilim insanları dogmayı çalışmalarında nasıl kullanmayı denemiyorlarsa (hiçbir bilimsel çalışma dini bir öğretinin eşliğinde başlatılmamış ya da yola çıkmamıştır); dogmayı savunanlar da bilimsel çalışmalar ve bilimsel bulgular konusunda dikkatli olsunlar; en doğrusu hiç karışmasınlar. Bugüne kadar kendilerince bir türlü açıklanamamış; hatta farkına bile varılamamış birçok konuyu, bilimsel araştırmaların sonunda bulunan bulgularla yeniden yorumlamaya kalkışmasınlar ve en komiği de bu sonuçların aslında kutsal öğretinin içindeki sözcüklerden esinlenerek yapıldığı ya da bulunduğu gibi bir yargıyla ortaya çıkmasınlar. **Araçları ve yöntemleri birbirinden farklı olan öğretilerin ortak yanı yok-**

tur. Bilim, sayılabilir, tartılabilir, ölçülebilir, tekrarlanabilir; dünyadaki her insanın istediğinde aynı şekilde ve aynı şeyi anlayabileceği şeylerle ilgilenir. Bu alanın insanları (ben de dahil) çoğunun bellediği gibi **Ateist** değil **Agnostiktir**.

Herkesin inandığının ve sık sık dile getirdiğinin aksine, düşünce sistemini olması gereken biçimde doğa bilimleriyle şekillendirmiş (formatlamış) insanlar, yalandan, talandan, kutsal kitaplarda kötü ve günah olarak söylenen davranışların tümünden uzak dururlar. Çoğumuz uzun yıllar telkinle, dogma ile eğitilmişlerin ahlaki değerlerinin yüksek olacağına inanmıştır. Ancak yaşadığımız coğrafya ve tanık olduğumuz bu tip insanlar ne yazık ki bu düşüncenin pek de doğru olmadığını göstermektedir. Dünyada dogmayı yönetimine esas alan hiçbir huzurlu ve ahlakı değerleri yüksek ülke bilinmemektedir. Çok uzağa gitmeye de gerek yok; herkesin çok iyi bileceği son yarım yüzyıldaki yöneticilerimizden, cumhurbaşkanlarımızdan örnek verelim. Cemal Gürsel, Cevdet Sunay, Fahri Korutürk, Ahmet Necdet Sezer'i bir defa cuma namazında gören olmamıştır; ancak yalan söylediklerine, devlet olanaklarını talan ettiklerine, çoluk çocuklarına, akrabalarına, yandaşlarına devletin olanaklarını peşkeş çektiklerine ilişkin haklarında tek bir cümle de yazılmamıştır[11]. Bizzat kendilerine –kişisel olarak- verilmiş hediyeleri bile, ayrılırken devlet envanterine kayıt ettirdikleri söylenmektedir. Bu insanların en büyük ibadeti herhalde ahlaklı olmalarıydı.

Dogma kendilerinindışındagörülemeyen, işitilemeyen, dokunulamayan, tutulamayan, şekli şemaili bile tam tanımlanamayan bir doğaüstü güce sorumlu olduğunu; bilim ise insanın kendi vicdanına karşı sorumlu olduğunu öğretir. Vicdanınızla sürekli baş başa olmanız nedeniyle ahlaksızlıklardan olabildi-

[11] Aslında bu insanlarda şu iki illet bulunmamaktadır: **Klientalizm**; Müşteri olarak görülen yurttaşın oyunu alma histerisi, ikincisi **Neopotizm**: Akraba ve yandaşları korumu histerisi.

ğince uzak kalmayı başarabilirsiniz. Dogma dışı öğretide günahın sevapla trampası yoktur. Yapılan her olumsuz hareketin bu dünyada hesabı verilmesi istenir. Herhalde bu nedenle uygar ülkeler olarak tanımlanmış ülkelerde, özellikle irtikâpla ilgili olarak, haksız edinilmiş bir iğne gündeme gelse, ilgili kişi, herhangi bir uyarıyı beklemeden görevinden ayrılmakta; tam tersi olan malum ülkelerde ise yöneticiler tükürükle yağmuru aynı zannetmekte.

Her şeyi dogmasından karşılıksız bekleyen; ancak umduğunu hiçbir zaman bulamayan büyük kitleler, neden sonuç ilişkisini de bilmedikleri için bir yerde yanlışlık yaptıkları ya da eksik yaptıkları sanısına kapılarak doğru yolu birilerinden arama gafletine düşerler. Böylece tarihin en çıkarcı, en batıl, en bağnaz kesiminin eline düşerler. Bu nedenle birkaç parmak kalınlığındaki kutsal kitapların birkaç minare boyunda tefsirleri (yorumları) vardır. Yollar ayrılınca, katı dogmaları nedeniyle uzlaşma kültürünü de geliştiremedikleri için ister istemez cemaatler de doğar. Çok uzağa gitmeye gerek yok, tarihimizde cemaatlerin şu ya da bu şekilde (çoğunluklu da birileri tarafından kullanılarak) bu toplumun üzerinde yaptıkları yıkıcı etkileri bilmeyen yoktur. Bu örümcek ağının ve kavram kargaşalığının içinden kurtulma şansı çok düşüktür. Bizim coğrafya ve sefillikle boğuşan dünyanın birçok ülkesi bu durumdadır. Eğer bir de politikacılar din sömürüsü ile yola çıkmışlarsa ve geçmişlerinde açık ya da kapalı belirli cemaatlerin mensubu iseler ya da onların tezgâhından geçmişlerse, halkın inancını talan ve yalanlarına kılıf olarak kullanmaya başlamışlarsa, doğruyu bulma neredeyse olanaksız hale geçer.

Çıkarına Göre Yorum Yapma İnsanlığa İhanettir

Yalan, talan, rüşvet, adam kayırma, hısım akraba gözetme, sürekli din sömürüsü yapma; ancak dinin olumlu taraflarını

bile gereğini yerine getirmeme; kendi çıkarı olduğu zaman aslan kesilme ve her şeyi yapmayı mubah sayma, işine gelmeyenler olduğu zaman demokrasi ve düzeni yasayı savunma söylemi ile cezalandırmaya kalkışma, toplumsal organizasyonun temellerini sarsmaya; toplumsal barışı ve güveni sağlayan iplerin lime lime olmasına neden olmaktadır.

Aslında 26.01.2014 tarihinde anayasa profesörü olan, neredeyse 12 yıldır Meclis Anayasa Komisyonu başkanı olarak çalışan ve önemli yasaları hazırlayan, çıkmasına önayak olan Prof. Dr. Burhan Kuzu, 17 Aralık olayları ve ortaya atılan rüşvet, talan ile ilgili ses kayıtlarını ve görüntüleri değerlendirirken "*bütün bunlar tamamen doğru olsa da benim halkım inanmaz*" diyerek çok önemli bir saptamayı yapıyordu. Bu, gerçeği açıklama bakımından tarihsel bir açıklamadır. Benim halkım dediği, belli ki mensup olduğu partiye oy veren ve verecek olan kitledir. Seçim mitinglerinde verilen karelere bakıyorsunuz; meydan silme örtülü. O zaman Türk demokrasisini ve yönetimini belirleyen kesimin niteliği anlaşılıyor. "*Yeni bulgu ve belgeler karşısında değişebilen, A olarak girdiği bir yerden B olarak çıkabilen insan aydın insandır*" tanımını temel alırsak, bu durumda ne beklenebilir?

Çok nadir bindiğim toplu taşıt aracında bir gün bir konuşmaya tanık oldum. Bir grup öbür gruba: Yahu bu ne rezilliktir; bir söylenti ortaya atılıyor; hükümet söylentiyi araştıracağını, bu söylentiyi ortadan kaldıracak ya da etkisiz kılacak bir yasa çıkarıyor ya da çıkarmaya çalışıyor. Bunu kabul etmek mümkün değil. Öbür gruptan bir itiraz geliyor: Oğlum sen geleneğini ve inancını yitirmişsin. Ulemaları sen hiç dinlemiyor musun? Geçmişte de birçok olay yaşandıktan hemen sonra ayetler indi. Demek ki bu coğrafyanın ve bu öğretinin mantığında böyle bir gelenek var.

ÇOK GEÇ KALMADAN…

Çok zamanımız kalmadığını söyleyebilirim. Dogmanın bataklığına saplanmış ülkelerin perişanlığını görmemek için kör olmak gerekiyor. Aslında bu coğrafya için ve dogma bataklığını üzerinden atamayanlar için tehlike çanı epeyi bir zamandan bu yana çalıyor. Ancak görmemeyi ve duymamayı; daha doğrusu düşünmemeyi bir marifet ve öğretilerinin bir parçası olarak bellemiş toplulukların ölüm fermanının sesli yazılışıdır bütün bu olanlar. Ne yazık ki ülkemiz de hızla bu kör/kısır döngünün, evrensel değerlerin göz ardı edildiği bir çekişme ve didişmenin içine girmektedir. Dogma ile doğanlar, dogma ile eğitilenler, yönlendirilenler, çok yakın zamanda doğduklarına pişman olacak durumlara düşebilirler. Hasbelkader bu ülkede tamı tamına 46 (+8) yıl boyunca öğretim üyesi olarak çalıştım. Uyarıyı mesleğimin bir gereği olarak görüyorum ve diyorum ki:

Dünya, fiziki ve biyolojik olarak kökten değişikliklerin yaşandığı jeolojik devirlerle bu güne gelmiştir. Bunlara, jeolojide, birinci zaman, ikinci zaman, üçüncü zaman denir. Yeni gelen her zaman zenginliğini ve gelişmişliğini de birlikte getirmiştir. Ancak zamanlara baktığımızda hem eski zamanın hem yeni zamanın birlikte tümüyle devam ettiği bir durum bugün kadar saptanmamıştır. Birisi öbürünün devamıdır; ancak kimlik ve biçim değiştirerek. Kimlik ve biçim değiştiremeyen canlıların tümünün ortadan kalktığını biliyoruz. Biz de bu evrenin yasalarına tabii olduğumuza göre, yeni bir zamana adım atmaya, yeni bir düşünce tarzıyla, eskiyi inkâr etmeden, onu sadece atalarımızın bir mirası olarak koruyarak, onun sömürü düzeninin bir aracı olarak kullanılmasına ve insanı köleleştiren, mantık yolundan ayrılmasına yönlendirilen yaklaşımlara izin vermeyerek; yeniden başlamaya ne dersiniz?

Özel not: Bütün bunlardan sonra büyük skandallarla, oyun-

larla, dalaşmalarla yaptığımız yerel seçimlerde neler yaşandığına tanık oldunuz. Kim daha iyi hizmet edecekse ve halkın oyunu alacaksa ona kapımız doğal olarak açık olmalıdır. Ancak 1950'den bu yana her defasında garip ilişkilerin, suçlamaların, tezgâhların, akla fikre gelmeyen dolapların döndüğü seçim süreleri yaşandı.Son seçimlerde el değiştiren büyük şehir başkanlıkları belirleyici faktör olduğunu göstermektedir. Din iman söylemleri ile daha fazla bir yere gidilemeyeceğini; karnın doyurulmasının en önemli beklenti olduğu anlaşıldı. Bu arada aşınan dini inançlarımız oldu…

Bilindiği gibi Padişahlar halktan bahsederken kullarım diye hitap ediyormuş (son zamanda izlediğimiz bir dizide de benzerini gördük). Ne yaparsa yapsın onların (kullarının) biatını (koşulsuz desteğini) beklermiş.

Padişahlardan biri yine de halkının tepki ve uyarılabilme yeteneğini merak etmiş ve bir gözlem yapılmasına karar vermiş; vezirini çağırarak ona:

- Galata Köprüsünün başına bir adam koyun gelenden beş mecidiye alsın.

Halk kuzu kuzu ödemiş, ses seda yok. Padişah vezirini tekrar çağırmış,

- Köprünün çıkışına da bir adam koyun girenden de çıkandan da beşer mecidiye alsın.

Halk kuzu kuzu ödemeye devam etmiş; ses seda yok. Padişah bu tepkisizliğe biraz da kızarak vezirini çağırmış:

-Ortaya bir adam koyun, geleni becersin gideni becersin.

Halktan ses seda yok. Hâlbuki Padişah meğer benim halkım duyarlıdır; tepkilidir diye de övünürmüş. Cinleri başına üstüne çıkacakken, halkın adına bir dilek sunma isteği gelir. Padişah yanılmadığını göstermek için vezirlerini divana çağırır ve halkın temsilcilerini divana çağırttırır. Onlara sorar:

- İsteğiniz nedir kullarım?

- Padişahımız, köprünün ortasında sıkışıklık oluyor; eğer mümkünse adam sayısını artırın.

Osmanlıdan bu yana aradan epeyi bir yıl geçti; Atatürk ve arkadaşları kul değil sadece bir vatandaş olmayı sağlayacak atılımların temellerini attı. Oylamalar bize kulluktanvatandaşlığa ne kadarımızın geçtiğini göstermektedir. Bu nedenle bu güne kadar yapılan ve bundan sonra yapılacak seçimler bu topraklarda yaşayan insanların sosyolojik açısından analizi için önemli olmalıdır.

ZAYIF OLDUĞU YERDE ZAVALLILAŞAN, GÜÇLÜ OLDUĞU YERDE CANAVARLAŞAN İNSANLARI ÜRETEN ÖĞRETİ

Çıkarken dalları kırarsan, inerken tutunacak dal bulamazsın.

Tarihin derinliklerine inildikçe bir bireye tanınan gücün, güçle ilintili olarak da çevresindekilerin bu güce gösterdiğibiatin (körü körüne boyun eğmenin) ve bunun sonucu olarak da dogmanın egemen olduğu topluluklarınyaygın olduğu anlaşılıyor.

Tarihin yazıldığı Ön Asya'ya bir göz atın. Firavunlar ile birlikte gömülen çevresini, kralları için canını veren fedaileri, kurban edilen bakireleri bir düşünün. Hepsinin kutsal bildiği bir dogması vardı. Bu dogma insan soyunu, özellikle de körü körüne iyice saplanmışları binlerce yıl etkiledi ve bu toplumlarda belirli bir davranış biçiminin dogmasına zemin hazırladı. Kuşkusuz dogma kültürünün tartışılması gereken birçok yönü vardır. Ancak biz bugün bu kültürün sadece bir yönünü sergilemeye çalışacağız. Bu kültürün insanlara verdiği en kötü mirası: *Zayıf olduğu yerde amiyane bir tabirle köpekleşme, güçlü olduğu yerde de canavarlaşma* davranışını ortaya çıkarmasıdır. Liderine, şeyhine, aşiret reisine ya da dünyada çeşitli adlarla bilinen her türlü manevi liderine körü körüne bağlanmış kişilerin ortak yönü, üstüne karşı tartışmasız bir biat, altına karşı (bu çocuğu ya da eşi de olabilir) inanılmaz bir hoşgörüsüzlüktür. Çünkü olayları insani değerlerle sorgulamaz; sorgulamayı bilmez. Sorgula-

maya kalkıştığında da sıkı sıkıya sarıldığı dogma onu boğar. Dönün dinler tarihine; her sayfası düşünen, sadece kendi olmaya çalışan insanların akıtılan kanlarıyla yazılmıştır.

Doğru karar verme (esasında insan olmak) için düşünme esastır. Düşünme ise sadece merak ve kuşkuyla kazanılır. Kuşku da merak da dogmanın düşmanıdır. Ya bunları birbirinden ayıracaksınız (çoğu yerde buna laik devlet yapısı deniyor) ya da birinden birini tercih edeceksiniz. Belli ki ikisini birbirinden ayıran ülkeler belirli ölçüde bu boyunduruktan kurtulmuş, bilgi (henüz bilim topluluğuna değil) topluluğuna adım atmışlar. Yüz yıldır dogmanın dalgalarıyla boğuşan, yasalara göre laik Türkiye Cumhuriyeti'nin varacağı liman –yeni gelişmeler nedeniyle- merakla bekleniyor.

Güçlüye karşı suskun, zayıfa karşı aslan kesilme davranışının bir açıklaması olmalıdır. Eğer siz güç karşısında kaderinize razı olmaya alıştırılmış iseniz; güçlü gördüğünüz her şey karşısında taviz vermeye de hazırsınız demektir. Bu kesim, gücün karşısında eğilir ve verilen talimatları bir emir telaki eder. Dünyanın neresinde olursa olsun, bu tavra alıştırılmış kesim, her ne kadar "*ben Tanrı'dan başka hiçbir şeyden korkmam*" derse de, gücün karşısında eğilme alışkanlığını hiç bir zaman bırakamaz. Politikacı ise, liderine; mürit ise şeyhine; tebaa ise kralına ya da ağasına, düşünmeksizin itaat eder. Hıncını kimden çıkarır; zayıftan ve çaresizden; hele biat ettiği kişi ya da makam bu zayıf kesime yönelik yaptırımlar uygulanmasını emretmişse, uygulayacağı zulmü de bir çeşit ibadet olarak görmeye başlar. Bu nedenle bu topluluklarda demokrasi hiç bir zaman gerçek rayına oturamaz. Yaşadıkları olumsuzlukları da kadere bağlama gibi bir duygudan hiçbir zaman kurtulamazlar. Gerçek demokratik düzene geçememiş toplulukları bu yolla daha başarılı bir şekilde yönetebilirsiniz. Tutucu yönetimlerin kısa vadeli başarılı yönetimleri de bundan kaynaklanır.

Eğer bir toplumun bireyleri, yapma günah olur cehenneme gidersin; yap sevap olur; cennete gidersin; şunu yaparsan döverim; bunu yaparsan seni parka, sinemaya, gezmeye götürmem gibi yüzlerce çeşit hepimizin bildiği geleneksel sözle tehdit ediliyor ve güce boyun eğmesi her fırsatta dile getiriliyor ve bunun için korku ve baskı kullanılıyorsa; yemek yersen çikolata alırım; akıllı oturursan sinemaya götürürüm; dersini çalışırsan yazın bisiklet alırım gibi yapması gereken şeylere bir anlamda rüşvet verilmeye kalkışılırsa, sonuçta ortaya çıkacak neslin kendi özgür tavrını ortaya koyacak gücü olmayacaktır. Zaten inandığı güç de kendi adına kurban kesersen, hacca gidersen, günde beş vakit namaz kılarsan ve gece sabahlara kadar kendi adına dua okursan bin bir güzelliğin olacağı cennetine, bunları yapmazsan bin bir işkencenin olacağı cehennemine atmayı söylemiyor mu?

Bütün bunları sorgulamadan yapmalısın.Bir gün lider olarak birileri ortaya çıkıyor ve elindeki devlet olanaklarını kullanarak kendine karşı tavır gösterenleri tehdit ediyor; baskı altına alıyor; sadece oyunu verme karşılığı maaş bağlıyor; yiyecek, içecek dağıtıyorsa, bu toplumun genel görünüşü, daha doğrusu katmanları şu şekilde oluşacaktır: Bağırtısı sürdükçe lidere biat eden, pislikleri kapatan, düşünen halkın (kalmışsa) gerçeği öğrenmesini önleyen yalaka bir çevre ile (başta satılık basın) çalışanların alın terlerinden gasp edilmiş birikimleri, oyunu satarak gıda, yakacak, yerine göre maaş temin eden bir güruh.

Çağdaş toplumlarda ayrıca lokomotif olacak bir kesim daha olmalı. Lider ne derse desin, koşullar ne olursa olsun, yasalar çerçevesinde fikrini açıklayan, olabilecek tehlikeleri önceden haber veren, çözüm yolları öneren, gerektiğinde Tanrı buyruklarına bile karşı çıkan, doğru bildiğinden şaşmayan, belki de toplumun en saygı kesimi: Üniversite camiası. Bu kesim, YÖK yasası çıktığı günden bu yana silikleştirildiği için toplumumuzun asıl katmanı olmaktan çıkmış durumda. Onların tek kor-

kusu ek ders ücreti getirecek derslerinin ellerinden alınması; mutlulukları ise sayteyşın indeks denen bir yolla, yükseltilmek için gerekli puanı toplamaktan ibaret gibi görünüyor.

Yapamadıklarımız Var Yapabildiklerimiz Var

Doğuştan gelen sakatlık ve hastalıkların iyileştirilmesine ya da giderilmesini; dogmatik toplumlar neden bu güne kadar hiçbir katkıda bulunmadığını, sanata ve edebiyata katkılarının da neden sınırlı olduğunu belki merak edebilirsiniz. Eğer dikkatle ve tarafsız bir gözle incelemeye alırsanız, bunların hepsinin aynı kapıya çıktığını görürsünüz. Dünyanın hangi coğrafyasında olursa olsun bu batağa saplanmışlarda benzer sonucu gözlersiniz.

Bir insanın bazı özgürlükleri bulunmaz. Örneğin, ailesini seçme, doğduğu tarihi ve yeri seçme; vücut ve duyusal yapısını ya da hastalıklarını oluşturan genleri seçme gibi. Bu özellikleri nedeniyle hiç kimse suçlanamaz; cezalandırılamaz. Ancak sahip olduklarını (bu cümleden akıllarını) kullanamayanları, sorunlarına çözüm yollarını aramayanları masum olarak görmek de mümkün değildir.

Eğer insansanız kusurlarınız da olacak, eksik yönlerinizden de olacak, üstün yönleriniz de olacak. Belirli bir yaşa geldiğinizde aileniz, eğitiminiz ve tabii genetik yapınız size belirli bir kimliği kazandıracaktır. Yani bu kimlik birçok ögeden oluşacaktır. Bunların bir kısmını ömür boyunca taşımaktan gurur duyarız;örneğin bunların arasında adımız, soyadımız, ailemiz, milliyetimiz, ülkemiz, yerine göre dinimiz, yerine göre mezhebimiz, mesleğimiz ve benzer onlarca özellik sayılabilir. Bunların bir kısmını doğal olarak değiştirmeye yeltenmeyiz bile, vücut yapımız; adımız ve soyadımızda olduğu gibi. Ancak bir kısmını yeni koşullar ve bilgiler karşısında ele alıp değiştirmemiz de bizim olgunluğumuzun bir ifadesi olarak görülür. Kendini

gerçekleştirmiş bir insan, yaşam süresi içinde değişime ve yeniliklere açık, bir günü başka bir günü ile tıpa tıp aynı olmayan insandır. Yanlış anlaşılmasın; bu, her gördüğüne göre rotasını değiştiren insan demek değildir. Hiçbir çıkar beklemeden bu değişmeye hazır insan olgun insandır. Zaman zaman olumsuz duygularla yanlış yola girmiş olsa bile bu onun olgunluğuna gölge düşürmez.

İnsanın en ürkütücüsü bütün bunları göz ardı ederek, güçlü olduğu yerde, hele devletin egemenlik araçlarını ele geçirmişse, kendine rakip olacakları ya da yandaş olmayacakları ya da aynı dünya görüşünü paylaşmaya yanaşmayanları ya da yaptığı bin bir melaneti yüzüne vurmaya kalkışanları ya da hesap sormaya yeltenenleri acımasız bir şekilde ezenlerdir. Bunlar, bu olgun kesime karşı aslanlar gibi kükrerler. Yandaşları ve çevresi için yasaların ya çevresinden dolaşırlar ya da fırsatını yakalarlarsa yasaları melanetlerine uygun bir şekilde değiştirmeye kalkışırlar. Dünyada kim olursa olsun herkese karşı (güçlüye de güçsüze de) tavrını değiştirmeden davranan birini olgun bir insan olarak belki niteleyemeyiz; ancak onu rezil kategorisine de koyamayız. Çünkü karşısındakinin gücüne göre tavır değiştirmeyen bir kişilik yapısıdır; saygın bir tarafı vardır; beğensek de beğenmesek de... Ancak bir insanın kendini güçsüz hissettiği, daha açık bir anlatımla, o anda ülkesinde hüküm süren denetim, şantaj, komplo kurma, korkutma, yıldırma gibi aşağılık yolları uygulayan kişilere karşı el pençe durmasını kabul etmek de mümkün değildir.

Bir defa el pençe durduğunuz bu kişilerin şantajından ürkmüş iseniz; ülkenizi de bu korkularınızla birlikte uçuruma sürüklemeye başlamışsınız demektir. Böyle bir tezgâhta kılıcın her iki yönü de tehlike saçmaya başlar. Yabancılara karşı kimliğini yitirmiş bir idari sistem, başkalarının yörüngesinden artık çıkamaz; ancak ülkesinde ayağa kalkacak, doğru yolu gösterecek, toplumu aydınlatacak insanları da tırpanla biçmekten ka-

çınmaz. O ülkenin insanları iki değirmen taşının arasına akıtılmaya başlanır; zaman içinde de un ufak edilir.

Dogmanın en keskin olduğu İslam ülkelerine ve Hristiyanlığın bağnazlık derecesinde yaygın ülkelere bakınız. Ayrıcasız hepsi halkını eziyor; kendini sömüren ve aşağılayan ülkelerin liderleriyle de kol kola dans ediyor.

Buraya kadar anlatılanlar dünyada dogmayla boğuşan her ülkenin sorunu gibi gözüküyor. Bu ülkelerde, zayıflara karşı baskı, ezme, korkutma, yasa dışılık, her türlü ahlaksızlık, insanları satın alma ile güçlülere karşı taviz birlikte kol kola yürüyor. En kötüsü de ezilen halkın, liderlerinin kendini güçlü hissettiği yerlerde yer yer kükremesini bir kahramanlık olarak algılayıp ona biat etmesi oluyor. Böylece kurulduğu söylenen demokrasi özünde horoz dövüşüne döndürülüyor. En çok öten ve bağıran horoz oyları topluyor. Kimse konuşmanın içeriğine ve evrenselliğine bakmıyor. Alttaki kesim ne yazık ki evin dışında (ülkesinin dışındaki) verilen tavizleribilemediği için de ülkesinin geleceği açısından doğru karar veremiyor; ufku daralıyor. Dogmasından en çok sıyrılmış ülke olarak bilinen Hollanda'da bu olumsuzlukların en az olduğu söyleniyor. Bu nedenle demokrasinin geçmişte de en başarılı uygulandığı ve ülkesinin büyüklüğüne göre bilime ve sanata en çok katkı yapmış ülkelerin başında geldiği biliniyor.

Ne Yazık Ki Aldığınız Alkışlar Her Zaman Niteliklerinizin İyi Olduğunu Yansıtmıyor

Sizi alkışlayanların ve sizin kükrediğiniz adamların nitelikleri çok önemli. Oyunu satılığa çıkarmış güruhun alkışları insanı yüceltmez; alçaltır. Bu kesimin tek derdi çalışmadan kapısının önüne konacak bedava yiyecek ve yakacak temini ile tutunduğunu zannettiği dogmasının kaşınmasıdır. Yerleşmiş evrensel bir değeri olmadığı için her türlü melanete maydanoz

olabilir. Bir kesim tarafından efsanevi başbakanımız olarak tanıtılan Sayın Süleyman Demirel, seçimlere girerken, karşı partinin tarım ürünlerine olması gerekenden çok daha yüksek fiyatlar vereceğini vaat etmesi üzerine, *onlar ne veriyorlarsa ben 5 lira fazlasını vereceğim* diyerek bu kesimin nasıl alınıp satılabileceğini ortaya koymuş oluyordu. Oyu alınıp satılabilen insanın demokrasisi olmayacağı gibi, var olan demokrasinin asla bir parçası da olamaz. Bu nedenle bu insanların alkışlarının da demokrasi ve uygarlık ölçütleri açısından bir değeri olmaz. Bu kesime oynayanlar da er ya da geç iflâh olmaz.

Ülkemdeki parti grup toplantıları da doğrusu iç karartıcı durumdadır. Her partiye aynen uygulanan bir şablonumuz var. Parti başkanı Parti Grup Salonuna ayakta alkışlayanların eşliğinde giriyor; kürsüye çıkıyor; veriyor veriştiriyor. Haklı ya da haksız sesini en çok yükselttiğinde, rakiplerine bir çeşit hakaret edercesine yüklendiğinde, ayağa kalkmış milletvekilleri liderin gözüne girercesine alkışlarla ona bağlılıklarını göstermede yarışıyorlar. Lider sözünü bitiriyor; aynı alkışlarla salonu terk ediyor. Hâlbuki Parti Grup toplantıları bin bir çeşit fikrin tartışılacağı ve ortak bir karar alınacağı yerler olmalıdır. Özünde bizim demokrasimiz, halkın kendi iradesi falan değil, parti başkanının oyu, artı liderin hazırlamış olduğu milletvekili listesidir.

> ***Alkışı en sessiz karşılayan,***
> ***alkışı en çok hak etmiş kişidir***
> ***(Konfüçyüs M.Ö. 551-479).***

Balık sadece baştan değil her yerinden kokmuşa benziyor. Ben uzun yıllar Hacettepe Üniversitesinin senatosunda görev yaptım. Senatörler öğretim üyeleri tarafından seçilir; kimseye bağımlı değillerdir. İstedikleri gibi konuşurlar (dikkatte alındıklarını da pek görmedim). Görev yaptığım bu sürede kritik

oylamalarda içimizden ister istemez olumlu ya da olumsuz çıkabilecek oyları hesaplardık. Doğrusunu isterseniz bu hesaplar için çok da zorlanmazdık. Çünkü Rektörün oyunun rengini tahmin edebilirsek, rektör tarafından atanan ya da atanması teklif edilen dekanların, yüksekokul müdürlerinin oylarını saymaya gerek görmezdik; hesaplamayı rektör artı dekan ve yüksekokul müdürleri olarak hesaplardık. Burada hesap edilemeyenler senatörlerdi; çünkü bunların çoğu bağımsız düşünebiliyorlardı. Eğer milletvekilleri adaylarını il il siz seçiyor; onu da halka şu ya da bu şekilde onaylattırıyor ve salonlarda kendinizi alkışlattırıyorsanız; bunun adı tek kişilik demokrasi olur.

Saygın Alkış, Saygın Nutuk Nasıl Olur?

Tarihe geçecek kükreme ve nutuklar nasıl olabilirdi; kime karşı olabilirdi? Hiçbir yasal hakları olmadan hiç bir savunulabilir gerekçeye dayanmadan Irak, Afganistan, Vietnam, Kore, Sudan'a askeri birlikler çıkararak mazlum halkı öldüren, süren, bin bir işkence yapanlara karşı dikleşme ve tepki alkışlanabilir. Cezayir'de 1,5 milyon insanı işkence ile katleden Fransa'ya dikleşme; Cezayir bağımsızlık isterken bu yönde oy kullanma erdemini gösterenler alkışlanmalıydı. Vilayetimiz Mısır'ın bir zamanlar Süveyş Kanalı benimdir dediğinde, ona savaş ilan eden sömürgecilere "*kusura bakmayın ben mazlumun yanındayım*" diyerek, ülkesinin topraklarını sömürgeci ülkelerin uçaklarına kapatanlar alkışlanmalıydı. Böyle adamların var mı? Varsa da ben bilmiyorum…

Kıbrıs'ta bağrına, Ege'de göğsüne, Avrupa birliğinde sırtına hançeri batıranlara, gözünün içine baka baka hem de kendi ülkende seni tehdit edenlere karşı tavrını koyacaksın. On binlerce vatandaşının ölümüne neden olan bir caniyi ülkesinde, daha sonra elçiliğinde barındıranlara efeleneceksin. Polis copları altındakilere, parmaklıkların ardındakilere, üniversitelerdeki ça-

resiz öğrencilere, çadırların içinde hakkını arayanlara, ürününü değerlendirmeye çalışanlara efelensen ne olur? Ulufeye alıştırılmış güruh için kabadayılık geçerli bir meziyet olmaya devam ediyor olsa da, uygar dünyada bu tip hamasi nutukların artık yerinin kalmadığı biliniyor. Gerçek kabadayılığı bu coğrafyada kim yapıyor? Tabii ki İsrail. Gelme vururum diyor; vuruyor. Meclisinden kimseden özür dilemeyeceğim diye karar çıkarıyor. Birileri sadece balkonlara bağırıyor ve eline tutuşturulan ölülerini sessiz sedasız gömüyor.

Bağırma! Aşağılama! Süklüm Püklüm Durma!

Sadece Düşün!!!

Ben insanım, kimsenin kölesi ya da beyi olmaya niyetli değilim. Ülkemin de benim gibi olmasını çok istiyorum. NATO'da kalacağız diye komşularımı satmak istemem,bir zamanlar benim eyaletim olan ülkelerde insanların soy kırımına uğratılmasına göz yumamam, üstüne üstlük el altından da yardım edemem; benden güçlü olduğunu düşündüklerimin cinayetlerine sessiz kalamam. Avrupa birliğine gireceğim diye bin bir takla atamam; her gün ülkeme hakaret ettiremem; ülkemin birliği ve düzeni için yapılacak oyunların hiç birine alet olamam; kapı önlerinde beklemeye suskun kalamam. Dogmanın pençesinde kurtulup bir türlü uygar dünyanın bir parçası olamamış birkaç petrol ülkesi insanının aşağılık duyguları giderilsin diye, düşman bildikleri bir ülkenin liderlerine aslan gibi kükreyerek Atatürk Cumhuriyetinin kişilikli devlet politikasını zedeleyemem. Bizim dikeleceğimiz yer bu kapı değil, başka kapılardır. Ne yazık ki bizim kükrememiz gereken kapıların önünde bekliyor; zaman zaman da bu kapıların efendilerinin biçtikleri görevleri yerine getiriyoruz (Kore senin neyine, Somali senin neyine, Afganistan senin neyine, Irak'ın yıkımına çanak tutmak senin neyine). Sonuçta bunlar için tarihe şöyle bir

not düşeceğinden korkuyorum: Bunların hepsi bana söylendi "gıkım çıkmadan" yaptım.

Efendilerin evet demedikleri hareketlerimiz oldu mu oldu. Herkesin bildiği bağımsız bir kararımız var: Kıbrıs hareketi. Ortaklarımız 46 yıldır bu kişilikli davranışı bir türlü hazmedemediler. Kaldı ki bu hareket bir emrivaki de değildi; daha önce karara bağlanmış bir hakkın kullanımıydı. Her toplantıda belli ki bu hakkımızı kullandığımız için yerden yere vuruluyoruz. Alman başbakanının 10.01.2011 tarihinde Kıbrıs'ın Güneyinde verdiği beyanat yenilir yutulur gibi değil.

Türkiye'nin batı ucundaki 400 yıllık eyaletimizden türeyen bir devletin başkanının Dadaşlar Diyarı olarak bilinen, milliyetçiliği hiç kimseye bırakmayan bir ilimizde, meydana çıkıp da "*Türk Askeri Kıbrıs'ta işgalcidir; geriye çekilmediği sürece Avrupa birliğine… üye olursunuz; Ege'de de ne işiniz var*" diyorsa (09.01. 2011); ne halktan ne basından ne üniversitelerden ses çıkmıyor ve ne de orada bulunan zevattan birkaç mırıldanmanın ve bu ağır sözlerin üzerini örtemeye yönelik birkaç cümleden öte bir tepki gösterilemiyorsa, bu ülke çok daha ağır şeyler yaşayacaktır demektir. Doğrusunu isterseniz Yorgo Papandreu'yu kutlamak gerekiyor. Çünkü Avrupa'da, Yunanistan'da ne ise Erzurum'da da kendisi oldu. Başbakanımızın, bakanlarımızın, basınımızın, halkımızın gözünün içine baka baka isteklerini ve tehditlerini bir bir dizdi. Hiçbir Türk Devleti yetkilisinin Erzurum'da ya da ülkemin bir başka yerinde konuk olan birine ya da bir başka ülkede o ülkenin dışındaki bir devlet yetkilisine bağırmasını ve efelenmesini tasvip etmem; kınarım. Ancak, Brüksel'de, Washington'da, Londra'da, Paris'te ve Berlin'de yetkililere ülkemin çıkarı için efelenip, gerekli sözleri bir devlet yetkilisine yakışacak şekilde cesurca söylerse, o zaman Türk Pasaportu ile ben de horozlanarak tüm dünyada dolaşırım.

EŞEKLER YAŞAYARAK ÖĞRENİR, İNSANLAR ÖNCEDEN TAHMİN EDER VE ÖNLEMİNİ ALIR

1966 yılında Atatürk Üniversitesinde biyoloji ile ilgili dersler anlatmaya başladım ve biyolojinin hatta bilimin olmaz ise olmazı olan evrim konusunu da bu arada anlattım. Malum çevrelerce niteliğim bu nedenle Ateist ve Komüniste çıktı.

Her ne kadar kendini evrimci sanıp da çeşitli yerlerde Türkiye'de evrim biliminin tarihsel gelişimini anlatan bilim ahlakından yoksun bazı kişiler konuşmalarında ağzından sadece bir defa evrim kelimesi çıkmış ya da bir sayfalık bir şey yazmış olanları öve öve anlatırken, Türk ve İslam Tarihi'nin bugüne kadar yazılmış en kapsamlı (946 sayfa) ve en çok baskı (14 baskı) yapmış belki de temel bilimlerde sayısal olarak en çok satılmış kitap olan "Kalıtım ve Evrim" kitabına tek bir cümle ile değinmemiş olmaları Türkiye'deki bilim insanlarının ahlaki profilini göstermektedir (internette ilgili videoya bakınız).

İçeriğini beğenirsiniz ya da beğenmezsiniz; ancak bu kitap Türkiye'de ateşli evrim tartışmasını başlatan eser olmuştur. Devrin Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler (14.12.1983-13.9.1985), kitap çıkar çıkmaz, bu kitabın olumlu etkilerini giderebilmek için Ankara'da Evrim Konseyi adı altında bir toplantı düzenlemiş ne kadar öğretmen ve ilgili, ilgisiz insan varsa davet etmişti; Türk ve İslam Tarihi'nin en kapsamlı kitabını yazan kişi davet edilmemişti. Çünkü bakan bu kitabın yaratacağı etkiyi anlayacak kadar deneyimli ve zekiydi. Yıllar sonra bile görmezden gelenler gibi değil…

Kalıtım ve Evrim Kitabı çıktığında ben Alexander von Humboldt Bursu ile ikinci defa (1984) Hamburg'da bulunu-

yordum. Basımevinden çıkan kitabı posta ile adresime gönderdiler. Üniversitede Tahran Üniversitesi rektör yardımcılığı da yapan Ziraat Mühendisi Prof. Dr. Sepas Gozaryan ile birlikte aynı odada oturuyordum. Ülkesinden kaçmış; yakalandığında Humeyni tarafından "idam edilmesi için" fetva verilmişti.

Kitabı paketinden çıkarır çıkarmaz bir iki sağına soluna baktım ve Sepas'a uzatarak: Sepas çok mutluyum ülkemin bu güne kadar yazılmış en kapsamlı kitabını çıkardım. Sepas kitabı aldı bir iki çevirdi ve hemen arkasını çevirerek kaynaklar kısmını inceledi ve bana dönerek bu kitapta eksiklik var dedi. Niye diye sorduğumda, Humeyni geldiğinde Amerika'da üniversiteden atılmış, bir biyokimya profesörünün (bir şarlatan olmalı) eserlerini Farsçaya çevirtti ve bunları ülkeye çağırarak çeşitli şehirlerde konferanslar verdirdi.

"Bu profesör ve yandaşları Yaratılış Derneği diye bir dernek kurarak evrim karşıtlığını, bir anlamda bilim karşıtlığını dünyada yaymayı amaç edinmişler. Herhalde bu derneğin desteklenmesini de Siyonistler ve bazı kökten Hristiyan dernekleri üstlenmiş olmalılar" dedi. Bunlarla ilgili birkaç cümle niye yazmadın dedi. Önce üniversite kütüphanesini daha sonra şehir merkezi kütüphanesini araştırdım bu kişilere ilişkin yayın bulamadım. Türkiye'ye döndüm.

Türkiye'ye döner dönmez Vehbi Dinçerler'in Evrim Konseyi ile karşılaştım. Daha da ilginci Sepas'ın bahsettiği kişilere ait bazı makaleler daha sonra Milli Eğitim Bakanlığınca Prof. Dr. Adem Tatlı ve arkadaşları tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve katılımcılara ve tüm öğretmenlere bedelsiz dağıtılmıştı. 1985 yılında "Scientific Creationism" adıyla yazılmış ve Türkçe'ye "Yaratılış Modeli" adıyla çevrilmiş kitapçık, Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler tarafından öğretmenlere ücretsiz dağıtıldı. Makalelerin özüne tam sadık da kalınmamıştı, içerisinde bir nebze bilime atıf yapılan kısımlar çevirmenlerce ya çarpıtılmış ya da

yok sayılmıştı. Bu çeviriyi yapanların daha sonra diğer eylemleri ve davranışları nedeniyle üniversiteden atıldığını öğrendik. AKP hükümete gelir gelmez bu kişilerin tüm haklarını ve birikmiş ücretlerini faizi ile birlikte vererek gençleri zehirlesinler diye tekrar üniversitelere yerleştirdi.

Bu kitaptan ve daha sonra verdiğim konferanslardan sonra evrimci kimliğim iyice perçinlendi. Evrimci kimliğim nedeniyle TRT, YÖK ve TÜBİTAK'ta belgeleyemeyeceğim engellere takıldım. İçerisinde evrim kelimesi bir defa geçmeyen kitaplar da yazdım. Ancak bu kitapları eline alıp, çok güzel bir kitap; ama yazan evrimci deyip bırakıldığına defalarca tanık oldum. Beni çok seven kasabamın kadınları aralarında konuşurken çok iyi bir insanmış; ama evrimciymiş diyerek, sanki vebalı bir insan tarif ediyorlarmış gibi tavır takındıkları oldu.

Hacettepe Üniversitesi internet sitesi kuruluşundan bu yana 6 milyon kez tıklanmış. Ben kişisel olarak neredeyse 1 milyon kez tıklanmışım. Bu kadar tıklanma benim bilimsel kimliğimden olamazdı. Biraz araştırınca Harun Yahya takma adıyla maruf (inanın o zaman bu kişinin Adnan Oktar olduğunu bilmiyordum) kişinin bu tıklamada önemli bir katkısı olduğunu zamanla öğrendim. Çünkü neredeyse her gün aşırı makyajlı, iri göğüslü, sarışın kızları karşısına alıp, benim sağda solda söylediklerimi ya da yazdıklarımı diline dolayarak: Türk Einstein'ı, evrimcilerin duayeni, hocaların hocası gibi sıfatlarla konuya girip bana verip veriştiriyordu. Birkaç cümleden sonra kızlara dönüp bir daha tekrarlayalım deyip İnşallah ve maşallahla kızlara tekrarlatıyor; sonunda da çoğunluk Ankara'nın Bağları kıvrak türküsü ile kızları, izleyen gençleri gıdıklayacak biçimde oynatıyordu. Benim 1 milyon tıklanmam, bu kızları dinlemek isteyen gençler, Adnan Oktar ve güzel kızlarını tıklarken beni de tıklamış oluyorlardı. Benim reytingim de böylece artıyordu…

Konuşmalarının bir kısmında: Evrimcilerin hocası, duayeni gibi övücü sıfatlarla beni işaret ederek Erzincan'da bir Evrim Müzesi kurmuş, gençlere evrim anlatıyormuş. Ey Ali Hoca, hocaların hocası, bana bir ara tür getir ben sana hemen 10 trilyon TL ödeyeceğim diyerek, güya beni sıkıştırıyordu. Bununla da kalmıyor; benim ağzımdan internette Evrimcilerin Duayeni Ali Hoca sonunda itiraf etti diyerek bazı bilimsel konuşmalarımın altını ve üstünü kesip amacına uygun kısmıyla beni sıkıştırmaya çalışıyordu ve en ahlaksızı da dibine benim imzamla hiç ilgisi olmayan imza atılmış görünüyordu.

Bu adamı niye mahkemeye vermiyorsun diye çeşitli insanlar beni uyardı. Çünkü arkasındaki gücü bilmiyorlardı. Öncelikle kendi ağzından da öğrendiğimiz kadarıyla 2-3 defa eski deyimiyle deli raporu almış; bu nedenle cezai ehliyeti yokmuş. Galiba birçok yargılamadan da bu belgeler ile kurtulmuş.

İstanbul'da bir gazeteci yanılmıyorsam 58 dilden yüz kadar kitabın en iyi kalitede basımının ve 185 ülkeye bedelsiz dağıtımının Siyonist bir kuruluştan alınan 300 milyon dolar (internet bilgisi) ile yapıldığını ileri sürerek İstanbul Mahkemelerinde açtığı dava, mahkemelerin yetkisizlik kararı ile mahkeme mahkeme 10 yıl dolaşmasından sonra müruruzaman gerekçesi ile rafa kaldırılmıştı. Yani o günün yargısı da arkasındaydı.

Amerika'da hidrolik mühendisi Henry Morris'in kurucusu olduğu Yaratılış Araştırma Enstitüsü (ICR: Institute for Creation Research) en etkili ve önde gelen yaratılışçı grup olarak tanındı. ICR tipi yaratılışçılık yalnızca evrim kuramını kökten reddetmekle kalmıyor; çağdaş doğal bilimlere tümden karşı cephe alıyor. Harun Yahya ve evrim karşıtı özel eğitilmiş Mustafa Akyol bu derneğin yakın izleyicileri. Mustafa Akyol bir zamanlar televizyonların vazgeçilmez evrim tartışmacısıydı. Her akşam bir yerlerde vaaz ediyordu. Sonra ne olduysa oldu birden bire kayboldu… Herhalde hakikati anlamış oldukları için

değil, kendi içlerindeki bir paylaşım sorunu nedeniyle bu ambargoyu yemiş olmalı…

Evrim karşıtlarının ve özellikle Harun Yahya'nın mensubu olduğu İlim Yayma Vakfı ve İlim Yayma Cemiyeti Amerika'daki bu derneğin gerici üyelerini getirterek şehir şehir konuşturdular. Komünizmle Mücadele söylemi ile yola çıkan İlim Yayma Vakfı ve Cemiyeti'nin kimler tarafından kurulduğunu, kimlerin buralara destek sağladığını internetten öğrenmeniz Türkiye'nin kimler tarafından yönetildiğini anlama bakımından yararlı olacaktır. (https://www.aydinlik.com.tr/ turkiye/ 2017-mart/cia-belgelerinde-ilim-yayma-cemiyeti).

İşin başka ilginç bir yönü de FETÖ lideri Fetullah Gülen de bu yıllarda Erzurum'da Komünizmle Mücadele Derneği'nin kurucuları arasında yer almıştır. Aslında Türkiye'de haince giden hiçbir şey bir rastlantı ile olmamıştır. Planlı ve programlı ihanet organizasyonlarının Türkiye'deki uzantıları ile bu yüce ülkenin geleceği karartılmıştır.

FETÖ'ye karşı şu anda yapılanlar belki ilk önlemler olarak algılanabilir. Ancak ben tekrar söyleyeyim. Bu ihanet cephesinin kökleri ayrık otu gibi toprak altına çekilmiştir. Zamanı ve fırsatı bulunca filizlenecektir. Bu kökleri sürekli uzaklarda ve bilinmeyen yerlerde aramaya da gerek yoktur. Onlar, hala, biz aldatıldık diyerek bu zihniyet ile mücadeleyi yapanların içlerinde saklı olarak bulunmaktadır. Bunu bu günkü yönetim bilmiyor mu? Bal gibi biliyor. Ancak gel de baba erenlerin söylediğini söyleme: Baba erenler çuvaldızını kaybetmiş; onu kahvenin karşısındaki meydanlık yerde arıyormuş. Epey dolaşmadan ve bir aramadan sonra kahvedekiler merak edip baba erenlere soruyorlar. Baba ne arıyorsun? Çuvaldızımı kaybetmiştim; onu arıyorum. Baba, nerede ne zaman kaybettin. Dün akşam ahırda kaybettim. İyi de baba erenler ahırda yitirdiğin çuvaldızı niye bahçede arıyorsun? Orası çok karanlık…

Yüzlerce yerde yaptığım konuşmada, yazdığım çok sayıda kitap ve makalede bugün yaşananları, o günlerde açık açık söyledim ve yazdım. İlgilileri uyardım. Hiç kimse bilmiyorduk; aldatıldık demesin. Bizzat ben onlarca yerde durumu bütün çıplaklığı ile halka anlattım. Açık açık bu bir Siyonizm projesidir; bu Müslümanları çökertme projesidir dedim; istihbarat servislerinin elinde bu konuşmalar muhakkak vardır.

Ancak kendisi gibi düşünmeyenleri hain ve düşman olarak gören zihniyet ne yazık ki bu uyarmalara kulaklarını tıkadı. Adnan Oktar istihbarat örgütlerimizden daha akıllıca davranarak, kendisini ve kendi gibi olanları deşifre edecek, yüklendikleri projenin başarısını önleyecek benim gibi insanları hedef tahtası yapıp, her gün televizyonlarında (onlarcasından ikisini vereyim: Canlı Sohbetler TV You Tube, 4 Ocak 2018; A9 TV'u, You Tube 25 Tem 2015; A9Tv Dailmotion 9 Mart 2017) adımı alarak gündeme getirdiler; yazdıkları her kitabın arkasına benimle ilgili ilinti koydular. Düşüncelerimi yeren yüzlerce yazı yazdılar (internetten Ali Demirsoy + Adnan Oktar ya da + Harun Yahya yazarsanız sayfalar önünüze gelecektir;

https://www.google.com.tr/search?ei=i2dIW4GiN4Gv6ASQn5y4Bg&q=ali+demirsoy+adnan+oktar+yuo+tube&oq=ali+demirsoy+adnan+oktar+yuo+tube&gs_l=psy-ab.12...83409.86302.0.89180.9.9.0.0.0.0.267.1450.0j6j2.8.0....0...1c.1.64.psy-ab..1.8.1447...0i22i30k1j33i21k1j33i160k1.0.IuLhEuOpzJg).

Bu sitede benden bahsedilen 22.200 yazı internete konmuş.

Bir gün Ankara Belediye otobüslerinin dört bir tarafına yapıştırılmış panolar ile Ankara Belediyesinin davetlisi olarak Ankara Halkı, Ankara Kavaklıdere'deki Sheraton Oteli'ne davet ediliyordu. Konu evrimdi. Gelişmekte olan bir ülkenin belediyesi evrim konseyi topluyordu; pep peh gelişmişliğe bakınız… Sanırsınız ki çağ atılıyoruz. Sakın yanlış anlamayınız, ileri çağa değil, geride bıraktığımız çağa…

Çevremin de zorlaması ile ben de bu toplantıya katılmaya karar verdim. Birkaç arkadaşımla içeri girdim. Koşarak en önde bana bir yer verdiler. Sahnede, Cevat Babuna, Adnan Oktar'ın briyantin saçlı birkaç yakışıklı yardımcısı ve Amerika'dan davet edilen yaratılışçı profesörler yerlerini almışlardı. Sunumlar başladı, teknik olarak çok mükemmel bir görsel sunum vardı. Bu arada ben de 10 dakika konuşacağımı ilettim. Olur dediler. 2 saat konuştuktan sonra birden bire konuşanlar kalkarak arka kapıdan kayboldular. Ben orada yetkili olduğunu tahmin ettiğim bir iki kişiye hani ben konuşacaktım, ne oldu diye sormaya kalmadı; son derece dekolte giymiş, endamlı ve çok güzel iki kız, biz sizin kitaplarınızla büyüdük, biz ...Tıp Fakültesinde yardımcı doçentiz; size saygımız sonsuzdur; sizin için özel bir ağırlamamız olacak sayın hocam diyerek, otelin bir odasında bana bizzat kendilerinin pasta sunacaklarını söylediler. Çok kızgındım. Gerisini dinlemeden çıktım. Kim bilir eğer söylediklerini yapsaydım, kurulan tezgâh nedeniyle belki bu yazıyı yazacak cesareti kendimde bulamayacaktım. Gazetelere bakılırsa bu tezgâha gelen çok sayıda insanın (parti başkanı, çoğu yönetici ve iş adamı) malum kasetleri bu insanlara kuzu kuzu çok şeyi yaptırmış.

Bu toplantılar yanılmıyorsam 40 kadar ilde, giderleri belediyelerce karşılanmak üzere tantanalar ile yapıldı ve gençleri zehirlediler. Bu belediye başkanları hala sırnaşık sırnaşık içimizde dolaşıyor. Ciddi bir soruşturma yapılacaksa ilk olarak suyun gözesinden başlamak gerekir.

Devletin çoğumuzu dinlediği, gelirlerimizi kontrol ettiği bilinmektedir. Tek bir tanesi bile yüzlerce liraya mal olan hologramlı, renkli ve en pahalı kuşe kâğıda basılmış yüz binlerce kitabın 58 dilden 185 ülkeye bedelsiz dağıtımını neden bu devlet izlememiştir? İşte bu nedenlerle kendisine dava açmadım; mahkemeyi kaybedeceğim kuşkusuzdu. Bildiğimiz güçlerin hepsi arkasındaydı. Daha büyük bir kitleyi etkilemesi için

A9TV'yi emrine verdiler. Aslında Adnan Oktar görevini layıkıyla yaptı. Bakın son 40 yılda bu yana devletin herhangi bir yerinde üst düzey bir yöneticiden ya da siyasiden evrime sıcak baktıklarına ilişkin tek bir kelime duydunuz mu? Bu politika Adnan Oktar gibilerin girişimlerini ve yönlendirmelerini şu ya da bu şekilde destekleyecektir. Sonunda başka nedenlerle Adnan Oktar tutuklandı; çevresi şimdilik dağıtıldı. Ancak çok şeyin farkına vardık diye sevinmeyin. Bu, politikanın ve bu dünya anlayışının ne ilki ne de sonuncusu; her gün bir başkasını yaşayacağız.

Dini, eğitime; politikaya, ticarete bulaştıranların varacakları başka bir sonuç kesinlikle olamaz; bu politika sırtına binecekleri üreten bir politikadır. Hiçbir şey yapmanıza gerek yok; sadece başınızı kaldırın, çevrenize çevirin ve bu coğrafyada aynı deliğe işeyen ülkelere bir bakın. Herkesin onlarca Adnan Oktar'ı var. İzninizle bir yorum yapayım: Bu düzen böyle gitmez; çok az zamanımız kaldı. Küresel çatışma burnumuzun dibinde. Bu çıkmazdan kurtulmanın yolu bir şeylerin ipine sarılma değil; bilimi rehber yapmadır. Demedi demeyin; yaşamadan öğrenmenin insanlara özgü olduğunu unutmayın.

Her akşam televizyonlara çıkıp da sözüm ona ahkâm kesen bilim adamları, üniversitelerin âlim hocaları, her konuda fikir yürüten yöneticilerin hiç biri Adnan Oktar'ın takma adının neden Harun Yahya olduğu konusunda tek bir kelime söylemedi. Çünkü Harun Yahya takma adıyla her dinden insanı etkiliyordu. Niye araştırsınlar ki? Aradıkları insanı bulmuşlardı.

Antalya'da Atatürk Kültür Merkezinde evrimle ilgili yaptığım bir konuşmada kalabalık bir gruba şu sözleri söyledim. Harun Yahya adlı kişinin Adnan Oktar olduğunu yeni öğrendim. Bu adlandırma size garip gelmiyor mu? İslam'ı yayma ve yüceltme peşinde olan bir insanın takma adının Muhammet Ali, Ali Osman ya da bunlara benzer bir ad olması beklenmez

mi? Hâlbuki ki bu kişi Harun Yahya takma adını almış. İyi de Harun, Musa'nın yardımcı peygamberidir ve Tevrat'ta şöyle bir talimatı vardır: İsrail oğulları diğer kavimlere egemen olmadığı sürece mücadeleyi bırakmayacaksınız. Yahya, İsa ile son yemeği yiyen havarilerden biridir ve ona verilen görev ise Hristiyanlığı yaymadır. Bu adlandırma size garip gelmiyor mu? Bu konuşmadan sonra Adnan Oktar daha çok kendi adını kullanmaya başladı ve takma adını çok az kullandı.

Aslında evrim bizim dinimizin değil Tevrat'ın sorunudur. Kur'an'da evrim ile ilgili geçen her bilginin daha ayrıntısını Tevrat'ta görebiliriz. Aslında İsrail oğulları sorunu, doğa bilimleri ile hiç ilgisi olmamış Müslümanlara ciro etmiştir. Böylece dedesinin adını bile bilmeyen bir topluluk akşam sabah evrim tartışmasının içine sürüklenmiştir. Doğa tarihi olmayan, ülkesi dışında herhangi bir doğal yapıyı incelememiş, bilim adına gezgini olmayan bir ülkenin evrimle ilgili fikirler ileri sürmesi sizce mantıklı mı? Tam bir cahil cesareti…

Yüzlerce yerde evrimle ilgili konuştum. Bunların bir kısmında kimliğini açık olarak beyan ederek ya da gizleyerek Harun Yahya yandaşları konuşmamı başından sonuna kadar beni filme aldılar. İçlerinden bazı pasajları seçerek ve önüne arkasına ek bilgi koyup çarpıtarak sundular.

Adnan Oktar beyin günlük yaşamı beni kişisel olarak ilgilendirmiyor. Lale Devri gibi yaşamış olabilir. Hatta basından edindiğimiz bilgiler doğruysa Lale Devrinde bile bu kadar safahat olmamış. Ne diyebilirim ki? Bir Ortadoğulu olarak helal olsun adama derim. Çünkü eşek olanın sırtına binen çok bulunur. Belli ki çevresinde sırtına binebileceği çok insan toplamış. Bu onların sorunudur. En azından Cumhuriyet Devrinde bir takım siyasilerimizin bayıldığı padişahlarımızın debdebesi ile yaşamış biri aramızda bulunuyor.

Ahlaki yönü açısından da şaşıracak bir şey yok. Nedense bu

sapkınlıkların üstüne hep bir dini örtü örtülüyor. Şu son 20 yılda yaşadıklarımıza bir bakın. Daha önce diyelim ki siyasilerin söylemi ile dini eğitimimiz yavandı; böyle şeyler (sapıklıklar) olabilirdi. Ancak devletin tüm gücü ile 20 yıldan bu yana güçlendirilmeye ve enjekte etmeye çalıştığı dini yönlendirmelere karşın, bu sapkınlıkların sayısı akılla açıklanamayacak kadar arttığı söylenmektedir. Bu bizde mi böyle? Söylenene bakılırsa dini referanslarla yola çıkan ülkelerin hepsinde böyle…

Adnan Oktar ne ilk ne de sondur. Bu inanç sisteminin ürettiği tipik ve başarılı bir fenomendir. Bu kadar azgınlaşmasının nedeni –doğruysa- yabancı bir projenin uzantısı olması ve devletin güçlerini uzun zamandır arkasında bulmasıdır.

Yaklaşık yarım yüz yıldır yazdım; konuştum; uyardım; yapmayın etmeyin dedim; hiç kimseyi uyandıramadım. Bugün aldatıldık sözü en azından bu olay için benim açımdan geçersizdir. Söylediklerimi hep dinimize bir tehdit olarak algıladılar ya da etkisini gidermek için öyle anlamayı istediler.

Türkiye'de evrim karşıtının sembolü olarak bilinen, yüzlerce kitap, kaset, dergi ve sunumun sahibi olan Adnan Oktar'ın yakalanmasının 12.07.2018 tarihinde İsrail Gazetelerinde kara haber olarak verilmesi ve yapılan soruşturmalarda basına düştüğü kadarıyla İsrail'in önemli kişileri ile bizzat yüz yüze ilişki içerisinde olması, perdenin aralandığına işaret olabilir. Ancak bu zihniyet ile yetişmiş hatırı sayılır bir vatandaş kitlemiz var; aydınlanmanın kolay olmayacağını söyleyebilirim.

Belki kastını aşan bir son cümle ile yazıyı kapatmak isterim: Evrim karşıtı olan çoğu insan ya bu coğrafyayı köleleştirmek isteyen bazı çevrelerin projesinin uzantısıdır ya da cahilliklerinin bir sonucu olarak düştükleri tuzaktır.

TEMEL BİLİMLERİN FELSEFEYE VE İNSAN YETİŞTİRİLMESİNE ETKİSİ

Birçok felsefe tartışmasına çağrıldım; konuştum; bir kısmını sadece dinledim. Çoğunluk benzer şeyleri farklı sözcüklerle ifade ettik.

Sigmund Freud (1856-1939), Friedrich Hegel (1770-1831), Konfüçyüs (MÖ. 551-479), John Locke (1632-1704), Immanuel Kant (1724-1804), Descartes (1596-1650), Friedrich Nietzsche (1844-1900), Karl Marks (1818-1883), Platon (Eflatun) (MÖ. 427-374), Aristoteles (MÖ. 384-322), Sokrates (MÖ 469-399)'in sözlerinden örnekler verdik.

Hepsi kendince ve o günkü koşullara göre doğru söylemişlerdir. Bu gün söylediklerine katılırsınız ya da katılmazsınız; ama düşünmüşler taşınmışlar yanlış ya da doğru o günün sıradan insanlarından farklı bir şeyler söylemişler. Ama söylemişler. Biraz önce seçme yapmadan ilk aklıma gelen düşünürlerden yüzyıllar sonrasına geldiğimizde, bunca bilgi birikimine hatta tam uygulanmasa bile fikir beyan etmeye büyük ölçüde yasal güvence sağlanmasına karşın, yaşanan garip ve bir kısmı çağdışı olaylar ile ilgili olarak ülkemizde yaklaşık 200 üniversiteden tek bir "gık" sesi çıkmamaktadır. Kaldı ki, bu coğrafya şu anda dünyanın en karışmış coğrafyası görünümündedir; at izinin it izine karıştığı patlamış ve patlamaya hazır bir bomba gibidir. Belki de en sağduyulu açıklamalara muhtaç olduğumuz bir dönemi yaşamaktayız.

Engizisyon Mahkemesi dönemlerinde insanlığı aydınlığa götüren yolların kandili olmuş birçok bilim adamı ve düşünür, büyük risk alarak hatta canları pahasına "bugün söyledikleri-

nin doğru ya da yanlış olduğunu yargılamadan" düşündüklerini söylemiş, fikirlerini yazıya dökmüşlerdir. Belli ki her devirde geçerli olan bir slogan karşımızda durmaktadır:

Korkan adam özgür olamaz

Özgür olmayan adam insan olamaz

Eğer bir şeyi ahlaklı yoldan başarmak istiyorsanız, önce emeği, gözyaşını, çalışmayı, fedakârlığı, terlemeyi göze alacaksınız.

Eğer insanlığa ve bulunduğunuz topluma katkıda bulunma gibi yüce bir duyguyu içinizde his ediyorsanız, önce emeğinizi esirgemeyeceksiniz. Evrende elde edilen her şeyin "eğer başkalarını sömürmemişsiniz" ödenmesi gereken bir faturası olduğunu bileceksiniz ve öğreteceksiniz.

Bu emeği, mucizeye, şansa, duaya, şeyhlere, müritlere, meleklere, Hızır'a, namaza, niyaza ve sonunda yalakalık yaptıkları yöneticilerine dayanmış olanlar veremez. Çünkü bu kesim – emek çekmeden- açıktan bir şeyler elde edilebileceğine inançları gereği baştan inandırılmışlardır. Bilimin zor yollarına girmeye istekli değillerdir. Bu nedenle bilim ile inanç ya da dogmanın yollar burada ayrılır.

Her ne kadar birçok insan, buna çıkarı gereği bu konuda çaba harcayan akademisyenler de dâhildir; her ikisini birbirinin komplementeri (tamamlayıcısı) gibi göstermeye çalışsalar da, her ikisinin mantık yürütme tarzı birbirine taban tabana zıttır. Bu nedenle her ikisi farklı kulvarlarda yol almalıdır. Bunun farkına varan uygar ülkeler her ikisini laiklik tanımı altında tamamen birbirinden ayırmışlardır.

Gerçek bilim adamlarının (özellikle temel bilimler ile ilgilenenlerin) kullandıkları bir yöntem vardır. Bu kesim sayılabilir; tartılabilir; ölçülebilir ve tekrarlanabilir; fizik ve kimya kuralları ile açıklanabilir şeylerle düşünmeye, konuşmaya ve davran-

maya formatlanmıştır. Bu özellikleri taşımayan fikirleri, düşünceleri ve davranışları, bizzat kendi özgür düşünce yollarını tıkamadığı sürece, oluşturacakları yeniliklere ve değişimlere karşı çıkmadıkları sürece, bir mitolojik öyküyü dinlediklerinde gösterdikleri saygıyı onlardan esirgemezler. Onları öykülerini ve inançlarını "bilim eksikliği dönemlerinin" bize kadar uzanan mirası olarak görür; bir mitolojiye gösterilen ilgi ve saygıyı gösterirler; reddetmezler; ancak yaşamlarına da rehber yapmazlar. Geçmişi dikkatle incelediğinizde "kısıtlı bilgilerine karşın bu günkü davranışı gösteren birçok aydın insanın olduğunu görebilirsiniz.

Belki aklınıza şöyle bir soru gelmiş olabilir: Bu coğrafyada hemen her konuda bir zamanlar birçok düşünür yaşadı. Bilginin ve eğitimin bu kadar kıt olduğu bir zaman diliminde bu düşünürler neyin nesiydiler? Her gün görsel basına çıkan tutucu birçok bilim adamı taslağı ya da yazarçizer takımı, geçmişteki bu değerli insanların akıl hocasının ya da babasının ya da tuttukları yolların o günkü öğretiden kaynaklandığını ballandıra ballandıra anlatırlar. O günlerin özlemini çektiklerine ilişkin bir çeşit serzenişte bulunurlar. Ancak çoğu bu aydınlanmanın Mekke, Medine ve hatta Kudüs'te neden olmadığını; bu düşünürlerin tek bir tanesinin bile neden bu kutsal şehirlerden çıkamadığını sorgulamazlar.

Aslında bu sorunun yanıtı, o günkü düşünürlerin biyografisinde yatmaktadır. Bugün o devirde ulu bilgin olarak nitelendirilen herkesin özellikle iyi bir Latince okuryazar olduğunu ve İskenderiye Kütüphanesinden kurtarılan ya da kaçırılan kitapları okuyarak bilgin olduklarını ve düşünmenin "naklen değil aklen" kazandıklarını biliyoruz (darısı bizim öğretim üyesi taslaklarının başına). Dilimizden düşürmediğimiz, cebir işleminin insanlığa mal edilmesinin sahibi olan El Cabir bile kitabının kapağında "*bilim varsa dine ne gerek*" yazarak neyin nasıl kazanılabileceğini gelecek kuşaklara asırlarca önce seslenmiştir.

Emevi sarayında resmi yazışmalarda Latincenin de kullanılması birçok düşünürün yetişmesine zemin hazırlamıştır.

Antik Yunan'ın insanlığı verdiği en büyük katkı, özgür düşünme ve özgür fikir beyan etmenin insani bir özellik olarak sayılmasıdır. Öyle ki zaman zaman bireylerin kendi düşünceleri ve tavırlarını korumaları için mitolojilerde Tanrılarla kavgayı bile göze aldıklarına tanık olmaktayız. Böyle bir özgür devrin eğitimine geç de olsa yetişmiş olan bir kesim, İslam Dünyasının bu gün övündüğü düşünür, bilim adamı ve filozofunu oluşturmuştur. Bu insanlar değişen dünyaya değişen fikirlerle uyum sağlanacağının farkındaydılar. Kaderciler ile bilimcilerin karşı karşıya geldikleri 1060-1100 yılları dönüm noktası olmuştur. Ne zaman ki kutsal kitabımızın bir esresine bin yıl anlamı verilse bile yetmeyeceği; bu nedenle bir esresinin bile değiştirilemeyeceği fikri yaygınlaşınca, o gün bu gün bu düşünürler atlarına binip bu coğrafyadan uzaklaştılar.

Adına ne derseniz deyin, ister felsefe deyin ister akıllıca düşünme deyin, herkesin fikren ortak noktası, bir şeyler elde etmenin yolunun bilgiden, emekten geçtiğinin anlaşılmasıdır. Bunun için önce Termodinamiğin 2 yasasını bileceksiniz. Bir sisteme ne verirsen er ya da geç onun ürününü şu ya da bu şekilde alırsın. Aynısını almanız gerekmez, benzerini muhakkak alırsınız.

Örneğin ilkokullarda küçük çocuklara cihat dersi okutmaya başlarsanız, sonucunda IŞİD benzeri bir topluluğu kucağınızda bulursunuz. Benim tanımım, beklentim ya da hedefim öyle değildi demeniz de bir şey ifade etmez; çünkü cihat için binlerce yıldan beni yapılmış bir tanım ve uygulaması var. Bir de pusuda bu öğretiyle eğitilmiş gençleri bekleyen karanlık yüzlü güruhlar var.

Eğer cinler, periler, iblisler, huriler, melekler, gulamlar ve şeytanlar ile yetiştirilmişseniz, başınıza gelen felaketleri bu ha-

yali varlıklara bağlar; kendinizden kaynaklanan sorunları arama zahmetine katlanmazsınız. Cehennemde yanmamak için bu çıkarcı ve fırsatçı kesimlerin çıkardığı don ve terliği satın almanın peşine düşersiniz. Sakın yanlış anlamayın Mezopotamya mitolojisinden pasajlar okumuyorum; 2020 Türkiye'sinin televizyonlarının canlı yayınlarından bilgiler veriyorum.

Biyoloji dersinin kuşa çevrildiği, evrimin en yetkili ağızlardan ağır tanımlarla kötülendiği; fizik, kimya ve biyoloji bölümlerinin kapatıldığı (çünkü mezunlarına devlet kapısı kapalı tutulduğu için) Türkiye'mizde üniversitelerimizde öğretim üyesi ünvanı ile çalışan kişilerin sağlığımız için deve sidiği içilmesinin, sineklerin kanadının birinin yararlı, diğerinin zararlı olduğunu; bu nedenle yemeğe tümüyle batmış bir sineğin zararını diğer bir kanadının yararı götürdüğü için tehlike oluşturmayacağı tartışmasını saatlerce dinleyen bir ülkenin çocukları olduk. Herhalde yönetimlerimizce el üstünde taşınan bu insanları, eminim, İskenderiye Kütüphanesinin matematikçi bayan müdiresi Hypatia, kapıcı olarak bile almayacaktı.

Başınıza gelenleri bilgisizliğinize, yeteneksizliğinize ve beceriksizliğinize bağlamaz her zaman "kendinizi savunmak için" bir fail (suçlu) ararsanız, çevrenizle hep kavgalı olursunuz. Tutucu yöneticilerle yönetilen ülkelerden tek bir tanesinin bile komşularıyla mutlu ve karşılıklı saygı ile yaşadığına tanık olmadık. Hatta bu kesimler kendi ülkelerindeki muhalefeti ve karşı söz söyleyenleri bile düşman ilan etmekten çekinmemektedirler. Şunu unutmayalım: Kendi iç dinamiklerimizden kaynaklanan olumsuzluklara he zaman bir suçlu bulduğumuz sürece kendimizi düzeltemeyiz.

Bu bağlamda gelin bir beyin jimnastiği yapalım: Dünyada Amerika, Rusya, Almanya, Çin, İngiltere, Fransa ve birkaç diğeri olmasaydı, bu coğrafya, özellikle İslam coğrafyası bilgisayarı, DNA'yı, emar cihazını, Röntgeni, antibiyotiği bulabilecek

miydi; Aya gidebilecek miydi; TV, radyoyu; binlerce insanın emeği ve beyin ürünü olan bu gün yaşamımızı rahatlatan nesnelerin tek bir tanesini bulabilecek miydi? Bulacaktı derseniz; bana düşen "yolunu açık" olsun demektir. Bulamazlardı derseniz, gelin oturup da derdimize bir çare bulalım derim.

Bunu daha da özelleştirebiliriz. Diyelim ki bu ülkede bu gün mevcut olan hiçbir muhalefet partisi olmasaydı, darbe, dış ve iç çatışmalar, vize sorunları, adalet ve yargıda yaşanan rezillikler, anarşiler, çeteler, eğitimdeki kalitesizlikler ve benzeri olumsuzluklar yaşanmayacak mıydı? O zaman kendi kusurlarınıza her zaman bir suçlu ararsanız, kendi hatalarınızı düzeltemezsiniz. Bu coğrafyanın hastalığı budur. En rezili de eğitimde yapılmaktadır.

Ben 55 yıllık üniversite mensubuyum; yaşamımın son 40 yılını profesör unvanı ile geçirdim. Jeoloji ve Biyoloji öğretimi gördüm. İnsan beyninin çok kişinin düşündüğünün aksine matematik, fizik ve kimya ile daha hızlı ve daha güçlü geliştiği tam doğru değildir; çok organize verilecek bir biyoloji eğitimi ile çok daha becerikli, yaratıcı ve doğanın mimarisine egemen bir kuşak yetiştirebilirsiniz. Çünkü biyolojiyi anlamak için bir insanın ilk olarak matematik, fizik ve kimyayı; daha sonra astronomi, jeoloji ve en sonunda da antropolojiyi bilmesi gerekiyor. Bu nedenle eğitimde biyoloji dersi her zaman hedef konudur. Gericiliğin önündeki en önemli set biyoloji eğitimidir.

Ortalıkta evrim karşıtı olarak dolaşan, cinleri, melekleri yanına aldığını söyleyen birçok akademisyenin, özellikle ünvanlı biyoloğun bu temel bilimlerden haberi olmadığını söyleyebilirim. Bunların beyni dogma ile geriye dönüşü olmayacak şekilde formatlanmıştır. Belirli bir yaştan sonra istense de bu kişilerin olayları neden-sonuç ilişkisine göre düşünerek yorum yapmasını sağlayamazsınız. Çünkü beyindeki sinir yolları dogma ile tıkanmıştır.

Beyin bir şeyi öğreneceği zaman gerekli enerjiyi edinebilmek için bir çeşit akümülatör ödevi gören ATP moleküllerini kullanır. Ancak beyin bencildir, ATP kullanmayı hiç sevmez. Bu nedenle karmaşık işlerden, sorunlardan ve öğretilerden kaçınır; kestirme yol arar. Örneğin insanın evrimleşmesini Afrika çöllerinde aramak, iğne ile toprak kazmak yerine (çünkü bir milyar kemikten ancak birinin fosilleştiği tahmin ediliyor), zembille inen bir Âdem ve Havva çok daha kestirme ve daha anlaşılabilir bir durumu bize sunmaktadır. Bu nedenle bir şeyi açıklamada çok sıkışan ve altından kalkmayan bilim adamları bile şimdilik bazı şeyleri Tanrı hesabına yazmaktadır.

Bu karşı çıkanların en büyük zaafı, her şeyin bir nedeni olduğu ve bu nedenlerin de geriye doğru bir seri nedeni olduğunu, onları bilmeden gelecek için yorum yapmanın, tanı koymanın ve plan yapmanın çıkmaz sokağa girmek demek olduğunu kavrayamamış olmalarıdır. Bunun için Türkiye'nin ve komşularımızın neden bir türlü huzura kavuşmadığını ve kavuşamayacaklarını örnek olarak verebiliriz.

Evrim eğitimi, insanlara düşünmeyi, gözlem yapmayı, yorum yapmayı öğretir. Her insanın biyolojik yapısının farklı olması nedeniyle bu eğitimi almış insanların bir olayı farklı yorumlarla açıklamaya kalkışmaları onları kısa vadede toplumsal güç olmaktan alıkoyar. Dogma eğitimi almış olanlar ise bir olay karşısında, tek nefes tek vücut ve tek düşünce halinde, yorumlamadan, üzerinde ayrıntılı düşünmeden, aynı şekilde düşünmeye formatlanmış ve en önemlisi tek bir yöneticiye itaat etmeye alıştırılmış gruplar oldukları için, evrimcilerin ya da bilimsel düşünenlerin karşısında topluluk olarak güçlü bir şekilde hareket edebilirler. Dogmanın formatladığı bu kısır düşünceli insanlar, tek vücut halinde hareket etme çıkmazına girdikleri için, bulundukları ülkelerde dogmalarına karşı olanların karşısına büyük bir güç olarak karşı çıkarlar. Örneğin bu

zihniyetteki insanların oluşturduğu parlamentolarda milletvekillerinin kolları tek bir komutla emme basma tulumba gibi çalışır. Bu da daha sonra sakıncası ortaya çıksa da hızlı karar verme, hemen yasa çıkarma ve yönetimde yapılan hızlı değiştirmeler ile kısa vadede başarıyı getirir.

Evrim düşüncesi, olumsuzlukları dogmaya, kadere, kısmete, şansa, rastlantılara bağlamaz; bir yerde bir sıkıntı ya da olumsuzluk varsa gitmesek de görmesek de onun bir nedeni olduğunu söyler ve araştırır. Bu nedenle insanların yatırlardan, dualardan, mürşitlerden, kutsal kitaplardan, görünmez güçlerden hatta şanstan, kısmetten medet ummamasını, çare aramamasını söyler. Sorunları çözebilmenin tek yolunun iyi bir temel bilim eğitiminden geçmek olduğunu öğretir. Dogmaya her zaman karşı çıkar. Her şeyin açıklanabilir bir tarafının olduğunu söyler; yeter ki araştırılsın der. Her hangi bir fikrin, yönetimin, düşüncenin, uygulamanın ilelebet değişmez olmasını reddeder. Her şeyin yeni koşullar içerisinde yeniden şekillenmesini savunur ve teşvik eder. Şu anda başarısı ne olursa olsun değişime karşı çıkan her düşüncenin bir gün sonunun gelebileceğini bilir ve ona göre uyarısını yapar. Şu ana kadar 100 milyon canlı türünün değişen koşullara uyum yapamaması nedeniyle ortadan kalktığını bilir. Değişmezliğin en büyük tehlike olduğunu bilir ve savunur.

Yakın zamanda yaşanan olaylardan ders çıkarır ve toplumu uyarmayı görev bilir. Örneğin Türkiye Fırat Kalkanı hareketi ile El-Bab şehrini ele geçirdi ve yanılmıyorsam 30-40 bin mülteci bu şehre geri döndü; şehir yeniden canlandı; dükkânlar açıldı. TRT bu coşkuyu görüntüleyebilmek için şehirde röportajlar yaptı. Bu röportajlardan bazıları ibret vericiydi; ancak çok kişinin dikkatinden kaçtığını söyleyebilirim. Örneğin, sunucu bir berberle görüşme yaptı ve ona:

-Halinden memnun musun, her şeye yeniden başladınız değil mi? Diye sordu.

-Türkiye sağ olsun, şehrimizi bize tekrar geri verdi.

-İşin iyi mi? Şehirdeki berberler mutlu olmalı…

-Şehirde benden başka berber kalmadı ki

-Niye

-IŞİD, Hz. Muhammed döneminde berber olmadığı ve tıraş da yapılmadığı için, berberleri ve tıraş olanların kafasını kesti.

Unutmayalım ki bu ülkede (bizim ülkemizde) Hz. Muhammed masada yemek yemediği ve çatal bıçak kullanmadığı için devletin çok yüksek kurumlarında, karar verici makamlarda bulunan bazı politikacıların da bunları kullanmadıklarını görsel basında ayrıntısı ile öğrendik.

Evrim, her an mimarisini değiştiren bir evrende "Evrim Kuramı" hariç her şeyin değişmesi gerektiğini savunur. Sosyal düzenlemelerin de bu yasaya uyması gerektiğini öğretir. Dinamik bir süreci önerir. Bu nedenle gelecek için öngörüsü olmayanlar, yeteneksiz olmalarına karşın, çeşitli nedenlerle bedelini ödemeden pay alanlar evrim kuramını tehlike olarak görür.

Evrim kuramı ile din, bakmayın görsel ve yazı basında ikisini birbirine kaynaştırmaya çalışanlara, taban tabana zıttır. Biri her an değişen bir evrenin içinde, diğeri ise değişmez olduğunu savunan bir evrende yaşar. Biri her an değişen evrendeki değişimi inceler ve ona göre öneriler geliştirir; bu nedenle her an tetiktedir ve biraz da huzursuzdur. Din ise değişmezliğin bekçiliğini yapar. Değişmeyen bir evrenin mutluluğunu yaşar

Evrimciler bu dünyaya gelmiş canlıların sayısal olarak %99'unun ortadan neden kalktığını öğrenmiştir. Yeni koşullara en iyi uyum yapanların ancak soylarını sürdürebildiğini gözlemlemiş; çok sayıdaki kalıntıdan edindiği bilgilerle bir öğreti geliştirmiştir: Uyum yaparsan ayakta kalırsın, yapamazsan yok olursun.

Türkiye'de sayıları parmakla sayılacak kadar az olan gerçek

bilim insanının aslında Havva ve Âdem ile alıp veremeyeceği yoktur. O anlatımları, geçmişin bize bıraktığı değerli bir mitolojik miras olarak benimser ve saygı gösterir. İnsanların zafiyetinden yararlanarak hayali cezalar ve ödüller sunmaz.

Bu değerli bilim insanlarının derdi doğanın mekaniğini çözerek, zamandaşlarına ve gelecek kuşaklara rehberlik yapma; bu topraklarda yaşayan insanları ve çocuklarını geleceğe hazırlama ve önlerine çıkacak yeni koşullara uyumu sağlayacak eğitimi sağlamadır. Yaşayarak öğrenmenin diğer canlılara ait bir özellik olduğunu, yaşanmadan önlem almanın insanların kazandığı en büyük özellik olduğunu bilir. Bütün bu becerilerin kazanılmasının ise evrimsel bir mantık içinde verilen eğitimle gerçekleşeceğini bilir ve bu nedenle ülkemizde özellikle son yıllarda eğitim süreçlerinde yapılan evrim karşıtı düzenlemenin bu toplumu sürükleyeceği batağı önceden görerek tepki gösterir. Ancak yaşadığımız günler, bunun böyle olmadığını, birileri tarafından bilinçli ya da iyimser bir yaklaşımla bilinçsiz olarak, özgür düşünen, dogmadan uzaklaşmış, yaratıcı olan ve dilenen değil üreten insan yetiştirmenin önünü kesmeye yönelik bir planın uygulamaya sokulduğu günlerdir.

Bütün uyarılara karşın, sistematik bir şekilde, sinsi olarak bir dogma mikrobu çocuklarımıza aşılanmaktadır. Unutmayalım bir insanı yoldan çıkarmak için çok kısa bir zaman yeterlidir; ancak bir insanı uygarlaştırmak için onlarca seneye gereksinmeniz vardır. İslam dünyasında kol gezen, hiçbir ahlaki ve insani değeri olmayan, dogmalarının esiri olan yaklaşık 20 cani çetesi birden ortaya çıkmadı; onlar da geçmişte sistematik bir şekilde amaca uygun eğitildiler. Bunu (yabancı ülkeleri kast ederek) birileri yapıyor diyerek de kurtulamayız. Çünkü eşek olanın ya da eşek kimliğine soyunanların üzerine binen çok olur…

Türkiye'de evrim mantığı ile yapılmayan bir eğitimin so-

nuçlarını acı bir şekilde yaşıyoruz. Evrim mantığı ayakta kalabilmek için en önemli yere en önemli yatırımı yapmayı öngörür. Türkiye, 90 bin camide 240.000 imama doçent maaşı ödüyor. Diyelim ki Türkiye insanının hepsi bir ilahiyat mezunu birisinin din bilgisi ile donatıldı; Türkiye bir adım ileri gidebilir mi? Akıl, sizin için en önemli olan ve hayati önem taşıyan alanlara ağırlık vermek olmalıdır. Bunun böyle olmadığına ilişkin son senelere ilişkin bazı saptamaları vermek istiyorum:

2016 yılında mezun olan 912.000 öğrenci, üniversite sınavlarında kelimenin tam anlamıyla döküldü. Türkçe 40 sorudan 19.31'ine, fen bilimlerinde 40 sorudan 3 soruya, matematikte ise 40 sorudan ancak 7,9 soruya doğru yanıt verebildi. Daha sonraki yıllarda (2020) bu durum daha kötü bir durum aldı.

Türk dili ve edebiyatı 24 soruda 4,743 ortalama,

Tarih-1 10 soruda 1,617 ortalama,

Coğrafya-1 6 soruda 2,271 ortalama,

Tarih-2 11 soruda 1,465 ortalama,

Coğrafya-2 11 soruda 2,856 ortalama,

Felsefe grubu testinde 12 soruda 2,017 ortalama,

Din kültürü ve ahlak bilgisi veya ek felsefe grubu testinde 6 soruda ortalama 2,098,

Matematik 40 soruda ortalama 3,923,

Fizik 14 soruda 0,467 ortalama,

Kimya 13 soruda 1,109 ortalama,

Biyoloji 13 soruda 1,669 ortalama.

Yukarıdaki tabloya baktığımızda biz teknoloji üreten değil, üretilen teknolojiyi bile anlayamayacak bir eğitim sistemimize sahip olduğu anlaşılıyor. Matematik. Fizik, kimya ve biyoloji neredeyse yok. Bunlardan baz geçtik, açıkça anadilinde yazılmış bir metni anlamakta bile yetersiz bir gençlik geliyor.

Üniversitedeki hocaların çoğunun yakındığı konular şunlar: Öğrenci kalitesi anlattıklarımızı anlayamayacak kadar düştü. Doğru cümle bile kuramıyorlar. Bazen dört işlemde bile zorlanıyorlar. Amaçsızlıkları ve isteksizlikleri nedeniyle hocalar panik derecesinde umutsuz durumdalar.

Türk insanı çocuğunu okutmak için kişi başına dünyada en çok para harcayan ülkeymiş. Ancak faturayı kabartan eğitim kalitesindeki girdiler değil, özel okullara, kurslara, özel derslere, servislere, yemek şirketlerine, devlet okullarında bağış adı altında zorunlu gereksinmeleri karşılamaya yönelik ödenen yüksek paralarmış. Bunlar çıkardığımızda dünyanın her yerinde "eğitim olarak bilinen nesnelere harcanan para" göz önüne alındığında, dünyada öğrenci başına en az parayı ödeyen milletler arasında yer alıyoruz.

Sosyal devletin yapmak zorunda olduğu kaliteli öğretmen temini, yeterli derslik, yeterli ders araçları ve materyali sağlanamadığı için aileler ellerindeki olanağın tümünü kullanıp çocuklarını özel okullara gönderiyorlar.

Eğitim dönemleri başlayınca, hemen her şehrimizde sabahları ve akşamları okul servisleri, kuzeyde otaranların çocuklarını güneye, güneyde oturanlarınkini kuzeye, batıda oturanlarınkini doğuya, doğuda oturanlarınkini batıya taşımaya başlar. İstanbul'da 40.000 kadar okul servisinin olduğunu düşünün. Taşıma bunla da kalmıyor; bir o kadar da ana baba kendi arabalarıyla ya da özel araçlarıyla taşımaya katılıyorlar.

Trafik bloke oluyor; öğrenci olsun olmasın caddeye çıkan her araç saatlerce bekliyor; benzin yakıyor; yedek parça istiyor; şoför ve yardımcılarının üretime katkısı olacakken, araba içinde emekliliği bekliyor; çalışma saati heder oluyor; çocuklar kirli hava soluyor; oyuna ve derse ayıracakları zamanı yollara ayırıyor; zaman zaman oluşan kazalar üstüne caba oluyor. Bütün bunları üst üste koyduğumuzda çocuklarımıza hesap eksikliği

nedeniyle ya da yeterince işler bir sistem kuramadığımız için milletçe ödediğimiz giderler dudak uçuklatacak rakamlara çıkıyor.

Bu kadar büyük harcamaların yapıldığı bir ülkede ne beklenir? Çocukların bir saniyesini bile değerlendirilmesini ve dünya ölçeğinde yetiştirilmesini; uygar, becerikli, üretici, evrensel bilgiyi içselleştirmiş kuşakları yetiştirmesini. Dogmayla ilgili verilen bilginin çocuklarına bu yarışta hiçbir yararı olmayacağının kavranmış olmasını bekler.

Ancak dogma bizim arka bahçemizdir diyen bir anlayışın "İslamiyet cahillikten beslenir" diyenleri haklı çıkarırcasına ilk ve orta eğitimde eğitim programlarını sinsi sinsi, sindire sindire çağdışı düzenlemeler ile dogmayı bir yaşam biçimine dönüştürme çabalarını hayret ve üzüntü ile izliyoruz. Her ikisini de öğrensin diyenler iki şeyi göz ardı ediyorlar. Birincisi, öğretim ve eğitim için çok fazla zamanın olmadığı; aynı zamanı daha verimli kullananların ipi öncelikle göğüsleyeceğini; ikincisi dogma ile evrensel bilginin hiçbir zaman kol kola yürümemiş olduğunu; bundan böyle de yürümeyeceğini.

Bakın! Matematik, fizik, kimya, biyoloji, jeoloji ve hatta astronomi bilimlerine aşina olmayan bir kuşağın bırakın filozof yetiştirmesini, dünya kamuoyuna çıkacak insan yetiştirmesi bile beklenemez.

Nutuklarla, övünmelerle; "çok gerekli yatırımlar olsalar bile" yollarla, binalarla, köprülerle ne yazık ki insan yetiştirilemiyor. Eğitim, sonuçlar orta ve uzun vadede alınan yatırımlardır. Bunu, bugün dediğini yarın yalanlayan; bugün dediğinin yarın tam tersini söyleyen ya da yapan zihniyetlerin başarması bir hayaldir. Eğer durum burada anlattığımız gibi olmasaydı, bir zamanlar orta düzeyde seyreden matematik düzeyimiz, dünyada en sondan ikinci sıraya düşmezdi.

Matematik, fizik, kimya bilmezsen ne olur diye düşünebi-

lirsiniz. Bu bilimlerin eğitiminin henüz yapılmadığı dönemlerde, hak, hukuk, adalet, insan hakları, bugün insanların kullanmakta olduğu hakların hemen hiç birinin toplumun malı olmadığını biliyoruz. Ancak dogma ve dinlerin o günlerde hem de en orijinal haliyle, yani dogmatiklerin bugünkü moda söylemleri olan "çarpıtıldı; bozuldu da ondan dolayı" sözlerinin söylenmediği dönemde bu eksiklikler toplumun her kesimine egemendi.

Matematik, fizik ve fen bilimlerinde görülen atılımlara paralel olarak bu hak, hukuk, adalet, insan hakları hatta demokrasi anlayışının geliştiğine tanık oluyoruz.

Matematiğin ve fiziğin ruhsuz rakamları ile insanı insan yapan değerlerin ne ilişkisi olabilir diye düşünebilirsiniz. Görünürde basit bir bağlantı kuramayabilirsiniz.

Ancak unutmayalım ki temel bilimler düşünmeyi, her olumsuzluğun açıklanabilir bir nedeni olduğunu, denklemin bir yanından girenleri ancak öbür yandan alabileceğinizi; denklem denk gelmedikçe aradaki farkın birilerinin sömürülmesi, fedakârlığı, özverisi, sıkıntıları ile sağlanabileceğini öğretir. Bunun sosyal açılımı, adaletsizliğin, sömürünün, emek istismarının, çalmanın, çırpmanın, yandaş olmanın, açıktan kazanmanın toplumu kemirmesidir. Böyle bir ortamda düşünmenin en üst katmanını oluşturan felsefenin yerleşmesi ve gelişmesi hayaldir. Bunun için uzağa gitmenize gerek yok, ailenize, çevrenize, akrabalarınıza ve yaşadığınız şehre bakın. Çocuklarınızın bir filozoftaki değerleri kazanması için yanına bırakacağınız birileri var mı?

Sonuç olarak toplumsal huzursuzluk, anarşi, baskıcı rejim, totaliter idare, tek kişilik yönetim, adalet ve hukuk yoksunluğundan kaynaklanan bezginlik, ümitsizlik ve gelecek için endişe kaçınılmaz olur.

Aileler kendileri için harcamadıkları parayı çocuklarının ge-

leceği için harcayıp da onların ayağının sağlam zemine basmadığını görünce, fırsatını bulunca, inancını, yaşam tarzını beğenmediği ülkelere canını atması için istemeyerek yeşil ışık yakmaktadır. Bir taraftan çocuğu sabun gibi elinin altından kaymıştır; öbür taraftan harcadığı bunca servetin karşılığını bu ülkenin insanı değil, başkaları kazanmıştır.

Yerleşik düzeni bir türlü geçemeyen bir ortamda bulunan, çevresine, adalete ve hukuka güveni kalmayan; mesleğe atanma ve yükseltme için yeteneğin değil de cemaat, ırktaş, partidaş, belirli dünya görüşü olanların atanmasına tanık olan bir toplumda filozof, düşünür;yaratıcı, uygar, insan haklarına saygılı, doğaya saygılı ve gerçek demokrasiye inanan insan yetiştirebileceğine inanıyor musunuz? Bu batakta olsa olsa dünya ile kavgalı insan yetiştirebilirsiniz.

Son birkaç senede en az 60 fizik, 40 kimya ve biyoloji bölümü kapatıldı. Hâlbuki dünya bu üç bilim dalında yarışıyor. Bundan endişe duymuyor musunuz? Duymamakta belki haklı olabilirsiniz çünkü üniversitelerin ve rektörlüklerin de endişe duymadıklarına tanık oluyoruz…

Ben kendi adıma çok endişeliyim. Filozof yetiştirmekten çoktan vaz geçtim; Milâs'ta, Hattuşaş'ta, Efes'te, Truva'da dünya için bir şeyler söyleyen ve adaleti, hukuku, doğanın gerçek yapısını öğrenmeye çalışan sıradan insanlarla yaşamaya bile razı olacak hale geldim.

Dünyadaki toprakların orada yaşayan halklara tapusunun değil sadece kullanma hakkının verildiği tarihten silinen toplumların kaderinden biliyoruz. Eğer bunun karşılığını veremezseniz, haklarınız tartışmaya açılır. Dünyanın en çok gelir getiren zenginliklerinin üzerine çöreklenmiş, çağdışı; eğitimi öncelikle dogma aşılama olan halklar hedefte. Başlarına gelecek felaketleri anlayamayacak kadar dünya gerçeklerinden uzaktalar. Bunca zenginliği sömüren; ancak dünya sanatına, bili-

mine, demokrasisine, kültürüne bin yıldan bu yana hiç bir katkısı olmayan halkların geleceği tartışmaya açılabilir. Bunun muhasebesini yapmadan önce, elinizi vicdanınıza koyup, şu anda evinizde araç olarak, ilaç olarak, edebi eser olarak, heykel ve resim olarak dogmaya saplanmış bu coğrafyanın tek bir katkısını söyleyebilir misiniz? Çocuklarınıza işte bu benim coğrafyamın insanlığı hediyesi diyebileceğiniz bir şey var mı? En büyük yalancı kendini kandıran yalancıdır…

Bu coğrafya çok acı şeylere gebe. İnsanlık tarihinde yaşanmamış ve görülmemiş acılar yaşanabilir. Bu batağa saplanmamış tek önlem, evrensel bilim olan temel bilimleri dogmadan arınmış bir eğitim içinde çocuklarınıza öğretme olacaktır. Tercih sizin… Ben sadece Tufan yaklaşıyor diyorum…

Nuh Peygamber diyor ki: Ey ahali, tufan geliyor tufan; önleminizi alın; yoksa sulara gark olacaksınız. Karısı bile Nuh'un söylediklerine inanmıyor. Bu cılız sese kulak verenler kurtuluyor.

Hiçbir bağlantısı olmamış hiçbir düşünceye körü körüne saplanmamış, beklentisi olmayan, dileği sadece ve sadece önümüzdeki yıllarda uygar dünyanın aydınlık yüzlü insanlarını yetiştirmek olan beyaz saçlı birisi, 23 Nisan 2020 tarihinde saat 15.00'de sesi çıktığı kadarıyla: Ey necip milletim "Tufan Geliyor" önleminizi zaman geçmeden alın; yarın çok geç olabilir diyor.

SOSYOLOJİ

DOĞADA KADİRBİLEN VE YAŞLISINA SAYGI GÖSTEREN TEK VARLIK İNSANDIR

22 Kasım 2013, her taraftan demokrasi, insan sevgisi, insanlık ve buna benzer fiyakalı sözcüklerin arşa çıktığı bir zaman dilimi; yer Hacettepe Üniversitesi Kafeteryası özel davet salonu; toplantı nedeni, bu üniversitede okumuş, bu üniversitede doçentlik ve profesörlük unvanını almış, biyoloji bölüm başkan yardımcılığı, anabilim dalı başkanlığı ve 9 yıl Fen Fakültesi Dekanlığı yapmış, bu süre içinde ders vermiş, yüksek lisans ve doktora yaptırmış, 9 yıl boyunca bu fakülteden mezun olanların diplomasına imza atmış; birçoğunun atanması için yazı yazmış, istekte bulunmuş; **bu fakültede** görünürde kimseye hakaret etmemiş,aşağılamamış, kuyusunu kazmamış, ahlaksız bir teklifte bulunmamış, yasal olmayan işlere bulaşmamış, yöneticiliği sırasında herkesin olabildiğince yardımına koşmuş, hiçbir göreve yandaş mantığı ile değil aldığı oylarla gelmiş, çalışanları sen ben diye bölmemiş bir hocanın emeklilik yemeği. Bu hocamız 3 defa –hiçbir etki olmadan- oylarımızla, yani beğenimiz ile dekan seçilmiştir. Açıkça bugünkü orta kuşak meslektaşlarımızın atanma ve diğer işlemleri bu dekanın imzası ile olmuştur.

Böyle bir insanın emeklilik töreninde yer bulmanın zor olacağını düşünerek biraz erken gittim. Çünkü oylarımızla -tepeden her şeye karşın atama ile değil- her zaman önemli bir farkla oy alarak seçilen ve yönetimi süresince de saygı gösterileni bir insanın emeklilik töreninde yer bulunamamasının beklenen bir şey olduğu görüşündeydim. Üniversitenin en saygın tarafının ustaya saygı olduğu mantığı ile yetiştirilmiştim. Ancak yanıldığımı anladım. Salonda anabilim dalının bir kısım elemanları,

dekanlığı sırasında birlikte çalıştığı yardımcısı, sekreteri, iki bölüm başkanı, birkaç anabilim dalı başkanı, birkaç sınıf arkadaşı ve emektara, ustaya ve hocaya saygı ilkesini hala unutmamış olan bazı öğretim elemanı ile geçmişteki üniversite terbiyesi ile yetişmiş emekli hocalar vardı. Bazı bölümlerin –gözlem amacıyla da olsa- tek bir temsilcisi dahi bulunmuyordu. Biyoloji bölümünün dışındaki 4 bölümden toplam 4-5 kişi ya vardı ya yoktu.

Güzel ve nezih bir yemekti. İnsanların hemen hepsinde gönül rızası ile katılmanın mutluluğu vardı. Her zamanki konuşmalar ve espriler yapıldı. Gülemedim, çünkü:

İyi ya da kötü, bir yılımı doçent, 33 yılımı profesör olarak geçirdiğim, uzun ya da kısa sürelerle çeşitli görevlerde bulunduğum bir bölümü tanıyamamış olmanın üzüntüsünü yaşadım. İnsanlar bir bütün olarak değerlendirilseler de, ister istemez, bizle olan ilişkilerini ve bizim dışımızdaki ilişkilerini ayrı ayrı değerlendirmek zorunda olduğumuzu, zaman zaman tercihleri bizimkilere ters düşse de, bu tercihlerinin demokratik bir seçim hakkı olduğunu düşünmeden karar veremeyiz. Bir insanın illa benim gibi düşünmesini, özellikle benim çıkarlarım doğrultusunda hareket etmesini beklemenin hiçbir uygar düşünceyle uyuşmadığını düşünüyorum.

Bu dekanımızın yemekhanenin merdivenlerinden inerken, bu fakültedeki birinin, tekrar vurguluyorum, bu fakültedeki birinin, yoluna çıkıp da buraya bak benim hakkımı yedin; benim özlük haklarımla oynadın; bana hakaret ettin; beni kullandın; hak ettiklerimi vermedin; beni aşağıladın; mobing yaptın diyebilir mi? Eğer bunu diyenler varsa bu yazının mantığı açısından kendilerinden özür diliyorum.

Bırakın üniversiteleri, en kurumsallaşmamış yerlerde bile, yöneticiler değiştiğinde gelirken ve giderken, kurumun elamanlarının bu törenlere katılması özellikle de geçmiş dönem-

lerde gelip- giden (halef-selef) yöneticilerin görevlerini yüklenmiş kişilerin o salonlarda bulunması, gençlere ustaca yaşamı öğretme, emektarlara ve ustalara saygıyı öğretmesi açısından bir zorunluluk olduğunu düşünüyorum.

Dilerim her şeyi ben yanlış değerlendirmişimdir. Bu görüntü benim zannettiğim gibi değildir. İnsanlar birbirlerine, kurumlarına, büyüklerine, küçüklerine saygıyla bağlı olmaya devam ediyorlardı. Kurumlarını ya da meslektaşlarını kötülemekle bir yerlere gidilmeyeceğinin herkes biliyordu. Bazı nedenlerle katılamamış olsunlar!!!

Bunu anlamanın yolunun da zor olmadığını düşünüyorum.Bir kurumda şu ya da bu şekilde yöneticilik yapmış insanların, özellikle yöneticiliği bıraktıktan sonra kurumun çalışmakta ya da emekli olan üyeleri tarafından akşam sabah kapısı aşındırılıyorsa; sevgilerini ve saygılarını sunuyorlarsa bu yöneticilerin geçmişleri anlamla doludur denebilir.

Doğrusu kurumum ve yıllarca hiçbir beklentim olmadan sevdiğim ve saydığım meslektaşlarım hakkında ön yargılı kararlara varmak istemiyordum. Ancak sevgili dekanımızın yemeği bana önemli ipuçları verdi; geçmişin profilini daha net çıkarabildiğim gibi, gelecek konusunda da önümdeki sisin dağıldığını gördüm. Dostoyevski'nin sözünü hatırlatmadan edemeyeceğim, "***insanları tanımanın en iyi yolu, ayrılmalarına yakın zamandır***".

Ortalıkta söylenen sözler belki çoğumuzu rahatsız edebilir. Ancak Mevlana'nın bir dörtlüğünü anımsatmadan edemeyeceğim

"*Suskunluğum asaletimdendir*
Her lafa verilecek bir cevabım var.
Lakin bir lafa bakarım laf mı diye.
Bir de söyleyene bakarım adam mı diye?"

Yine de 35 yıldır aynı koridorları paylaşmak zorunda kaldığınız bir hocanın sizler için bir dileği olacak: Kurumunuza, meslektaşlarınıza saygılı olun; sevmeye çalışın; onlara göstereceğiniz saygı ve ihtimam bir gün ziyadesiyle size dönecektir. Sürtüşen, saygıyı ve sevgiyi yitiren kurumlar güçlerini; kişiler ise insani değerlerini yitirerek yalnızlaşacaktır.

Ne yazık ki bu olaydan sonra yıllar geçmesine karşın, birçok yöneticiden aynı davranışa muhatap olduklarını öğrenmek bu toplumda saygı ve sevgi ile ilgili bir şeylerin eğri gittiğini söyleyebilirim. Saygı ve sevginin toplumsal açıdan harç olmadığı bir toplumun huzurlu olması söz konusu olamaz.

GEÇİMSİZ TOPLUM

Uzlaşmanın temelinde bağımsız ve bilimsel düşünce yatar. Düşünce sistemi din ve ırkçılık ile formatlanmış topluluklarda bu nedenle sürtüşme her zaman olmuştur, bundan böyle de olacaktır. A.D.

Uzakdoğu'da sabahları erken kalkıp yürüyüş yollarında sere serpe yürüdüğümde, eğer yollar kalabalık değilse karşıdan gelen insanlar yarı eğilerek; ancak her zaman gülerek selam vermişti. Her girdiğim yerde insanlar içten gelen bir gülümseme ile saygı gösterileri yapıyordu. Hayran olmuştum. Aynı insanlar insan olsun ya da olmasın kırmızı ışıkta geçmiyor; kuyrukta ne olursa olsun sıra bekliyorlardı; en ilginci de bağırarak konuşmuyor; hele haksız oldukları yerde seslerini hiç yükseltmiyorlardı.

Liseye giderken belediye otobüslerine bindiğimde içeriye bir yaşlı, bir hamile ya da bir bayan girdiğinde mutlu olurdum; çünkü otobüsün arkasında oturacak yer olsa bile, onları arkaya kadar yürütmemek için saygıyla yer vermeyi bir terbiye ve saygı olarak algılardım. Sadece ben değil, çevremdeki herkes aynı şeyi yapardı. O günlerde bir yaşlı ayakta dururken bir gencin oturduğunu hiç görmedim diyebilirim.

Büyük aile yapısı yaygındı; dedeler, nineler, oğullar, gelinler, kızlar, torunlar aynı mekânı paylaşırdı ve her evin yapılan işe göre saygıya dayalı bir kuralı vardı.

Aslında o gün toplum dört dörtlüktü de bu gün bozuldu şeklinde de anlamayınız. O günkü toplum kapalı toplumdu; kendi dışındaki dünyadan habersizdi. Kabile yaşamının ilkeleriyle idare ediliyorlardı. Aileler ve insanlar birden bire dünyanın yeni yüzüyle tanışınca, yeni bir yaşam tarzı geliştirecek

zamanı bulamadı; gardı düştü; vuran vurana diyebileceğimiz bir toplum yapısı türedi.

Günümüzde bu değerlerin, kutupların erimesi gibi hızla yok olduğunu gözlemliyoruz. Özellikle yaşlı kesim yeni kuşağın bencilliğinden çok şikâyetçi. Toplum mühendisleri bir toplumun sağlıklı ve başarılı yaşamasının temelinde saygı, sevgi ve özverinin esas olduğun vurguluyorlar.

Aslında dünyayı çok daha iyi tanıyan, teknik bilgisi çok daha fazla olan, öğrenmek isterse kaynaklara çok daha hızlı ulaşabilen bir kuşağın, geçimsiz, sürtüşmeye yatkın, karşısındakine saygısı azalmış olmasının bir nedeni olmalı. Çünkü aynı özellikleri gösteren Uzak Doğu ülkelerinde bu bulgular neredeyse görülmüyor. Herkes kuyrukta kendi sırasını hiç sızlanmadan bekliyor. Bunun analizinin yapılması gerekir. Bir şeyin inandırıcı olması için kesinlikle sayısal değerlerden yola çıkmak gerekiyor.

Bu yazıdaki sayısal değerler, 03-10 Aralık 2015 yılında bir Amerika kuruluşunun katkısı ile 16 ilde Türkiye'de "*Türkiye Sosyal Sorumluluk Vakfı*'nın yaptığı araştırmanın sonuçlarının Habertürk Televizyonu'nda, 03.02.2006 günü saat 4.00'de sunulduğu bir yayından alınmıştır.

Türk toplumu diğer insanlara göre **ben** ve **biz** vurgusunu çok sık ve katı bir şekilde kullanmaktadır. Ankete göre bizim dışımızdaki ve benim dışımdaki bir dünya kusurlu, sakat bir dünyadır olduğu fikrine saplanmışız.

Olayın niteliği ne olursa olsun, kusurlu da olsa, başarılı da olsa bir konuda, bir karar verme aşamasında kişiye danışıldığında, kendisinden, bağımsız, tarafsız ve hakça bir karar vermesi bekleniyor olmasın karşın; bunu yerine getiremiyor; ait olduğu sosyal, dinsel ve siyasi gruplara duyduğu sempatiyi kararlarına yansıtıyor ve karşı tarafı olabildiğince olumsuz yargılıyor. Bu nedenle hiç kimse hukuka, adalete, düzenin taraf-

sızlığına, basına ve ilgili konudaki uzman görüşüne inanmıyor. Her şeyin altında bir bit yeniği arıyor. Aslında bu bit, dolaylı olarak hepimizi, kendisini ve toplumun tüm bireylerini içten içe kemiriyor. Herhangi bir adım attığında ortada hakça ve bilimsel bir değerlendirme olmadığından ne olacağını halkın ifadesi ile "koyup kaldırıyor"; kafasını toplayıp dünya nimetlerinden zevk alamıyor; dünyanın estetik taraflarından hiç birine katkı yapamıyor.Sadece ilk rastladığına derdini anlatıp yakınıyor; onun da düşünsel yapısını bozuyor.

Bu ankete göre toplumumuzdaki insanların:

%89'u önce ailem diyor

%75'i Türk olup olmadığına göre karar veriyor

%66'ı din ve mezhebe göre karar veriyor

Bu değerlere yakın olarak

Geldiği yere (hemşerilik)

Atatürkçü olup olmamasına

Türbanlı olup olmamasına göre karar veriyor.

Bizimkiler sözcüğüne partiler açısından bakıldığında:

MHP'lilerin %77'si bizimkiler diyerek öncelik tanıyor.

AKP'lilerin %69 bizimkiler diyerek öncelik tanıyor.

CHP'liler %7'si bizimkiler diyerek öncelik tanıyor.

HDP'lilerin %1'i bizimkiler diyerek öncelik tanıyor.

Partilerin düşman bildikleri diğer partiler açısından bakıldığında en tehlikeli düşmandan en az önemli olana göre sırasıyla şöyle veriliyor

AKP>HDP>CHP>MHP

MHP>HDP>CHP>AKP

HDP>MHP>AKP>CHP

Birbirine hasım olarak bakan partilerin sempatizanlarının %84'ü ben o partiden bir adama kız vermem ve daha da beteri aynı oranda komşum olmasını da istemem diyormuş. Çocuklarının arkadaşlık etmesini istemeyenlerin sayısı %75'e ulaşmış. Ürkütücü bir oran.

Belirli spor kulüplerine yakınlık duyanlar defalarca birbirini öldürdü, yaraladı; kendi kulübünün dışındakileri düşman olarak gördü.

Yunanlılar ile Türkler din hariç dünyada davranış, gelenek, görenek, yaşam tarzı bakımından birbirine en çok benzeyen iki ülkedir. Bir Türk bir Yunanlı kız almaya görsün, aileden ve çevreden olmadık sözü işitir. Bize daha uzak olan İngiliz, Alman ya da bir Fin'liye fazla bir şey demez.

Bu yara kaşına kaşına o kadar derinleşmiş ki, Sünni çocuk bir Japon, Alman ya da İngiliz bir kızla evlenmeye kalkışsa aile çok sevinmese de katı olarak hayır demez. Ancak bir Alevi kızla evleneceğim deyince kızılca kıyamet kopar ya da tersi. 2015 yılında Diyanete telefonla sorulan bir soruya verilen cevap her şeyi açıkça ortaya koyuyor. Bir Alevi'yle evlenmem caiz midir diye sorulan bir soruya Diyanet, gâvurla evlenme caiz değildir diye yanıt veriyor.Bir kesim ben türbanlı bir kızı bu eve sokmam diyor; karşı taraf da ben açık saçık birini gelin olarak kabul edemem diyor. İşin kötüsü sadece bir tercih olarak seçim yapmayla kalmıyor; gerici, gâvur, çağdışı, dinsiz, ateist ve kendilerince geliştirildikleri aşağılayıcı terimle karşı tarafı yargılıyor.

Bu yan çıkmada, en çok ileri sürdüğümüz, kendimize göre olumlu yanıtlar en sık kullanılandan en aza doğru: Vatanseverlik, belirli bir mezhebe bağlı olma, geleneklere sahip çıkma, dinine bağlı olma, ulusalcı olma, türbanlı olma, açık başlı olma, cumhuriyetçi olma, Kemalist ya da Atatürkçü olma gibi her gün ağzımızda sakız ettiğimiz övgüleri dile getiriyoruz.

Ankete göre savunma sırasında en az savunduğumuz ya

da beklediğimiz tarafları ise dürüstlük, doğruluk, yasalara saygı oluyormuş. İyi de verilen bu rakamlar bu toplumun mihenk taşı ise, nasıl düzeleceğiz? Değer ölçüleriniz bunlar olunca, yapılan hırsızlıkları, söylenen yalanları, çiğnenen yasaları, alınan rüşvetleri, yalanı-dolanı görmeyen bir toplum ve bu toplumun bu çarpıklığından yararlanan aynı değerlere sahip bir yönetici kesim yaratıyorsunuz. Hele buna basın da ortak edilince Orta Doğunun hali ortaya çıkıyor. Çünkü denetim mekanizması felç edilmiş oluyor.

Farklılıklarımızı sosyal zenginlik olarak algılamayı şimdilik bir tarafa bırakalım (bunu bazı siyasilerin ve medya kuşlarının çıkıp farklılığımız sosyal zenginliğimizdir diyen sahte beyanlarına sürekli tanık oluyoruz); aslında bu farklılıkları çatışma için malzeme olarak kullanıyoruz; en çok da bu söylemleri yapanlar sinsi sinsi yapıyor.

İlim, bilim bu kadar ilerlemesine karşın biz niye böyle olduk? Önce farklılığımızı bir zenginlik olarak görmeyip, nemalanma olarak kullandık. Ankete göre bu nemalanmadan geçmişte en çok MHP yararlanmış; kadrolaşmış; daha sonra AKP kullanmış ve sonunda da HDP kullanıyormuş. CHP ise Atatürkçülükten nemalanmaya kalkıştı; ağzına burnuna bulaştırdı.

Anadolu Zaten Farklılıklar Çorbasıdır

Türkiye'ye gelen etnik kimliği farklı olan çok sayıda göç, zaten Anadolu'yu halklar mozaiğine döndürmüştü. Türkiye, dünyanın, dil, din, milliyet, köken bakımından en karışık ülkesidir. Böyle bir toprak parçasında milliyetçiliği, dinciliği, mezhepçiliği, kökendeşliği, dil çeşitliliğini ülkenin zenginliği olarak görüp bunların kaşınmasına izin vermemeliydik. Ancak o zaman "kaşımadan" nasıl nemalanacaktık? Bir taraftan cumhuriyet düşmanları, bir taraftan bu coğrafyayı yerle bir etmeye

yemin etmiş güçler, bu kimlikleri kaşıdıkça kaşıdılar. Çingene torbası gibi kırk yamadan oluşmuş Amerika Birleşik Devletinde, hiç birinin tarihten gelen bir karış toprağı olmamasına, yani açık bir tehlike olmamasına karşın, kalkın bir gün etnik bir milliyetçikten dem vurun bakalım başınıza ne gelir.Ama biz kendi yaramızı bu insanlara kaşındırmayı marifet olarak ilan ediyoruz. Yara, kaşına kaşına egzamaya döndü; egzamanın da çaresi henüz bulunmadı. Bir defa bir gruba körü körüne sempati besleyip, diğerlerini en kötü sözlerle aşağılamaya başlamışsanız, en azından içinde bulunduğunuz grubun yaptığı hataları da anlayamaz; yapılan hataları körü körüne savunur; bu hataları yapanların gerçeği görüp kendilerini düzeltmelerine de katkı sağlayamazsınız. Son 40 yılda kaç ülkenin kanına girilmesine çanak tuttuk; destek verdik ya da yapılanları görmezlikten geldik. Mensup olduğumuz mezhebi savunurken, aynı görüşte olanlarla kol kola girdik; onların çağ dışı yönetimlerini görmezden geldik; sonuçta düşman üstüne düşman edindik.

Geçmişte de İçten Gelen Hoşgörümüz Olmadı

Kürsüye çıkan bir sürü lafazan geçmişteki hoşgörümüzden dem vuruyor. Biz de inanıyoruz. Belki başka ülkelere göre daha hoşgörülü olduğumuz bir dönem vardı. Biz o dönemde bu insanları bağrımıza basmasak da varlıklarından rahatsız olmuyorduk. Bu günü anlayabilmek için geçmişten günümüze tarihsel bir sörf yapabiliriz.Anadolu'ya çeşitli adlar altında Altay Irk kökenli (dilleri nedeniyle Türk olarak tanımlıyoruz), görünüşleri, gelenek ve görenekleri benzer; gramerleri aynı olsa bile dildeki sözcükleri farklı onlarca göç oldu. Bunların ulaşabildikleri uygarlık aşaması çadır ve hayvancılık kültüründen öte değildi. İyi de bir kültürün gelişmişliği nasıl anlaşılır? Yeni bir ortama girdiğinde, yeni ortamda yaşayan farklı toplulukların

ya da kendi dışındaki diğer toplulukların benimseyip ne kadar yaygın olarak kullanıyorlarsa, o uygarlık, bir kültür uygarlığıdır. Örnek olarak Sümerler, Yunanlılar, Çinliler, Romalılar hatta Farslar. Anadolu'daki Selçukların kültürü, yarı yoldan Farslılardan ve Safevilerden öğrendikleri kültürdür. Osmanlı minyatür sanatını İran minyatürlerinden ayıramazsınız. Bu nedenle, mimari, yazım, sanat bakımından Safeviler ve Farslılar ile Anadolu'dakilerini ayırt edemeyiz.

Fatih Sultan Mehmet Neden En Laik Padişahtı?

Çok iyi eğitilmiş, bilgiliyi ve evrensel bilgiyi içselleştirmiş Fatih Sultan Mehmet, din bağnazlığının içine düşmüş Bizans'ı ele geçirdiğinde elinde ve arkasında çadır kültüründen henüz kurtulamamış, savaşçı, hala yarı göçebe, eğitimsiz, bilgisiz bir toplulukla dünya imparatorluğu kurmuş; yeni bir dünyaya adım atmıştı. Kitabı, (din hariç) eğitimi, teknik bilgisi ve en önemlisi sanatın hiçbir dalında önemli bir bilgisi olmayan bu toplulukla ne yapabilirdi? Hiç. Bu nedenle Fatih Sultan Mehmet'in ilk verdiği ferman "*herkes dilinde, dininde serbest ve özgür olacaktır*" olmuştur. Bizim bilim yalakaları bunu Fatih'in insan haklarına saygısına, adaletine ve insanlığına bağlar. Hâlbuki bu bağışlama, onların biliminden, sanatından, yeteneğinden ve en önemlisi devlet (imparatorluk) deneyiminden yararlanmaydı. Çok daha akılcıydı. Bu nedenle Fatih Sultan Mehmet Bizans'ın devlet adamlarını, sanatçılarını, bilim insanlarını, düşünürlerini hemen çevresine topladı. Böylece adı Osmanlı, ancak din hariç idare sistemi Bizans olan bir imparatorluk kuruldu. Aslında Osmanlı dini bağnazlık hariç Bizans'ın devamı oldu (saray müziği ile Bizans müziğini karşılaştırmanızı isterim).Bu dönemde Avrupa Ortaçağı dini bağnazlığından hala kurtulamadığı için, cahillik, sürtüşme, gericilik bataklığında debeleniyordu.Böylece başta İstanbul olmak üzere, birkaç şehirde

imar hamlesi başlatıldı. Kim yapacaktı?Selçuklu buralara ulaşamamıştı (bu nedenle Konya'dan daha batıda önemli bir Selçuklu yapısına rastlamazsınız). Sırasıyla Ermeni, Rum, Yahudi ve diğer Gayrimüslim kültürünün yetişmiş insan potansiyelinden yararlanmadan başka çareleri yoktu. İşte Osmanlı'nın laiklik sevdası buradan gelir.

İstanbul'da bir tane doğru dürüst Müslüman ya da Türk mimarın mühendisin, ustanın ya da sanatkarın damgası yoktur. Bilim işi, hekimlik, bilgi ve akıl gerektiren işlerin hemen hepsi bu cemaatlerin mensuplarına verilmiştir. Çadır ekonomisi ile imparatorluk yürüyemeyeceği için, ticaret, ihracat ve ithalat, akçeli işler, sanatın her dalı, eczacılık, hekimlik bu cemaatlerin yetkisine verildi. Paşaları, vezirleri, imparatorluğun üst düzey idarecileri bile bu cemaatlerden devşirildi. Düzenli ordusu bile devşirmeydi. İşgal ettikleri yerlerdeki cemaatleri ne yapacaklardı; yok mu edecekti? Süt veren toplumlar oldukları için dinleriyle, kültürleriyle, dilleriyle başlarının üzerinde gezdirdiler. Üstelik Gayrimüslimlerden fazladan vergi de alıyorlardı. Bir ara Balkanlarda bu ağır vergiye dayanamayıp insanlar Müslümanlığa geçince, vergi düşmeye başladı; padişah durumu görünce Müslüman Vezirini oraya gönderip Hristiyanlık dinine geçirtip bir de adına büyük bir kilise kurup bazı teşvikler getirerek, insanların Müslüman olmasını önledi[12]. Bu

[12] Macaristan sınırındaki serhat boylarında savaşan Osmanlı askerlerinin büyük bir kısmı Boşnaklardı. Ama buradaki ve keza imparatorluğun birçok yerindeki insanların hepsinin Müslüman olması Osmanlı'nın işine gelmiyordu. Çünkü vergi geliri azalıyordu. Sırf vergi gelirini artırmak için Bosna'ya Hırstıysan Sırp'ları yerleştiren de, yani bugünkü çatışmanın zeminini hazırlayan da Osmanlıydı. Şeriata aykırı olmasına karşın, Osmanlı, kilise ve dini kurumların yaygınlaştırılmasını teşvik etmişti. Çünkü bu yolla vergi gelirini artıracağını biliyordu. Saraybosna'yı imar eden Bosna valisi Gazi Hüsrev Bey, çarşıdaki Hırstıysan tüccarlar artsın, vergi gelirleri yükselsin diye, çarşının içine Ortodoks kilisesi inşa ettirdi. Sokullu Mehmet Paşa, yine aynı nedenle, Sırp Ortodoks Patrikliğini kurup, bizzat kendi kardeşini

nedenle Osmanlı'da çok uzun zaman hiç kimse Gayrimüslimlere dil uzatamadı. Hatta geçen yüzyılın başına kadar İstanbul'un nüfusunun %40'ndan fazlasının Türkmen (Müslüman) olmasına izin verilmedi. Bir çeşit Anadolu'ya hapsedildiler. Bu nedenle Osmanlı Ordusu'nun geçeceği yollar ve İpekyolu Ticaretinden gelir elde etmek için yapılan kervensaraylar hariç, yakın zamanlara kadar Anadolu'da doğru dürüst Osmanlı yatırımı hiç olmamıştır.

Bu tarihlerde sürtüşmelerin temelinde ırkçılık yoktur (çünkü ırkçılık henüz tanımlanmamıştır); insanların birbiri ile kavgaları dini bölünmelerdir. Özellikle Şiilik ile Sünnilik.

Din Bağnazlığı Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferiyle Bu Topraklara Girdi

Yavuz Sultan Süleyman Mısır'dan, bugünkü Müslüman Kardeşlerin fikir babası olan, Sünnilerin en gericisi grubu olan Eşari[13] mezhebinden 1000 kadar kendi tabirleriyle ulemayı İstanbul'a getirip önemli yerlere yerleştirince Osmanlı'nın kaderi belli oldu. Osmanlı imparatorluğu bilim toplumundan gerici topluma yuvarlandı. Osmanlı'nın yıkımı hatta bu coğrafyanın bitmez tükenmez kavgaları bu ulema transferi ile başlamıştı.

---

patrik yapmıştı. Osmanlı bunları yaparken, dış etkilerden çekinmeyecek kadar güçlüydü; yani korkusundan yapmıyordu. Bütün bunların nedeni, tarihten gelen talan alışkanlığıydı. Bu nedenle Osmanlı bütün dinlere saygı göstermiştir, caminin yanında kilise yaptırmıştır gibi; İslami idarelerin, başka insanların inancına saygılı olduğunu çarpıcı şekilde anlatma, özünde bir yanıltmacadır. Bu hoşgörünün esas nedeni, üretken, becerikli, işbilir bir cemaatten vergi toplamanın kaçınılmaz yolu olmasıydı. Çünkü İslamlaştırıldıklarında, er ya da geç, bu sistem içinde tekrar üretkenliklerini ve yaratıcılıklarını yitireceklerini biliyorlardı. Bu da gelirlerinin azalması demek olacaktı.

[13] Ebu Hasan Eş'ari'nin (ölüm: MS 935) kurduğu bu okul, aklın hiçbir zaman gerçeğe ulaşamayacağını, kulların ancak kayıtsız şartsız inanmakla mutlu olacağını savunan akım.

Osmanlı'da dini parçalanmalara dayalı başından beri süre gelen sürtüşmeler daha da güçlendi.

Bin sekizyüzlü yıllara gelince Balkanlaştırma diye bilinen, Osmanlıyı parçalamaya yönelik bir siyasi atak başlatıldı ve o güne kadar insanlar sadece dinlerine göre sınıflandırılırken; bu sefer ek olarak bir de mikro ırkçılık insan dünyasına girdi. İnsanların birbiriyle sürtüşmesi patlarcasına arttı. Çünkü bir adam dinini ya da mezhebini değiştirip bu sürtüşmeden kurtulabilirdi; ancak ırkını değiştirmesi söz konusu değildi. Ancak Müslüman ve Türk kökenli bazı insanlar özellikle Fransa'ya gidip çağa ait bilgileri öğrenmeye başlayınca, ticaretten anlamaya başlayınca, az da olsa yaratıcı insan ya da girişimci insan olarak sahneye çıkınca, Gayrimüslimlere tümüyle bağımlılık kısmen azaldı;Osmanlı'daki en kanlı ve kapsamlı din ve ırk çatışmaları başladı.Bin sekizyüzlü yılların özellikle ikinci yarısı dini çatışmaların ve ırk çatışmalarının en yoğun yaşandığı dönem olmuştur.

Ne yazık ki çok daha sonra Türkiye Cumhuriyeti bile inanç farkından dolayı toplu katliamların yaşandığı bir ülke olmaktan kurtulamamıştır.

Bugün Anadolu'nun birçok yerinde hatta köyünde (hatta Ankara'nın göbeğinde. örneğin Mamak'ta), birinde okunan Kur'an'ı öbürünün duyabileceği uzaklıkta, bir birine hiç de iyi gözle bakmayan farklı cemaatlere ait camiler yan yana bulunmaktadır. Bunlar eskinin, cahil dönemlerin kalıntısıdır diyenler çıkabilir. Ancak 1964'den bu yana Avrupa'ya göç etmiş halkımız çekişme tabanını da eksiksiz birlikte sürüklemiştir. Bu gün Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerinin tümünde aynı şekilde bir birine hasmane gözle bakan cemaatlerin camileri aynen kurulmuştur; ayrıca bu dini merkezlere bağlı işçilerin paralarını şu ya da bu şekilde cebellezine eden yüzlerce dernek türemiştir. Bunlarda eskidendi diyebilirsiniz. İyi de bunların

başında gelen onlarcasının yanı ısıra Süleymancılar, Menzilciler, Nakşibendiler, Kadiriler, Fetullah Gülenciler, Milli Görüşçüler, Tayyipçiler dernek-cami bileşkesine ne diyeceksiniz? Bu dini merkezlerde dönen yasa (Deniz Feneri ve Jed Fadıl davası gibi) ve ahlak dışı olaylar mahkemelere yansıdıkça Avrupa'nın Müslümanlığa hiç mi hiç güveni ve sempatisi kalmadı.

Atatürk'ün Devrimini Irkçılar ve Dinciler Anlayamadı

Atatürk ve arkadaşları Osmanlı'dan bu toplumu teslim aldıklarında sadece bu topraklarda değil, Ön Asya'da da ırkçılığın ve mezhepçiliğin, dinciliğe dayalı çatışmaların en yoğun yaşandığı bir dönemdi. Üstelik Avrupa'dan faşizmin ayak sesleri geliyor; 1928 dünya krizi ile tüm dünya inim inim inliyordu. Bu ekip bütün bunları bizzat yaşamış ve gözlemişti. Gelecek açısından yapılacak en akıllıca iş, bu coğrafyadaki din ve ırk çatışmasını ortadan kaldırma ya da azaltma olmalıydı. Bütün dinlerde olduğu gibi Müslümanlık da bin bir parçalı bir dindi. Anadolu yüzlerce farklı kökenden göç almış, neredeyse her köyü farklı kimlik taşıyan bir yapıya sahipti. Dünyada bu kadar karışık ırk grubunu ve bu kadar çeşit dini ve dinlerin alt bölmelerini içeren başka bir ülke yoktu. Ya bu haliyle bırakacaklar ve bu coğrafyanın kan gölüne dönmesini önlemeyecekler ya da Cumhuriyetin kuruluş ilkesine bazı kurallar koyarak bunu önleyeceklerdi. İşte tek bayrak, tek dil ve tek milliyet adı altında homojenleştirilmiş bir toplum oluşturma bunun tek çaresiydi. Aslanda farklı insanların bir araya gelerek bir bakkal dükkânı açması gibi bir şeydi; ancak en büyük ortak, gücü eline geçirince dükkânın tabelasına sadece kendi kimliğini kazıdı.

Din işine gelince, tekke ve zaviyeleri kapatarak, Müslümanlığın parçalanmasını önlemeyi amaçlamış; herkesin sadece ben Müslümanım demesinin yeterli olacağı bir toplum oluşturmanın çıkar yol olduğunu düşünmüş olmalılar. Kur'an bunun için

yeterliydi. Mezhepçilik başından beri bölücülüktü. Böylece Cumhuriyetin temel ilkeleri ortaya çıkarıldı. Bu insanlar aptal değildi; bir insanın ırk duygusunun, dini alt kimliklerinin bastırılmasının çağdaş bir dünyanın düşüncesi olamayacağını biliyorlardı. Hiç kimse başka bir insanın ben bu ırktanım, bu mezheptenim, bu dindenim demesinin önlenmesinin ya da cezalandırılmasının özgürlük ve demokrasi kavramıyla bağdaştırılmayacağının farkında olmalıydılar. Bunun için biraz zamana en az yarım yüzyıla gereksinimleri vardı. Yasaları koydular. Ancak solculuğa ve uygarlığa ait bazı düşünceleri olanları önce komünist daha sonra Ateist olarak damgalayıp onu toplumdan tecrit etmeye hazır büyük bir Müslüman kesim vardı. Her iki sözcük de bu toplumda bir insana söylenebilecek en büyük hakaretti. Bu nedenle bu devrimler kolay yerleşemedi. Atatürk'ten sonraki basiretsiz politikacıların marifetiyle, bu topraklarda yaşayan insanların ortak tutkalı gibi düşünülen Türk sözcüğü saçma sapan yaklaşımlarla ırkçılığa kurban edildi. Sonunda da dinciliğin her çeşidi, başlangıçta sinsi sinsi daha sonra da tüm kurnazlığı ile kurumlara yerleşti. Türk devrimi geri döndürüldü. Dünyada çok ırklı, çok dilli, çok uluslu, çok milletli bir ülkenin ebedi olmadığı ve huzurlu olmadığı biline biline demokrasi ve insan hakları adına tekrar eski berberin önüne oturtulduk. Bizim etnik ve dinsel durumumuza benzeyen en yakın küçük bir örnek Yugoslavya'ydı. Bir zamanların üçüncü dünya lideri olan Yugoslavya ne hale geldi?

Dört halifeyi ve ondan sonra gelen yöneticileri bile bir araya getiremeyen, her çatışmanın nedeni olarak karşımıza çıkan dini, politikacılarımız ve din simsarları tarafındanbütünleşmemizin en önemli çimentosu olarak sunuluyor. Ya tarih bilmiyoruz ya da zekâmızda bir sorun olmalı. Hamasi nutuk insanlık suçu olmalı.

Aslında bizim modelimiz (Atatürk Cumhuriyeti modeli) bu coğrafyanın tümünü kurtaracaktı. Atatürk devrimlerinin dün-

yadakiöngörülü akıllı insanlarca övülmesinin nedeni budur. Müslümanlık ve Ön Asya büyük bir fırsatı heba etti; hem de Türkiye Cumhuriyetinin eliyle…

Bütün Bunlar Aile Yapımızı da Bozdu

Aslında aile yapımızda da sorunlar ortaya çıktı. Bu gün her evlenmeden biri boşanma peşindeymiş. Gelin kaynana, gelin görümce kavgaları edebiyatımızın en renkli kısımlarını oluşturur. Çocuklarla ailenin sürtüşmeleri eskiye göre çok daha arttığı söylenebilir. Bir ailede miras bölünmeden o ailenin mutlulukla birlik içinde yaşayacağına kimse güvence veremez.

Birbirimizin en mahrem bilgilerine ulaşmayı zevk haline getirdik. Olaylara olumlu yönleriyle bakma tarafımızı sanki tümüyle yitirdik. Günümüzde aile içindeki şiddet ve öldürme olayları zıvanadan çıkmış görünüyor. Kavga etme, bağrışma, çağrışma, karşılıklı uygarca konuşmanın yerine geçti. Yeteneklerimizden ve becerilerimizden çok daha fazlasını talep ediyoruz. Çalıştığımız kurumda artık çok az insana güveniyoruz. Halka sorsan belki de en çok istedikleri başlarının arkasında da bir gözün olması…

Sonuç

Politikacıların ağzından zehir akıyor. Karşılıklı en ağır hakaretleri nutuk sanıyorlar. Basın gerçekten özgür ve yansız olsaydı, RTÜK, haberlerden önce, özellikle politikacılar konuşurken *18 yaşının altındakilerin izlemesi yasaktır uyarısını* koyması gerekirdi. Her şeye bir dini gerekçe, dini açıklama, dini sınırlama, dini meşruluk bulma düşünce tarzımızın merkezine oturdu. Nereye baksak, nereyi dinlesek, hangi televizyonu açsak birileri birine caiz midir diye soruyor. Caizler ve helaller ülkesi olduk; ancak neyi dinlesek, neye baksak, neyi alsak al-

tından haram yemeyi alışkanlık haline getirmiş pişkin kitlelerin marifetleri çıkıyor.

Parti üyeleri belirli bir nemalanmanın bittiğini görünce birbirlerine saldırıyor; demokrasinin uygulandığı söylenen hiçbir partimiz huzurlu değil; görünürde uyumlu olanlar baskın başkanın zoruyla bütünleşmiş gibi gözüküyor. Liderine karşı çıkan ipi kendi boynunu geçiriyor. Demokrasi oyunu oynayarak kendimizi kandırıyoruz. Hangi yasayı hangi anayasayı çıkarırsanız çıkarın, bu zihniyet bizde olduğu sürece ne demokratik düzeni ne hakça bölüşümü ne saygıyı ne de doğru işleyen hukuk düzenini kuramayacağız. Şu anda içinde bulunduğumuz durum anayasayla düzeltilecek gibi değildir. Bizi bu hale getiren özellikle dini yapılanmalarımızı ve dini mantığımızı, tarihimizi, geleneklerimizdeki çarpıklıkları, kendimizi ait model oluşturamamanın getirdiği sıkıntıları tarafsız bir gözle masaya yatırıp, nerelerde hata yaptık; yapmaya devam ettiklerimizi belirlememiz gerekir. Dinciliği ve ırkçılığı yönetime bulaştıran hiçbir yönetimin bunu başaramayacağını da peşin olarak söylemeliyim. Ben size açık açık söyleyeyim, bu coğrafyanın yakın bir zamanda huzura kavuşacağını, akan kanın durulacağını, her biri insanlık tarihinin en iğrenç suçu olabilecek olayların sonlanacağını boşuna düşünmeyin. Çocuklarımız korkarım ki bu kan bataklığının içinde yaşamaya çalışacaktır.

Bu coğrafya en katı ve kanlı bölünmesini dini inançlarında gösterir. Kendimizi ve başkalarını kandırmaktan vaz geçelim. Çok fazla zamanımız kalmadığı söylenebilir. Bu coğrafya behemehâl kendi Ortaçağına son vermek zorundadır.

NE EKERSENİZ, ONU BİÇERSİNİZ

"Dindar ve kindar bir gençlik oluşturacağız"

Atasözü deyip geçmeyin, onların içinde yüzyılların felsefesi, ibret verici öğretileri ve yol gösteren öğütleri vardır. Belli ki atalarımız hiçbir şeyin durup dururken ortaya çıkmadığını; onları yaratan, tetikleyen ve en önemlisi teşvik eden bir şeylerin toplumda bulunmasının bir sonucu olarak kendini gösterdiğini gözleyerek atasözlerini edebiyatımıza sokmuşlardır.

Bugün isterseniz çok sayıda ibret verici atasözlerimizden birini alarak bu gün yaşadıklarımızı yorumlayalım. Bunun için bilimsel yöntemi kullanacağız; yani benzerleri ile karşılaştıracağız.

Geniş anlamda bu coğrafya, dar anlamda Türkiye, ivmesi gittikçe artan çağdışı, gerici, rezil, ahlaksız, insanlık dışı sosyal olaylarla özellikle terörizmle dünyayı sarsmakta; dünyanın tarihten gelen nefret duygularını iyice kaşımaktadır.

Eğitimde bilinen en etkili yöntemin sözle akıl verme, övünme, iyilik perisi rolüne bürünme olmadığı; bizzat davranışı ile bire bir yaşayarak örnek olmadır. Siz ne kadar benim ailem, benim ırkım, benim kültürüm, benim dinim insancıldır; barışçıdır; hoşgörülüdür gibi fiyakalı sözlerle geçmişinizi ve şu andaki durumunuzu övseniz de uygar ve bilimsel yöntemi rehber almış insanları ve toplumları inandıramazsınız. Onlar, insanlarınızın değerlerine ve davranışlarına göre notlarını verirler.

Eğer bir yönetim ya da bir felsefe ya da bir toplum gençliğini belirli bir hedefe göre eğitmeye yeltenir ve o davranışları teşvik

edici söylemlerde bulunursa er ya da geç tatlı ya da acı meyvelerini toplar. Bu yönlendirmede en etkili yol ise kuşkusuz o kişilerin hiçbir insani yasa ya da kural ile karşılaştırılamayacak (olumsuz anlamda) manevi duygularını önce güçlendirmek, daha sonra da kaşımak olacaktır. Bu coğrafyanın tarihine baktığımızda insanların manevi duygularının kaşınması ve yönlendirilmesi ile sayısız katliamların ve acıların yaşandığı görülecektir. Bu şekilde formatlanmış insanın hiçbir insani, ahlaki ve evrensel değeri yoktur; öğretisinin kurbanıdır. Verilen görevi yorumlamadan yapacak duruma gelmiştir. Bu nedenlerle her gün görsel basında anasını, babasını, kardeşini, akrabasını manevi değerler adını taktığı bahanelerle hiç uğruna öldüren sayısız insana tanık olmaktayız. Her defasında çıkıp bu insanları lanetliyoruz; ama bunların bu hale gelmesine neden olan insanları ve düşünceyi masaya yatırmıyoruz.

Diyelim ki farklı bir dine, kültüre ya da ırka karşı oluşturulan kin ile bu katliamları işlediniz; en azından –akıllı bir adamın kabul etmesisöz konusu olmasa bile- benden değildi diyerek buna bir gerekçe bulabilirsiniz. Ancak İslam dünyasına dönüyoruz; son 30 yılda terör ile dünyada 11 milyon insan öldürülmüş; bunun 10 milyonu Müslümanmış ve en çarpıcı yanı ise bu 10 milyon Müslümanın hemen hepsi kendi dindaşları tarafından öldürülmüş. Öbür dinler de geçmişte farklı değildi; ancak insani değerlerle dinlerini reform tabii tuttukları için yıkım büyük ölçüde azaldı. O nedenle insanca yaşamak için herkes bu reformu yapan ülkelere yerleşmek için hücum ediyor. Bu ülkelerin manevi profiline bakıyorsunuz (özellikle kuzey ülkelerine), %80-90'nı ateist ya da benzer düşüncede; dini eğitim yaşamlarında bazı ritüeller hariç yer almıyor.

Bayanlar, beyler! Önümüzde çözmemiz gereken önemli bir sorun var. Sorunlarınızın üzerine doğrudan yürümez çevresinden dolanırsanız, olumsuzluklarınıza hiç ilgisi olmayan içten ya da dıştan sorumlu bulmaya kalkışırsanız ve olanları komik

ve eften püften mazeretlerle kapatmaya çalışırsanız yaranız gittikçe derinleşir ve bulunduğunuz toplum, bulunduğunuz coğrafya kana boğulur. Bizim yaşadıklarımız tümüyle böyledir. Son yarım yüzyıldır silahlı ya da silahsız, el, kol, parmak işaretiyle ötekileştirilen; laikliğin dinsizlik olarak öğretildiği; dogmaya dayalı kin pompalanan toplumların yetiştireceği insan olsa olsa tekbirle Rus Büyükelçisini öldüren insandan başkası olmayacaktı.

Kürsülerden "*dindar ve kindargençlik yetiştirme bizim amacımızdır*" denen bu ülkeye, 15 Temmuz'da birileri, aslında size, buyurun istediğiniz dindar ve kindar gençlik birileri tarafından özenle yetiştirildi demiştir. Bunu ve bunları, cahillik, eğitimsizlik, bilinçsizlik ve manevi değerlerin eksikliği diye de geçiştiremeyiz. Yetiştirilen öyle bir kuşak ki, meclisine, kendi askerine, vatandaşına, komutanına gözünü kırpmadan mermi yağdırdı. Bunların hiç biri cahil ve eğitimsiz de değildi; küçük yaştan beri en yoğun dini eğitimle yetiştirilmişlerdi. Hiç kimse bunların dinsiz olduğunu söyleyemez. Bugün FETÖ olarak lanetlediğimiz terör ekibinin en eğitimsizi, görünürde öğretmen ve polistir; büyük bir kısmı paşalar, kurmaylar, rektörler, profesörler, önemli iş adamları ve üst bürokratlardan oluşmuştur. Bu toplumda bundan daha eğitimli bir kitle oluşturamazsınız. Büyük bir kısmının batılı ülkelerde eğitimi ve yaşamışlığı da bulunmaktadır. Ancak hepsinin düşünce sisteminin altında köklü bir din eğitimi bulunmaktadır.

Bunlara verilen din eğitimi, bu gün ilkokullara kadar yaygınlaştırılan din eğitiminden tek bir harfi bile farklı değildir. Kitapları aynıdır; manevi olarak bağlı bulundukları kadim cemaat liderleri (Said Nursi) çoğu için aynıdır.

Bu terör örgütünü sapkın olarak nitelendirebilirsiniz. İyi de o zaman sorarlar; bugün dünyadaki en cani, ahlaksız, korkulan, hiçbir insanı değeri olmayan 20 terör örgütünün hepsi Müslüman; kafa keserken hepsi tekbir getiriyor. Coğrafyaları, tarihi

geçmişleri, ırk yapısı, dilleri, her şeyleri farklı olan bu insanların benzer değil aynı cinneti göstermelerini nasıl açıklayacaksınız? Batı bunun yanıtını bulduğu için bizi içlerine almak istemiyor. Bu rezillik bu güne mahsus da değil; bu coğrafyanın tarihi din, mezhep savaşları ve katliamları ile yazılmıştır. Hatta dinimizin kurulduğu yıllar da benzer şekilde kanla yazılmıştır. Bütün bu gerçekler gözümüzün önünde iken, "*dindar ve kindar gençlik yetiştirme*" söylemlerini nasıl değerlendirmeliyiz? Buyurun! Siz yetiştirmeseniz (yardımlarınızı şimdilik unutalım) bile birileri hem dindar hem de kindar bir kuşak yetiştirdi ve başımıza bela etti. Sakın sevinmeyin, dine dayalı bu terör örgütü temizlense bile, bugün kol kola gezdiğiniz (bir zamanlar gezdikleriniz gibi) ya da haz etmediğiniz başka dini örgütler zaman içinde onların yerini alacaktır. Siz din eğitimini düzenli eğitime soktukça, siz yönetimde dini söylemleri rehber yaptıkça, siz dindar ve kindar geçinenleri bir yerlere getirmede ceberut davrandıkça bu beladan ne siz ne ülke ne de bu coğrafya hiçbir zaman kurulamayacaktır.

Bilim ve bilimsel düşünceyi yaygınlaştırmakla yükümlü tek kuruluşumuz TÜBİTAK, son 10 yılda onlarcasının arasından birkaç örnek vermek gerekirse ilişikteki projeleri seçerek ödüllendirdi: *Besmele okuyarak ekmeği taze tutan ekmek kutuları, dua ile kanserin iyileştirilmesi, dua okuyup Kâbe'yi tavaf eden pilli robot,* "*papaz eriğini imam eriğine çevirme makinesi, ayet okunarak üç kat daha fazla büyütülen fasulye ve diğerleri*. Şimdi ben soruyorum: Ne bekliyorsunuz? Avrupa bizim bu dehşet verici projelerimizi destekleyen kurumlarımızı ve onları düşünen yaratıcı insanlarımızı mı büyük bir özlemle bekliyor?

Atatürk'ün laik devlet yapısını sözde değil özde kurmadıkça hiçbir İslam ülkesi terör belasından kurtulamayacaktır. Kandırıldık, bilmiyorduk gibi afaki laflarla suçunuzu ileride kapatmaya kalkışmayın; bu ülkenin yarım yüzyıllık bir öğretim üyesi olarak, en azından 600 yıldan beri Müslüman olan bir ai-

lenin bireyi olarak sizi, öğrencilerimi, toplumu ve siyasileri bu yazımla bir daha uyarıyorum: Dini eğitim dünyanın hiçbir yerinde bulunduğu topluma hayır getirmemiştir. Gelin! Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda çatışmayı, kini, nefreti önlemeye yönelik, bölünmeye ve sürtüşmeye izin vermeyen laik felsefeyi bir daha salim kafayla ön yargımız olmadan gözden geçirelim. Tek bir kurtuluş yolumuz var: Cumhuriyetimizin kuruluş evresindeki laik felsefeyi ödün vermeden uygulamaktır. Bana (en azından bir defa) inanın! Bu coğrafyaya halifeliği getirmeyle, mezhepçiliği kaşımayla, hatta yönetimlerdeki insanların dini söylemleriyle -iyi niyetle de olsa- kürsülerde devlet politikası gibi sık sık söylemeyle bu coğrafyaya hizmet edemezsiniz; huzur getiremezsiniz. Bu coğrafyayı ve Müslümanları, cumhuriyeti kurarken yola çıktığımızda bin bir tehlikeyi, güçlüğü göze alarak getirdiğimiz ve daha sonra (1945'lerden sonra; hatta 10 Kasım 1938'den sonra) altını oyarak, bin bir desise ile piç ettiğimiz laiklik ile kurtarabiliriz. Aslında kıpırdamalar 1933 yılında başlamıştı. Atatürk'ün sunduğu listeler oylamalarda kazanamamaya başlamıştı.

Bir insanın tanımadığı bir insanı ya da insanları hatta kendisini gözünü kırpmadan öldürmesi, bugün bilimin söylediği gibi, ancak, onu Tanrı yolunda öldürmenin kutsal bir görev olduğuna inandırmanız ile gerçekleşmektedir. Dünyadaki katliamların hemen hepsinin böyle bir tutkudan (illa Tanrı tanıması ile olmayabilir, bir kişiye ya da düşünceye katıksız bağlanmasıyla da olabilir) beslenmesi bir rastlantı değildir. Tekrar söylüyorum: Küçük yaşta çocuklara din eğitimi verilmesi ve ırkçılık aşılanması gelecekteki sürtüşmelerin temelini oluşturacaktır.

Avrupa geçmişinde din ve mezhep çatışmalarına dayalı 30-40 ve 100 yıl savaşlarını yaşadı; milyonlarca insan inançları nedeniyle hunharca öldürüldü (bu gün Müslüman ülkelerde yaşandığı gibi). Sonunda toplumları dini yönetimlerinden ve

eğitimlerinden kesin olarak uzaklaştırarak barışa ulaşabildiler. Aptallar bundan ders almamış olabilirler; ancak bu coğrafyada en azından bir kişi bu yaşananlardan örnek alarak cumhuriyeti kurarken, laikliği olmaz ise olmaz biçimde yasalarına yerleştirdi. Aslında Atatürk sadece bu nedenle bile bu coğrafyanın 1000 yıllık makûs talihini değiştirmek üzere ortaya çıkmıştı; bu nedenle –şu anda içimizdeki bazı meczuplar ne derse desin- tüm dünya tarafından 100 yılın en büyük adamı olarak seçildi. Geçmişte, bugün FETÖ örgütünü (keza El Kaide ve IŞİD gibi örgütleri kuran ve) manipüle eden güçler, 1980 yılından öncede de insanlarımızı sağ ve sol olarak bölüp bir çeşit çatışmaya (terörizme) zemin hazırlamıştı; özellikle solun ezilmesi ile sağın radikal kısmının gelecekte yeşermesine zemin hazırlamıştı. Bugün bazı çevreler Türkiye'de bu denli gerici, dini temelli terörün patlarcasına gelişmesini, 1982 Anayasasındaki din eğitiminin zorunlu hale getirilmesine bağlasa da; bunun tek başına bir etken olduğunu söyleyemeyiz.

Batı dünyasının Müslümanlara ve Türklere bakışı hiçbir zaman olumlu olmamıştır. Bunun kendilerine göre tarihsel bir nedeni vardır. Ancak Müslüman ülkelerde artan köktenciliğe paralel olarak Batı Dünyası artık bu kültürle, bu insanlarla birlikte yaşamak istemiyor. Ben bunu söylediğimde insanlar bana kızıyor. İyi de bana niye kızıyorsunuz. Gidin onlara sorun neden bizimle birlikte yaşamak istemiyorsunuz diye? Avrupa Birliğine almakta ayak diretiyorlar. Ekonomimiz oradaki birçok ülkeden daha iyi; yasalarımızı birçoğundan daha hızlı uyumlu hale getirdik; çıkarları için kurdukları birçok örgüte herkesten çok hizmet ettik; neden bu insanlar bizi almıyorlar diye ateş püskürüyoruz. Bakın ben size bir şey daha söyleyeyim: Bütün yasaları aynen uygulasak, ekonomimizi daha düzenli hale koysak, ne isterlerse onu yapsak; ancak Müslümanlığın emrettiği yaşam tarzından taviz vermezsek size kesin olarak söyleyebilirim ki bizi içlerine almayacaklar. Bir batılının azınlık Müslü-

manlarla değil (dünyanın birçok ülkesinde artık azınlık Müslümanlar da istenmiyor), eşit haklara sahip olmuş Müslümanlarla aynı yerde yaşamasını beklemeyiniz. Türkiye laik devlet görünümü ile bir şans yakalamıştı; ben o şansın artık geçerli olduğunu söyleyemem. Türkiye makas değiştirdi…

Bütün bu yargılara nereden vardın diye sorabilirsiniz? Artık ondan bundan örnek vermeyi bıraktım. Bizatihi yaşadıklarımı anlatırsam belki bu yazıyı okuyanların daha iyi anlamasını sağlayabilirim.

Ben 20 küsur yaşlarında, genç bir akademisyen iken ilk olarak Almanya'ya gittim ve zaman zaman başka ülkelerde de bulundum. Uzun boylu, sarışın ve mavi gözlü olmam nedeniyle, ağzımı açmadığım ve kimliğimi söylemediğim sürece çok büyük itibar gördüm[14]. Ancak Türk ve özellikle Müslüman olduğumu söylediğimde insanlarda bir hayal kırıklığı olduğunu gözledim. Kinlendim, üzüldüm; hiç olmadığı kadarıyla daha milliyetçi ve hatta dindar oldum. Ancak gözlemlerin biriktikçe ve öfkemi yenmeye başladıkça, sis perdesinin açıldığını ve daha empatik yorum yapmaya başladım.

İlk olarak şuradan başlamalıyım, ben çocuklarımı ömrü billah bir Müslüman ülkede yaşamaya zorlayabilir miyim? Kendim bir Müslüman ülkede yaşamayı hedef olarak koyabilir miyim? Mezhepçiliğe, tarikatçılığa, dinciliğe, bürünmüş bu insanlarla aynı apartmanda bir ömür geçirebilir miyim? Müslü-

[14] Suriye'den kaçan insanların bir kısmı Almanya'ya sığındı. 25.12.2016 tarihinde HaberTürk Televizyonu tartışmasında gündeme geldiği gibi, bu ülkeye giren 10.000 çocuktan haber alınamıyor. İşin en ilginç ve ırkçılık açısından ürkütücü tarafı, haber alınamayan çocuklar sarışın; büyük bir kısmı da mavi gözlüymüş.
Daha sonra aldıkları da sağlıklı ve elinde geçerli bir mesleği olan insanlar oldu. Çünkü niteliksiz adamın bir toplumun başına yük olduğunu onlar uzun zamandan beri biliyorlardı.
Ayrıca işsizlik sorunu olan bir ülkenin Ensar ayaklarında milyonlarca insanı alması da başka bir yönetim garabetidir.

manım diyen bir insanın namusuna, tarafsızlığına, doğruluğuna, düzgünlüğüne, adaletine, hoşgörüsüne, iyi niyetine, demokrasi anlayışına, laikliğine hiç kuşku duymadan inanabilir miyim? İnsanı insan yapan yüzlerce değer konusunda benzer soruyu kendime ve düzgün düşündüğünü varsaydığım insanlara sordum; ben belirli bir sonuca ulaştım. Batı dünyası da bir sonuca ulaşmış olmalı ki bizle birlikte yaşamak istemiyorlar. Avrupa'da birçok ülkede yapılan seçimlerde partiler, Türkleri ve özellikle Müslümanları ülkelerinden sürmek taahhüdü ile vatandaşlarından oy istiyorlar. Ben utanç duyuyorum. Bizzat benim yaşadıklarım ve gözlemlerim bir başka gerçeği daha üstü kapalı yansıtmıştı. Bana ya da benim gibi görünenlere Türk'e benzemiyorsun, Avrupalı gibi görünüyorsun dendiğinde çevremdeki Türklerin bana gıpta ile baktığını ya da tersi birilerine, sen bir doğulu gibi görünüyorsun dendiğinde onu bir iltifat olarak değil bir aşağılama olarak algılandığını çok büyük bir üzüntü ile hep gözledim. Yani benim ülkemin insanı bile, kendisi gibi olan vatandaşlarına yabancı ülkede ikinci sınıf bir insan gibi bakıyordu. İster istemez Avrupalının bu davranışının nedenini anlamak için onların gözüyle bakarak durumu anlamaya çalıştım. Görünen manzara şöyleydi:

Müslüman ülkelerin hiç birinde, hatta Müslümanların azınlıkta olduğu ülkelerde bile hep huzursuzluk var. İnsanlar birbirini yiyor. En korkulan vahşi teröristler bu dinden çıkıyor. Öldürdükleri insanların başında dini sloganlar atıyorlar.

Müslüman ülkelerde rüşvet, yolsuzluk; yetkinin kötüye kullanılması; yöneticilerin ailesi ve çevresi ile birlikte inanılmaz zenginliklere ulaşması;demokrasi düşmanlığı; başka ırk ve dinlere hatta kendi dininin mezheplerine öldüresiye düşmanlık göstermesi; birçok ülkenin büyük gelirleri olmasına karşın insanlığa tek bir teknik ya da sanatsal katkılarının olmaması; çevreye saygınlıklarının yeterince olmaması bu ülkelerin genel

özelliği olarak kayda geçiriliyor. Bu ülkeler kendi topraklarında yaşasalar belki sorun olmayacak. Ancak, şu özellikleri nedeniyle, bu tutucu ve dogmatik insanların kendi toplumlarının içine girmelerini istemiyorlar:

Giyimleri, kılıkları kıyafetleri kendilerine tamamen aykırı; kadınları çarşaflar ve örtüler içinde, erkekleri kendilerine göre garip bıyıklı (biz badem diyoruz), erkeklerinin yakası paçası açık; günde beş vakit namaz için çalışmasını bırakan (hâlbuki kendileri bir saniyenin muhasebesini yapıyor); bir günde milyonlarca hayvanı sokaklarda kendilerine göre vahşice boğazlayıp kanlarını parklara ve yollara akıtan; biriktirdiği birkaç kuruşu kültürel faaliyetlere ayıracağına hacca giden (kendi ülkesinde yeşil kart kullanan), senenin bir ayında gün ne kadar uzun olursa olsun yemeyip içmediği için dikkatli işlerde aksamalara neden olan; yerlere tüküren, kırmızı ışıkta geçen, bağırarak konuşan, fırsat bulduğunda eğri büğrü işlerin hepsini yapan bir topluluk olarak görüyorlar.

Kültürlerinin önemli bir kısmı heykel, resim, tiyatro, bale, opera ve müzikle örülmüş. İçlerine girmeye çalışanlar ise heykel, resim, opera, bale, tiyatro düşmanı. Dünyanın en gözde heykellerinin Afganistan'da, Suriye'de, Irak'ta, Yemen'de, Libya'da darmadağın edilmesine yakın zamanda tanık oldular. En liberal ve laik geçinen Müslüman ülkelerinin liderlerini bir defa olsun heykel, resim, opera, tiyatro salonlarında ya da açılışlarında görmediler.

Tüm dünya yılbaşını senin benim törem ya da bayramım demeden iyi dilekler sunarak kutluyor. Bunu kardeşliğin bir harcı olarak görüyor. Öyle mi? Yıl 2016 Aralık ayı, Mili Eğitim Bakanlığından gelen bir tamimle, okullarda yılbaşı kutlaması, Noel Baba figürü, süsleme ve benzeri tüm kutlamalar yasaklanıyor. Hiç kuşkunuz olmasın yakın bir tarihte yılbaşını kutlayanlar, bu kafa ile yetiştirilen meczuplar tarafından, elçiyi

öldüren formatlanmış insanın sözleriyle darp edilecektir. Kaldı ki Noel Baba'nın Demre'de yaşayan bir Anadolu çocuğu olduğunu ileri sürerek, şapelini göstererek turist çekmeye çalışıyoruz. Ayrıca 1 Ocak yılbaşı Hz. İsa'nın doğum günü değil (Hz. İsa'nın doğum günü 24-26; genel kabul 25 aralıktır), yani sadece Hristiyanların kutlaması için kurulmuş bir gün değil; Gregoryen takviminin tüm insanların ortak olarak paylaşması için konmuş ortak bir değerdir.

Ben bu ülkelere birlikte yaşamamız için sanatımızla, bilime katkılarımızla, müziğimizle, teknik bilgimizle davet edilmemizi isterim. Alınmamız için peşimize düşülmesini isterim. Gel gelelim ki, Avrupa'ya alınmamız için ileri sürdüğümüz gerekçelere bir bakalım: Enerji hatlarının üzerinde bulunuyoruz; birçok ülkenin coğrafik olarak merkezinde bulunuyoruz; dünyanın 9. en kalabalık ordusunu besliyoruz; işsizler ordumuzu yaşlanmakta olan kıtanın hizmetine sunuyoruz. Bu nedenle bizi almalarının kaçınılmaz olduğunu ileri sürüyoruz. Doğrusu bu sözleri duydukça kahrımdan ölüyorum; Atatürk'ün büyüklüğünü bir daha kavrıyorum.

Batı dünyası bu cümleden Avrupa Birliği içine aldığı insanlarla ortak değerleri ve günlük yaşamı paylaşmak istiyor. Bu nedenle ortak yasalara bağlı olarak yaşamanın yollarını arıyorlar. Ancak bize gelince önemli bir sorun var. İçine girmeye çalışan topluluğun kadınlarının elini sıkamıyor; yüzlerini göremiyor; aynı mekânda birlikte oturamıyor; hatta sohbet edemiyor. Erkekleri, kendi kadınları gibi giymeyenleri üstü kapalı olsa da fahişe gibi olarak görüyor. Dört kadınla evlenmeyi ibadet sayıyor; kadınları dövmeyi hak olarak kabul ediyor. Mali durumu ne olursa olsun çok çocuk yapmayı sevap görüyor.

Eğitilmemiş analardan dolayı ve çok çocuk yapmanın sonucu olarak kendi ülkelerinin okullarında bu kesimin çocukları başarı bakımından en alt sırayı oluşturuyor. Hatta Almanya'da

Sonderschule (öğrenme zorluğu olan) sınıflarının neredeyse tümünü bu kesim oluşturuyor.

Aynı şeyleri yiyip içemiyorlar (çünkü bir seri haramlar yasağı var). Domuz eti değmiştir diye kullandıkları bıçağı ve mutfak tezgâhını kullanmıyorlar. Bir yerlerde yemek ve içmek isterlerse ister istemez ayrı bir teşkilat ve hizmet bekliyorlar. Suyun ve çayın dışında hiçbir şeyi birlikte içemiyorlar. Geçmişte belki hoş görülebilirdi; ancak günümüzde tuvalet kâğıdı yaygın olarak kullanılmasına karşın hala taharetlenmeyi bir dini ibadet görmeleri nedeniyle bu kesimi besin endüstrisinde çalıştırmaktan çekiniyorlar.

Bütün bunları da belki hoş görebilirlerdi. Ancak bir gözlemleri var ki, buna asla tahammül edemiyorlar. Yaklaşık 1964 yılından bu yana Avrupa'ya yerleşmiş olan Müslümanların ve Türklerin katı tutucu kesimleri ne doğru dürüst dil öğrenebiliyor; ne de ortama uyum sağlayabiliyor. Geldikleri kültürü, giyimi, kuşamı, geleneği, göreneği hiç değiştirmeden sürdürüyor; fırsat bulunca da çevrelerine kendileri gibi olmayı dayatıyor.

Sanat, kültür ortamında ve sosyal organizasyonlarda dini bütün kesimden kimseyi göremiyorlar. Bu çemberi kırıp da gerekli uyumu yapanlar batı dünyasına mükemmel uyum yapıp başarıya ulaşıyorlar. Bugün özellikle Alevi kökenli vatandaşlarımızın Avrupa'da önemli yerlerde bulunmasının nedeni değişebilir olmalarından, yeniliklere yatkın olmalarından ve dinin katı kurallarından kurtulmuş olmalarındandır. Bütün bunları gözleyen biri, özellikle dininin katı kurallarından arınan kişilerin uygar dünyaya uyum yapıp başarılı işlere imza attığını görünce, ister istemez faturayı Müslümanlığa çıkarıyor.

Diyelim ki Avrupa tarihten gelen korkusu ve kini nedeniyle böyle bir saplantı içindedir. İyi de yapılan bir ankette (CNN Marsall anketleri, CNN TV, 23 Aralık 2016) oradaki vatandaş-

larımız 4 grup halinde toplanıp onlara belirli soruları içeren bir anket uygulanıyor. Bu gruplardaki insanların %80 küsuru, başka bir gruptan kız alıp vermeyi, aynı apartmanda oturmayı istemiyor. Durum gerçekten bu ise kimseyi suçlamaya hakkımız olduğunu düşünmüyorum. Bu oranın diğer Müslüman ülkelerde farklı olduğuna inanılmıyor. Çünkü hepsi birbirini yiyor. Bu %80'lik grubunhepsinde din eğitimi zirve yapmış durumda. Eğer bu insanlar dinlerini farklı kitaplardan öğrenmiş olsalardı, kusuru farklı yazılmış kitaplara yüklerdik. Ancak hepsi dinini kelimesi kelimesine aynı olan bir kitaptan yani Kur'an'dan öğrenmiş durumdalar. Bununla ilgili yorumun gerisini size bırakıyorum…

Bizim zaman geçirmeden gerekli reformları yapıp, laik eğitim ve yönetim düzenlemesi ile önce halkımızı ve daha sonra da model olarak bu coğrafyayı bataklıktan kurtarmamız gerekiyor. Bunu için çok fazla zamanımız olduğunu ve kaldığını da söyleyemeyiz. Bunun çok kolay olmayacağını da söylemeliyim. Çünkü en zor ve meşakkatli iş insan eğitimidir. Anası eğitilmeyen bir çocuğun eğitilmesi çok zordur.

Bu coğrafyanın her bakımdan kilit taşı Atatürk ilkeleri doğrultusunda belirli bir yere gelmiş, laik düzenini yeniden inşa edecek Türkiye Cumhuriyetidir. Sadece bir ülkenin değil bu coğrafyanın geleceği bizim sorumluluğumuzdadır.

REHABİLİTASYON İLE REVÜLASYONUN FARKINI ANLAYAMAYANLAR ATA'NIN DEVRİMLERİNİ DE ANLAMAYADILAR

Rehabilitation[15] ve Revolution[16] kelimeleri söyleniş ve yazılış bakımından benzer olsa da anlamı bakımından tamamen

---

[15] **Rehabilitasyon:**[Rehabilitation]: Latince kökünden gelen "Rehabilitasyon" kelimesi "Re" (yeniden) ön takısından ve "*Habilitasyon*" (muktedirlik, kabiliyet, beceri) sözcüğünden ibarettir. Lâfzı olarak, Türkçe karşılığı "yeniden kabiliyet kazanma" veya "yeniden (eski) güce erişme" olabilir. Türk literatüründe, bunun tam Türkçe karşılığı verilmemekle birlikte bazen "*Yeniden Yetenek ve Beceri Kazanma*", "*Hayata Dönüş*" gibi değişik tabirler kullanılmaktadır. // Bedenen, aklen veyaruhensağlıklı olmayan kişilere yönelik yapılan tıbbî, meslekî ve psiko-sosyal hizmetlerdir. Hedef, en uygun araçlarla ve değişik yöntemlerle belirli işlevleri sınırlanan kişilere, bu işlevlerin yeniden kazandırılmasını ya da kişilerin bu işlevsel sınırlanma sebebiyle uğradıkları kayıpların giderilmesini sağlamaktır.
(http://www.sosyalsiyaset.net/documents/sozluk_r.htm).

[16] **Revolüsyon (Revolution):** İngilizce dilinden gelir. Devir, devrim, ihtilal, deveran, köklü değişiklik demektir. Türk devrimi, bir "reform" hareketi olduğu kadar bir "revolüsyon"dur. Revolüsyon, Türkçeye ihtilâl, ayaklanma olarak çevrilmiştir. Aslında, mevcut bir durumun veya bir yaşama tarzının yahut bir toplum düzeninin anî olarak değiştirilmesi demektir ve evolüsyon (tedrici değişiklik ve evrim) un tersini ifade eder. Birçok çeşitleri vardır; meselâ teknik revolüsyon, bir yeni aracın veya usulün anî olarak ortaya çıkmasıdır. Siyasî revolüsyon, aşağıdan yukarıya bir zorlamadır. Amacı, yeni bir düzen getirmek ve bunu koruyacak tedbirleri almaktır. Bu maksatla mevcut düzenin redde uğraması, mücadeleci kuvvetlerin kazanılması, iktidardakilerin değiştirilmesi lüzumludur. Revolüsyoner değişikliklerin ilk şartı, cazip parolalarla mevcut direnme güçlerinin kuvvetlendirilmesi, mağdur sınıfların menfaatine hitap edilmesidir. Bu sebeple bazen sosyal ütopyalara götürse bile ideolojiler, ihtilâller bakımından önemli rol oynarlar. Bunlar, revolüsyoner harekete vurucu güç sağlar. Çok defa ilk başarılardan sonra revolüsyonun liderleri arasında ve radikallerle mutediller arasında iktidar çekişmesi olur. Revolüsyonlar kuvvete dayandıklarından çok defa terör usullerine başvururlar (Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak,Atatürkçülüğün İlkeleri-İnkılapların Fikir Temelleri (Akılcı-Milliyetçi-Sosyal Görüş).

farklıdır. Rehabilitasyon en basit tanımı ile iyileştirmedir. Birkaç örnek verirsek, evimizin içinde birkaç küçük değişiklik yaparak daha kullanışlı hale getirmek; okullarda ders araçlarını çoğaltıp öğrenmeyi kolaylaştırmak; çıkarılacak yasalar ile alınmakta olan vergilerin oranını değiştirmek; el yazısından kitap yazısına ya da tersine geçmek ve buna benzer binlerce örnek rehabilitasyona örnektir. Rehabilitasyon var olan bir şeyin koşullara göre daha uyumlu ve kullanışlı hale getirilmesidir.

Revolüsyon eskiyi kaldırıp yerine eski ile ilgisi olmayan yeni bir şeyin konmasıdır. Revolüsyonun en güzel tanımı devrimdir. Örneğin krallıkla idare edilen Fransa'nın ani bir değişiklikle parlamenter sisteme dayalı halk tarafından idare edilmesi "Fransız Devrimi" olarak; çarlıklarla idare edilen Rusya'nın emekçi kesim tarafından idare edilmesini öngören komünist sisteme geçişi Sosyalist Devrim olarak bilinir. Devrim, bir şeyi ortadan kaldırıp, kapatıp, o günkü koşullara göre çok daha iyi, uyumlu, kullanışlı ve çağdaş (kural olarak) bir sistemin getirilmesidir.

Bu coğrafyada Atatürk Devrimlerinden bir önceki devrim Hz. Muhammed'in Müslümanlığı getirmesiyle ortaya çıkan değişikliktir. Toplumun yaşayışının, düşünme tarzının, giyiminin, kuşamının, daha açık bir tanımla baştan aşağı her şeyinin kökten değiştiği sosyal bir değişikliktir. Eski unsurların bir kısmını barındırsa da, bu unsurlar yeni durumun itici gücü olmaktan çıkmış; bazen toplumun geleneği olarak kalmış; bazen de devrimin ayak bağı olmuştur.

Bu coğrafyada Hz. Muhammed'den sonra Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşuna kadar sadece rehabilitasyon yapılmıştır. Bu rehabilitasyonların çoğu da yeterince bilimsel temellere dayandırılamadığı için birbirine düşman grupların, mezheplerin ortaya çıkmasına, çeşitli nedenlerle bin bir parçaya ayrılarak bu coğrafyanın kan gölüne dönmesine neden olmuştur.

Her gelen iyileştireceğim demiş; bazıları dediğini yapmış; bazıları da iyileştireceğim derken durumun daha da kötüleşmesine neden olmuştur.

Selçuklularda da Osmanlılarda da devletin çarkı hep iyileştirmelerle yürütüldü. Bu coğrafyada yapılan değişikliklerin hepsi rehabilitasyondu (iyileştirmeydi); dolayısıyla eskiye biat etmiş; onu yaşam tarzı olarak benimsemiş olanlar, rehabilitasyonu, kendi yaşam tarzını egemen kılmanın bir yolu olarak görmüşlerdir. Böylece herkesin ya da her toplumun kendine göre egemen olduğu bir dünya görüşü gelişti. Bunların çoğu bilim dışı dünya görüşleriyle şekillendiği için sürtüşme ve çatışma hiç eksik olmadı. Fas'tan tutun Endonezya'ya, Güney Avrupa'dan ve Kafkaslardan tutun Orta Afrika'ya kadar yaşayan toplumlar düşüncelerini zaman zaman da olsa revize etmeye kalkıştılar; ancak dogmaya battıkları için beklenen sonucu hiçbir zaman alamadılar. İslam dünyası 1920'ye kadar bu kargaşalıklar içinde yuvarlandı.

Osmanlılar son yüzyılda sürekli iyileştirmek için yollar aradı; ancak tutuğu yol başından sakat olduğu için hiçbir zaman beklenen sonucu alamadı; kargaşalıklar içinde 1920'li yıllara dayandı.

Atatürk ve arkadaşları rehabilitasyon geleneğinden gelmeydiler; ancak bu coğrafyanın rehabilitasyonla artık bir yere gidemeyeceğini anlayacak kadar akıllı; revolüsyonun tek çıkar yol olduğunu görecek kadar kararlıydılar. Tek çıkar yol devrimdi... Ancak daha önce yapılmış devrimlerin (revolüsyonların) hepsi (Fransız ve Rusya Devrimleri); hatta dinlerle gelen devrimlerin hepsi kanlıydı. Fransız devriminde bir günde 10.000 papaz idam edilmişti; Rus devriminde milyonlarca öleni saymasak bile milyonlarca insana Sibirya açık bir hapishane olmuştu. Aslında Rusya'da iki devrim yaşanmıştır. Birincisi Deli Petro'nun değişimi, ikincisi Bolşevik Devrimi'dir.

Kanlı olmasına karşın, Fransız Halkı devrimlerini; Rus Halkı özellikle Deli Petro'nun (ne hikmetse bütün dünya Büyük Petro diyor; biz ise Deli Petro diyoruz; herhalde devrimleri anlama sıkıntımızdan olmalı) yaptığı devrimi anlayıp koruduğu için dünyadaki saygın yerini almış olmalı. Biz o şansı yitiriyoruz…

Bizim devrimimizi hiçbir gerici anlayamadı (aslında sözde ilerici olduklarını söyleyenler de): Bu dünyada ilk kansız devrim bu topraklarda, Anadolu'da, Atatürk ve arkadaşları tarafından gerçekleştirildi. Monarşi (padişahlık) ile idare edilen bir sistem, halkın oylarıyla idare edilen demokratik bir cumhuriyete dönüşmüştü. Gereklerinin tam oturması doğal olarak zaman alacaktı. Bugün bu devri insafsız bir şekilde suçlayanlar, akşam yatıp, sabah tam teşekküllü bir demokrasiyle kalkmayı bekleyenlerdir. Sanki bu kadar zaman geçmiş olmasına karşın (neredeyse 100 yıl) bu sözleri uluorta konuşanlar demokrasiyi ve cumhuriyeti benimsemişler gibi…

O dönemde de şu ya da bu şekilde yanlış yargılanmış, suçsuz yere tutuklanmış, baskı altına alınmış ya da öldürülmüş insanlar olabilir. Devrim olurken yumruk sayılmaz… Ancak o gün öldürülüp de bu gün gericiler tarafından "propaganda aracı olarak" akşam sabah yası tutulanların tüm sayısı kadar, bu gün bir haftada ya da bir ayda haksızlığa uğrayan hatta öldürülen insan var hem de kolluk kuvvetlerinin bu denli donanımlı olduğu bir devirde… İlk olarak aynayı alıp yüzünüze bakacaksınız…

Atatürk Dönemi Neden Bir Devrim Süreciydi?

O güne kadar kullanılan Arap alfabesini bırakıp, uygar ülkelerin tümünün kullandığı Latin alfabesine geçildi. Çünkü Arapça'da seslileri veren yeterince harf yoktu; Türkçe, sesli harf ağırlıklı bir dildi ve Türkçe için en kullanışsız alfabe Arap alfabesiydi. Örneğin kal, gol, gül, kul vs. hep aynı harflerle yazıl-

mak zorundaydı. Arap alfabesiyle Türkçe öğrenme çok zordu. Doğru dürüst okuma ve özellikle yazma yıllar alıyordu. Kaldı ki Arapça alfabesinin de sadece uzmanları tarafından okunabilecek en az 10 küsur çeşidi vardı.

Giyim kuşam tam bir çağdışılıktı; giyim kuşama en azından devlet kurumlarında belirli bir düzen getirildi. Şeri yasalar yerine uygar dünyanın medeni yasaları kabul edildi. Kadın ile erkek bu coğrafyada ilk defa eşit haklara, seçme ve seçilme haklarına kavuşturuldu. Yönetimin bir parçası olan, zaman zaman çift başlılığa neden olan Halifelik kaldırıldı. Din ve devlet işleri kesin olarak ayrıldı. Bu coğrafyada böylece ilk laik devlet kurulmuş oldu. Burada Atatürk Devrimleri olarak bilinen yenilikleri, değişimleri, çağdaşlaşmayı teker teker yazmayacağım. Onları biraz aklı ve feraseti olan herkes bugüne kadar anlamış olmalı…

Bu coğrafya özellikle Anadolu, üç kıtanın arasında, ticaret ve göç yollarının üzerinde olması nedeniyle, adetleri, dil yapısı, inançları, yaşam tarzı ve özellikle genetik çeşitliliği başka coğrafyalarla karşılaştırılamayacak kadar çeşitli ve zengindir. Bu bir zenginlikti; ancak aynı zamanda çatışmalara da en uygun ortamdı. Tarihte bu coğrafyanın dingin bir döneminin olmaması bu nedenledir.

Şu anda entel gözlüğü ile baktığımızda büyük bir kıyım gibi görülen dilde, giyimde, ülküde, bayrakta birleştirme, heterojen (karışık) toplumların homojenlendirilmesi (birlik oluşturması), rehabilitasyon ile revolüsyonun farkını bir türlü anlayamayanlar tarafından, faşist, baskıcı ve anti demokratik eylemler olarak sunulmaya ve gittikçe dozu artan eleştiriler yapılmaya başlandı ve bu eleştiriler sonunda bazı soysuzların akıl almaz çirkinlikte hakaretlerine dönüştü.

Türkiye'de kimliklerin baskılanması evrensel açıdan doğru muydu? Doğru değildi. Farklı giyim kuşamları zorla homojen-

leştirme evrensel açıdan doğru muydu? Doğru değildi. Aynı dine mensup insanların farklı dinsel görüşlerini törpülemek (ortadan kaldırmak) ve ortak bir değer çevresinde toplamak için bu fraksiyonların başındakilerinin sesini kısmak doğru muydu? İnsan hakları açısından "ne olursa olsun" diye baktığımızda doğru değildi. 600 yıllık alfabeyi bir günde bırakmak doğru muydu? Doğru değildi. Buna benzer onlarca soru sorabilirsiniz ve ben bunların hepsine doğru değildi diye yanıt verebilirdim.

Ancak bütün bu doğru değildi yanıtlarını bir araya toplayıp, toplumun geçmişini inceleyip geleceğini mutluluğa dönüştürebilmek için değerlendirilmesinde verilecek yanıtın doğruydu olarak sonuçlanmasına şaşmamak gerekiyor. Doğruydu denen şeyleri değiştirebilmeniz kolaydır (örneğin Türk Hava Kuvvetlerini kurdu, doğruydu; değiştirdiğinizde yer yerinden oynamaz); ancak doğru değildi denen şeyleri değiştirmeniz; ancak bir devrimcinin yapacağı bir atılım olabilirdi. Bunu da Atatürk ve arkadaşları başararak dünyaca takdir edilen bir örnek oldu.Aslında bu coğrafyada Atatürk'ten sonra bir devrim daha yaşandı: İran İslam Devrimi (1979). Şahlıktan dini liderliğe geçilmiştir. Ülkenin bayrağı, yasaları, giyimi kuşamı, idare şekli ve onlarca şeyi değişti. Tam bir devrimdi. Ancak evrimde bir kural vardır. Bütün sistemler ileriye yönelik gelişmeye çalışsalar da, zaman zaman geriye doğru gelişmeler de olur. Bunun bilimdeki adı rekonstriktif evrim yani gerisin geriye evrimdir. İran'da yaşanan devrim de bir devrimdi; ancak rekonstriktif bir devrimdi.

Belli ki cumhuriyetimizi kuranlar bu coğrafyanın baş belası ve tarihsel sorunu olan çekişmeye, ayrışmaya ve farklılaşmaya bir son vermek istediler. Kuldan vatandaş, cemaatten millet oluşturmak istediler. Bunun akla en yakın olanı da çoğunluğun özelliklerini ön plana alarak birliği ve bütünlüğü sağlamaydı.

Bütünlüğü bozmadan çeşitliliği korumak istiyorlardı. Bu nedenle bugünkü bayrak, Türkçe dili ve Türk milleti ortak değerler olarak alındı. Bu kararlardan 100 yıl sonra bile her fraksiyonun kendi otonomisini istemesi böyle bir asimilasyonun geçmişte katı olarak uygulanmadığının kanıtıdır.

Hiç kimse bu coğrafyanın saf Türk, dilinin sadece Türkçe, dininin sadece Müslümanlık olduğunu söyleyemez. Eğer bir gün bu ülkede gen analizi yapılırsa emin olun ki bu topluluğun Türk genetik tipi olarak söylenen bileşimini topluluğun en fazla %10-15'i gösterecektir. Bu topraklarda, Hititler, Hatiler, Urartular, Asurlar, Akadlar, Firikyalılar, Lidyalılar, Truvalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Osmanlılar devlet olarak; Araplar, Ermeniler, Yunanlılar, Türkmenler, Süryaniler, Yezidiler, Kaladeniler, Nasturiler, Kürtler, Lazlar, Hemşinliler, Çerkezler, Gürcüler, Azeriler daha onlarcası yaşadılar ve genlerini bu toplumun genlerinin içine soktular.

Akıl Neyi Gerektiriyordu?

Farklılıklardan birlik oluşturabilirsek güçlü çıkabilecektik. Bunun ahlaki olup olmadığı tartışılabilir. Xanthius Mabedinin kapısında şu söz yazılırmış: "*Kimse yolda tutulduğun fırtınalarla ilgilenmez; gemisini sapa sağlam limana yanaştıranı kutsar*". Atatürk ve arkadaşları da buna göre hareket etmiş olmalılar.

Geçmişte tarihsel olarak yeni kıtada hiç toprağı olmayan milletlerden oluşmuş ABD'nin resmi dili İngilizcedir. Nüfusun neredeyse %30-40'ını oluşturan ve bu ülkenin bilim dünyasını elinde tutan Almanlar bile özerk bir dil eğitimi talebinde bulunmadılar; bulunmuyorlar. ABD'de ayrıcasız bütün okullar İngilizce eğitim vermektedir; tek bir bayrak sallanır; hem de her yerde; ürettikleri her malın üzerinde. ABD vatandaşı olmaları bu değerlere sadakatle bağlıdırlar. Ancak Amerika geçmişte büyük bir soykırımı uygulamıştır. Bu toprakların sahibi olan

Kızılderilileri bin bir çeşit yöntemle yok etmişlerdir. Çünkü tarihsel olarak bu topraklarda hakkı olan bir grubun er ya da geç kargaşalık çıkaracağını biliyorlardı. Bu nedenle yok edilmeleri gerekiyordu. Dünyanın her yerinde geçmişte ve bugün büyüklüğü ve toplum içindeki oranı ne olursa olsun tarihsel olarak toprağı olan her grubun er ya da geç şu ya da bu şekilde talepleri oluyordu. Bunun doğal olduğunu bilmemize karşın, bir parçalanmanın daha vahim sonuçlara gittiği görüldüğü için, çatışma başlamadan önlemler alınmaktadır.

Bizim bulunduğumuz toprakların kadim olarak bin bir sahibi vardır. Bunu tarihsel olarak inkâr edemeyiz. Onların hakkı mıdır? Hakkıdır. Ancak bölünen ve parçalanan halkların er ya da geç başka güçlere yem olduğu bilinmektedir. Bu gerçeği cumhuriyeti kuranlar da görmüş olmalılar ki sürtüşmeleri, çeşitlenmeyi ortadan kaldırarak özellikle laikliği getirerek bu sorunu çözmeye çalıştılar. Ancak bunu, bugün milliyetçilik, dincilik, etnisite şakşakçılığı yapanlar anlamadı ya da çıkarları için anlamak istemiyorlar. Hâlbuki bu coğrafyada hiçbir ırkı, hiçbir dini, hiçbir kültürü toptan ortadan kaldırmayan tek devrimi Türkiye Cumhuriyeti yapmıştı.

Tekkeleri, zaviyeleri, dergâhları kapattı. Niye? Bunlar aynı dinin fraksiyonlarını (bölünmelerini) tetikleyen merkezlerdi. Bir mezhebe mensup olmayınca Müslümanlıktan çıkıyor muydunuz? İnsanların sadece Kur'an'ın ve camilerin etrafında toplanmaları için gerekli düzenlemeler yapıldı. Bu nedenle hiçbir camiye el vurulmadı; sadece tekkeler, zaviyeler ve dergâhlar kapatıldı; bunların liderleri geçici olarak tutuklandı. Aşağılık insanların iftira atmasına bakmayınız. Bu nedenle Atatürk dünya liderlerinin en başına geçirildi…

Biliyor musunuz? Ben bu satırların yazarı olarak ve ailemdeki çoğu kişiyle sokağa çıktığımda, insanlar benimle yabancı dille konuşmaya çalışıyorlar. Beni Türk halkının arasına oturtun, hiç kimse Türk demez. Görünüşümüz, yaşam tarzımız,

dünya görüşümüz ortalama bir Türk halkından çok farklıdır. Ancak kökenimiz ne olursa olsun (büyük bir olasılıkla da farklıyız) bu birliğe canı gönülden katılarak bu ülkenin çevresinde bütünleşmeyi aklın bir gereği olarak gördük. Bütünleşmeden kim zararlı çıkar? Hiç kimse. Parçalanmadan kim zararlı çıkar? Herkes. Ancak bu birlikte, esas alınan değerlerin kendilerine (belirli bir zümreye) ait olduğunu ve diğerlerinin buna metazori uymak zorunda olduklarını, onların bu toplumda bir yama olduğunu söyleyen herkes aslında bir haindir; cumhuriyetin de düşmanıdır. Ne yazık ki bu davranışımızı cumhuriyet hükümetleri boyunca bir türlü budayamadık ve yine ne yazık ki 100 yıl sonra bütün bu bölünmelerin hortlamasına zemin hazırladık.

SOSYAL DEVLETİN GÖRÜNMEYEN ÇÖKÜŞÜ

Okullarda okurken, yurttaşlık bilgisi dersinden başlayarak her kademede devlet tarif edildi. Daha sonra günlük yaşamla karşı karşıya geldiğimizde farkında olmadan devlet niye vardır diye sorgulamaya başladık. Aslında bu sorgulamayı bir devlette yaşayan herkes yapmıştır. Kendilerine göre çeşitli tarifler yapmış olsalar dahi, bu gün dünyada var olan devletlerin hemen tümünde, vatandaşlar, hem anlam hem de işlev bakımından bir devletin şu dört ana işlevinin olduğunda fikir birliğindedir.

1. Güvenliği sağlama
2. Adaleti sağlama
3. Sağlığı sağlama
4. Eğitimi sağlama

Bir devletin devlet olduğunun ve yönetiminin başarısını bu dört unsurun ya da görevin yeterliliği gösterir. Vatandaşlar da devletine öncelikle bu dört görevin yerine getirilmesi için kazandıklarının belirli bir miktarını vergi olarak verirler. Aslında bu dört görevin gereği gibi yapılması birbirine bağlıdır; ancak bir tanesi özellikle aksarsa hepsinin aksaması kaçınılmazdır. Bu görev eğitim görevidir. Diğer görevleri de zaman içinde ele alıp irdelemek üzere bırakıp, yıllarca içinde bulunduğum ve bizzat görev yaptığım eğitim alanında görüşlerimi bildirmek isterim.

Milletimiz her ne kadar geçmişi açısından eğitime yatkın değilse de, son 90 yılda bazen zorla; ancak çoğunluk gönüllü olarak çocuklarını en iyi şekilde eğitme arzusundadır. Hemen herkes çocuğuna iyi bir okulda okutma ve sonunda geçerli bir meslek edindirme arzusundadır. Bunun için çoğunun büyük özveriler yaptıklarına da tanık olmaktayız.

Herhalde gelişmiş ülkelerin çoğunda; ancak benim bizzat tanık olduğum Kuzey Avrupa ülkelerinde bir çocuk okuma çağına gelince, kural olarak evine en yakın, çoğunluk yürüme mesafesinde bulunan bir okula kaydolur. Aile sadece kaydını yaptırır. Eğitimdeki araç ve gereçler, kitaplar ve kırtasiye devlet tarafından karşılanır. Ülkenin kuzeyi ile güneyi, batısı ile doğusu arasında sınıflardaki öğrenci yoğunluğu, öğretmen kalitesi[17], okul olanakları ve eğitim araçları bakımından hiçbir fark yoktur. Ülkenin bir ucundaki A okulunun bir sınıfından bir öğrenci ülkenin öbür ucundaki B okuluna geçiş yaptığında yeni okulunda yeni edindiği arkadaşlarının haricinde hiçbir zorlukla karşılaşmaz.

Orta eğitim bittiğinde kural olarak öğrencilerin hemen hemen tümü:

1. Anadili haricinde bir (çoğunluk iki) yabancı dili zorluk çekmeden konuşup yazacak duruma gelmiştir.

2. En az bir sporu kuralları ile neredeyse profesyonel bir düzeyde yapacak duruma gelmiştir. Kural olarak hepsi stil yüzme öğrenmiştir.

3. Bir müzik aletini nota ile amatörce çalacak duruma gelmiştir.

4. Okullarda açılan kurslarda, isteyene, bale, jimnastik, satranç, drama, tiyatro, uzak doğu sporları vs, düşük bir ücretle ya da ücretsiz olarak, iş olsun diye değil, ciddi olarak öğretilmiştir.

Aile elini cebine atmadan, akşam sabah yollara düşmeden; sabah çocuğunu evinden yolcu ederek, akşam kapıyı açıp içeri alarak eğitim dönemini kapatır.

---

[17] 1954 yılına kadar öğretmen el üstünde tutulan bir kesimdi. Bugün 3000-5000 TL'na çalışan bir kesim oldu. Bir Milli Eğitim Bakanımız (KT): Üniversiteye giremeyen öğrenciler, üzülmeyin... Sizleri öğretmen yapacağız' demişti" Bu da devletin öğretmene bakışının bir yansımasıydı.

Öğretmen Karar Vericidir

İlkokulda iyi yetişmiş, yetenekli, alanını iyi bilen danışman öğretmenler, çocuğu eğitim süreci içinde dikkatle izlerler; yeteneklerini, eğilimlerini, zayıf ve güçlü taraflarını not eder ve eğitim süresinin içinde ve daha sonra okulun bitiminde aileye, bu çocuğun daha sonra hangi okullara gidebileceğini, ilgi alanını, başarılı olabileceği meslek gruplarını söyleyerek, onlara önerilerde bulunur ve aile de bu öneriye çoğunluk ciddi olarak uyar.

Dönüp benim ülkeme bakıyorum. Hiç kimse kural olarak evinin yakınındaki okuldan memnun değildir. Uzaktaki bir okulun daha iyi olduğu inancı yaygındır. Bu nedenle büyük bir şehrin batısında oturanlar çocuklarını doğudaki, doğuda oturanlar da batıdaki bir okula ya da kuzeydekiler güneydekine, güneydekiler kuzeydeki bir okula, çoğunluk paralı olarak yazdırırlar.

Eğitim kalitesini iyileştirme için yönetimleri sıkıştırma yerine, bu özverilerini övünerek her fırsatta dile getirirler. Böylece mızıklayan çocuklarını sabahın köründe yalvara yakara kaldırır; zor bela ağızlarına bir şeyler koyarak epeyi bir para ödedikleri servise bindirirler. Böylece ülkemin şehirlerinin yolları sabahları okul servisleri ile dolar; çocuklar yorgundur; yollarda uyurlar; yoğun trafikten dolayı egzoz dumanları içinde akciğerlerinin zarı kalınlaşır; yaşamı boyunca soluk alırlar; ancak yeterli oksijen alamazlar. Enfeksiyonlara davetiye çıkarırlar. Akşam aynı trafik sıkıntısı ile eve dönerler ve aileler, çocukları yemeklerini yer yemez ödev yapmaya, test çözmeye zorlar. Ana baba ve kardeşlerin aile bütünlüğünün harcını oluşturacak muhabbete ve eğlenmeye hiç vakit kalmamıştır; çünkü çocuklar sabahları erken kalkmak zorundadırlar. Ayrıca servis sektörü hizmet sektörü olmaktan çıkmış, çoğunluk kıran kırana çarpışılan ve bazen kirli ilişkilerin kurulduğu bir sektör halini almıştır.

Sosyal çöküşle birlikte yeni bir aile yapısı da ortaya çıktı. Çocuk ailesiyle biraz konuşup şakalaşma istediğinde, ana baba hemen "*matematik testini çözdün mü, şu dersin testlerini bitirdi mi?*" diyerek gülmesini orada kesmeye başlamıştır. Çocuklarımız artık gülmeyi ve kendilerine zaman ayırmayı da unutmuştur. Akşam eve geldiklerinde kapıda yapılan ilk sorgulama "*bugün testlerden kaç üzerinden kaç aldı*" sorusu ile başlamaktadır. Test kitaplarının dışında kitap okuma tabu olmuştur ve okumadan sayılmaz. Belki farkında değilsiniz, psikolojisi hiç de normal olmayan bir gençlik yetiştiriyoruz.

Ekonomik açıdan bakıldığında aile servise önemli para öder; servis arabaları gereksiz yere yakıt harcar; şoförler ve arabalar çoğunluk bir sabah bir de akşam servisinde kullanıldığı aradaki boş vakitte ense yapıldığı için büyük bir iş kaybına; trafiğin en önemli saatlere sıkışmasına neden oldukları için diğer insanların da zaman yitirmesine ve en kötüsü de zaman zaman oluşan trafik kazaları ile yaşamlarını yitirmesine neden olunur. Sadece İstanbul'da 2016 tarihinde otobüs-minibüs olarak öğrenci servis sayısı 16.000 olarak ilan edildi. Buna ailelerin ya da özel şoförlerin taşıdıkları dâhil değil. Zaman yitirilmesinin ve trafikte tıkanmaların haricinde lastik, yedek parça, yakıt kullanma, yolları aşındırma ile ülkeye yüklenen ekonomik yük de üstüne cabasıdır.

Fotoğraf 13: Ankara'da sabah ve akşam okul çıkışında yolların görünümü. Okul servisleri cenneti olan şehirlerimiz.

Ana baba kazandıklarının tümünü, eğer ailelerinden birkaç mal kalmışsa onları da satar, çocuklarını özel okullara, vakıflara (!), kolejlere göndermeye uğraşırlar. Aileler yemezler, içmezler, eğlenmezler, herhangi bir hobiye yanaşamazlar, ellerindeki avuçlarındaki birkaç kuruşu servise, okula, özel okulların fahiş fiyatlı kantinine, işbirliği ile dayatılan inanılmaz pahalı yabancı dil ve yardımcı kitaplarına verirler. Bu arada ve daha sonra devlet tarafından verilmesi gereken bilgi ve becerileri kazanmak için paralı kurslara göndermeye başlarlar. Çocuk biraz zayıf ve ilgisiz ise bu yarışta geri kalmaması için saati yüzlerce liraya özel hocalar tutarlar. Sosyal devlette devlet tarafından kazandırılması gereken bilgi ve beceriler için hemen herkesi yaşamının bir döneminde katılmak zorunda olduğu kurslardan bazıları:

1. Üniversite hazırlık kursu (en az 1-2 yıl) ve duruma göre özel öğretmen.

2. Yabancı dil kursu bazen anaokulundan meslek edinilinceye kadar ve duruma göre özel öğretmen

3. Yüzme, basketbol, voleybol, jimnastik ve benzeri sporlar için kurslar.

4. Saati yüzlerce lira olan müzik (gitar, keman, piyano ve benzeri) ve bale kursları.

5. Saati yüzlerce lira olan okul derslerini takviye amaçlı özel dersler.

Artık ailenin cumartesi-pazar tatili kalmamıştır; yanında çocuk kurs kurs dolaşarak onları eğitme peşine düşmüşlerdir. Bu kursların bir kısmı da çoğunluk yeterli değildir. Bu nedenle ana baba, deli dana gibi ucuz ve güvenilir kurs bulma için yollardadır.

Parasal sıkıntı bir yandan, ailenin bir araya gelip sohbetlerle sevgi bağlarını güçlendirme olanağını bulamaması bir yandan, daha da sıkıntılısı bunca kurstan sonra çocuğun geleceğini gü-

venceye alacak bir eğitim kurumuna kapağı atamaması korkusu bir yandaninsanları, çocukları, aileleri bunalıma sürüklemiştir. Bu bunalım ailenin iç düzenini de allak bulak etmiştir. İnsanların birbirine saygısı, müsamahası kalmamıştır. Ailenin bireyleri barut fıçısına dönmüştür. En küçük bir söz tartışmayı ve şiddeti getirmektedir. Hem aile içinde hem de sokakta birbirinin yüzüne sevgi ile bakan, gülümseyen, içten sevgi ile günün aydın olsun diyen, ufak tefek olumsuzlukları gülümseyerek görmezden gelen ya da affeden toplum olmaktan çıkmış, en küçük bir sürtüşmeyi kavgaya ve saldırıya çeviren bir toplum olmuştur. Birbirine güvenen insan sayısı oranı bakımından dünyanın en dip sırasına oturduk (birbirine güvenen insan sayısı bu ülkede %3'müş). Birbirine gülerek günün aydın olsun diyen insan sayısı hızla azalmaktadır. Herkesi potansiyel tehlike olarak görenlerin sayısı da patlarcasına artmaktadır. Yaşlıya, hastaya, çocuğa, kadına, hamileye özen gösteren, yol ve yer veren insan sayısı gün be gün azalmaktadır. Harcadığının karşılığını alamayan pesimist (kötümser) insan ruh haleti milli özelliğimiz olmuştur.

Hiç kimse iyi eğitim görmüş çocuğunun daha sonra hak ettiği yerlere geleceğinden emin değildir. Bunca emeğe karşı, çocuğunun, siyasi tercihlerle bir yerlere gelmiş orta zekâlı, eğitimsiz, basiretsiz, yeteneksiz dünyadan haberi olmayan, yaşamını desiselerle süslemiş birilerinin emrinde çalışmak zorunda kalacağını sayısız örnekle görerek kahrolmaktadır.

Çünkü atamalar, yükseltmeler politik görüşe ve yandaşlığa göre yapılan bir ülkeye dönmüştür. İş arayan bir gence ilk sorulan "*oğlum ya da kızım torpilin, dayın, siyasi gücü olan bir tanıdığın var mı?*" sorusu olmaktadır. Zaman zaman atamalar için rüşvet ve bazı ödentiler yapılması gerektiği söylentileri insanları iyice çileden çıkarmaktadır.

Sonunda, ailenin ve dolaylı olarak bu ülkenin binbir emek ve harcama ile yetiştirdiği başarılı mezunlar canlarını yabancı

ülkeye atma peşindedirler. Benim çeşitli kurs ve eğitimide yetiştirdiğim öğrencilerimin hemen hiç biri ne yazık ki artık bu ülkede değillerdir. Aile de çocuğunun karşısında mum gibi erimesine dayanamaz, onun ruhsal olarak çökmesine razı olmaz ve elinde kalan birkaç kuruşu da gözden çıkararak "*geçici bir süre yurt dışına gitmesiyle hem bilgisini hem de bir türlü doğru dürüst öğrenemediği yabancı dilini pekiştirir duygusu ile*" ülkeyi terk etmesine ses çıkarmaz. Yüreğine taş basarak onu yolcu eder. Geleceği günleri ve yaşayacağı mutlu günleri düşünerek avunur.

Genç, yine de milli duygularını tümüyle yitirmediği için, bir gün gelip ülkesine dönerek bu ülkenin aksayan işlerini düzeltme hayali ile yola koyulur. Gidiş o gidiştir... İlk birkaç yılda ana-baba ziyaret edilir. Bu ziyaretler gittikçe seyrekleşir ve yıllar sonra ana-baba bir kıtada, çocuk başka bir kıtada ömürlerini tüketirler. Zaten belirli bir süreden sonra gelseler de günlük konuşma dili, olayları anlamadaki yaklaşım, mantık, günlük yaşam tarzı o kadar farklılaşmıştır ki, eski bağları yaşatmaları hemen hemen mümkün olamaz. Birbirlerinin yaşam tarzını artık anlayamazlar…

Önemli olan sadece yetenekli ve bilgili genç yetiştirme değildir. Önemli olan onları bu ülkede tutup olması gereken yerlere yükseltebilmedir. Birkaç yalakanın, işbirlikçinin, politik bağnazlığının esiri olan insanların değirmeninde öğütmemektir.

Dünyanın tüm ülkelerini bilmem; ancak bildiklerim içinde çocuklarını bu kadar haince ve bilinçsizce ticari emtia yapan bir ülke görmedim diyebilirim. Üniversite mezunu işsiz ordusunun gerçek rakamının %38 olduğu söyleniyor. Aslında bu rakam da doğru değildir. Çünkü bir meslek alanından mezun olup da o alanda çalışanları bu rakama sokarsak, kendi konusunda çalışmayanların oranının %60'lara bile çıktığını görebiliriz. Birçok insan mezun olduğu okulda verilen yabancı dilden dolayı bir çeşit tercüman gibi kullanılmak üzere işi alınmaktadır.

Devlet okullarında öğrenci sayısı bakımından sınıflar olması gerekenin iki katı; öğretmelerin belirli bir kısmı meslekten gelme değil, bir zamanların politik furyalarından atanmış, eğitimle ilgili olmayan mesleklerdendir. Okullardaki araç gereç olanağı genellikle çok kötüdür. Birkaç malzeme varsa okulların koridorlarındaki "fen bilgisi" dolaplarında camekânların içinde öğrencilerin sadece seyrine sunulmuş durumdadır. Çünkü öğrenci fazlalığından laboratuvarlar ve beceri geliştirecek mekanlar dershanelere çevrilmiştir.

Eğer okul aile birlikleri çok titiz değilse etüdler ve okul içi kurslar tam bir tiyatrodur. Adı var sanı yoktur. Bugüne kadar dışarıdan ek bir eğitim almamışsa bu kurslardan dil öğrenerek, bir sporu kurallarına göre tam yaparak, bir müzik aletini çalarak mezun olan hiç kimseyi görmedim. Müzik, spor, estetik konular beynin sol yarısını, sayısal ve fen bilimlerinin sağ yarısını geliştirdiği biliniyor. Her ikisini geliştiren eğitim sistemlerinde birey yaratıcı oluyor. Bu ülke beyninin sol yarısını geliştirecek eğitimi veremiyor. Türk eğitimi siyah yazılmış bir kökü anlama ile altında yer alan beş seçeneğin içinden doğruyu bulmaya odaklanmış durumda. Hepimiz bir kandırmaca içindeyiz. Devlet bütün bu çarpıklığın üstüne bir türlü gitmiyor; gidemiyor. Veliler okulun haricinde çocuğuma bir şeyler öğretebilirim diye sokak sokak, kurs kurs dolaşıyor.

Başarıl devlet okulları var mı? Var. Bunlar ya gelir düzeyi yüksek olan ya da eğitim düzeyi yüksek olan mahallelerde kurulmuş olan ya da okul yönetimi ve öğretmenlerin olağanüstü gayretleri sonucunda kendini tanıtmış okullardır. Her okulda olduğu gibi bu okullarda da kayıt zamanı kapıya büyük bir yazı ile "*bu okula sadece MERNİS kayıtlarına göre, bu mahallede oturanların çocuklarının kaydı yapılır*" diye yazı asılır. Okul açılır; bir de bakarsınız ki okulun bahçesinde şehrin öbür ucundaki mahallelere servis yapan minibüsler sıra sıra dizilmiştir. Çocu-

ğunuzun sınıfına girersiniz; çocuğa oturacak yer, soluyacak hava kalmamıştır. Öğretmen bile sıralar arasında gezemez duruma düşmüştür. Çünkü şu bakanın bu bakanın ya da yöneticinin bizzat telefonu ya da ricası (!) üzerine okul yönetimi şehrin ta öbür yakasındaki çocukların kaydını yapmak zorunda kalmıştır. Bu torpili bulamayanlar mahalle değiştirerek okula yakın bir yerden geçici ya da kalıcı olarak ev tutarak kayıt işini çözmeye çalışmaktadırlar. Bir zamanlar da kayıt için su, elektik ya da gaz faturası isteniyordu. O zamanlar Ankara Bahçelievler'de oturuyordum. Kayıt zamanı şehrin ta uzaklarında oturan onlarca insan çocuklarını Deneme Lisesi'ne kayıt edebilmek için bana evimin su, elektrik ya da gaz makbuzunu vermem için yalvarırlardı. Böylece ahlaksızlık, rüşvet, adam kayırma, yasa dışı uygulamalara göz yumma ilkokuldan başlar ve ömür boyu da devam eder. Sosyal devlet gitmiş, alavere dalavere ile geleceğini arayan bir devlete dönüşmüştür. Eğitiminizi ticarete döktüğünüzde tüm değerlerinizin ticarete alet edilmesinin kapısı açılmış demektir.

Kıyma makinesinden çocuğunu kurtarmak isteyen aileler ister istemez görünüşü itibariyle daha çekici gelen özel okullara yönelir. Özel okul sosyal devletin temel taşlarının yerinden oynatılmasının habercisidir. Çünkü devletin en önemli görevi olan eğitim, ticari meta haline getirilmiştir. Mezun olanlar da kendilerine harcanan bunca parayı şu ya da bu şekilde geri kazanmanın peşine düşmek zorunda hissederler. Sonuçta sosyal devlet mantığına ters olan bir kuşak yetişir. Ahlaka, kurallara, yasalara uysun ya da uymasın fırsat yakalandığında kazanma ve devletin bir yerlerini kemirme temel öğreti ve mantık olmuştur. Haberleri dinleyen, gazete okuyan ve son 40 yıldır bu ülkenin rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, yetkiyi kötüye kullanma öykülerini dinleyen birinin bunları anlamaması mümkün değildir.

Sosyal devleti ayrıca vatandaşları arasında gelir ve yükümlülük farklarını en aza indirmiş devlet olarak da tanımlayabiliriz. Vatandaşlar temel gereksinmeleri bakımından eşit muamele görür ve yükü eşit paylaşırlar. Bu ülkede kaba bir rakam ile nüfusun %20'si ülke gelirinin %80'sini elinde bulundurmaktadır. Büyük bir kısmının –onu da bulabilirlerse- asgari geçim ücreti ile çalıştığını düşünürsek ve asgari geçimin de 2016 yılı itibariyle 1300 TL olduğunu (yılda yaklaşık toplam 15.000 TL) düşünürsek eğitim için önümüze konan faturanın sosyal devlet yapısıyla nasıl uyumlu olduğunu daha iyi öğrenebiliriz.

Bir asgari ücretli sadece bir tek çocuk yapmış ve onu doğru dürüst bir insan olarak topluma kazandırmak istemişse, mahallesindeki tıkış tıkış okulu da gözü kesmemiş ya da her mahalleye kurulmuş olan ve çeşitli özendirmelerle ya da devletin düzenli liselerinin sınavını kazanamadığı için imam hatip okullarına gönderilme zorunluluğunda bırakılmış ise ve aile çaresizlikten çocuğunu özel okula göndermek istemişse: 2016 yılının fiyatları ile

25.000-50.000 Tl özel okul ücreti.

5.000-6.000 Tl servis ücreti (kilometre başına ayda 175 TL) (2016 fiyatlar).

4.000-6.000 TL yemek ücreti.

2.000 (en az) TL kantin giderleri.

3.000-5.000 TL dayatılan yabancı dil kitapları ya da yardımcı kitaplar.

2.000-.3.000 TL çeşitli kırtasiye.

Bunu 2020 yılının fiyatları ile öğrenmek isterseniz yukarıdaki rakamları 2 ile çarpınız.

Aile çocuğunu, eli yüzü düzgün bir devlet okuluna göndermiş ise özel okul ücreti hariç hemen hemen yaklaşık bir bedel öder. Bunlara devlet okulunda (çoğunluk özel okullarda) ekstra

olarak ücret alınan dil, müzik, spor, bale, dans, satranç, yüzme kursları dâhil değildir (zaten bu kurslar birçok yörede uzman yetersizliğinden verilecek durumda da değildir).

Devletin yetersizliğini gören birileri, fakir çocukları evlerinde ya da otobüs terminallerinde yakalayarak, onlara yurt, aş ve en iyi kalitede okuma olanağı sağlayıp, çarpık dünya düzenlerini aşılama fırsatını yakalıyorlar. Son günlerde Türkiye'yi hatta dünyayı tehdit eden FETÖ örgütü böyle kuruldu. FETÖ şimdilik bu ülkenin deşifre eilmiş terör örgütüdür; onlarcası cemaat adı altında sinsi sinsi devam ediyor olmalı. Onu bunu sürekli suçlu ilan etmeyle ve belaların nedeni olarak göstermeyle uzun süre bir yerlere gidemeyiz. Biyolojide bir kural vardır: Boşalan ya da boş bulunan nişi (yeri) birileri doldurur. Türkiye'de bu yeri yıllardır cemaat kökenli okullar ya da eğitimi ticari alan olarak görenler doldurmuştur. Bütün bunların nedeni sosyal devlet yapısını kuramamamızdan kaynaklanıyor. Her belanın altında bu eksiklik yatıyor…

Ana baba *dağda danam var* diyerek umutlanmasına ve bu kadar özverisine karşın mutlu değildir ve umutlu da değildir. Bu kadar özverinin bir getirisi ya da ödülü olmalıdır. 2019 OECD PISA anketlerinde[18] Türkiye 65 ülkede arasında matematik becerisinde 44'üncü, okumada 42'nci, fende 43'üncü olmuştur. Üniversite girişlerinde Türkçe dili başarı oranı %49 (yani ana dilimizin bile yarısını anlamakta zorlanıyoruz), fen ve matematiği söylemeye dilim varmıyor. Yaklaşık 200.000 kişi üniversite girişinde (5 yanlış bir doğruyu götürdüğü için) sıfırın altında alıyor. Yani hiç eğitilmemiş olsaydı rastgele (gözü kapalı) yapmış olsaydı sıfır alacaktı. Demek ki bunca eğitim rastgele doğru düşünmeyi bile önleyerek bireyin yanlış bir mantığa

[18] Ekonomik işbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından 65 ülkede her 3 yılda bir gelir düzeyi benzer olan 15 yaşındaki öğrenciler arasında yapılan "matematik, fen ve okuma becerileri" alanında yapılan bir tarama araştırmasıdır.

saplanmasına neden olmuştur. Bütün bunların açıklaması her halde şöyle olmalıdır: Bu ülkede okullar, ticari amaç için (bunu böyle görmeyen bazı vakıf okullarını ve devlet okullarını tenzih ederim) ya da gençleri meşgul etmek için kurulmuştur.

İşin en ilginç yanı, velilerin çocuklarına eğitimleri için harcadıkları para toplam eğitim masraflarına eklendiğinde OECD ülkeleri arasında eğitime en çok para harcayan ülke Türkiye oluyor; velilerin harcadıkları çıkarıldığında da en az harcayan ülke durumuna düşüyor. Böylece sosyal devletin niteliği ve Türkiye eğitiminin acıklı durumu ortaya çıkmış oluyor.

Bu durumda ailelerin amacı puslu ortamda net olarak şöyle görülmektedir: Şu ya da bu şekilde çocuğumu yabancı bir dille eğitim yapan bir okulda ve daha sonra aynı şekildeki bir üniversitede okutup, canını yabancı ülkeye atması için gerekli zemini hazırlamalıyım. Bu ülkede ümidi kalmayanların acı öyküsü bu olmalı. Doğal olarak –haklı bir şekilde- özel okullar ve vakıf okulları fırsatı kaçırmayıp yabancı dille eğitim yapmayı, daha sonra yabancı ülkelerdeki okullara gönderilebilmenin yollarını açtıklarını söyleyerek cazibelerini artırma yoluna girmiş durumdadırlar.

Yüce Türk Milleti, necip evlatlarını 240 milyon kişinin Türkçe konuştuğu bir dünyada, temel ve milli duyguların kazanıldığı ilk ve orta eğitimde, bir İngiliz gibi düşünmesi, konuşması ve davranması ve sonunda kapağı yabancı bir ülkeye atabilmesi için elindeki tüm olanakları seferber etmiş durumdadır. Bunu bir kurtuluş olarak gören devlete, millete, iş adamına, öğretmene, herkese, şunu söylemek istiyorum: Bu milletin dibinin kazıldığının, durduğu direklerin yıkıldığının farkında mısınız? Çocuklarınıza bir değil iki yabancı dil bilgisi kazandırın; ancak farklı bir kültürün bireyi imiş gibi düşünmesine, yorum yapmasına ve milli değerlerine yabancılaşmasına izin vermeyin. Eğitim dili, milli dili olmayan bir gençlikten ne

bekliyorsunuz? Bir insan en iyi bildiği dilin ve kültürün parçasıdır.

Aslında akıllı yönetimler olsa, velilerin çocuklarına başından beri ödedikleri eğitim paralarını değerlendirerek Avrupa'nın çok daha üstünde eğitim kurumları oluşturabilirler. Veliler de devlete artık güvenmedikleri ve beklentileri olmadığı için, özel teşebbüse binlerce lirayı gözlerini kırpmadan akıtmalarına karşın, devlet okullarında bir tuvalet kâğıdı ya da karatahta kalemi almak için istenen birkaç kuruş için yaygarayı koparmaktadırlar. Böylece devlet göz göre göre çocuklarını ticari emtia olarak kirli kapitalizmin kazanma hırsının hizmetine sunmaktadır. Burada belki yanlış anlaşılmasın diye bir açıklama yapmalıyız. Birçok hayırsever insan, bu millete gönül vermiş birçok insan okullar açarak hizmet vermektedir. Bunları saygıyla anmalıyız. Ancak başında vakıf ibaresi bulunan okullara bakıyorsunuz, eğitim ücreti olarak, ticari olarak açılmış özel okullardan daha büyük ücretler alıyorlar. İyi de vakıf okulları para alarak işi yürüten kurumlar değil, bir yerlerden finanse edilerek olanaksız insanların eğitildiği okullar olmalıdır. Doğrusu ben 38 yıllık profesör olarak çocuklarımın birini bile bu vakıf okullarında okutacak güce sahip değilim. İşte Türkiye'nin eğitimle ilgili sosyal devlet yapısı bu görünümdedir.

Bütün bu yanlışlıklar yetmiyormuş gibi, şimdi de ilköğretimden başlamak üzere Arapça eğitime sokuldu (kendi dilinin ancak %49'unu anlayan bir topluma verilen bir hediye olmalı). Diyelim ki İngilizce, Fransızca, Almanca, Rusça dillerini öğretme ile bu milletlerin ulaştığı teknik bilgileri, fen bilimlerini, doğa bilimlerini ülkenize transfer için kullanmayı düşünüyorsunuz; iyi de Arapça ile tarihin dışında neyi transfer edeceksiniz? Olsa olsa bağnazlığı, gericiliği, terörizmi öğretirsiniz. Son günlerde Arapça konuşan ülkelerde günlük yaşamla ilgili ve-

rilen çağdışı fetvaları[19] mı okuyacak bu gençlik? Milli Eğitim Bakanlığımız artık şunu anlamalıdır: Dünyada bir yerlere gelmek istiyorsak, tüm dünya vatandaşlarının ortak olarak öğrenmesi gereken konulara (yaratıcılığı teşvik eden ve evrenin temel yapısını öğrenmeye yönelik bilgilere) ve bütün bunları anlayabilmek için de ana dile ve bilim dünyasında geçerli olan dillere ağırlık verilmelidir. Dünya görüşümü daha doğrusu dinime ilişkin safsataları yerleştireceğim diye birkaç ülkenin dışında hiçbir işe yaramayacak hatta olumsuz etki bırakacak dogmatik bilgilerle çocuklarımızın ders saatini çalmak, bu çocuklara ve geleceğimize ihanettir.

Bu gün uygulanan eğitim modeli ile bilim dünyasında yol almanız zorlaşacaktır; böyle bir model ile geleceğin dogma bataklığına düşen insanların oranını artıracaksınız. Sosyal ve uygar bir ülke, insanının bir saniyesini bile değerlendiren, onu harcamayan yönetimdir. Sosyal devlet, yeteneklilerin elinden tutup olması gereken yerlere tırmandıran devlettir. Sosyal devlet, bir yerleri satarak, çalışmayanların ya da yan gelip yatanlarının karnını doyuran devlet değildir.

Şu anda insanların çok büyük bir kısmı daktiloda, bilgisayarda ve cep telefonunda klavye kullanarak yazı yazıyor. Bunun için de kitap harfi kullanma yazma hızını artırıyor. Elinde kalemle yazan pek kalmadı denebilir. Geçmişte yazı kolaylığı sağlayan el yazısını, Milli Eğitim Bakanlığımız ileri görüşlü (!) kararı ile bütün okullarda mecburi hale getirildi. Böylece bir öğrencinin yazdığını diğeri okuyamamaya başladı ve doğal olarak da klavyedeki yazma hızı da düştü.

Uygar bir dünyanın durumuna ulaşmak ve kısa zamanda eğitilmiş bir toplum yaratmak için yola çıkmış ve önemli işler

[19] Salatalığa el sürme günahmış; kadınlar birisi olmadan salatalık, muz, patlıcan satın alamazlarmış; kadınlar insan cinsinden değil iki memeli omurgalı hayvanlar cinsindenmiş; ölüm sırasında eşlerin birinin vücudu soğumamışsa çiftleşme olabilirmiş; daha neler neler.

başarmış milli bir eğitim modelimiz vardı: Köy Enstitüleri. Onu da yerli ve yabancı işbirlikçi hainlerle yerle bir ettik[20]. Bu gün geldiğimiz noktada eğitime yatırım, yönetimce, daha çok İmam Hatip Liseleri açma, daha önce normal lise olanları da İmam Hatip Okullarına çevirme olarak anlaşılmaya başladı. Bu açıdan bakıldığında bu günkü yönetim, amacı ve elde etmek istediği insan görüntüsü bakımından son derece başarılı bir eğitim politikası sürdürmektedir. Ancak bir husus var ki bunu gözden kaçıramayız: Türkiye'deki insanların tümünü imam hatip mantığına ve amacına göre yetiştirseniz emin olun Türkiye bir adım atamayacaktır.

Aslında bu yazının ana fikri, yıllardan beri üzerinde düşündüğümüz "*daha iyiye gitmek için eğitimde ne yapmalıyız?*" çabamızı bir yana bırakıp, dinin bu kadar eğitime sinsi sinsi sokulması karşısında "*daha kötüye gitmemek için ne yapmamalıyız?*" üzerinde düşünme olmalıydı. Ben son sorunun yanıtını buldum: Ülkenizin selameti için çocuklarınızı belirli bir yaşa kadar din eğitiminden uzak tutmalısınız. Daha sonra da dini çarpıtıp ikbal arayanların eline düşmesini önlemelisiniz.

Eğitim modeli en üsteki yöneticilerimizin muhtarlarla yapılan toplantılarda ya da cemaatlerle yapılan istişarelerde ortaya konacak bir sistem değildir. Bir eğitim modelini kurma

[20]Van'ın önemli aşiretlerinden (Burukan) birinin önderi olan Kinyas Kartal (Rusya doğumlu ve dört dönem Van milletvekili; en yaşlı üye olma hesabıyla 1977 yılında 5 ay süreyle Millet Meclisi Başkanı) yaptığı bir söyleşide şunları söylemiştir: Bana bağlı 258 köy vardı. Köy Enstitülerinin ahlaksız olmadığını hatta çok yararlı olduğunu biliyorduk. Ancak okuldan çıkan öğretmenler köylere geldiğinde köylüler bir şey soracakları zaman bana değil öğretmene gitmeye başladılar. Ben bu okulların kapatılması için çok bastırdım. Sazaklar da aynı durumda olduğu için bastırdılar ve Menderes doğudaki ve batıdaki oyları alabilmek için kararımızı destekledi. Amerika'nın yardım için Köy Enstitülerini kapatma isteği de çok etkili oldu (http:// ahmetsaltik. net/ tag/ koy-enstitulerini-ben-kapattirdim-kinyas-kartal/).

beynin gelişmesinden, işlemesinden, algıların doğasından tutun da yüzlerce parametrenin kesiştiği bir düzendir. Ben yaptım oldu denilen bir sistem değildir. Milli Eğitim Bakanlığının son 40 yılda yaptıkları değişikliklere bir bakın, başka ülkelerin bir asırda değil bir çağ boyunca yaptıklarından daha fazladır. Çünkü Milli Eğitim politikası insanın eğitimini onları geliştirmeye yönelik bilimsel bir politika olarak değil, siyasi bir yapılanmanın aracı olarak görüyor.

Büyük millet olarak yola çıkmış bu ulus, köleliğini kendi elleri ve cebindeki parası ile hazırlıyor. Milli benliği zedelenmiş, aşınmış, bir anlamda kişiliksiz bir kuşağın, milletine, ailesine ve ülkesine katkısı olacağını düşünebiliyor musunuz? Bizim dışımızdaki uygarlıkların artı değerlerini almamız için, onların dilini öğrenmemiz, kültürlerini bilmemiz kaçınılmazdır; bunun için her özveriyi de yapmalıyız; ancak çocuklarımızı onlara çevirmenin yolunu da başında kesmeliyiz.

Sonuç olarak sosyal devlet kavramından vazgeçsek de, şu gerçeği örtemiyoruz: Parası ile rezil olan bir millet derseniz kimi gösterirsiniz? Her şeyi paraya tahvil etmeye kalkışmış[21], eğitimini bile ticari meta haline çevirmiş, gençliğini yem olarak birilerinin önüne atan bir devlettir derim. Bilmem bu devlet size tanıdık geliyor mu?

Ülkemizin ve bizim gibi ülkelerin, kaynakları gittikçe daralan bir dünyada geçici ya da kalıcı olarak ayakta kalabilecekleri sadece birkaç şeyi vardır. Bunlar:

1) Ülkelerinin insan eliyle biriktirilmiş zenginliklerini ya da doğal zenginliklerini parça parça satarak var olan düzenlerini bir süre daha devam ettirmek ya da,

---

[21] Sağlığı özelleştirilmiş; adaleti paralı çalışan Uyuşma Kurumları altında bir anlamda özelleştirilmiş; kurumların güvenliği özel güvenlik örgütlerine bırakılmış; eğitimi de ticarileşmiş bir devletin sosyal devlet olup olmaması sorgulanmalıdır.

2) Sürekli borç alarak geleceğini ipotek etmek suretiyle düzeni bir süre daha sürdürmek ya da

3) Başka ülkelerin yetişmiş insanlarını ülkesine transfer ederek (Amerika başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin yaptığı gibi) onların bilgi birikimiyle yollarına devam etmek ya da,

4) Elindeki olanakları eğitimde olabildiğince en üst düzeyde kullanarak ülkesinde yaratıcı beyinler yetiştirmek ve onları ülkesinde tutabilmektir.

Bu seçeneklerin içinde yenilenebilir ve sürekli olan kuşkusuz 4'cü seçenektir. Bu nedenle eğitim bir ülke için her şeydir. Demokrasiyi anlamada ve uygulamada, savunmada, üretimde, adalette, kültürde, sanatta eğitim esastır. Yoksunluğu, terör, kaos, karmaşa, sürtüşme, çatışma; hukuksuzluk, rüşvet, hırsızlık, arsızlık gibi yüz kızartıcı işlere duyarsızlığı ve "*oy tüccarlığı ile elde edilen oyların milli irade tecellisi hanesine yazılarak*" demokrasinin çarpıtılmasına neden olur.

Aslında Türkiye başından itibaren bazı yanlışlıklar yapmıştır. Eğitimde silindir modelini esas almıştır. Yani herkesi âlim yapma peşine düşmüştür. Doğada her şeyde Gauss Eğrisi olarak bilinen bir grafik eğrisinegöre oluşur. Yani bir toplumda bir yetenek ya da özellik bakımından zayıf ve çok güçlü az sayıda bireyle temsil edilen bir kitle, bir de çok sayıda bireyle temsil edilen orta bir kitle vardır. Eğitimde de bu eğri geçerlidir. Eğitimin başarısı öncelikle Gauss Eğrisi'nin dış kesiminde yer alan yüksek özellikli kişileri zamanında keşfedip, onları olması gereken yerlere getirme ve toplumun lokomotifi yapma başarılı sonuç verecektir. Amerika Birleşik Devletlerinde 2016 tarihi itibariyle 5.758, Hindistan'da 8.407 üniversite vardır. Ancak her iki ülkede de bilime, ekonomiye istim veren üniversite sayısı onu geçmemektedir.

Her saniyesinin verimli kullanılması gereken eğitim sürecinde, gençlerinizi dogma ile ya da dünyanın başka yerlerinde

geçerli olmayan bilgilerle doldurmayı hedef almış bir eğitim sistemini dayatmış iseniz, gelecekte adı farklı konacak kölelikten başka yapacak bir şeyiniz kalmayacaktır. Benden uyarması…

Bir yerlerde bir fıkra okumuştum; ancak şimdi kaynağını anımsamıyorum. Deve güreşinde birinci olan bir deveyi Ankara'ya getirip kurumların önlerinde bir süre gezdirmişler. Herhalde deve kurumlara girip çıkanlara ve yapılan işlere bakmış ve "*hayret buralar ne kadar da bana benziyor*" demiş.

SOSYALİZMDEN VE SOSYAL DEVLETTEN NE ANLIYORUZ?

İnsanların önemli bir kısmı, sosyalizmden, olanakların eşit bölündüğü bir dünyayı anlıyor; yıllarca sömürgeciler tarafından yönlendirilmiş çoğu bağnaz dinci ve milliyetçi olan kesim ise genellikle dinsizlik olarak algılıyor. Çalışmadan kazananlar ise yattıkları yerde başkasının alın teriyle edindiklerine ortak olmayı anlıyor. Daha başka çeşit anlayanlar da var; ancak ortak taraf, olanakların ortak bölüşmesinde düğümleniyor. Canlılar dünyasına bakıyoruz. Sosyalizm ve sosyal davranış bizim anladığımıza benzemese de birkaç canlı grubunda (sosyal arılarda, sosyal yaşayan karıncalarda) görülüyor. Bunlardaki sosyal yaşam bulunduğu toplum için beklentisiz ve çıkarsız çalışma, ait olduğu topluluğu canı pahasına da olsa koruma, yavrulara ortak bakma gibi yardımlaşmalarla sınırlıdır. Bu aşamadaki sosyal davranışta, çalışmadan birilerinin alın teriyle geçinme, görevden kaçma görülmüyor; aksi davrananların olanaklara ortak olabildiği ve herkese aynı payın verilmesi gibi bir uygulama göremiyoruz. Kural olarak bu ortak kazana katkısı olmayanın ortak kazandan pay istemesi ya da alması söz konusu değil.

Sosyalizmi belki yeniden tanımlamak gerekiyor. Çünkü şu ana kadar kendine sosyalist diyen partilerin yönetimi, kapitalist sistemin bir alt sürümü gibi davrandı; kapitalist yaklaşımlara göre insancıl yönü biraz öne çıkmış idare şeklinden öte gidemedi. Kapitalist ülkelerde sosyal demokratlar defalarca hükümet kurdular. Sömürü düzeninde, silah sevkiyatında, üçüncü dünyaya yönelik operasyonlarda yapılan işbirliğine yönelik hiçbir azalma meydana gelmedi. Bu yönetimlerde de başka ül-

kelerin insanın emeğinin sömürülmesi sisteme aykırı görülmedi. Belki sol eğilimli partiler döneminde yurt içinde gelir düzeyi düşük kesimler için bir miktar iyileştirmeler yapılmış olabilir. Yine de bu ülkelerde sosyalist hükümetlerin kendi ırkının dışındaki ırklara, başka inançlara, ülkesindeki yabancılara daha hoşgörülü; başka ülkelerdeki dini ve ırksal baskılara, insan hakları ihlallerine daha duyarlı oldukları bilinmektedir. Ancak şu ana kadar yönetimde olan sosyalist hükümetler, dünyanın sosyalizmden anladığı ve beklediği, dünyanın beklenen gerçek sosyal yapılanmasına ciddi bir katkı getirmemiştir.

Komünist sistem kuramsal olarak ortaya konan beklentileri yerine getiremeden çöktü; kapitalist sistemle dünyadaki toplumların tümünün aynı hak ve gelişmişlik düzeyine gelemeyeceği de başından beri biliniyordu. Geriye elimizde kalan sadece sosyal sistem oldu. Ancak belli ki bu güne kadar uygulanan sosyalist idareler dünyadaki toplumların derdine çare olabilmiş değil; klasikleşmiş söylemler ile olacağı da yok. Bir şeyi önceden belirlememiz de gerekebilir: Laik olmayan, dinle yatıp dinle kalkan yönetimlerde ve ırkçılığın egemen olduğu toplumlarda sosyalizm hiçbir zaman yerleşemez. İstedikleri kadar yönetimlerinin başına sosyalist sözcüğünü eklesinler.

Bilinçli halkı olmayan, insanları farklı görmeye alıştırılmış eğitimsiz toplumlarda sosyalizmin yerleşme şansı zor ve geç de olsa ya çok becerikli yöneticilerle ya da en başında zorunlu yasaların ya da uygulamalarınuygulanması ile olabilir.

O zaman sosyal yönetimden ne anlıyoruz, ne bekliyoruz; bugüne kadar bellediğimizden farklı neleri sisteme yerleştirmemiz gerekiyor? Bu yazı, böyle bir evrensel sistemi ayrıntısı ile ortaya koyacak bir yazı olamaz; yazarın böyle bir beklentisi olmadığı gibi; böyle bir eğitimi de bulunmamaktadır. Ancak bir yerden başlanması gerektiğini, bunun için fazla bir zaman kalmadığını, düşünmeye ve kurgulanmaya geç kalmamamız

gerektiğini düşündüğü için kaleme sarılmıştır. Yazar, çok değerli birçok insanın zaman içinde de olsa katkılarıyla bu düşün, gelecekte çoğumuzun mutlu olabileceği daha iyi bir yönetim şekline kavuşturacağını düşünmüştür.

Adı ne olursa olsun, herhangi bir yönetimde, kazana katkıda bulunmayan birinin, özürlü ve engelliler hariç, kazandan pay, özellikle eşit pay almasının akıl ve çağ dışı olduğu söylenebilir. Ancak hem komünizmde hem de bugünkü entel sosyalizmde eşitlik esas olmaktadır. Bu güne kadar kurulmuş sosyalist sistemlerin en can alıcı ve en zayıf halkası "eşit pay" almayı kabul ile başladığı için komünizmin keza sosyalizmin bugüne kadar başarılı olma şansı elde edilememiştir.

Bugüne kadar sosyalizmin bilinen en sevimli yüzü çaresiz olanlara ya da fakirlere devlet eliyle yardımın yapılmasıdır. Vardan yok, yoktan var edilemeyeceğine göre bu yardımların karşılanacağı bir kaynak olmalıdır. Bugüne kadar bir devletin şu ya da bu şekilde ulaşabileceği bilinen üç kaynak böyle bir harcama için kaynak oluşturur: Ya sürekli dışarıdan borç alarak açları ve çaresizleri doyurur; geçici olarak sosyal patlamayı önler; karşılığında oy alır; gelecek kuşağı borç bataklığına sokar. Ya ülkenin birikmiş iş yerlerini, sanayi tesislerini, önemli yerlerdeki arsa ve topraklarını özelleştirme adı altında haraç mezat satar ya da arsa oyunları ile ya da bir şehrin önceden hazırlanmış nazım planları ile oynayarak ve yakınlara imar izni vermek suretiyle hem devlete hem de kendilerine büyük çıkarlar sağlarlar; bu kaynakların bir kısmını sus payı olarak sosyal yardımlarda kullanırlar. Bu da gelecek kuşağın çıkarlarını peşin satma olarak bilinir. Ya da üçüncü yol,düzgün ve adaletli çalışan bir sistemde usulüne uygun alınmış vergilerden pay ayrılarak sosyal yardımlara yönlendirilir. Bu sonuncu yol bilinen en doğru, ahlaklı ve sürekli olabilecek yoldur. Ancak kişilerin kısa vadeli çıkarları ile çeliştiği için sevimsizdir ve kısa süreçlerde diğerleri gibi oya çevrilemez.

Eğer halk bilinçsiz ise verilen ulufenin kaynağına, ahlaklı, ahlaksız, doğru olup olmamasına bakmaz. Bu ülkelerde ne doğru çalışan demokratik bir sistem ne de sosyal devlet yapısı yerleşir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi bizdeki durum da böyledir. Anasından canlı doğan her insan bazı temel haklarla doğar. Bu haklar birçok anayasada yer alır. Devlet bu hakların sağlanması ve güvenceye alınması için vardır. Her insanın beslenme, barınma, eğitilme, sağlık hizmeti alma, fikrini söyleme ve haber ve bilgi alma hakkının olduğunu bugün dünyadaki hemen hemen her yönetimin sözde de olsa dile getirdiği hususlardır. Seçme ve seçilme hakkını başka bir başlık altında daha sonra inceleyeceğiz.

Her insanın beslenme hakkı olduğuna, barınma hakkı olduğuna, sağlık hizmet alma hakkı olduğuna, eğitilme hakkı olduğuna göre, bir ülkede bir grup insan her öğün pirzola ve havyar yiyorsa, konak ve sarayda oturuyorsa, üniversite bitiriyorsa, en pahalı yerlerde tedavi olabiliyorsa, bu hak herkese tanınmalı. Sosyalizmin idealist sözcüleri bunu savunuyorlar; ancak uygulanabilir bir tarafı yok; çünkü yoktan var; vardan yok edilemiyor. Bu aşamada gerçekçi olmamız ve akıllıca davranmamız gerekiyor. O ki bir insan doğarken bazı hakları birlikte getiriyorsa, onun karnı da doymalı, başını sokacak bir yeri de olmalı, başarabildiği yere kadar eğitilmeli, acılarını giderecek tedavi de görmeli; ancak belirli bir yaş evresine geldiğinde (erginliğe kavuştuğunda) ortak kazana yapacağı katkı oranında bu hizmetleri olabildiğince en iyi ya da kişinin yaşamını tehlikeye sokmadan en alt düzeyde karşılaması sağlanmalı. Açıkça böyle bir sosyal sistemde, bir kişinin bilgisi, becerisi, alın teri oranında bu kazandan pay almaması için bir neden yoktur. Sistemin en kırılgan ve sistemi tahrip eden tarafı, bu hakkı edinmemiş olanların, haklarından fazlasını istemeleri; entel geçinen bir kesimin de buna hak vermeleridir. En kötüsü de yönetime gelenlerin çeşitli yasal ya da yasal olmayan düzenlemelerle ka-

zandan en büyük payı almalarıdır. Doğru bakarsanız bunun doğanın işletim sistemine ters olduğunu göreceksiniz.

Sosyalist sistemin yeni tanımıyla özelliği, herkesin katkısı oranında pay alabilmesi; hiç katkısı olmayanların (çocuklar ve özürlüler hariç) yine de temel insan haklarından dolayı gereksinmelerinin o günün koşullarında minimum oranda da olsa bu ortak kazandan karşılanmasıdır.

Bu sistem, kimsenin önünü kesmeden; ileride çabası ile daha fazlasını elde edebileceği (gelecek için atılımlarını kesintiye uğratmadan) ve teşvik edebileceği şekilde düzenlenmelidir. Böyle bir yönetim, çalışanın, bilgilinin ve beceriklinin yolunu açacak ve kapitalist sistemde olduğu gibi ödüllendirecek; bir kesimi de çaresizlik ve fakirlikten koruyacaktır.

Burada sağlık, eğitim, beslenme, barınma gibi dünyada her insanın benzer şekilde gerek duyduğu temel gereksinmeleri karşılamak için minimum düzeyde ortak bir kasa oluşturulurken; diğer taraftan dünyanın her yerinde her insanın aynı şekilde gerek duymadığı (buna lüks diyelim) gereksinmeleri karşılama için kişilere özgü başka bir ödeme kasası oluşturulmaktadır. Örneğin müzik eğitimi, diyelim ki nota öğrenme evrensel eğitime girerken (yani devlet tarafından giderleri karşılanırken), bilmem ne bölgesinin folklorunu öğrenme özel gereksinmeye girer (kişi tarafından giderleri karşılanır). Devlet evrensel müzik eğitimi için ortak kasadan harcama yapar; ancak bölgesel belirli bir müzik uygulaması ya da folklor için kişiden karşılığı ödenmesi talep edilir. Aynı şekilde her inançta ve dinde her toplumda geçerli olan ahlak eğitimi okullarda ortak kasadan verilebilir. Ancak din dersleri, dini eğitimler, onlara ilişkin tapınak yatırımları ve kişi ve ülke içindeki farklı toplumlara özgü her türlü harcama, o inançtan hizmet alanlar tarafından karşılanır.

Bu örnekler birçok konuya yaygınlaştırılarak zenginleştiri-

lebilir ve daha anlaşılabilir hale getirilebilir. Ancak ana fikir, beslenme, barınma, eğitim ve sağlık hizmetlerinin minimum düzeyde herkese verilmesi sosyal yönetimin görevi olacaktır.

Ayrıca herkesin kullanabileceği alt yapı, ulaşım, haberleşme, yargı, eğitim, güvenlik gibi yatırımlara da ortak katkı talep edecektir.

Bunun dışındaki isteklerin giderlerinin isteyenlerce karşılanması, devletin de bu isteklerin güvenli olarak yapılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri yapması ve izlemesi gerekir. Devlet herkesin ortak isteği ve gereksinmesi olmayan hiçbir konuda harcama yapmamalıdır. Hiçbir inanca, dine, ırka farklı davranmamalıdır.

Başka bir insanın hakkına tecavüz etmeden fikrin söylenmesi serbest; basın, yargı ve üniversiteler kesin olarak bağımsız olmalıdır. Ancak beklenen sosyalist sistemde bu güne kadar uygulanamayan başka bir uygulamanın daha devreye girmesi sistemin doğru çalışması bakımından bir gerekliliktir. Bu öneriyi okuyanların tepki göstereceğini peşin olarak biliyorum. Ancak yine de gelecekte olacak bir uygulamayı ben şimdi niye yazmayayım diye düşünüyorum.

Seçmek, her şeyden önce bir bilgi işidir (bu nedenle bir şey alacağımız zaman yanımızda bir bileni götürürüz). Seçeceğiniz şeyin niteliğini bilmiyorsanız, o konuda anlamıyorsanız; neyi doğru olarak seçeceksiniz? Bir yönetimi seçme, bilgi, dünya görüşü isteyen, sadece günü değil geleceği de etkileyen önemli bir işlemdir. Bir ülkenin yönetimini herkesin bir oy hakkıyla seçmesi, olsa olsa ilkel ve ilkin demokrasilerde bir çözüm olabilir. Ancak bilim toplumunda, bir ülkeyi belaya sokmadan, hatta kurtlar sofrasında yara almadan, hatasız bir şekilde yönetebilmesi; ancak dünyadan haberi olan, iyi eğitilmiş, becerikli, nitelikli, doğuştan gelen sezgi niteliği yüksek kişilerin yönetime gelmesiyle olabilir. Bu kadroyu seçenlerin nitelikleri de buna

uygun olmalı. Diyelim ki yaşamı boyunca bir bilgisayarı hiç kullanmamış bir insanı bilgisayar satın almak için seçmeye götürürseniz, bu seçim nasıl olacaktır? Ya rengine ya şekline ya da kapladığı yere göre olur. Bunu ülkede yöneticileri seçmeye uygularsak: O zaman meydanlarda atılan nutuk, yalan, vaat, abartma, başkasını aşağılama tazına bakarak oyunu kullanacaktır. Böyle bir demokrasiyle nereye gidilirse dünyanın birçok ülkesi de oraya gidiyor…

Canlı doğan bir insan bazı temel haklara sahiptir; o zaman her insanın yöneticisini seçmesi için bir oy hakkı olmalıdır. Ancak adil bir sosyal sistemde belirli bir eğitim, deneyim, bilgi ve beceri birikiminden sonra kişiler bu oy haklarını artırarak, yönetimde daha büyük oy hakkına sahip olmalıdır. Gelin buna vatandaşlık katsayısı diyelim.

Şimdi bir soru sorayım? Bilgili, deneyimli, ahlaklı, becerikli, dünyadan haberi olan, yaratıcı insanların sizin ve benim geleceğim olan yönetimi seçmesini ya da bu insanların yönetimde bulunmasını neden faşist ya da demokrasi dışı ya da akılsız bir sistem olarak görüyorsunuz? İlk olarak bu soruyu kendinize sorun ve yanıtınızı bir akıl süzgecinden geçirdikten sonra veriniz. Bu kararı verirken bir elinizi çocuğunuzun saçına koyup okşarken, onun nasıl bir dünyada yaşamasını arzu ettiğinizi düşünün; sadece düşünün. Bilgisizlerin, çıkarcıların, akıllıları ve ahlaklıları doğru seçtiğine inandığınız bir dünya mı bırakmak istiyorsunuz yoksa çocuğunuzun hakkının yendiği horlandığı bir dünya mı? Seçenlerde nitelik ararken, seçilenlerde nitelik aramama komik olacaktı. Her insan, eğitimi, bilgi birikimi, deneyimi ve becerisi oranında bir görevi başarıyla yürütebilir. Siyasi yaşamda başarı, bir sürü öneri ve seçenek içinde doğruyu bulmak olarak da söylenebilir. O zaman önceden, bilgisini, becerisini, deneyimini, yaratıcılığını belgelerle kanıtlamamış olanların seçime girme başvurusu, bu belgeleri getirinceye ya da sağlayıncaya kadar askıya alınır.

Daha sonra devletin önemli yerlerine geleceklerde, bakan olacaklarda, müsteşarlarda, genel müdürlerde, daha önce ölçütleri saptanmış koşulların yerine getirilmesi talep edilmelidir. Bütün bunların ölçütleri çeşitli başarılara verilmiş not ya da puanlarla saptanabilir. Gelecek bilgili, deneyimli, yaratıcı, ahlaklı, dünya görüşü olan insanların yöneteceği bir dünya olacaktır. Hamasi nutuklarla, satılık oylarla, ahbap çavuş ilişkisi ile seçilen temsilcilerle bu geminin fazla gidemeyeceği bilinmektedir. Kapitalist sistemde böyle bir düzenin az sorunlu gittiği bilinmektedir. Çünkü asıl idare eden mali ve siyasi gücü elinde bulunduranlarındır. Seçim aksesuardır. Dünyanın gelirinin %80'nin 40 aileye ait olduğu yazılıp söyleniyor. Bu durumda bizim oyumuz hava cıva. Göstermelik demokrasi oynuyoruz. Bu nedenle halkın tümünün becerikli ve bilgili olması gerekmiyor; verilen işi yapsın yeter. Onun yerine düşünen birileri her zaman olacak.

Ancak sosyalist sitemde ortak düşünme ve karar verme söz konusu olduğu için; sistemin başarısı onu oluşturan bireylerin bilgi ve becerisi oranında başarılı olacaktır. Bu sistemde sizin yerinize birileri değil, siz ve bizzat onaylayarak seçtiğiniz insanlar ortak olarak düşünüp karar verecektir. Bu nedenle ortak aklın niteliği çok önemlidir.

Bu yazıya çoğu kişinin tepki göstereceğini tahmin ediyorum. Kurulu düzene ters düşme, kurulu çarkların dişlisine taş sokma, kendini yeteneksiz görenlerin hayalini yıkma, yan gelip sosyalist bir sistemde ahkâm keserek bir yerlere gelme, demokratik ve insancıl geçinme maskesi altında soygun düzenini yürütme sonlanacağı için böyle bir sisteme çoğumuzun evet demeyeceğini biliyorum. Çünkü karşılaştığımız ve alıştırılmış olduğumuz kurulu düzenlerin önemli bir kısmı, sistemin kusurlu kapılarından sızanlarca, çıkar amaçlı kurulduğu için, başta bu kesimin ve daha sonra bu düzene alıştırılmış sizlerin önemli bir kısmının tepkisi olacaktır.

Sosyalizm daha çok işçiyi-emekçiyi korumak ve ön plana çıkarmak için sahneye çıktı. Devlet ağırlıklı bir yönetim öngörüldü. Üretim araçlarının devlet elinde olması savunuldu. Olanakların eşit paylaşımı öngörüldü. Gevşetilmiş haline Sosyal Demokrasi dendi. Açıkça çok tartışıldı; ancak hiçbir zaman fikir birliğine varılamadı. Bu kadar güçlenmiş bir kapitalizm karşısında hala kalıplaşmış söylemlerle 1900-2000 yıllarının sosyalizmini oluşturmak belli ki son derece güç görünmektedir. Bu güçlüklerin başında kapitalist sistemin halkı uyutabilmesi ve yönlendirebilmesi için dini örgütlenmeyi ön planda tutmasıdır; böylece sıradan halkın doğru akıl yürütmesi önlenmiş oluyor. Sol ve sosyalizmin karşısındaki en büyük güçlük ise dogmadır; sol düşünce her şeyi tartışmak, neden sonuç ilişkisini aramak zorundadır; o zaman da ne kadar aydın olduklarını söyleseler de bir yerde hala dogmalarını saklayan insanlarla karşı karşıya gelmek zorundadırlar. Bu açıdan baktığımızda, din, gizli ya da açık kapitalist sistemin her yerinde (bu nedenle dinsel kökenli çatışmalar hiç durmaz); çağdaş sosyalist sistemin ise hiçbir yerindedir. Sovyetler döneminde bu ülkelerde dinsel bir çatışma yaşanmamıştır. Bu nedenle bu yazı kaleme alınmıştır. Bu yazının geçmiş tartışmalara ve şu anda yapılacak tartışmalara önemli katkısı olup olmayacağı kuşkuludur. Çünkü bugün sınırları belirlenmiş bir sosyalizm henüz tanımlanmadığı gibi, hayal kurma ile bir yerlere gidilemeyeceği de anlaşılmıştır. O zaman:

Sosyalizmi, Komünizmin bir türevi olarak değil, bundan böyle Kapitalizmin bir türevi olarak görmek ve anlamak gerekiyor. Kapitalizmi ne kadar sosyalleştirirsek başarı hanemiz o kadar kabarık olacaktır.

Bu durumda, özellikle olanakların vatandaşlarca eşit paylaşımı ve üretim araçlarının devlet tarafından üretimi ve denetimi sloganı rafa kaldırılmalıdır. Ancak yeni sosyalizm tanımında ve sosyal devlet yapısında her birey katkısı oranında

ortak kazandan pay alabilir; bu katkıyı yapamayanlara yapılacak destek yeni sosyal anlayışın gereği olarak en alt düzeyde olabilir; devlet üretimden tümüyle çekilir; ancak üretim araçları üzerindeki denetimini toplum adına koşulsuz kullanır. Çevrenin ve kaynakların korunmasından taviz vermez.

Sosyal devlet yapılanmasında en önemli amaç, insana göre makam değil, makama göre insan seçilmesinin sağlanması ve yönetime seçme ve seçilme hakkının bilgi, beceri, ortak kazana yapılan katkı (örneğin ödenen vergi oranında), kazanılmış bilgi (eğitim düzeyi) ve ahlaki kurallara bağlılığı oranında değişebilir (artabilir) olmasını sağlayabilmedir.

Aslında sürekli üretmek ve tüketmekle ayakta kalabilecek bir kapitalizmin (buna liberalizm hatta aynı mantıkla yönetilen sosyalizm de dâhil) dünyanın sonunu getireceğini söylemek için kâhin olmaya gerek yok; buna milli devlet fikrini de eklediğimizde; kaynaklardan pay almak için savaşın ve yıkımın kaçınılmaz olduğunu söyleyebiliriz. Bu kaynaklardan pay almak isteyen (istemeyen zaten silinecektir) herkes silahlanmak ve gücünü artırmak zorundadır. Böylece kapitalist sistemin üzerine bir de silahlanma ile artırılan kaynak israfı eklenecek ve sona ulaşma hızlanacaktır. Böyle bir yıkım, insanlık tarihinde karşılaşılmamış bir yıkım olacaktır. Böyle bir yıkımın yarın ya da onlarca yıl ya da birkaç yüzyıl içinde gelmesi sonuç itibariyle bir şeyi değiştiremeyecektir; yok olmuş bir dünyanın geçmişiyle kimse ilgilenmez… Bu sonuçtan kuşkusuz güçlü de en zayıf da payını alacaktır.

Şu ana kadar ister din, ister ırk, ister başka bir özelliğimizle ister canlılar dünyasının bize kalıtsal olarak hep kazanmak için programlanmış genetik mirasımızdan vazgeçip, hiçbir canlıya nasip olmayan özgür ve bağımsız düşünebilen beynimizle, neden-sonuç ilişkisini incelemek için fazla bir zamanımızın kalmadığını söyleyebiliriz. İçinde insanlık sevgisi olan herkes bu

yaklaşıma destek vermek zorundadır. Bir yerden başlamamız gerekiyor. Bunun ilk koşulu, bu dünyanın, var olan tüm canlıların, ırk diye tanımladığımız farklılıkları taşıyan her insanın, geleneği, göreneği, dini, alışkanlıkları farklı olan her insanın vatanıdır; kaynaklardan herkes pay almak; kaynakları herkes korumak zorundadır.

Bunun ilk aşamada, kitaplarda yazılı komünizm ya da sosyalizmle olamayacağı anlaşıldı. Vahşi kapitalizmin egemen olduğu bir dünyada, ayrık otunun başka otların yeşermesine izin vermemesi gibi, hiç bir sosyal sistemin gelişme şansı olamaz[22]. Böyle bir ortamda olsa olsa kapitalist sistemin bazı öğelerini benimseyen bir sosyalizmle yola çıkmak şansımızı artırabilir. Çünkü evrensel düşünme, insani duygulara ulaşma, hakça paylaşımı içine sindirme, yaşamın her bölümünde ve işlevinde bilgiyi, özellikle temel bilimleri kullanan bir yönetimde kendini geliştirebilir. Bunun aslında bilimsel tarifi sosyalizmdir. Gerçek sosyal bir düşünce tarzına ulaşma ile "çeşitliliği korunmuş" bir dünya devletinin temelini atabiliriz. Eğer bunu yapamaz isek evrimin defalarca kanıtlanmış kuralı işleyecek, güçlü ayakta kalacak; zayıf elenecektir.

Ancak evrimin bir kuralı daha birçok konuda kendini gösterir. Bir sistem güçle bir şeyler kazanacağına programlanmışsa,

[22] Komünist sistemde herkesin olanakları kolaylıkla paylaşabilmesi için en azından herkese ulaşan ve herkesin kullanabileceği araçlara gerek vardı. Bunların başı demiryolu ağının güçlendirilmesiydi. Böylece insanlara çeşitli olanakları ulaştırma kolaylaştırılabiliyordu. Bu, taşımanın ucuzlaştırılması anlamına geldiği ve aynı zamanda sanayinin güçlenmesine zemin hazırladığı için Kapitalist sistem için bir tehdit oluşturuyordu. Bunun üzerine Komünistliğin ve Sosyalizmin dinden arınmış bir yönetim şekli olduğu bilindiği için, aklını dinle bozmuş, üçüncü dünya ülkelerine ve geri kalmış ülkelere, demiryolları komünist sistemin taşıma aracıdır diye propaganda yapılarak, olası gelişmelerine önemli ölçüde sekte vuruldu. Bunu en güçlü yaşayanlardan biri de Türkiye'nin sağ eğilimli yönetimlerin egemen olduğu dönemlerdir.

kendinin ortadan kalkmasına kadar bu özelliğini geliştirmeye zorlar. Dinozorların güçlü olmak için gövdelerini büyütmeleri, kama dişli kaplan ve aslanın dişlerini kendi vücudunu delecek kadar büyütmeleri; rakiplerine karşı üstünlük sağlayan dev boynuzlu geyiklerin başlarını kaldıramayacak kadar boynuzlarını büyütmeleri hep aynı canlı işletim sisteminden beslenmiştir. Hiç kuşkunuz olmasın, kaynakları sınırlı olan bu dünya, bu tüketim çılgınlığının sonucu olarak bir gün tükenecektir. Bir mucizeyle tüm bu olumsuzlukların "*nasıl olsa*" düzeleceği düşüncesinde olan çoğu dindar insanın sağ yönetimlerin destekçisi olması, mucizeye ve doğaüstü güçlere inanmayan insanların ise sol yönetimleri benimsemesinin altında yatan felsefe bu farklı görüşten kaynaklanır.

Biz, bir avuç insanın, bu dünyada sürekli kazanmak ve tüketmek; başkalarına güçlezorla egemen olmak; bu dünyanın kaynaklarınınen baş mirasçısı olduğuna inanmak huyundan vazgeçirmek için ne varsa yapmaya çalışmalıyız. Bu yazıda bir gariplik olduğunu geleneksel ekonomiden ve siyasetten biraz bilgi sahibi olan bir kimse hemen anlayacaktır. Bu yazıda görüldüğü gibi oluşturulmak istenen sosyalizm, çok daha yakın olduğu komünizmin içinde değil de kapitalizm içinde yapılandırılıyor. Geleneksel sosyalizm tanımı ile burada tanımlanmaya çalışılan sosyalizm arasındaki en önemli fark budur. Komünizmde herkes kazandan ortak pay alır; yönetime aynı oranda katılır; bu yazıda tanımlanmaya çalışılan sosyalizmde ise birey katkısı kadar pay alır; katkısı kadar yönetime katılır. Kapitalizm, adı üzerinde çok hızlı kapital birikimine neden olduğu için, kaynaklar sınırlı sayıda insanın ya da grubun elinde toplandığı için bilimsel araştırmalar başta olmak üzere her türlü gelişmede, belirli bir zaman diliminde, komünizmden ve sosyalizmden çok daha başarılıdır. Kaynaklar sınırlı olmadığı sürece kapitalizmin karşısında başka hiçbir sistemin başarılı olma şansı yoktur.

Ancak Karl Marx (Marks), 1848'de kapitalizmin kısa vadede yaratıcı olacağını; ancak sonunun kötü olacağını söylemişti. Çünkü kapitalizm aslında tüketime dayalı bir sistemdir. Tüketecek bir şey bulunmadığında yani kaynaklar sınırlandığında sistem çökecektir. Şu anda dünya kaynaklarını ve sermayesini 85 ailenin elinde tuttuğu söylenmektedir. Eğer dünyadaki insanların tümü Ruandalı gibi yaşarsa, bu dünyanın kaynaklarının 16 milyar insana, bir Hindu gibi yaşarsa 10 milyar insana, bir İngiliz gibi yaşarsa 5 milyar insana, eğer bir Amerikalı gibi yaşarsa sadece 1 milyar insana yeteceğini biliyoruz. O zaman elimizde görünürde tek bir seçenek kalıyor. Kazandaki değerlerin ortak; ancak eşit paylaşılmadığı; kaynakların ve çevrenin korunmasının esas olduğu bir sistemi kurmaktır. Böyle bir sosyalizmde, yaratma ve girişim gücünü kapitalizmde bireyin katkı oranında pay alma ilkesinden; sosyal dengelerin ve çevrenin korunmasını ise komünizmden almalıdır. Her ikisinden farkı, bireylerin yönetime katılma hakkının (herkesin bir birim hakkı olacaktır), yani seçme ve seçilme hakkının, bireyin bilgisi, becerisi ve özellikle ortak havuza katkısı oranında artırılabilir olmasıdır.

Eğer torunlarınızın torunlarının da bu dünyanın güzelliklerini görmesini istiyor; insan soyunun artık eziyet çekmesini istemiyorsanız, çevrenin güzelliklerinin korunmasını istiyorsanız; hızlı yaşayıp erken tükenmek istemiyorsanız, sosyal devlet kavramını, fakirlik ve eldekilerin ortak paylaşma edebiyatı ile değil, kapitalist sistemin terbiye edilmesi şeklinde ele alarak, dünya devletinin temellerinin atılması için, dogmalarımızdan, faşist duygularımızdan arınarak düşünmemiz gerekiyor. Bunun için fazla zamanımız da kalmadı. Eğer gelecekte sonucu ne olursa olsun hatta sosyalizme ulaşılmış bile olsa, kanla yoğrulmuş bir süreçten geçmek huzur sağlamayacaktır. Sosyalizm ve komünizmin dinamik kapitalizm karşısında şansı yoktur. Sosyalizmi, ancak ve ancak, kapitalist sistemin içinde yaşayan-

ların doğru eğitimi ve onlara geleceği okuyabilecek donanımı kazandırma ile anlatabiliriz; yerleştirebiliriz.

Bu yeni sosyal devlet tanımında halkın vergileri ile edinilmiş olanakları, sosyal yardım adı altında hükümetlerin kararları ile belirli yerlere peşkeş çekilen ve daha sonra oya çevrilen yardımlar asla olmayacaktır. Sosyal yardım, devletin kuruluş şeması içinde yer alan ancak hükümetlere göre değişen bir olgu kesinlikle olmayacaktır. Dünyanın birçok ülkesinde erdemli demokrasinin yerleşememesinin nedeni, sosyal yardım adı altında oy avcılığına çıkılması ve sonuçta oyunu örtülü olarak satan ahlaksız bir kesim ile gemisini bir çeşit oy rüşveti ile yürüten ahlaksız hükümetlerin türetilmesidir.

Bilim yaşanmadan bir şeyleri anlamanın ve çözüm yollarını bulmanın adıdır. Eğer çevre ve kaynaklarla uyumlu olmayan, insan nüfus dinamiğini ve sosyolojisini bu güne kadar ciddi olarak göz önüne almamış yönetimler bu dünyada egemenliğini sürdürmeye devam ederse, burada ***yarım yüzyıllık bir akademisyen olarak, insan soyunun 2035 yılından sonra insanlık tarihinde hiç görülmemiş bir kargaşalığa ve felakete yuvarlanacağını söylüyorum. Bu aşamaya ulaşmış bir dünyada çare olarak şu anda tanımlamaya çalıştığımız sosyalizm kurulsa da bunun artık hiçbir yararı olmayacaktır.*** Çünkü çığ çoktan yuvarlanmaya başlamış; sadece Hindistan'dan 1,5 milyar insan bulundukları yeri terk etmek zorunda kalmış olacaktır. Şu ana kadar tanımlanmış sosyalizmde elde olanak varsa bunun paylaştırılması esastır; olanaklar elde edildiği sürece bunun artırılmasının (hızlı refah toplumu olmasının) bir sakıncası yoktur. Ancak burada tanımlanmaya çalışılan sosyalizmde elinizde ne kadar bol kaynak olursa olsun, bunu bitinceye kadar ya da sürdürülebilirliği olmayıncaya kadar kullanamazsınız (paylaştıramazsınız). Bu tip sosyalizmde geleceğin hakları ve çıkarları da yönetimin sorumluluğundadır. Eğer elde yeterince kaynak yok, siz oy avcılığı için sosyal yardım için gele-

cekten borç alıyorsanız (mallarınızı satıyorsanız; borç alıyorsanız), bu sadece kendi kuşağınıza değil, gelecek kuşaklara da ihanettir; saygısızlıktır.

Kapitalizm kazanmaya, faşizm ırkçılığa, teokrasi (dini yönetimler)ya da şu anda demokrasi ile yönetildiğini ileri süren sistemler din sömürüsüne odaklandıkları ve çıkarcılıktan, ırkçılıktan ve din sömürüsünden arınamadıkları için bu ülkelerin gerçek sosyalizmi yerleştirmeleri çok zordur. Bu nedenle tehlike büyüktür ve en kötüsü de gün geçtikçe bu tehlike katlanarak büyümektedir.

Yakmadan, yıkmadan, geçmişten ders alarak, günü gözleyerek doğru yolu bulabiliriz. Gelişmemize evrimsel olarak bir hayvan olarak başladık; kazandığımız sosyal öğretilerin çoğu çektiğimiz ıstıraplardan ders alınarak kazanıldı; sürdürülebilir ve paylaşılabilir sosyal yaşamanın hazzını tatmalı ve tattırmalıyız; hala bir hayvanın içgüdüleri ile devam etmemiz gerekmez…

YANLIŞLARINIZI GÖRMEK İÇİN ŞU LANET "AMA" KELİMESİNİ ARTIK KULLANMAYIN!

Dünya tarihinin arşivlendiği, geçmişi kültürel olarak bize bağlayacak, **Potalemaios Hanedanı** tarafından kurulmuş (M.S. 300) İskenderiye Kütüphanesinin içindeki yüzbinlerce belki milyonlarca el yazması belge ve kitap Hristiyanlarca yakıldı; yıkıldı (hamamlarda ısıtma için kullanıldı); sayısız heykel ve sanat eseri tuzla buz edildi; halbuki bu kitaplar dünyanın dört bir tarafından toplanmıştı. Dünyanın dört bir tarafından toplanmış ve müze örneğine dönüştürülmüş bitki ve hayvan örnekleri ve keza botanik bahçesi tümüyle tahrip edildi. Kalanların da kesin olmamakla birlikte 2. İslam Halifesi Ömer' in emriyle Mısır Fatihi **Amr İbnül-As** tarafından ortadan kaldırıldığı ileri sürülmektedir (Bernard Lewis'e göre). Matematik bilgini **Öklides**, mekanik bilimci **Arkhimedes**, tıp bilimci **Herofilos**, gök bilimci **Eratosthenes**, **Batlamyus** gibi isimler bu kütüphanede çalışmışlardır. Filozof ve matematikçi müdiresi ünlü bilim insanı **Hypatia**, yine bu bağnaz Hristiyanlarca müzede feci şekilde öldürülmüştür.

Bunlar çok eskide kaldı diye düşünebilirsiniz. Irak'ı işgal eden devletler, insanlık tarihinin yazıldığı yüz binlerce tableti (eski eseri) yağma ettiler, tahrip edilmesine göz yumdular ve önemlisi de basına sızdığı kadarıyla özellikle dinler tarihinin geçmişinin yazılı olduğu tabletlerin Vatikan'ın karanlık kasa ve depolarına kaçırılmasına çanak tuttular; göz yumdular. Çünkü bu toprakları işgal ettiren yöneticiler, katı Kalvinistler'di, İsa'nın hem Tanrı hem Tanrı'nın oğlu hem de İsa olduğunu, kutsal üçlü ruh olduğuna inanmışlardı. Bu belgeler düşüncelerini sarsabilirdi. Pagan kültürünü, putperestliği ortadan kaldırmak için, ilk Hristiyanların heykel ve resimleri tahrip ettiği bilinmek-

tedir. Büyük bir olasılıkla o dönemlerde Anadolu Kibele ve Tanrı Best figürleri ile doluydu. Ancak toprağın derinliklerine düşmüş olanları bugün bulabiliyoruz. Şunu söyleyebiliriz: Anadolu en ilkel dönemden başlayıp Yunan ve Roma sanatının zirveye çıktığı döneme kadar bir müze ve heykeller bahçesiydi. Heykelin ve güzel sanatların vatanı olan bu coğrafyada semavi dinlerin yok ettiği sayısız sanat eserini hiçbir zaman bir daha göremeyeceğiz; bir kısmının varlığından bile haberdar olamayacağız.

Eminim bütün bunları anlamsızlaştırmak için "ama" ile başlayan bir dizi cümle ile sorunu gözden kaçırmaya çalışacaksınız. Aynı gerekçe ile Arap Yarımadasında Müslümanlarca put olur gerekçesi ile heykele ve ikon olur diye resme yasak getirilmiştir. Bugünün dünyasında bile koyu Müslümanlığın yaygın olduğu ülkelerde tek bir heykel ve açıkta sergilenen tek bir resim bulunmamaktadır.

Osmanlı aynı gerekçeler ile heykel ve resme sıcak bakmamıştır. Neyse ki saraya giren dini ve ırkı farklı çok sayıda sultan ve cariye nedeniyle sarayın içinde birkaç resim yapımına göz yumulmuştur. Bugün çocuklarımıza gösterdiğimiz padişah resimlerinin tümü yabancılar tarafından çizilmiştir. Sanat, bastırılamayan bir duygu olduğu için, birçok değerli sanatçı, çıkar yolu, hiçbir oran ve orantıya uymayan, akılcı ve tarafsız bir gözle baktığınızda komik görünen minyatür ve çizgi ve motiflerle bezenmiş çini, kitap süslemeleri yapmayla içgüdülerini gidermeye çalışmışlardır. Aslında övündüğümüz minyatür çarpık düşüncemizin dışa yansımasıdır. Bu çalışmalarda ne oran ne de perspektif vardır. O anda bizim için önemli olanları, korktuklarımızı, çıkar beklediklerimizi ön plana alır; olması gerekenden iri gösteririz. Padişah resmin en arkasında yer almasına kaşın, tablonun en iri figürüdür; en önde geçmekte olan ordusu ise cüceler ordusu gibidir; padişahın eli büyüklüğünde bile değildir.

Fotoğraf 14: Minyatür perspektife dayanmayan, değer verileni ve korkulanı iri alan, ön plana alan bir sanat anlayışıdır.

https://tr.pinterest.com/pin/202662051967592946/

İnsanlar bildikleri, tanıdıkları, sevdikleri ve anlamlı buldukları şeyleri korur ve geliştirirler. Bugün dünyanın dört bir tarafından yüz binlerce turistin önemli paralar ödeyerek gezmeye can attıkları Berlin'deki Pergomon (Bergama) Müzesinin hayranlık yaratan heykel, sunak, kemer ve yüzlerce parça eserini babasının malıymış gibi kireçtaşıniyetine Almanlara hediye eden bu zihniyetin padişahıdır. Yüzlerce olağanüstü heykelden oluşmuş Apollo Tapınağının mermerlerini kireç ocağı olarak çalıştıran yine bu zihniyettir. Çorum Boğazköy'deki heykellerin Paris Louvre Müzesi'ne kaçırılışına ses çıkarmayan yine bu zihniyettir. Bunlar eskide kaldı demek istiyorum; ancak Kars'taki

(beğenin, beğenmeyin) dostluk heykelinin bir nutukla devrilmesini hazmedemiyorum. Aslında en garipsenecek şeyin, bugünkü yönetimlerin, güzel sanatları yerleştirmeye çalışan Genç Türkiye Cumhuriyetinin yöneticilerini akşam sabah kötüleyip, heykele ve resme öcü olarak bakan daha önceki arkaik zihniyeti göklere çıkarmaları ve köprülere, limanlara, havaalanlarına, caddelere bu çağdışı zihniyetin simgelerinin adlarını koymalarıdır.

Şu anda yöneticilerimizin aileleri ile çöreklendiği ve turistlere gezdirdiğimiz, övündüğümüz büyük eserlerin (sarayların, köşklerin) kural olarak hemen hepsi, bu kültürün değil, başka bir kültürün mensupları (ustaları) tarafından yapılmıştır. Çünkü bataklık sivrisinek üretiyor; kelebek değil… Çoğumuz yabancı ülkelerdeki sarayları, konakları, önemli eserleri gezmiştir. Yapının her yerinde insanı büyüleyen heykeller, duvarlara asılı tablolar insanı düşler dünyasına sürükler. Bu heykel ve tabloların çok az bir kısmı geçmişteki simgesel tarihi kişilere aittir; çoğu estetiğin, yaratıcılığın ürünleridir.

Bizim kendimizi test etmek ve gerçekte dünya görüşümüzü ve algımızı anlayabilmek için yakın zamanda bir fırsat çıkmıştı. Bu fırsat Atatürk'ün Türk Tarımcılarına tarımla ilgili çağdaş uygulamaların gösterilebilmesi için bağışladığı Atatürk Orman Çiftliğine yapılan katrilyonluk saraydır (halk yakıştırması ile Aksaray). Eminim ki bu saray uygar dünyaya parmak ısırtacak estetik heykel ve tablolar ile donatılmıştır. Sadece Hindistan'dan getirilen bilmem ne mermeri, bilmem ne ülkesinden ithal edilen bilmem ne malzemesi ile yapılmış ise Avrupa Ortak Pazarına girmeye çabalamayalım; bizim yerimiz başka coğrafyadır.

Sanatın ve estetiğin tahrip edilmesine ilişkin dönemlere ait yüzlerce, binlerce örnek vermek mümkündür. Bu devri oturup kötülemektense, cahiliye dönemi diyerek konuyu kapatalım.

Bu dönemin savunucularının ama sözcüğü ile başlayan ve olayın esasını tahrif etmeye yönelik cümlelerine bırakalım…

Bağnazlığın bittiği, dogmanın ve tutuculuğun hafiflediği son yüzyılda bizim coğrafyada hala olanlara nasıl bir kılıf bulabiliriz? Bunu açıklamasını da olsa olsa, dini rehber yaparak her anlamsız ve mantıksız şeye bir ama ön sözcüğü ile açıklama getiren, işin aslında değil lafzında bozukluk olduğunu kendilerince açıklamaya çalışan kelamcı ve mealci takımına bırakmak gerekiyor. Çünkü bütün bunların akıl ve mantıkla açıklanabilir bir tarafı bulunmuyor. Çok değil, insanların Ay'a ayak bastığı, Mars'a yolculuk planladığı, son 50-60 yıla bakalım. Bu coğrafyada dört elle sarıldığımız yandaşlarımız, dindaşlarımız, ırkdaşlarımız, yurttaşlarımız neler yaptı. Eminim onların bu yaptıklarının (hepsi çarpık bir zihniyetin yansıması olan) da başına ama koyacağınız cümlelerle bu çürümüşlükleri çarpıtmaya ve bir hafifletici neden bulmaya çalışacaksınız. Ancak, bütün bunları yaparken bütün bu çarpıklıkların neden her zaman ve her dönemde en çok bu coğrafyada çıktığını da açıklamanız gerekecektir. Birçok dilde kullanıldığını düşündüğüm "*bataklık varsa sivrisinek ürer*" sözünün anlamını bir tarafa itmeden açıklamaya kalkışmanızı öneririm.

Afganistan'da kendilerinin katıksız bir Müslüman olduğunu ileri süren Taliban, dünyanın en büyük, en kutsal Buda heykellerini, tüm dünya ülkelerinin, birleşmiş milletlerin dilek ve ricalarına karşın top ateşine tutup tuzla buz edip, kırıntılarının üzerine beton döktüler. Bu ve bundan sonra eserleri (özellikle heykel ve resimleri) tahrip etme yerine, onları tanımımıza göre kâfirlere teslim edip, bizim sevapkâr onların günahkâr olmalarını sağlayabilirdik. Ancak burada sadece bir dini yönlendirmenin gereği yapılmamış (o zaman bunları kırmadan başkalarına verilebilirdi), bunca yıl uygulanan çarpık mantığın sonucu sanata, bilime, güzelliğe ve estetiğe düşman olmanın doyumu yaşanmıştır.

Tunus'ta Parlamento'nun hemen yanında, 18.03.2015 tarihinde, dünyanın en zengin mozaik müzesi olan, ülkenin en büyük müzesini (**Bardo Müzesi**ni) gezmekte olan İspanyol, Alman ve Polonyalı turistlere ateş açılmış; 23 kişi olay yerinde ölmüş; en az 47 kişi ağır yaralanmış; çok sayıda eser tahrip edilmiştir. Kim yapmış? Sünni görüşlü, sadece kendilerinin İslam'ı görüşü temsil ettiğini ileriye süren IŞİD militanları (Müslüman Kardeşlerin yan dalı) olduğu açıklandı.

Musul'u eli geçiren IŞİD Ön Asya'nın kültürel birikimini barındıran, son derece değerli on binlerce arkeolojik eseri tümüyle tahrip etti, binlerce el yazması kitabı yaktı. Bu yıkım sadece Musul ile sınırlı değildi. Dünyanın en çok höyük barındırdığı söylenen (100.000 adet olduğu söylenmektedir) bu bölgedeki eserlerin tümünü tahrip ettiler.

20.03.2015 tarihinde bu görüşteki güruh Yemen'de yine camilere saldırarak 142 insanı öldürmüş, 400'e yakın insanı ağır yaralamıştır.

06.04.2015 tarihinde Şam-Yermuk'a saldıran IŞİD, 150.000 Filistinlinin barınmakta olduğu kampı basmış, çok sayıda insanı öldürmüş ve kalanlar da darmadağın olarak kaçmıştır. Gazze için yeri göğü ayağa kaldıranlardan ne hikmetse "tıss" sesi çıkmamıştır.

Nijerya'da kurulan ve kendini IŞİD üyesi kabul eden Boko Haram örgütü önce 300 kadar kızı kaçırmış; onlara şeriat kurallarına göre yapılması gereken her şeyi yapmış; yetinmemiş 06.04. 2015 tarihinde imam elbiseleri giyerek çok sayıda insanı kurşuna dizmiştir.

IŞID mensupları, Ankara'ya gelip Anıtkabri, İstanbul'a gelip camileri yıkacaklarını da açık açık beyan etmişlerdir. Çünkü Anıtkabir puta tapılan bir yer olarak sunulmuştur (sadece bunu IŞID değil içimizdeki birçok kişi de beyan etmiştir). Camiler niye yıkılıyor anladınız mı? Çünkü Hz. Muhammed döne-

minde mescit vardı; cami yoktu; bu, peygamberin emirlerine ya da yaşayışına aykırı bir durumdur. Heykelin ve resmin hoş görülmesi zaten söz konusu değil.

Mısır'ın gelirinin neredeyse %60'ı Firavunların yaptığı piramitlerden ve heykellerden; keza Ürdün'ün (Petra ve Jerash Kenti; buranın da önemli bir kısmı ISİD tarafından tahrip edildi) ve Yemen'in turizm gelirlerinin önemli bir kısmı cahiliye döneminde yapılmış heykel ve arkeolojik eserlerden geliyor. Müslüman Kardeşler Mısır'a uzun süre egemen olsalardı; emin olun Piramitleri de yıkarlardı. Bu yapıtları kaldırın; geriye sadece çöl; deveye binmiş bedeviler kalır. Dünyanın neredeyse üçte birini kaplayan bir coğrafyada heykel ve resim neredeyse yasak. Bütün bunları hangi ama ile başlayan cümlelerle açıklayabilirsiniz?

Türkiye'ye gelen turistlerin görmek istediği yerlerin neredeyse hepsi [hatırlatmak için: Ayasofya, Yerebatan Sarayı, Dikili Taş, Kız Kalesi, Rumeli Hisarı, Kapalı Çarşı, Galata Kulesi, Neva Şalom Sinagogu, Sultanahmet Meydanı (Hipodrom), Bergama. Truva, Efes, Meryem Ana, Side, Termessos, Patara, Mersin Kızkalesi, Ürgüp (Kapadokya), Mardin, Urfa, Midyat şehrinin neredeyse tümü, Van Kalesi, Trabzon Ayasofya, Sümela, Kars Ani Harabeleri, Ankara Kalesi, Çorum Boğazköy (Hattuşaş), Çumra- Alacahöyük; İvriz Heykeli, Diyarbakır Surları, Akdamar Kilisesi ve daha yüzlercesi] benim kültürümün ürünleri değil.

Her bir yere adlarını koyduğumuz, son zamanlarda dilimizden düşürmediğimiz, en önemli kurumumuzun takvimine bile adlarını ve fotoğraflarını koyduğumuz Osmanlı padişahları İstanbul'daki birkaç cami hariç Anadolu'nun hiçbir yerine bir dünya vatandaşının ilgisini çeken bir eser yaptırmamıştır. Beğenmediğimiz, üstü kapalı da olsa aşağıladığımız ve zaman zaman yasakladığımız kültürlerin bize bıraktıkları miraslardan ekmeğimizin önemli bir kısmını kazanıyoruz.

Bu önemli eserlerin hemen hepsini 1966 yılından bu yana çeşitli aralıklarla gezdim; son zamanlarda (cumhuriyetin kuruluşundan bile epeyi bir zaman sonra) belirli bir bilinç oluşmakla birlikte, mermi, taş, sopa, çivi, kazma ile tahrip edilmeyen hiçbir esere rastlamadım. Belki de ilk ciddi koruma bu eserler üzerinden para kazanmaya başlayınca gelişti; bu da sanat aşkından ziyade gelir aşkının daha hızlı geliştiğini ifade edebilir. Osmanlı Döneminde, başta o günkü yöneticiler, onların eşleri, çocukları adına yapılmış çoğu birkaç şehirde toplanmış (çoğunluk padişahların çocuklarının yönetici olarak bulundukları şehirlerde) cami, hamam, genellikle ordunun geçmesi için köprü, vergi alınması için han ve padişah ve efradının oturması için çoğu yabancı mimarlar tarafından yapılmış saray ve köşkler vardı. Üç bin yıl önce İskenderiye ve bu ülkenin toprakları üzerinde kurulmuş olan kütüphaneler (örneğin Bizans Kütüphanesi) örnek alınmamış; ta ki nüvesi I. Süleyman zamanında atılmış ilk ciddi kütüphane, Süleymaniye Kütüphanesi, ancak 1927 yılında kurulmuştu. Siz caddelere kütüphanesiz, heykelsiz, resimsiz, kitapsız insanların adını koyun…

Bana göre Anadolu'nun en anlamlı ve en güzel heykeli İvriz Çayı'nın çıktığı kayanın üzerindeki Hitit heykelidir. Burada Tanrı'nın insanı yaratışı ve ona bir üzüm salkımı verişi tasvir edilmiştir. Dört-beş sene önce, bu heykelin dinimize aykırı diye mermilerle yüz kısmı parçalanmaya çalışıldı. Şu ya da bu nedenle karanlık bir devir yaşanmış olabilir. İnsanlar her zaman sonsuz doğruyu bulurlar diye bir kural yoktur. Ancak bir olumsuzluk yaşanıyor ve bu olumsuzluk, coğrafyaya, ırka, dile, iklime, tarihsel sürece bağlı olmadan hep aynı şekilde ortaya çıkıyorsa, bunların ortak bir nedeni olması gerekir. İşte o zaman mantığın ve doğru düşünmenin yolu açılır; böylece er ya da geç doğru yol bulunur. Bağnazlıktan tamamen ya da kısmen kurtulmuş ülkelere bakınız; hepsi bu yolu denemiştir. Sorunuzla doğru bir şekilde yüzleşme cesaretini göstermelisiniz.

Eğer çıkmazınızı tahmin ediyor; ancak ama ile başlayan cümleler ile bu çıkmazınızın nedenini başka bir şeye bağlama ve görmeniz gereken esas nedenden kaçma alışkanlığını sürdürüyorsanız, artık ruhsal olarak derinleşmiş sorununuz var demektir.

Korkarım ki bu davranış (eski tabirle haleti ruhiye) bu coğrafyanın yöneticisinden en sade vatandaşına kadar iliklerimize işlemiştir. Türkiye çok yol aldı; siz bakmayın Ortadoğu coğrafyasına, biz sanata ve edebiyata yatkın bir millet olduk diyebilirsiniz; ancak kanıtını zor gösterirsiniz. Kars'ta dikilmiş olan ve kardeşliği temsil ettiği söylenen heykel "**İnsanlık Heykeli**", birkaç yıl önce başbakanın "*yıkın bu ucubeyi*" demesiyle yerle bir edildi. Yıllar sonra Atatürk Orman Çiftliğinde, tam da Cumhurbaşkanlığı Sarayı civarında, dönemimizin bir sanat anlayışı ve yansıması olarak Transformer filminin robotlarından biri 1 Nisan 2015'de dikildi. İyi ki 1 Nisan'da dikildi; onu bu millet 1 Nisan şakası olarak algılayacak.

Fotoğraf 15: Solda: Ankara'nın en önemli yerine dikilen heykel (internetten); ortada: Kars'ta başbakanın talimatı ile yerle bir edilen İnsanlık Heykel'i; sağda İvriz'de Tanrı heykeli; tutucu kesimler tarafından heykel dinimize aykırıdır diye tüfekle kısmen tahrip edildi (Demirsoy arşivinden).

Sistem böyle kurulunca, ama sözcüğü her çarpıklığın nedenini açıklama ve çözümden uzaklaştırma için bir cankurtaran simidi gibi görünmeye başlıyor. Bir haksızlığa uğruyorsun, karşındaki suçunu ama diye başlayarak savunmaya başlıyor.

√ Kitap okuyacağım; ama zamanım yok.

√ Çalıyorlar; ama çalışıyorlar.

√ Hak hukuk dinlemiyorlar; ama halka iniyorlar.

√ Yandaşlarını besliyorlar; ama yol da yapıyorlar.

√ Çocuklarının dünyalığını yapıyorlar; ama bize de yiyecek yardımı yapıyorlar.

√ Kutsal kitaplarda kölelik var; ama oradaki kölelik kölelik değildir...

√ Kutsal kitapta cariye var; ama oradaki cariyelik cariye değildir…

√ Kutsal kitapta kadına dövme var; ama oradaki dövme dövme değildir…

√ Terörü çözecektik; ama kandırılmışız…

√ Ne istedikse verdik; ama kandırılmışız…

√ Zeki; ama çalışmıyor.

√ Çocuğum yetenekli, ama öğretmeninde iş yok.

√ Biz bu sorunu çözerdik; ama silahları betona gömmediler.

Üşenmeyin elinize bir kalem bir kâğıt alın. Bir gün boyunca yaptığınız hataları, "ama"lı cümlelerle nasıl tahrif ettiğinizi; karşınızdaki kişilerin size yaptıkları haksızlıkları ya da hataları "ama"lı cümlelerle nasıl çarpıttıklarını yazın; akşam defteriniz dolmuş olacak. Çünkü çarpık toplumun bireylerinden başka bir şey mi olacağını bekliyorsunuz? Bu nedenle yukarıda örnek olarak verdiğim "ama"lı birkaç cümleyi kısıtlı tuttum; ev ödevi olarak siz çok daha farklı çeşitlerini bulacaksınız…

İnsanlar çoğu, dünyadaki en tehlikeli belki ilk 20 terör örgütünün hemen hepsinin Müslüman olduğunu söylüyor; cihat yaptıklarını düşünüyorlar. Dünya, bunlar yüzünden Müslümanlardan nefret eder hale geldi. Gelin bunu sosyolojik olarak araştıralım dendiğinde, din simsarları ve dini politikaya alet etmiş olanların hepsi "*hep bir ağızdan*"; ama onlar Müslüman değil ki ya da Müslümanca davranmıyorlar gibi alışılagelmiş cümlelerle bir şeyleri aklamaya çalışıyorlar. Bu nedenle hiçbir zaman çözüm bulamıyorlar; bırakın çözümü, bunların yaptığı cinayet, işkence, harp, darp, uygarlığa saldırı gün gittikçe artıyor. Niye? Çünkü siz gerçeği görmemek için düşünce sistemine "*ama*" süzgecini yerleştirmişsiniz; bu nedenle hiçbir şeyi mantık ve bilimin ışığı doğrultusunda analiz edemiyorsunuz,yorumlayamıyorsunuz, çözemiyorsunuz.

En basitinden çocuklarımızı yaratıcı olması için ilköğretimde sadece doğa bilimleri ile tanıştıralım, inanca dayalı öğretiyi sonraya bırakalım dediğimizde; iyi de bu çocuklar ahlaksız, uyuşturucu bağımlısı, saygısız mı olsunlar diye yanıt veriyorsunuz. İyi de dogmatik eğitim görmeyenlerde, söylediğimiz olumsuzluklar çok daha az görülüyor dendiğinde; ama diye başlanarak, bunun daha az dini eğitimden kaynaklandığı ileri sürülüyor... Buna daha çok elektronikte kullanılan bir terimle geri besleme "feed back" diyoruz. Yani elde edilen sonuç, sonucun nedenini daha da güçlendiriyor ve sorun gittikçe büyüyor…

Bir ülkede sorunların köklü olarak çözülmesi ve kalıcı ve sağlıklı bir düzenin kurulabilmesi, en önemlisi halkın sürekli kandırılmaması için yöneticilerin söylemlerinde ve açıklamalarında bazı kelimeleri asla kullanmamaları gerekiyor. Bunların başında, "*ama, çünkü, ancak, zira, eğer, olsaydı*" geliyor. Yetersizliklerini ve laçkalıklarını örtmek için bu coğrafyanın yöneticileri ve egemen kişileri (çok defa sömürücüleri) bin bin çeşit slogan üretmiştir. Bunların hiç birinin geçerliliği yoktur; sorunu çöz-

meye katkısı da yoktur; ancak zarar görenleri yatıştırmaya ve onların tepkisini önlemeye yöneliktir. Daha açık bir tanımla uyutmaya yöneliktir. Bir toplum yöneticileri tarafından bu kelimeler ile uyutulmaya başlamışsa, toplum narkozu almış demektir; sorunlarını çözmek için herhangi bir adım atamaz; böyle bir arayışa da girmez; sadece yöneticileri tarafından avutulur. Sorunları gün geçtikçe kronikleşir. Bu coğrafyadaki insanların belalar içinde yüzmesinin nedeni budur. **Bu nedenle politikacılara yazının sonunda verilen kelimelerin (bu listeye siz de birçok sözcükle katkıda bulunabilirsiniz) kullanması yasaklanmalı;** bu ifadeleri kullananların sizi uyutan düzenbazlar olduğunu öğrenmelisiniz. Bunu en çok da dinciler yapar. Yaşanan acıları bir başka dünyada verilecek ödüle büründürür; kendi kusurlarını kader olarak tanımlar, Takdiri İlahi hanesine yazdırır ve bu döngü sürekli tekrarlanır.

Bir devletin en önemli görevi, kişinin hakkını bu dünyada koruma ve teslim etme, öbür dünyaya havale etmeyi önlemedir. Eğer bir ülkenin yöneticileri sık sık takdiri ilahiden dem vuruyorsa biliniz ki görevini yapmıyor ya da bir şeylerin yanlış yapılmasından dolayı ortaya çıkan sorumluluğu üstünden atmaya çalışıyor. Doğal olarak beceriksizlik ve yeteneksizliklerinin doğurduğu olumsuzlukların, haksızlıkların giderilmesini de ilahi adaletle almayı taahhüt eden dini eğitimi ve öğretiyi pompalamakla gidermeye çalışırlar. Bu yolla hiçbir toplumun sorunlarını giderdiği görülmemiştir. Olsa olsa sömürüldüğünün farkına varma önlenmiştir…

Dünyada hiç olmadık kadar ayrışım başladı; hesaplaşmaya hızla sürükleniyoruz; doğrudur ya da yanlıştır tartışmanın bir anlamı yok; Avrupa ve Amerika ayakta biz Müslümanları istemiyoruz diye bağırıyorlar. Belli ki yaşam tarzları birbirlerine uyum yapamayacak kadar farklı. Bir Avrupalı kadın Müslümanlığın kurallarına göre yönetilen birçok ülkeye başı açık giremiyor; istediği yerde serbest dolaşamıyor; hatta belirli

ülkelerde araba bile kullanamıyor; ramazanda yemek yiyemiyor; su içemiyor; flört edindiğinde sadece kendisinin kellesi gidiyor. Bunları göz ardı eden biri hemen ağır bir şekilde cezalandırılıyor. Müslüman olmayan da ben oraya gitmem; orada yaşamam diyor ve öyle de yapıyor. Bu ülkeleri biz kınamıyoruz; gitmezlerse gitmesinler diyoruz. Ancak sokakta kurban kesme; okuluma, iş yerime, hastaneme başı kapalı girme; şarap içiyor; domuz eti tüketiyorum diye beni aşağılama; farklı bir inancım var diye bana gâvur deme; heykelime ve resmime saygı göster; dini siyasete ve günlük sokak yaşamına karıştırma; dediklerinde kızılca kıyamet koparıyoruz. İster istemez şöyle düşünüyorlar: *Kendi ülkelerinin kurallarına uymadığım zaman cezalandırılıyorum; saygısız olarak nitelendiriliyorum. Kendi ülkemin kurallarına uymalarını talep ettiğimde yer yerinden oynayarak din-medeniyet düşmanı oluyorum*. Burada çok derin bir çelişki söz konusudur. Bu çelişkiyi gidermek için görsel basınımızda ve yazılı basınımızda bir sürü âlim geçinen insan "ama"'lı cümleler ile güya insani dersler vermeye kalkışıyorlar. Doğruyu bulmak istiyorsanız, ilk olarak kendiniz doğru olacaksınız, "ama'sı maması yok" bu düpedüz gericiliktir, bağnazlıktır diyeceksiniz.

Diyelim ki başka bir dinin insanları ile birlikte dünya görüşünüz, yaşam tarzınız ve inançlarınız nedeniyle yaşamada zorlanıyorsunuz. İyi de aynı dinin farklı görüşleri (mezhepleri) arasında, geçmiştekilerini "ama"lı cümlelerle silsek bile 21'ci yüzyılda bir yerde değil bu dinin yaygın olduğu her yerde çeşitli şekilde yaşanan vahşetleri nasıl açıklayacaksınız? Kılıçla kafa kesmeyi aynı mezheptensiniz diye görmemezlikten gelmeniz ya da tepki olarak korumakla yükümlü olduğunuz elçilik ve konsoloslukların yakılmalarına, yıkılmalarına kendi dini görüşünüzde diye seyirci kalmak hangi ahlak, vicdan ve mantık kurallarına sığıyor?

Bu coğrafya cadı kazanı gibi kaynıyor; kaynayacağını çok önceden biliyorduk; çünkü aklın ve mantığın egemen olmadığı, dogmanın pompalandığı her yerde, ahlaksızlığın, arsızlığın, vahşetin, düzensizliğin, uyuşmazlığın yaşanacağı tarihi bir gerçektir. Sonuç olarak ama, ancak, zira gibi kelimelerle odaklanacağımız konulardan uzaklaştırma taktikleri belli ki bundan sonra sonuç vermeyecektir. Bu coğrafya batağa saplandı. Bu coğrafyaya ve bu din mensuplarına rehber olması gereken ülkem, ne yazık ki mezhep yandaşlığı ve dini uygulamaları fırsat buldukça kamuda sisteme sinsi sinsi sokmasıyla bu bataklığın içine çekilmemize zemin hazırlamıştır. Son olarak cuma günleri camiye gitmek için kamuda çalışanların izinli sayılmasını düzenleyen başbakanlık genelgesinin (06.01.2015); amalı; amasız bir yanı yoktur; bu bir dini özgürlüğün teslimidir!!! Özgürlük yarım doğum gibi olmamalı, verilecekse tam verilmeli, yani öğle ve ikindi namazları için de her gün gerekli izin verilmelidir…

Bu coğrafyadaki dindaşlarımızın bindiği çağdışı tren hareket etti; trene atlamak için geç kalmamalıyız derim... Sizin, bu acıklı durumunuzu birilerinin (batılıların, kapitalistlerin, emperyalistlerin) sizin üzerinizdeki oyunlarına bağlamanız gerçek ve doğru; ancak mantıklı değildir. Onları terbiye etmeye kalkışacağınıza, kendinizi düzeltmeye kalkışmanız tek çıkar yoldur. Sanki birileri, en kırılgan bir zamanda kılıçla kitle halinde kafa kesilmesini fısıldamış gibi. Gözünüzün önündeki merteği görmüyor; başkasının gözünde iğne arıyorsunuz. Son yaşanan mezhep sürtüşmelerini, yaşanan vahşeti dışarıdaki birilerinin sorunu kaşımasına bağlıyorsunuz (bizzat en yetkili yöneticilerimiz tarafından).

Uyuz iseniz kaşınırsınız. Ancak hastalıklı bünyeye parazitler saldırabilir. Sağlam bünyeye hiç kimse bir şey yapamaz (Cumhuriyetimizin ilk 20 yılında olduğu gibi). Bu coğrafya düşünce

ve dünya görüşü bakımından hastalıklı bir coğrafyadır. Şu Türk atasözünü hiç unutmayalım: *Eşek olanın sırtına binen çok olur*.

Son olarak psikanalizin babası sayılan **Freud** dense de birçoğuna göre **Carl Jung** şöyle der: *Eğer sorununuzu çözmek istiyorsanız, peşinen bazı gerçekleri içinize sindireceksiniz; acıları, zahmetleri çekmeyi, özveriyi göze alacaksınız; çarpık alışkanlıklarınızı terk etmeyi peşinen kabul edeceksiniz. Eğer bu zahmete girmeyip de ama'lı, zira'lı, ancak'lı cümlelerle, sorununuzun esas nedenini araştırmadan kaçınıp, olayları saptırıp "ikame nedenler = yerine geçen sanal nedenler" yaratıyorsanız siz ruh hastası olmuşsunuz demektir. Böyle kişiler ve toplumlar sorunlarını çözemez, sürekli ikame (yeni) sorunlar yaratırlar ve sorunlarının esas nedenini bırakır sanal nedenlerle uğraşmaya başlarlar. Bu kişi ve toplumlar bir zaman sonra içine kapanmış, yorumlama yeteneğini yitirmiş; yaratıcılık gücü kalmamış; yalancı, düzenbaz, hırsız, çıkarcı, bu gün söylediğini yarın inkâr eden, önüne atılan kuru ekmekle yetinen, birilerinin dümen suyundan gitmeyi yaşam tarzı haline getirmiş kitlelere dönüşürler.*

Siz aklınızı kullanamayıp, "ama"lı cümlelerle eğrinizi yan yollara saparak gidermeye çalıştıkça Siz'den hiçbir şey olmaz… Bela da başınızdan eksik olmaz…

Kaynak:

Bernard Lewis'in "The Arab Destruction of the Library of Alexandria: Anatomy of a Myth" (İskenderiye Kütüphanesi'nin Araplar Tarafından Yıkımı: Bir Efsanenin Anatomisi) adlı makalesinin çevirisi

POLİTİKACILARA SÖYLEMLERİNDE VE AÇIKLAMALARINDA YASAKLANMASI GEREKEN SÖZCÜKLERDEN BAZILARI

Ama
Ancak
Zira
Çünkü
Mamafih
… Mertebesine ulaştı
… Ölmez
Alın yazısı
Allah (Allah'ı) var
Allah Allah!
Allah bana, ben de sana
Allah belanı versin
Allah bilir
Allah bilir ama kul da sezer
Allah bir dediğinden başka sözüne inanılmaz
Allah cezanı versin
Allah çam isteyene çam, mum isteyene mum veri
Allah dağına göre kar verir
Allah derim
Allah istedi
Allah izin verirse
Allah kardeşi kardeş yaratmış, kesesini ayrı yaratmış
Allah kazadan beladan korusun
Allah kolaylık versin
Allah korur
Allah korusun (Allah korudu)
Allah kulundan geçmez
Allah kulunu kısmeti ile yaratır
Allah ne isterse onu yapsın
Allah ne verdiyse
Allah rızkını verir
Allah sabırlı kulunu sever
Allah sağ gözü (eli) sol göze (ele) muhtaç etmesin
Allah sağlık versin
Allah verdi
Allah vere de
Allah versin
Allah yapacağını bilir
Allah yarattı demek
Allah yolunu açık etsin
Allah yürü ya kulum demiş
Allah'a bir can borcu var
Allah'a emanet
Allah'a ısmarladık
Allah'ın adamı
Allah'ın ahmağı
Allah belalarını versin
Allah'ın belası
Allah'ın bildiği kuldan saklanmaz
Allah'ın binasını yıkmak
Allah'ın cezası
Allah'ın emri
Allah'ın evi
Allah'ın gazabı
Allah'ın gönlüne güç gitmesin
Allah'ın günü
Allah'ın hikmeti

Allah dokuzda verdiğini sekizde almaz
Allah gözünü çıkarsın
Allah gümüş kapıyı kaparsa altın kapıyı açar
Allah için
Allah verince kimin oğlu, kimin kızı demez
Allah verirse el getirir, sel getirir, yel getirir
Allah vermedi
Allah'ın inayetini sığınırım
Allah'ın işi
Allah'ın işine bak

KEŞKE ÇİZMEYİ AŞMASAYDI...

(Ali Demirsoy'dan bir saptama)

Bir sanat galerisinde ressamın biri bir resim sergisi açıyor ve bu sergiyi izleyenlerin düşüncelerini de dikkatle not alıyor.

Bir gün bir adam geliyor; bir atın üzerinde kılıç kuşanmış bir süvariyi gösteren bir tabloyu enine boyuna inceliyor ve ressama dönerek "*bu resim yanlış yapılmış*" diyor. Ressam diğer meslektaşlarını da çağırarak adamı dinliyor. Adam diyor ki, "*körüklü çizme atın üzerinde hiçbir zaman böyle görünmez; tamamen yanlış yapılmış; şu şekilde olmalıydı*". Ressam arkadaşlarıyla tabloyu enine boyuna inceliyorlar ve anlıyorlar ki gerçekten çizme yanlış resmedilmiş. Adama teşekkür ediyorlar.

Adam sergiden ayrılmıyor;tekrar resmin karşısına geçiyor; o yana gidiyor; bu yana geliyor; uzaktan bakıyor; yakından bakıyor ve ressama diyor ki, "*kılıcı da yanlış yapmışsınız; kılıç böyle durmaz*". Ressam tekrar arkadaşlarını çağırıyor; kılıcın duruşunu enine boyuna inceliyorlar. Karar veriyorlar ki, kılıcın duruşunda herhangi bir hata yok. Adama diyorlar ki, kılıç doğru duruyor; hata yok. Adam üsteliyor; hayır ben öyle görüyorum; kılıç yanlış duruyor. Üstatlar merak ediyorlar; bu adam niye bu kadar ısrarlı diye ve sonunda soruyorlar: Beyim senin mesleğin ne? Adam: "*Körüklü çizme ustasıyım*' diyor. O zaman ressam adama dönüyor ve:

Keşke sen çizmeyi aşmasaydın; diyor.

Aslında ben bu yazıyı Can Dündar'ın Abdullah Gül belgeseli için yazmıştım.

Ancak son yıllarda ekranlara ünvanlı, ünvansız bazı yüzler türedi. Çoğu da yandaş. Bir kısmı belli ki bir yerlerden besleni-

yor. Ancak bunların çoğunun ortak tarafı şu: Deprem konuşuluyorlar bunlar ekranda, İstanbul Kanalı konuşuluyor; bunlar ekranda, Suriye işi konuşuluyor; bunlar ekranda, Libya konuşuluyor; bunlar ekranda, eğitim konuşuluyor; bunlar ekranda, yasa ve anayasa konuşuluyor; bunlar ekranda, ekonomi konuşuluyor; bunlar ekranda, yakın zamanda da Ergenekon, Balyoz ve benzeri davalar konuşulurken bunlar ekranda; virüs konuşuluyor bunlar ekranda; Ege ve Doğu Akdeniz konuşuluyor bunlar ekranda. Bu kadar donanımlı adamımız olduğunu bilmiyordum. Ancak hepsinin ortak tarafı yönetimin yaptıklarının savunulması ve doğru olduğuna vurgu. Aslında yönetime en büyük kötülüğü yapan bunlar. Çünkü yöneticiler bu yalakalar yüzünden doğruyu bulmada zorlanıyor. Hiç kimse çıkıp da demiyor ki, kardeşim, sen neyin nesisin?

Virüs geldiğinde de ilk haftalar bunlardan birileri çıkıp bir şeyler geveledi. Ancak baktılar ki bu yöneticilere yaranmaya benzemiyor. Virüs ne yapılacaksa onu yapıyor; yalakaların ağzına bakmıyor…

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN; BİR DİZİNİN ÖĞRETTİKLERİ

Sürekli övündüğümüz padişahımızı; hatta başbakanımızın bile 34 yıl at sırtında gezerek birçok ülkeyi topraklarına kattığı ve bir kısmını Müslümanlaştırdığı için bir çeşit kutsadığı Kanuni Sultan Süleyman'ı, belirli bir kesimin mantığını, ahlaki değerlerini, empatisini, adaletten ve hukuktan ne anladıklarını öğrenebilmek için masaya yatıralım.

Ülkelerini çalışarak imar etmiş; kendi düzenlerini kurmuş; dini, dili ve ırkı ne olursa olsun bu dünyanın bir parçası olan onlarca ülkeye saldırarak, onları emri altına almış; vergi almış; savaş bitiminde şehirlerini askerlerine talan ettirmiş; kızlarını cariye olarak ailelerinden koparark; ana kucağındaki erkek çocuklarını yine onlardan koparark almış; dinlerini değiştirmiş ve özel eğitimle ana ve babalarının ülkelerine tekrar saldırıp onları işgal etmek ve aynı insanlık suçlarını işletmek için eğittirmiş insanların öyküsüdür bu dizi. Televizyonda gösterilen Muhteşem Yüzyıl dizisi de bu öykünün bir kısmını işliyor olmalı…

Kanun, adalete saygı demektir. Hiç kimseye ayrıcalık tanımamak demektir. Yasa karşısında herkesin eşit olması demektir. Amaca ulaşmak için farklı tefsirlere sığınmamak demektir. Amacına ulaşmak ve kirli amaçlarına kılıf bulabilmek için yasalar üzerinde oynayarak, değiştirerek, bu yasaların evrenselliğini göz ardı ederek çıkarlarına kılıf bulma ve yasal olmayan işlerin için kendini temize çıkaracak yasaları senin çıkarların, beklentin doğrultusunda yorumlayan ya da karar veren yargı mensuplarını özellikle bir yerlere getirmemen demektir. Be-

ğenmediğin kararları veren yargı mensuplarını bin bin desise ve tezgâh ile yerinden uzaklaştırmaman demektir. Verilen emirler, yaptığın söylemler ve tavırlarla karar merciini etkilememen demektir. Her şeyden önce insanları cezalandırma yetkisinin sadece yargı eliyle yapılabileceğini bilmen demektir.

Günümüzde yönetimdekilerin yaptıkları işlere ve eylemlere karşı çıkanların üzerine vergi memurlarını saldırtmak, basın yoluyla birilerini susturmak, kredi musluklarını kapatmak, yapılacak işlemler için ayak sürmek, taleplerine izin vermemek, zamanımızın cezalandırma yöntemleri arasına girmişse de, bunların en ürkütücüsü adalet sistemini yandaşlaştırma olmalıdır. Adaletin tarafsız işlemesini benimsemek ve onu her koşulda uygulamak evrensel bir kuralı içine sindirmek demektir.

Eğer bir defa terazinizin kolu kırılmış ise ne geçmişi, ne günü ne de yaptıklarınızı doğru değerlendirebilirsiniz. Tarihte sizin gibi davrananları kahraman, adil yönetici olarak görürsünüz. Kusurlarınızı onların eylemlerine özleştirerek teselli bulursunuz. Yanlışlarınızı tarihteki yanlışlıklara oturtarak doğrulamaya kalkışırsınız. En kötüsü de empatiyi (duygudaşlığınızı) yitirdiğiniz için ne bugün ne de geçmişte ezilenleri anlayabilirsiniz.

Bu nedenle ister cihat, ister ekonomik nedenlerle; çoğunluk her iki nedenle hiçbiri ırktaşınız ve vatandaşınız olmayan, dili, dini, hatta rengi sizden farklı olan ülkelere saldırarak, onların malına, canına el koymayı kahramanlık olarak tanımlayarak tarihi kana boyarsınız. Buna ek olarak günümüzde böyle bir saldırıya gücünüz yetmez ise gücü yetenlere tetikçilik yaparsınız.

Ne geçmişte ne de yaşadığınızda masum olanları –kendi dünyasında geçinip gidenleri- anlayamaz; onları köleleştirmek için bin bir neden ararsınız; arayanlara arka çıkarsınız. Ne yazık ki bulunduğumuz coğrafyamız bu öyküler bakımından en acı

ve ibret verici günleri yaşadı; yaşıyor; belli ki de dahasını da yaşayacak…

Kanuni Sultan Süleyman'ımız, önce, ailesinden korsanlar tarafından 6 yaşında, çocuk yaşta koparılarak alınan ve Manisa'da dul bir kadına satılan (demek ki o dönemde insan ticareti gündemdeymiş) ve bu kadın tarafından özenle eğitilen ve sonunda bir rastlantı olarak Şehzade Süleyman ile tanışarak onun maiyetine girerek baş sadrazam olan, arkadaşı, can dostu Maktul İbrahim Paşa'yı "dizi ağzıyla **Pargalı İbrahim**"i vehmi (kuşkusu) ve haremindeki bir dizi hanımın ağız dalaşıyla, hiçbir yasal kovuşturmaya ya da yargılatmaya başvurmadan, bizzat akşam sofrasında ağırladıktan sonra, misafir olarak çağırdığı kendi sarayında boğdurmuş. Kaldı ki, Padişah, İbrahim Paşa'nın can güvenliğini bizzat kendi fermanı ile güvenceye almıştı. Demek ki geçmişteki yöneticilerimizin de şeref sözü bugünkülerinden çok farklı değilmiş. Bunu yaparken de gerekli kılıfı bulabilmek için, Türkmen Aleviler için "*Kızılbaşların canları, malları helâldir, onlarla savaşırken ölmek şehitliğin en yücesidir* ve *Kızılbaşların kestiği hayvanın eti mundardır;yenmez*"[23] fetvasını vermiş olan Mehmet Ebussuud'un zırva fetvasına sığınmıştır.

Hâlbuki Kanuni'yi Kanuni yapan tarih kitaplarına göre Pargalı İbrahim Paşa olmuştur. Seferlerin hemen hepsine ya tam yetkili olarak ya da padişahın yanında katılmış; Farsça, Rumca, Sırpça ve İtalyanca bildiği için birçok anlaşmanın Osmanlı yararına yapılmasını sağlamış. Sanata önem vermiş, Mohaç Savaşından sonra Budin'den getirdiği üç güzel diye bilinen heykeli sarayının önüne diktirdiği için büyük tepki çekmiş, "*Cihan tapınağına iki İbrahim geldi. Biri put kırıcı, diğeri ise put dikici oldu*" yaftası yapıştırılmış.

[23] Mehmet Ertuğrul Düzdağ, (1972) *Şeyhülislâm Ebussuud Efendi fetvaları ışığında 16. asır Türk hayatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul, say. 109-11

Başka insanların ölümüne karar vermenin belki bağışlanabilir bir tarafını arasak bile, hiçbir suçu olmayan oğlunu, yine hiçbir yasal yargılamaya uğratmadan, bir sefer sırasında kendine eşlik ederken Konya (Ereğli)'de bir çadırda boğdurup, boğulma sırasında çadırın bir kenarından delik açtırarak seyreden, cesedini çadırın önüne astıran bir insanı "Kanuni Sultan Süleyman" olarak ilan etmek ve beş yüz yıl sonra onu kutsamak, örnek alınacak ata ve insan olarak sunmak sağlıklı insanların yapacağı bir davranış değildir.

Aslında tarihimizin en büyük Şeyhülislamı olarak bilinen Ebussuud ve adının başına kanun sıfatı eklenmiş en büyük padişahı olarak sunulan Kanuni Sultan Süleyman'ın bir dizide (çoğunun tarihi bir gerçek olduğu bilinen) halkın seyrine sunulması çok önemli bir gerçeği gözler önüne sermiştir. Tabii anlayanlara…

Kanun sadece başkasına uygulandığı zaman kanun değildir; zorbalıktır; kendine de aynı özenle uygulandığı ve sonuçlarına katlanıldığı zaman kanun olur. Öyle olmuş mudur? Hiç de öyle değil.

Pekâlâ, bunca demokrasi, hukuk ve adalet söylemlerinden sonra Kanuni Sultan Süleyman'ı kutsama niye gündemde. Çünkü Kanuni Sultan Süleyman, Hürrem, Pargalı İbrahim Paşa, Şehzade Mustafa ve Ebussuud kılık değiştirerek zamanımızda gündemde de onun için…

Karşıtlarımıza tüm katılığıyla uygulanan yasal işlemler kendimize ait olduğu zaman işletilmiyor (Deniz Feneri, 17-25 Aralık görüntüleri gibi). Egemen gücün verdiği emirleri harfiyen yerine getiremeyenler sürülüyor (birçok bürokrat ve yargı mensubunun bugün yaşadığı gibi). Kirli amaca ulaşabilmek için hiçbir tutarlılığı olmayan yorumlara (yüzüne baktığımız zaman iğrenilecek, her devrin adamı birkaç gazeteci, bilim insanı taslağının televizyon televizyon gezerek destek sağlama

çabası gibi) ve üretilmiş belgelere (Şehzade Mustafa'yı öldürebilmek için de yine bir yandaş olduğu söylenen devşirme **Damat Rüstem Paşa** tarafından sahte mektuplar üretildiği tarihi kayıtlarda bulunmaktadır) atıfta bulunuluyor (bugün üretilen belge skandalları gibi).

Damat Rüstem Paşa ihanetinin karşılığı olarak **Hürrem'**in kızı **Mihrimah Sultanı** aldı; devşirme olmasa da emperyalist uşağı olan bugünkü belge üretenlerimiz de "kandırıldık dense de" muhtemelen makam, bazı ayrıcalıklar, kredi ve teşvik aldı…

Aslında öykü burada bitmiyor. Şehzade Mustafa'nın haksız ölümüne tepki olarak Yeniçerilerin ayaklanacağını sezinlediği için, Kanuni Sultan Süleyman Damat Rüstem Paşa'yı azledip, Kara Ahmet Paşa'yı sadrazamlığa getiriyor. Ancak desise ne o gün ne bu gün gündemden çıkmadığı için, Hürrem ile Mihrimah Sultanların sürekli kışkırtması ve işlemesi ile Kara Ahmet Paşa'nın kafası vuruluyor. Nerede vuruluyor biliyor musunuz? Divan-ı Hümayunun ortasında; yani bakanlar kurulunun ortasında. Tabii hiçbir yasal kovuşturma yapmadan.

Kanuni Sultan Süleyman'ın kanuna gereksinmesi yok; kanun halk ve karşıtlar içindir. Yandaşların ve işbirlikçilerin zengin edilmesi geleneği o günlere kadar uzanmış olmalı ki, Damat Rüstem Paşa, padişahtan sonra en zengin adam oluyor (Wikipedia.org'a göre 815 çiftlik, 476 su değirmeni, 1.700 köle, 2.900 at, 1.106 deve, 100 gümüş eyer, 500 altın eyer, 2.000 zırh, 130 çift altın üzengi, mücevherle süslü 760 kılıç, 1.000 gümüş mızrak, 78 bin duka altını, 11.200.000 akçe değerinde nakit para bırakıyor). ***Rüşveti Osmanlı Devletine tam anlamıyla sokan kişi olarak bilinir.*** Bütün bunları okuduktan sonra bir kısmımızın atalarımızla övünmemiz gerektiğini neden söylediğini daha iyi anlıyoruz. Çünkü atalarımıza çok benziyoruz; onların yolundan da yürüyoruz. Doğrusu değişen bir şey de yok…

Kanuni'nin yasalara saygısı ve öngörüsünün kıtlığı bunla da bitmiyor. Dünyanın ilk denizcilik kitabını yazan **Piri Reis**'i yine yargılatmadan idam ettiriyor (Ek-1), Hürrem'in ölümünü de bazı kaynaklara göre önceden tezgâhlıyor (Ek-2). Osmanlının yıkılma nedenlerini hazırlıyor; ilk kapitülasyonları başımıza bela ediyor (Ek-2).

Tüm bunları bir nedenle sineye çekebilirdik; görmemezlikten gelebilirdik; amenna: Yöneticilerimizin övündüğü gibi yedi düvele at sürmüş olan bu sultanımız, bugün bizim kullanacağımız, övüneceğimiz eserleriyle Anadolu'yu donatmış olsalardı. Ne gezer? İstanbul ve şehzadelerin geçici olarak yaşadığı bir iki şehir hariç, Kanunu Sultan Süleyman döneminde yapılmış önemli bir eseri bu topraklarda göremezsiniz. Aslında onun soyundan gelen sultanların da Anadolu'ya önemli yatırımları olmamıştır. Erzurum, Sivas, Konya, Ankara dahil (buralarda Selçuk eserleri vardır), birkaç şehzade şehri hariç (Manisa, Amasya, Trabzon gibi), önemli hiçbir eser bulamazsınız.

Romalıların ve Bizanslıların, Osmanlıya göre çok daha kısa hüküm sürmüş; çok daha dar bir alanda kurulmuş Selçukluların Anadolu'daki eserleriyle övünüyor; onları turistlere göstermekle para kazanıyoruz. Hatay'ın Samandağ'ı burnundan çıkarak Çanakkale Boğazının girişine kadar adım adım gezin kaç tane Osmanlı eseri görürsünüz. Birkaç tane varsa, onlar da ya Romalıların ya Cenevizlilerin ya da Selçukluların yapmış oldukları eserlerin üzerine birkaç duvar eklemekten ibaret kalmıştır.

Osmanlının hiç haz etmediği ve başşehre girmelerini bile yasakladığı tek toplum, bugün mensup olmakla övündüğümüz "Türkmenlerdi". Eşleri, sadrazamları, kaptanları, paşaları, yöneticileri, sanatkârları, tüccarları başka ırktan olan başka dinden devşirilen ya da olan böyle bir devletin yöneticilerinin

benim atam olduğunu savunmak ancak tarih bilinci eksikliğinden olmalıdır diye düşünüyorum. Bütün bunları doğru değerlendirebilmek için bilmek, görmek, ön yargılarınızdan arınmak ve en önemlisi anlamak gerekiyor…

Bütün bunlardan sonra aradaki önemli farkı da görmemezlikten gelemeyiz.

O dönemde danışılacak, akıl fikir alınacak üniversiteler yoktu. Bilim denince Kur'an, bilge denince Ulema anlaşılıyordu. Bu nedenle imparatorluk Ebussuud'un eline kalmıştı. Bilim yuvaları olsaydı, bilim yuvalarına gerekli önem verilseydi, bilenlere danışılsaydı ne olurdu sorusunu sorarsak, büyük bir olasılıkla dünyanın Amerika'sı olurduk diyebiliriz. O şansımızı yitirdik mi? Yitirmedik; ancak yine de bu kurumlardan yararlanma şansımız yeterince olmayacak. Çünkü yasalarımız, dünyayı belki en yakın izleyen, yaratıcı gücü olduğu varsayılan ve en doğru, en akıllıca kararları vermesi beklenen bu kurumların (örneğin üniversitelerin), bırakın çeşitli konularda akıl vermesini, yol göstermesini, kendi yöneticisini seçmesini bile sistem içine sindiremiyor. Onlarca üniversitenin, bugün de geçmişte de kendi yöneticisini oylarıyla seçtiği kişilerce değil, verilen emirleri uygulayacakların atanması ile yönetilmesi aslında çok fazla bir yol almadığımızı da gösteriyor.

Sonuç olarak tarihi iyi bilmeyenler, onun mantığını anlayamayanlar hem kendilerini hem halkı kandırırlar. Sürekli demokrasi ve insan haklarından dem vursalar da aslında bunun mantığını hiçbir zaman anlayamazlar. Dindeki ve kutsadıkları padişah dönemlerindeki köle kurallarını o dönemin gerekliliği olarak sunarlar. Devletin parası ile "oy karşılığı" yedirmeyi, içirmeyi, giydirmeyi insan sevgisi olarak sunarlar. Hâlbuki en çok aşağılananinsan tipi dilenci olmuş insan tipidir.

Kanuni Sultan Süleyman'ın bu günkü torunları yılda bir defa büyük gösterişlerle ve tantanalarla kurban keserler; etin

bir kısmını fakirlere verdiklerini söylerler. Ancak iş yerlerindeki işçileri sigortalı yapmazlar;eğer o kişi bir sendikaya girerse işten çıkarırlar. Sigortasız işçi çalıştıran ve sendikaya girdiği için işçisini işten çıkaran iş yerleri ve onların sahiplerinin dünya görüşleri ile ilintili bir araştırma yapılsa, çok ilginç sonuçlar çıkacağını söyleyebilirim.

İnsanlar ellerinden geldiği kadarıyla okurlar; çocuklarını okuturlar. Niye? İyi bir iş bulsun, geleceğini güvenceye alsın diye. Bu olanağı bulamayanlar ister istemez biraz asi olur ve dertlerini yöneticilere yüksek sesle iletmek isterler.

Örneğin öğretmen olmak için okumuş, ancak atanamamış biri, önüne yetkili biri geldiğinde "atama yoksa oy da yok" diyebilir. Böyle bir talep doğru ve şık bir talep olamaz. Hiç kimse bunu onaylamaz. Ancak vatandaşın son yarım yüzyıldır pazarlığa sürebileceği tek bir şeyi kalmıştır: Oyu. Her hükümet döneminde partiye oy çıkan yerlere daha çok yatırım yapılmış; hatta hükümet koalisyonlardan oluşmuş ise bakanlık bölüşümüne göre, parti, o bölgeye bakanlığı alanında yatırım yapılmıştır. İşe girebilmenin saklı koşullarından biri bir partiye üye olmaktan geçmiştir. Durum böyle olunca da vatandaş elindeki tek kendine ait olan şey ile yani oyu ile pazarlık masasına oturabilmektedir. Bu coğrafyanın en büyük çıkmazı insan sevgisinin altında insan sömürüsünün ve köleleştirilmesinin yatmasıdır. Sonuç:

Kanuni Sultan Süleyman'ı, Hürrem'i, Pargalı'yı, Şehzade Mustafa'yı, Damat Rüstem Paşa'yı özellikle Ebussuud'u (ondan zamanımızda binlerce türedi) göremedik diye üzülmeyelim; güncel sunumları sahnede…

Ek-1

Pîrî Reis, 1495-1510 yıllarında İnebahtı, Moton, Koron, Navarin, Midilli, Rodos gibi deniz seferlerinde görev aldı, Hint Deniz Kaptanlığı görevi sırasında Ummna Denizi, Kızıl Deniz ve Basra Körfezi'nde yelken açtı. Bu seferlerde elde ettiği ganimetten Basra Valisi'ne pay vermediği, Mısır Beylerbeyi Mehmet Paşa'nın da politik hırsı nedeniyle Kanuni Sultan Süleyman nezdinde yıpratıldı. Kanuni belli ki işin aslını öğrenmeden, bir fermanla 1554 yılında boynunu vurdurdu. Akdeniz'den çıkma cesaretini gösteren ilk kaptanımız da böylece yitirildi. Uzun yıllar başka kaptanlar da çıkmaya cesaret edemediği için, Akdeniz'in dışı İspanyol, Portekiz, İngiliz ve diğer ülkelere kaldı. Osmanlı da kendi kabuğuna çekilerek yok oldu.

Kanuni, Pîrî Reis'in malına el koydu. Aslında idam edilenin malına devletçe el konma uygulaması, bugün çok övündüğümüz, özellikle de Osmanlı hayranlarının övündüğü bir yapılanmayı teşvik etmiştir. Bu yapılanma vakıflardır. Osmanlıda her şeyin korunması için vakıf kurulmuştur; diye övünürüz. Aslında Osmanlı Döneminde hiç kimsenin, özellikle akçeli işlerle uğraşanların yaşam güvencesi yoktu. Kanuni olarak bildiğimiz padişahın döneminde bile sayısız adam hiçbir yargılamaya gerek görülmeden idam edilmiştir. İdam edilenlerin malı devlete kalacağı için, bunu görenler yaşarken varlıklarını vakıflara dönüştürerek, devletin el koymasından korunabilmişlerdir. Çünkü vakıf mallarının üzerinde, vakfedenler de dâhil başka birinin tasarruf hakkı (herhalde şerren) önlenmişti.

Pîrî Reis'in idamında, Piri Reis'in gemisiyle Rusya'dan İstanbul'a getirildiği rivayet edilen Hürrem'in, onun idamında önemli katkısı olduğu da söylenmektedir (Wikipedia'dan). Pîrî Reis'in dünya haritasının bir parçası Topkapı Sarayı Harem Dairesi'nde bulunmuştur. Hürrem Sultan'ın Pîrî Reis'in başarısının önüne geçmek için dünya haritasını parçaladığı ve par-

çaların önemli bir kısmını Rusya'ya gönderdiği ve ardından da Kanuni'nin aklını çelerek Pîrî Reis'i idam ettirdiği söylenmektedir.

Ek-2:

İlk kapitülasyonların da bu muhteşem padişahımız tarafından verildiğini bize bir zamanlar ilkokulda öğretmişlerdi (herhalde İmam Hatip okullarında okuyanlardan bu bilgi esirgenmiş olmalı). Üstelik 1967 yılında Zuhuri Danışman Yayınevi tarafından basılmış, "Osmanlı Padişahları" adlı eseri de kaynak göstererek, bizzat elimize vererek.

Bu eserin **Jean de La Foret ve Kapitülasyonlar** başlığı altında şu bilgi verilmektedir:

Fransa kralı Şarlken zor durumdadır. Paraya ihtiyacı vardır. Bazı hususlarda Osmanlı' ya yardım edeceklerini belirterek, iki taraf tüccarlarının gümrük vergisi ödemeden serbest ticaret yapabilmeleri, Türkiye'de bulunan Fransızların davalarına Fransız konsoloslarının bakması gibi hususlar anlaşma metninde kayda geçer.

Bu kaynakta aynen şu not yer alır: İşte bu imtiyazlara "Kapitülasyon" denilir. Başlangıçta büyük Osmanlı Devleti'nin acıyarak lütfettiği izinler, Osmanlı devletini zayıflatmış ve Osmanlı Devletinin zayıf zamanında, bizzat Fransızlar ve diğer Avrupa devletleri tarafından bu durum Türk milletinin aleyhine kullanılmış; hatta birçok kaynağa göre Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasına bile neden olmuştur. Bu satırları yazarı da dâhil, Anadolu'nun büyük bir kısmı okullarda yabancı dil olarak Fransızca okumak zorunda kalmıştır. Evlilik cüzdanlarımızın üzerinde (2006 tarihinde ikinci evliliğimi yaptığımda bana verilen cüzdan da dâhil) ne yazık ki ön kapakta ve içinde bana ilişkin bilgiler hala Fransızca verilmektedir (Ek-3).

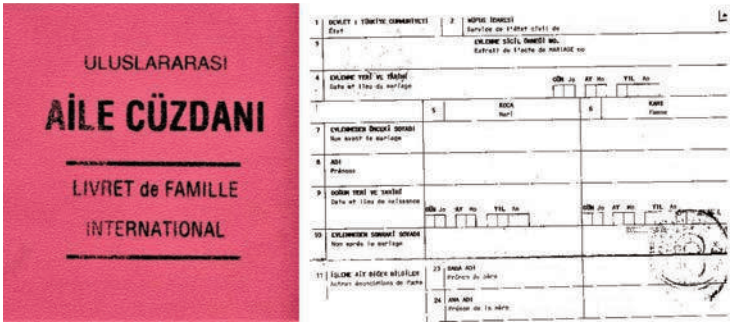
Bu bilgiler özellikle son yıllarda örtbas edildiği gibi, ders kitaplarından da çıkarılıyor; yardımcı dergi ve kitap olarak önerilmesi de mesleki suçlara dâhil ediliyor.

Bu dergide, Hürrem'in ölümünde de Padişahın bilgisi olabileceği bile yazılı.

Bizler bunları öğrendiğimiz için Kanuni Sultan Süleyman'a düşman olmadık; tam tersine o devri doğru anlayanlar günümüzde kılık değiştirmiş kapitülasyonların ve hainliklerin farkına varmayı öğrendik. Tuzağa düşmemeyi öğrendik. Öğrenemeyenler yaşadıkları toplumları er ya da geç felakete sürüklediler. Almanya'ya güvenerek çevresindeki ülkelere cephe açan, batının kapitalist mantığını anlamayan Enver Paşa'nın koca imparatorluğu yıktığı gibi.

Yasaları kendine göre anlayan, değiştiren ve uygulayanlar ile emperyalist mantıkla yoğrulmuş ülkelerle kol kola gezenlerin hem kendilerini hem de ülkelerini felakete sürüdüklerine defalarca tanık olduk. Dileriz Türkiye Cumhuriyeti için aynı hataları yapıp; tarih tekerrürden ibarettir sözcüğünü kullanmayız.

Ek-3

Fotoğraf 16: Hala Aile cüzdanlarımızın üzerinde ve içinde Fransızca tanıtım yazılar var.

BİN GECEKONDU BİR SELİMİYE ETMEZ!

"Yeni anayasa yapımında herkese danışılacakmış; halk da onaylayacakmış"

Kurumlar için en önemli sermaye: Zekâ, dikkat ve iffettir. Teknik ve metodik çalışmasını bilmektir. Bu inançla işe başlarsanız mutlaka başarırsınız.

Gazi Mustafa Kemal

Fotoğraf 17: Gecekondular (üstte) ve Selimiye Camii (altta).

Televizyonda defalarca Evrim Kuramı ile ilgili tartışmalar yapıldı. Kuramı kabul edenler ve kabul etmeyenler karşı kar-

şıya getirildi. İyi ya da kötü, eksik ya da tam, şu ya da bu şekilde tartışıldı. Çıkanların ünvanları vardı. İzleyenler kendi düşüncelerine yakın olanları herhalde doğru söylüyor diyerek onaylamış olabilirler. Ancak, bu tartışmaların en ilginç yanı ve bence toplumu ahmak yerine koyan yanı başkaydı. Tartışmanın başında moderatör (tartışmayı idare eden kişi) bir telefon numarası ve elektronik posta adresi vererek, Evrim Kuramını kabul edenlerin ya da etmeyenlerin tartışma süresi boyunca buralara bilgi vermesini anons etmeleriydi. Bu tartışmaların en ilginç yanı: Tartışmanın sonuna doğru, gelen telefon ve elektronik postalardaki evet/hayır yanıtlarını oranlayarak şu kadar yüzde ile Evrim Kuramı kuramını bu millet kabul etmiyor sayın seyirciler demeseydi. Böylece, izleyenlerin çoğu da, demek ki "Evrim Kuramı" bir safsataymış düşüncesine sürüklenmiş oluyor. Çıkıp orada "iyi de 80 milyon insan şunu benimsediğini ya da inandığını söylese bile" bu, örneğin Ali Demirsoy'un düşüncelerinden ve kararından daha doğrudur anlamına gelemez. Çünkü teknolojide, bilimsel yargılarda yapıldığı gibi, eğer bir ülkede bilime dayalı siyaset yapılıyorsa siyasette çoğunluk değil yetkinlik esastır. Yani bin kişi bir şey için evet dese bile o konuda bilimsel erkini doğru olarak kanıtlamış birinin dediği onların hepsinden daha değerlidir ve geçerlidir.

Ancak bir şey gözden uzak tutuluyor; 1000 gecekondu, bir Selimiye camisi olmuyor. Bu şu anlama da gelmemelidir: Bilen birisinin ya da birilerinin ya da bildiğini zanneden birinin ya da birilerinin toplumu derinden etkileyecek bir düzenlemeye, ilgililere danışmadan karar vermesi doğrudur. Ne kadar çok bilene danışılırsa, hata da o oranda azalır.

Anayasa: Az Maddesi Olan Çok Şey İfade Eden Yasa

Anayasalar, herhalde dünyanın her yerinde az madde içerecek; ancak çok şey ifade edecek şekilde düzenlenmiştir. Ana

hatlarıyla da o yasanın geçerli olduğu toplulukların geleceğini ve toplum şeklini belirleyen maddeler ile kişilerin devlet ile olan ilişkilerini ve kurumların ana çalışma ilkelerini belirleyen maddelerden oluşmuştur. Bu nedenle bugün değiştirilemez maddeler olarak bilinen kısımların değiştirilmesi ya da üzerinde oynanması o andaki mevcut toplumu başka mecralara sürükleyebilecektir.

Yönetim Şekli Cumhuriyettir Diyoruz

Devletin yönetim biçimini tarif ediyoruz. Krallığı, padişahlığı, monarşiyi vs.yi peşinen ortadan kaldırıyoruz.

Dili Türkçedir Diyoruz

Buradaki Türkçe sözcüğü ile ortak kullanacağımız dili tarif ediyoruz. Amerika Birleşik Devletleri de dilim İngilizcedir diyor ve bundan sonraki madde benzer bir madde ile birlikte, 72,2 milletten oluşmuş olmasına karşın, parçalanmaya, bölünmeye ve sürtüşmeye karşı yapay bir millet olmayı öngörüyor. Bu nedenle Amerikan milleti diyoruz; toplama bir millet olmasına karşın bölünecek ve parçalanacak gibi gözükmüyor. Ancak "*halkların kimliği etkin bir şekilde korunmalıdır*" yaklaşımını benimseyen Sovyetler Birliği bütünlüğünü koruyamadı. İsviçre'nin haricinde koruyan bir devlet de dünyada yok. Dünyadaki hiçbir devletin başaramadığı bir hususu (yapılanmayı) biz başaracağız diyorsanız, bunun adı hayalcilik değilse, kesinlikle hainliktir.

Bu Yasanın Egemen Olduğu Topraklarda Yaşayanlara Türk Denir Diyoruz

Burada Türk sözcüğünden sadece Türk kökenli insanlara aittir tanımını (bugüne kadar yanlış bir şekilde uygulandığı şek-

liyle) anlamamak gerekiyor; bu, topluluğa verilen ortak bir kimliğin adı olmalıdır ve hiçbir suretle başka bir kimliğe ya da etnik kimliğe karşı olumsuz bir yaklaşımla kullanılmamalıdır. Hangi ülke vatandaşlarına verdiği pasaportta farklı kimlikleri kullanıyor? Bileniniz var mı? Benim bildiğim tek bir devlet içerisinde yaşayanların hepsi (federatif yapı taşımış olsalar bile) pasaportlarında o devletin sadece resmi kimliğini taşırlar. Yani anayasa resmi kimliğin adını koymak zorundadır.

Cumhuriyetin kuruluş yılları bu nedenle aydın geçinenlerce sürekli tenkit edilmektedir. Uzun bir savaştan çıkmış, her biri bir ülkeye ya da millete dönüşmüş onlarca kara parçasını yitirmiş, her parçasından "Anavatan" olarak benimsedikleri Anadolu'ya büyük göçlerin yaşandığı bir dönemde, yeni kurulacak ülkeye (aynen Amerika gibi) kimlik kazandırılması gerekiyordu. Bu kimlik de o günün akil insanları tarafından bu şekliyle kazandırıldı. Anadolu kadar farklı kimlikleri barındıran başka bir coğrafya tanıyor musunuz? Kutlamamız gereken kurucularımızı ne yazık ki akşam sabah aşağılamakla meşgulüz.

Bu kültür zenginliğini gerekli şekilde koruyup geliştirebildik mi sorusuna doğrusu evet diyemiyoruz. Çünkü yerleştirilmek istenen kimlik, belirli bir zümrenin elinde, egemen etnik Türk Milliyetçiliğine dönüştürülmek istendi ve ne yazık ki hepsi bizim ülkemizin bir parçası olan diğer alt kimlikler ötekileştirildi. Aynen Sünni Müslümanlığın devletin her kademesinde üstün ve doğrusuymuş görüntüsüyle resmi bir inanç unsuru olarak kullanıldığı gibi. Üst kimliğin alt kimlikler (ister etnik olsun ister inanca yönelik olsun) üzerinde bir tehdit olarak kullanılmasını hiçbir aklı başında insan benimseyemez. Yeni Anayasa üst kimlikten ödün vermeden alt kimliklerin geliştirilmesini sağlamalıdır…

Başşehri Ankara'dır; Bayrağı Şudur Diyoruz

ederatif bir yapıya ve bölünmeye götürecek eylemlerin önünü alıyoruz. Üniter devlet kararımızı pekiştiriyoruz.

Laiktir Diyoruz

Bu kavram üzerinde tartışma hiç bitmedi. Tutucu kesim bunu dinsizlik olarak kabul etti. Diğer kesim bunun dinle ilişkili olmadığını ve herkesin kendi dinini istediği gibi yaşamasını güvenceye alma olarak savundu. Doğru açıdan bakıldığında laiklik herhangi bir dine bağlı olmamadır; yani bir anlamda da dinsizliktir; ancak bu tanım devlet ve devlet kurumlar için geçerlidir. Üniversitenin, yargının, askeriyenin, eğitimin, sağlığın ve devleti devlet yapan kurumların hepsi herhangi bir dine sempati ya da antipati gösteremez; herhangi bir dine mensup gibi hareket edemez. Bugüne kadar uygulandı mı? Aslında Türkiye Cumhuriyetinin hem anayasasının hem kurumların demokratikliği bakımından sürekli tartışılması bu laiklik maddesinin yanlış anlaşılması nedeniyle olmuştur. En basitinden halktan alınan vergilerle sadece bir tek görüşe (Sünni yapılanmaya) hizmet eden ve Türkiye'nin dördüncü büyük bütçesini tüketen Diyanet İşleri Başanlığının devlet kurumlarının içinde yer alması bile laikliğin bu ülkede anlaşılmadığının açık bir kanıtıdır.

Bu açıdan baktığımızda Anayasanın değişmez maddeleri ile oynamayı gündeme getiren bugünkü Büyük MilletMeclisi, birçoğunun ileri sürdüğü gibi tamamen yeni bir anayasa yapamaz. Çünkü bu ülkenin birlik ve bütünlüğü üzerine yemin etmiştir; bunun aksini yapamaz. Şerefi üzerine yemin edip aksini yapanların kol gezdiği bir ülke olmuşuz derseniz, benim söyleyeceğim tek şey kalıyor: Yeni anayasanızın hayrını görün.

Böyle bir anayasa hazırlandığında bundan önceki anayasa oylamasında olduğu gibi, içerisine halkın kolaydan kazanma

ve yaşama güdülerini kabartacak bazı maddeler yerleştirmek suretiyle "*halkoyuyla kabul edilmiştir*" meşruiyeti kolayca kazanılabilir.

Anayasayı Kimler Yapmalıdır?
Bilinler mi, Seçenler mi, Seçilenler mi?

Öncelikle burada bilenden neyi kastettiğimiz iyi tanımlanmalıdır. Anayasa profesörleri kuşkusuz anayasa yapma tekniklerini en iyi bilenlerdir. Böyle bir danışma kurulunun içinde yer almalarını kimse yadsıyamaz (bu nedenle 19 Eylül 2011'de 24 anayasa profesörü ile Cemil Çiçek fikir alış verişi yaptı). Siyasi partilerin temsilcileri özellikle mecliste temsil edilenler bu konuda söz söylemeli midir? Buna da kimsenin itirazı olamaz. Meclis Başkanı Sayın Cemil Çiçek'in yaptığı gibi 14 bin 593 derneğe ve sivil kuruluşa sorulmalı mıdır? İlk bakışta akla yatkın gibi görünüyor. Ancak yeterli midir? Aslında sorulması gereken en kritik soru bu cümlenin içinde yatmaktadır. Hazırlamakta olduğumuz anayasanın en zayıf halkası burada yer alacaktır. Ne yazık ki bu coğrafyada çok sormakla daha doğruyu bulma şansınız beklenildiği gibi yüksek olmuyor.

Yabancı ülkelerin özel fonlarından yararlananlar ya da bildiğimiz –bilmediğimiz şekillerde bazı ülkelerin sözcüleri durumuna geçmiş siyasetçisinden bilim insanına, bilim insanından dernek ve vakıf sözcülerine kadar bir seri işbirlikçi bu halkanın en zayıf ve güvenilmez halkalarını oluşturuyor. Resmi kanallardan yapılan açıklamalara göre Türkiye Cumhuriyetini yıkmak için en az 1.400 dernek kurulmuş; bunların fikirlerini almaya kalkışırsanız sonu nereye varır? Duyulduğu zaman insanın dilini damağını kurutan söylentiler çıktı: Neyse ki bu haberindoğrulanması için gerekli yapılanma tamamlanamadı. Bu söylenti neydi biliyor musunuz? Sayın Cemil Çiçek cemaatlerden de fikir soruyoruz demiş; bu cemaatlerden kastı başka din-

lerin Türkiye'deki dini yetkilileri ise bunun görünürde sakıncalı bir yanı yok; onlar da kendi sorunlarını çözecek hususların anayasaya girmesini talep edebilirler; ancak cemaatten kasıt dinimizin bölük pörçük olmuş; bu ülkeyi parsellemeye çalışan kesimleri ise vay haline Türkiye Cumhuriyeti'nin…

Bakarsınız çoğunlukla kaçak kurslarda ne olduğu bilinmeyen bir eğitimle yetiştirilmiş; şeyh ya da şıh olarak bilinen, seleflerinin bir kısmı ülkeyi yıkmaya ant içmiş ülkelerle geçmişte işbirliği içinde olan, günümüzde sözleşmeli olarak Diyanet kadrolarına atanmak için yasa çıkarılan mollalar da yeni anayasanın önemli danışılması gereken kurumlarından ve ulemalardan biri olabilir.

Danışılacak kişilerin ve kuruluşların olması gereken nitelikleri taşıdıkları sürece yetkin olmamaları için bir neden bulunmamaktadır. Ancak eğer durum öyle değilse, bunlardan alınacak her türlü fikir, zır cahilinkilerden daha tehlikeli olabilir.

Devrim ya da darbe yapılmadığına ve yeni bir devlet kurulmadığına göre yapılacak anayasa, şu andaki devletimizde geçerli olan anayasasının revizyonu olacaktır; birçok maddesi bakımından da kökten değişme ve yenilenme olabilir. Bu, beklenen bir sonuçtur. Nitekim yapılmış olan üç anayasa revizyonu (2007, 2010 ve 2017) bu şekilde sonuç vermiştir.

Ancak yapılacak yeni bir anayasa yeni bir devlet (Türkiye Cumhuriyeti kapsamı dışında), yeni bir millet (bu toplumu oluşturan millete Türk sıfatı verilir tanımının dışında) ve yeni bir yönetim biçimi (parlamenter sisteme dayalı cumhuriyet) tanımı yapılacaksa, bunun, bu anayasanın oluşturduğu meclis tarafından yapılması sakıncalı olabilir. Siyasi bir yapılanmanın dışında, hiçbir etkiye maruz kalmadan oluşturulacak geçici bir meclisin yapması akla daha yakın görünmektedir. Diyelim ki olmadı –bugün olduğu gibi- böyle bir dayatma yapıldı. Yine de başarılı bir sonuca ulaşılabilir. Bunun yolu bu anayasa neleri

güvenceye almalıdır sorusu ile ilk olarak köşe taşlarını yerine koymalıdır. Yeniden devlet yapısı, millet, laiklik ve yönetim biçimi tanımlayacak bir anayasa geçmişin uzantısı olmayacaktır. O zaman geçmiş anayasalardan mutlu olmayan; ancak millet, devlet, yönetim biçimi ve laiklik tanımları ile de kavgası olmayan insanların yer alması gereken bir komisyon olmalıdır.

- Ettiği yeminin gereğini yerine getirmeyen milletvekillerinin
- Etnik milliyetçilik yapanların
- Dini hâlâ yönetim biçimi olarak görenlerin
- Laikliği dinsizlik olarak görenlerin
- Emre göre hareket eden yargı mensuplarının
- Siyasi kadronun koltuğunda yer bulmuş olan basın mensuplarının
- Bilimini birilerine satmış bilim insanı kimliği taşıyanların
- Emperyalistlerin uzantılarının, satılmışların, yandaşlarının
- Yıllardır Atatürkçülük ve Kemalizm sloganı ile –hiçbir iş yapmadan- bu ülkenin kaymağını yiyenlerin
- Çeşitli yabancı fonlardan sivil kuruluşlar adı altında yardım alan ya da bu yolla alacağını düşünen kişi ve kuruluşların (özellikle dernek ve vakıfların).

Böyle bir danışma kurulunda yer alması, fikirlerinin süzgeçten geçirilmeden dikkate alınması geriye dönüşü çok zor olacak zarar ve hasarlara neden olacaktır.

Çalışan seçilmiş bir meclisimiz var; bütün bunların üstesinde gelebileceklerini düşünerek rahatlayabiliriz. Ancak yaşadıklarımız ve gördüklerimiz buna izin vermiyor. Çünkü son Anayasa revizyonunda, hiç kimsenin itiraz edemeyeceği maddeler ile birçoğumuzun kuşkuyla baktığı maddeler aynı paketin içine sokularak oylattırıldı. Buna da torba yasa dendi.

Aslında ahlaksızlık torba yasa ile başlıyor. Yaşamsal öneme sahip birkaç madde ile hiç de kabul görmeyecek, kurulu düzenin değirmenini su taşıyacak bir maddeyi aynı torba içine koyup oylatmaya çıkarırsanız, üstü bıyık altı sakal gibi bir durumla karşılaşırsınız. Oylasanız dert, oylamasanız dert. Ne yazık ki yönetimimiz bu yolu defalarca denedi ve birilerinin değirmenine su taşıyacak birçok yasa maddesini de böylece çıkardılar. Torba yasa sadece tek bir konuda ve acil olma kaydıyla kullanılmalı; başka şekilde yasaklanmalıdır.

Bu revizyonun birinde (2010) hayati önem taşıyan iki madde vardı; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) ve Anayasa Mahkemesi üyelerinin durumunu yeniden düzenleyen maddeler. Bir partinin (AKP) haricinde herkes diğer maddeleri aynen kabul edelim; sadece bu iki maddeyi halkoyuna götürelim demelerine karşın iktidar, diğer maddeleri de bu iki tehlikeli maddenin peşine takarak kabulünü güvenceye almaya çalıştı; öyle de oldu. Değişen anayasa maddeleri kabul edildi; Resmi Gazetede baskıda mürekkebi henüz kurumadan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) ve Anayasa Mahkemesi üyelerinin durumunu yeniden düzenleyen maddeler uygulamaya kondu. Ya diğerleri? Onlardan hiç kimsenin haberi bile olmadı. Örneğin kimsesiz çocukların ve kadınların korunmasına ilişkin iki madde de vardı. Sokak çocukları ve sokak ortasında öldürülen kadın sayısı bu anayasa değişikliğinden sonra inanılmaz bir şekilde arttı. Söyler misiniz? Nasıl ve kime inanalım?

Anayasa Halkoyuna Sunulmalı mıdır?

Aslında bu paragrafta yazacaklarıma büyük bir olasılıkla okuyanların belki de tümü katılmayacaktır. Anayasa, halkoyuna sunulacak bir husus değildir. Düşünün ki anayasamızın birçok maddesi, bırakın sokaktaki halkı, anayasa profesörleri

tarafından bile her defasında –birbirinin tamamen zıddı olan– çeşitli yorumlara muhatap olmuştur. Anayasanın önemli maddeleri üzerinde öğretim üyeleri de, siyasetçiler de, hukukçular da hemfikir olamadığı gibi, yorumları da farklı farklı olmaktadır. Bunu yarım yüzyıldır yaşıyoruz. Halkın anayasa ile aslında alıp veremeyeceği bir sıkıntısı yoktur. Sıkıntı politikacıların bakışıyla ilgilidir. Halk doğruyu bulur; gibi bir safsatanın arkasına da sığınmayalım.

Bugün yerden yere vurulan 1982 Anayasası %92'lük bir halkoyuyla onaylanmıştır. Belki de dünyada bir örneği olmayan yüzdeyle. Eğer halkoyuna saygımız varsa, doğruyu bulduklarına inanıyorsak, 1982 anayasasına hiç el vurmamamız gerekir. Bundan sonraki anayasanın halkoyu ile onaylanması da farklı olmayacaktır.

Bazen insanın aklına şeytanca fikirler geliyor. Bu fikirlerden birini paylaşmaya ne dersiniz? Örneğin anayasaya özgürlük ve insan hakları ile ilgili ne koyarsanız koyun, ister çağın çok gerisinde olsun isterse ilerisinde; ama bir maddesi şöyle olsun "*Anayasa, eğitimi, becerisi ne olursa olsun herkesin devletten ömür boyunca geçimini rahat sağlayacağı kadar maaş almasını garantiler*". Acaba böyle bir anayasa yüzde kaçla evet oyu alır? Bir soruluk doğrulama testi…

Anayasalar belli ki birkaç yılın değil, birkaç on yılın da değil, yüzyılların yol haritasını çizen yönlendirmelerdir. Bugün geçici olarak bir soruna çözüm getireceği düşünülerek anayasaya konacak bir madde yarın bu ülkenin parçalanması, iç kargaşalıklara sürüklenmesi, iyi kötü bu güne kadar getirdiğimiz demokratik ve laik düzenin sonunu hazırlayabilir.

Son zamanlarda sözlü ve yazılı basında bu konuda fikir beyan eden –güya yetkili ve bilgili- kişilerin yaklaşımlarına bakılırsa bu tehlike çok uzakta değil, önümüzdeki günlerde yaşanabilir.

Parlamenter sistemin aksayan tarafları olsa da çok sesliliğinden dolayı hatadan dönme ve vahim hata yapma olasılığı düşük olduğu için tercih edilen bir yönetim yeklidir.

Tek kişiye verilecek yetkiyle yönetilen ülkelerde, karar verme hızı yüksek olsa da, yapılacak hatalar büyük olabilir. Türkiye başkanlık sistemine geçerken bu sakınca dile getirildi. Bir kulaktan girdi, öbür kulaktan çıktı.

En sonuncusundan örnek verelim. Corona 19 virüsü dünyayı kasıp kavurdu. Türkiye bilim insanlarından oluşan bir danışma kurulu kurdu. İçlerinde yetkin bilim insanları bulunmaktadır. Sağlık bakanına soruluyor, bilim kurulu ne karar aldı? Şu kararları aldı; ama son karar cumhurbaşkanımız söyleyecektir…Her şeye kadir bir cumhurbaşkanı yönetimi. Hayırlı olsun…

Demokrasinin gereği olarak bize sunulmaya çalışılan çok seslilik ile başlayan "çoklu sıfatların" hiç biri hiçbir ülkenin bütünlüğünün korunmasında yararı olmadığı gibi, birlikte yaşama arzularını da köreltmiştir. Bunun aksini gösteren bir anayasa bugüne kadar yapılmadı; yapılanların hepsi aynı akıbeti yaşadı; parçalanma, iç kargaşalık ve onu izleyen dönemlerde ekonomik çöküntü.

Tüm bu anlatılanlar nedeniyle anayasa yapılırken herkese sorulması gerekmez; bir bina yapılırken zemin etüdü ya da kolanların taşıma gücü ya da statik hesapların kullanıcıya sorulmaması gibi; çünkü çok teknik bir iş olduğu bilinmektedir. Ancak anayasa yönlendirmeleri doğrultusunda **çıkacak yasaların**, uygulayıcılara, uygulananlara, doğrudan ya da dolaylı etkilenenlere sorulması gerekir. Örneğin anayasaya koyacağınız küçük bir cümleciğin (cümle parçasının) bu ülkeyi parçalanmaya ya da kargaşalığa sürükleyeceğini geniş halk kitlesi nasıl fark edecek? Örneğin, sivil toplum örgütlerinin (STK) düzenlenmesi ile ilgili maddelerin arasına sıkıştırılmış (gizletilmiş)

son derece demokratik bir hava verecek "***herkes kendi inancına ve etnik kökenine göre örgütlenme; herkes kendi ana dilinde eğitilme hakkına sahiptir***" cümleciklerinin girmesinin bu ülkenin sonu olacağını nasıl fark edecek?

Bu coğrafyada yaşayan herkesin bu konuda duyarlı olacağını, başkalarının yaşadıklarından ders alarak karar vereceğini, bu coğrafyayı tutsak etmek isteyenlerin ekmeğine yağ çalmayacağını, bu ülkenin asil evlatları ile satılmışlarını birbirinden ayıracağını, kör topal da olsa zaman zaman askeri darbelerle kesintiye uğrasa da neredeyse bir yüzyıla yaklaşan demokratik parlamenter sistemi yaşatan bir ülke olduğumuzun erdemini, her dönemde insan hakları ihlalleri olmasına karşın bunun yasalardan ziyade bir türlü kurtulamadığımız dogmalardan ve geleneklerimizden kaynaklandığını, yeni anayasa ile her şeyin değişmeyeceğini, değişmesi gereken bizim dünyaya, bilime, doğaya, insan haklarına, evrensel kültüre bakış açımızın olması gerektiğini ön plana alacaklarına inanıyorum. Ön Asya'nın kültürleri içinde yoğrulmuş bu milletin yine doğru yargıya varacağına inanıyorum.

Anayasanın Birinci Maddesi Ne Olmalı?

"Dünyaya Bir Katkı Da Bizden Olsun"

Olur ya bakarsınız politikacılarımız şaşırır da bana da bir anayasa maddesi yazmamı teklif ederlerse ne yazacağımı merak edebilirsiniz. Sizin de önceliklerinizi olabilir. Ancak benim önceliğim:

Dünyaya en yakın 170.000 yıldızda bugüne kadar hiç bir yaşam belirtisi saptanamadığına; en yakın yıldıza ulaşabildiğimiz en yüksek hızla ancak 240.000 yılda gideceğimize; güneşin büyük gezegenleri sadece sıvı ve gazdan oluştuğuna, küçük katı gezegenlerinde ise yaşam için uygun koşullar olmadığına (hiç bir zaman da olamayacağına); yaklaşık 4 milyar yıldan bu

yana bizimle birlikte milyonlarca canlıya yurt görevi yapmış, bizim yaşamımızın devamı için her türlü olanağı sağlayan diğer canlıların da bizimle birlikte varlığını sürdürmesi gerektiğini bildiğimize göre, yeni anayasamızın ilk maddesi, diğer tüm ülkelerinkine de örnek olacak biçimde şöyle olmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

1. Madde: Doğa hakkı (korunması) insan haklarından önce gelir.

YAŞAMIM SONLANMADAN KENDİME SORDUĞUM BİR SORUYU SİZE DE SORMALIYIM

"Geriye Ne Bıraktım?"

Canlıların ortaya çıkmasından bu yana, yani 3.9 milyar yıldan bu yana her türün amacı, çabası, geleceğe genlerini aktarma ile ilgili olmuştur. Hatta birçok canlı öleceğini bile bile çiftleşmekten vazgeçmez. Genini geleceğe aktarma dürtüsü ölüm korkusunu bile bastırmıştır. Bu dürtünün ateşin bulunuşuna kadar her canlıda şöyle ya da böyle her türlü isteğin üstünde yürütüldüğünü söyleyebiliriz; bu gün de benzer şekilde her canlıda bulunmasına karşın, ateşin bir canlı tarafından kullanılması öğrenildikten sonra belirli ölçüde değiştiğini söyleyebiliriz.

Ateşin kullanılmasının öğrenilmesi canlılar dünyasında (hatta dünyanın biyolojik yapısında) devrim denecek bir dönüm noktası oluşturmuştur. Güçlü bir tahminle ateşin doğal olarak çıkan yangınlardan elde edildiği zamana kadar, canlıların önem verdikleri tek şey üremeydi. Bireyin ayakta kalmasına ve toplum içinde yer almasına eşeysel üreme işlevlerini sürdürebildiği sürece saygı gösterilip, izin veriliyordu. Bunun en güzel örneğini akşam sabah izlediğimiz doğa belgesellerinde çok açık şekilde görebiliriz. Örneğin bir aslan ya da dağ keçisi ya da geyik ailesi bir erkeğin egemenliğinde hiçbir sorun çıkarmadan biat etmiş durumda yıllarını geçirir. Avın en iyi tarafı ve avın yenmesinde öncelik egemen erkeğe aittir. Ancak yıllar geçip de erkek yaşlandığında, gücü azaldığında, genç bir erkek durumun farkına varıp, sürünün alfa erkeğine saldırıp ölümüne bir kavga başlattığında, yıllarca bu erkeğe zevcelik yapmış dişilerin hiç biri erkeklerinin yanında kavgaya müdahale

etmez, uzaktan; son derece kaygısız ve tepkisiz bir biçimde kavganın sonunu bekler. Mücadeleyi kaybetmiş olan yılların erkeği sürünerek ayrılırken hiçbir dişi onu izlemez; hatta hiçbir duygusal tepki göstermez. Sürü yeni güçlü erkekle yoluna devam eder. Çünkü biyoloji dünyasında duyguya yer yoktur; amaç gelecek kuşaklara daha sağlam yavrular (genler) kazandırmaktır. Bu evrimin en önemli kuralı olan, ayakta kalan (kavgayı kazanan) seçilir; kalamayan elenir. Tekrar vurgulamak gerekirse: Canlıların önem verdikleri tek şey üremeydi; bilgiye göre bir seçim henüz başlamamıştı.

Bir gün birisi buna *Homo habilis* diyelim, iki kuru dalı birbirine sürtme ile istediği zaman ateş yakmayı öğrendi diyelim. O güne kadar ateşi kullanmak için bir yıldırım bekleniyordu. Şimdi ateş, doğanın en güçlü silahı ve aracı insanoğlunun ellerinin altındaydı. Ancak ateşi bulan kişi, ateşi bulmasından dolayı edindiği saygıyı yitirmemek için deneyimini büyük bir olasılıkla yakın çevresindeki birkaç kişi hariç kimseyle paylaşmadı ve gördüğü saygı ve itibar nedeniyle zamandaşlarından daha çok dünyaya bağlandı ve sonsuz yaşama isteği tüm benliğini tutsak aldı. Daha fazla yaşamak için her yolu araştırmaya başladı.

Elde edilen güç yabana atılır gibi değildi, insanlar, besinleri pişirebiliyor ve daha lezzetli yumuşak hale getirebiliyor; yırtıcıları ateş sayesinde püskürtebiliyor; soğuk zamanlarda daha rahat bir ortam yaratabiliyordu. Bu buluşun sahibi (sahipleri) olabildiğince elde tutulmalıydı. O güne kadar yaşlısını yolda bırakan, ölüme terk eden canlılar, onlara pre-*Homo hab*ilis diyelim, bu olanağı yitirmek istemedikleri için "*Homo habilis*" dedeyi ellerinin üzerinde taşımaya başladılar. İlk defa canlılar dünyasında birçok aktivitesini ve özellikle eşeysel işlevlerini yitirmiş biri çevresi tarafından korunmaya alınıyordu.

Böylece doğada her türlü gücün üstesinden gelebilecek, elinde bulunduğu canlıya büyük bir üstünlük sağlayacak, is-

tenildiği zaman elde edilebilecek çok büyük bir araç kazanılmış oldu. Doğanın işletim sisteminde olmayan "**Abstrak Düşünme**" ve "**Yaratıcı Zekâ**" yönünden güçlü bir seçilim başlamıştı. Hâlbuki o güne kadar seçilim fiziksel güç bakımından işletiliyordu; vücut bakımından güçlü olan seçiliyordu. Bu nedenle kaslar, kemikler, eklemler, duyu organları güçlendirildikçe güçlendirildi.

Ortaya çıkan yeni nesil seçilmek için fiziksel gücünü gösterse de ilk defa bilgi ve becerisini de beğenilme aracı olarak piyasaya sürüyordu. Doğada olmayan ve yakın akraba türlerimizde de (geri kalan Primatlarda) pek görülmeyen yeni bir işletim sistemi gelişmişti: Düşünmeyi ve yaratmayı; bilenlerden bilinmeyenleri öğrenmeyi öğrenmişti.

O güne kadar çevresini tanımakla yetinen canlılık birden bire evreni tanıma güdüsü ile ilk defa Afrika'dan diğer kıtalara, daha sonra tüm dünyaya, sonunda gezegenlere ve evrenin derinliklerine ulaşmayı en güçlü dürtü olarak beynine kazıdı.

Bilgi edinme, bilgiyi kullanma, bilinmeyenleri yorumlama yolu açılmıştı. O güne kadar bilinmezler hanesine "**Mucize**" olarak yazdıkları doğal olayları anlamaya başladılar. Ancak doğal güdüleri beyinlerinin hala bir yerlerinde güçlü olarak saklanıyordu. Öyle ki bilmediklerini, öğrenemediklerini, anlayamadıklarını, bir anlam veremediklerini ya farklı kimlikler verdikleri hayali varlıklara mal etmeye kalkıştılar ya da doğal güçleri bizzat onun sahibi olarak tanımladılar. Şimşeği, fırtınayı, yangını, depremi, yağmuru, gök gürültüsünü açıklayamadıkları için onların her birine ya bir Tanrı memur ettiler ya da bizzat onları Tanrı yerine koydular. Böylece sayısız doğa gücünün, afetin, hastalığın birer Tanrısı oldu. Binlerce Tanrı insanların zihnini doldurdu. Tanrılar arasında insanmış gibi kavgalar kurgulandı. Hangi Tanrı, kimin Tanrısı sorusuna bu güne kadar hiç kimse net, kabul edilebilir bir açıklama yapamadı. Çiftçi,

Tanrı'dan yağmur isterken, yanı başındaki çömlekçi kupkuru bir hava diliyordu. Herkesin bir beklentisi vardı; herkes Tanrısından bir şeyler bekliyordu. İsteği olursa onu Tanrı(lar) hanesine şükran olarak yazıyor; olmaz ise Tanrısını küstürmemek için –daha sonra insan soyuna kader kısmet denen boyun eğmeye teslim olarak- gerçeği görmezlikten geliyordu. Zaman içinde dinler de evrimleşti; çok Tanrılıktan tek Tanrılığa dönüştü. Sosyal evrimleşmeye bağlı olarak dinlerin günlük yaşama müdahalesi daha da etkili olmaya başladı.

Bir din ortaya çıktığında gerekli olduğu bildirilen ibadet yoğunluğu daha sonraki durumları kadar olsaydı hiç kimse o dine mensup olamazdı. Basit ritüeller olarak ortaya çıktığını daha sonra din simsarları tarafından çıkarlar için çok daha karmaşık, eziyetli, insanı meşgul eden hatta canından bezdiren bir yapıya dönüştürüldü. Bu gün çoğu kişi şu soruyu sormadan edemiyor: Acaba dinlere harcanan para, emek ve zaman bilime harcansaydı ne olurduk?

Bilim geliştikçe mucize hanesine yazılanların listesi daralıyordu. Ancak huylu huyundan da vazgeçmiyordu. Örneğin Vatikan hala dünyada her kim ki bir mucize ile karşılaştığını söylüyorsa hemen onun peşine düşerek incelemeye alıyor ve o mucizenin gerçek olduğu konusunda elinden geleni de yapmaya çalışıyor. Bir önceki Papa (**II. Ioannes Paulus**)'nın son papa (**I. Franciscus**) tarafından aziz ilan edilmesi de böyle bir araştırmaya bağlanmıştı. Çünkü bir insanın aziz olabilmesi için yaşarken iki mucizeye yakinen tanık olması zorunluydu. Bunun için biri Parkinson hastalığına yakalanmış diğeri de bir beyin hasarına tutulmuş ölümcül denen iki hastanın iyileşmesi mucizeler hanesine yazılarak papa aziz ilan edildi.

Yazılı dinlerin hemen hepsinde kutsal kitaplarının her sayfası o dinin peygamberinin ya da kurucusunun mucizesi olarak sunulur. Açıkça mucizeye inanılmazsa hiç kimse bir dinin mensubu olamaz. Kaba bir tanımla din eşittir mucize diyebiliriz.

O zaman işin aslını öğrenebilmek için mucizeyi masaya yatırmalıyız. Rastgele şans belli ki mucizeler hanesine yazılıyor. Bir olayın ortaya çıkma şansı ya da tekrar tekrar ortaya çıkma şansı o olayın niteliği ile ilgili olmasına karşın belirli bir şansın ötesinde görülme durumudur. Örneğin tavlada üst üste 10 defa düşeş (her iki zarın da 6 gelmesi) ya da kâğıt oyununda üst üste 10 el iki joker gelmesi ya da bir parayı yazı tura diye attığımızda 20-30 defa üst üste tura gelmesi istatistiksel açıdan mucize olarak kabul edilir. Olasılığı çok düşüktür; ancak olma şansı hala vardır.

Dünyada 7 milyar insan yaşıyor. Her biri günde yüzlerce risk taşıyan bir olayla karşı karşıya kalıyor. Karşılaşılan riskin atlatılma şansı çok küçük olanlar da bu listede yer alıyor. Böylece günde 7 milyar X 100 = 700 milyar riskli olayla karşılaşılıyor. Bunlardan bir ya da iki tanesinde para, yazı tura atmadaki şansa benzer bir şansla risk atlatılıyor. İşte bu durumda ruhban sınıfı hemen devreye girerek olayı Tanrının (bazen işi azıtarak kişilerin de) mucize hanesine yazıyor. Aslında bu kadar çok olayın arasında bir ya da iki tane olayın şans sınırlarını zorlamaması bir mucize ya da anormalliktir. Dindar kesim mucize hanesine bir şeyler yazma ile Tanrılarını kanıtladıklarını düşünüyorlar. Ancak geri kalan yüzlerce milyar olumsuz olayın vebalini ya da kusurunu görmemezlikten geliyorlar.

Uçakta seyahat eden iki kardeşten biri uçak gökte parçalandığında kemikleri kırılmış; gözü yerinden fırlamış; kolu bacağı kopmuş olarak yaşıyor; çok insancıl, hayırsever, dindar, sevilen kardeşi ise ölüyor. Sağ kalanın ayakta kalması mucize hanesine yazılıyor; Tanrı korudu deniyor; Tanrının sevgili kulu deniyor. Hiç kimse bu çarpık mantıkla şu iki şeyi açıklayamıyor: İyi korudu da sağı solu koptuktan yaşamını sürünerek sürdürdükten sonra bu korumanın ne kutsal tarafı olabilir; koruyacaksa başında korusaydı ya da tam korusaydı. İkincisi, kendi kulu olan

öbür kişiye gördüğü bu cezanın açıklanabilir bir tarafı olmalı. Bu sonuncu sorunun yanıtını dinci kesim kendilerine göre açıklıyor: İnsanlar bu dünyaya sınav ve denenme için gelmişlerdir. İyi de sınav birçok seçenek arasında doğruyu bulmadır. Uçaktan düşen bir adamın seçim için "mucize hariç" hiçbir şansı kalmamıştır. Siz ancak o şansı verdiğinizde seçim için gereğini yapmış olursunuz. Bu nedenle dinler büyük ölçüde mucizeye sığınırlar. Peygamberlerinin bir dokunma ile cüzzamlıları ve körleri iyi ettiğine, hatta ölüleri dirilttiğine; deryaları yardıklarına; Ay'ı yerinden oynattıklarına inanırlar ve inanılmasına çalışırlar.

Mucize beklentisi olan toplumlar, gerekli önlemi almada özensizdirler; bu nedenle en çok kaza bunlar arasında olur; yeterince emek sarf etmezler, çalışmazlar; bu nedenle geri kalmışlardır. Yapacakları hataların, kusurların ve kendi inançlarına göre günahlarının bir gün affedileceğine inandıkları için her türlü suç işlemekten ve sapkınlığı yapmaktan kaçınmazlar. Yaptıklarından dolayı başka birine sorumlu olan (inciten) bir kişi ona karşı işlediği suçları için kaçamak bir yol bulabileceğini düşünür; ancak kendi vicdanlarına karşı sorumluluk duyanların kaçacağı yer olmadığı için, insani özellikleri kazanmış olanlar yaptırımı olsun ya da olmasın suça eğilimleri çok daha az olur. Sonuç olarak mucizeye inanan toplumlarda suçun ve sapkınlığın daha fazla görülmesi kaçınılmazdır.

Her iki kesimin arasında kalmış insanlar da vardır. Bunlar, Tanrının koyu dincilerin inandığı biçimde müdahaleci olduğuna inanmasalar bile, atılan bir zara, çekilen bir oyun kâğıdına, girilen bir okul sınavına, düşen bir yaprağın kaderine, yine de doğaüstü gücün müdahalesi olduğuna inanırlar. Evrimciler doğanın kurulu düzeninde bu işlerin şansla ve mevcut koşulların etkisiyle yürüdüğünü; dindarlar ise düşen bir yaprak dâhil kıpırdayan her şeyin Tanrının denetiminde olduğuna ina-

nınlar. Bu nedenle dindarlar kadere kısmete inanırlar; evrimciler ise her şeyin emeğe, bilgiye ve çalışmaya dayalı olduğunu yaşam tarzı olarak benimserler.

Bilinçli ve sağlıklı yaşamadan-beslenmeden habersiz uzun yaşamak isteyen; en basit silahı dahi yapamasa bile tüm dünyayı istila etme isteği olan; bilim ve sanat dünyasında görünür hiç bir katkısı olmayan; inancını tüm dünyaya yaymak en büyük arzusu olan; çalışmadan zengin olmak, okumadan âlim olmak, gezmeden gezgin olmak isteyen bir topluluğun tutunabileceği tek bir dal vardır: MUCİZE. Geri kalmış, birbirini yiyen, sanata, bilime hiç katkısı olmayan toplulukların mucize ile yatıp mucize ile kalkmasının nedeni budur.

İsteklerinin gecikmesini ya da gelmemesini yani bilinçaltında beslediği mucizenin gelmemesini inancına yaptığı hizmetin eksikliğine bağlayarak elde avuçta ne varsa "hak yolu" adı altında bu beklentisine yatırım yapar. Bu müflis yatırım, duruma daha da kötüleştirir; bu da hakka ayrılan payın ve zamanın daha da büyümesine neden olur ve böylece iyice köktenleşen, değişmeye direnen, yeniliklere karşı çıkan bir toplum yapısı ortaya çıkar. Sonunda medeni dünyanın başına bela olur.

Ancak beklediği mucizenin bir türlü gelmemesi, bu arada gelişen teknoloji ve bilimsel atılımlar karşısında ezikliğinin iyice artması ve ait olduğu topluluğun dışlanması nedeniyle çoğu çareyi silaha sarılmakta bulur. Koyu din eğitiminin verildiği ve yaşandığı bölgelerde neden terörizm bir türlü bitmiyor sorusunun yanıtı da böylece anlaşılır.

Bütün bu yazdıklarımı, yetişme tarzınız nedeniyle korkuyla okuyabilirsiniz; açık açık katılmaktan da kaçınabilirsiniz. Sizi anlayışla karşılarım. Ama yine de şu anda bu coğrafyada yaşananları analitik bir değerlendirmeye sokmaktan kaçınıyorsanız; bu yazıda ne denmek istendiğini anlamak için en azından Ortaçağ Vatikan'ının kanlı tarihini okuyunuz derim.

Uzakdoğu felsefesi Budizm[24] alışılagelen semavi dinlerden önemli ölçüde farklılık gösterir.

Her şeyden sorumlu olan farklı bir Tanrı olması çeşitli mitlerin doğmasına da neden oldu. Bazı Tanrıların istekleri yerine getirme karşılığı insanlardan beklentileri olduğu miti geliştirildi. Bazı Tanrılar şarap, bazıları yiyecek içecek, bazıları insana eziyet veren ibadet biçimleri ve bazıları da kan dökülmesini talep ettikleri söylencesi insan soyunun yaşam tarzını derinden etkiledi. İnsanların bazıları ömrü boyunca yaşamının büyük bir kısmını Tanrıların bu taleplerini yerine getirmek için ibadete ayırdı; bazıları bu bedeli çocuklarının kanı ile ödedi; bazıları da zamanla yaptırımı hafifleterek işi kurbana çevirdi. İstek açıktı: Herkese verilenden farklı bir isteğin Tanrı için yerine getirilmesi; gittikçe daha çoğunun verilmesi; gelecek beladan kurtulmayı sağlayacağı ve öbür dünyayı hazırlayacağı düşüncesi gittikçe güçlendirildi.

İnanmanın evrimsel sürecini izlediğimizde, sonunda bu ikilemi ortadan kaldırmak için dünyanın birçok yerinde çok Tanrıcılık tek Tanrıcılığa indirgendi (uzak doğu ülkeleri hariç) ve Tanrının takdiri "**Kader**" olarak tanımladı.

Artık rahatlama zamanı gelmişti. Bizi yaratan, her şeyi bilen, her şeye kadir bir güç bizim yolumuzu çiziyordu ve biz bu yoldan çıkamıyorduk. Yapacağımız tek şey boynumuzu büküp beklemek olmalıydı. Bu nedenle dua edenler dünyanın her tarafında boyunlarını bükerek dua ederler. Aslında dua ile elde edilenin de edilmeden elde edilenle aynı olduğunu göre göre

[24] Uzakdoğu'da durum biraz farklıdır. Buda zenginlikler içinde yüzen bir sarayda büyür; ancak bir gün sarayın dışındaki sefaleti görünce, Hint incirinin altına oturarak 7 gün boyunca yaşamının muhasebesini yapar ve Tanrıların fazla etkili olmadığı, insana, doğaya saygılı; bizzat insanın kendi nefsini terbiye etmeyle selamete ulaşılacağını içeren bir dünya görüşü, Budizm Felsefesini kurar. Ancak mucize beklentisi içinde olan topluluk dünyevi Budizm Felsefesini uhrevi bir dine dönüştürmek için gerekli tüm çabaları gösterdi.

binlerce yıl bu tutkularına devam ettiler... Çünkü dua ile bir şeyleri kestirmeden elde etme, emek ve güç sarf etmeden bir şeyleri elde etmenin en iyi yolu olarak düşünülüyor…

Ancak ateşi bulan insan beyni gelişimini durdurmamıştı; neden, niçin sorularını hep soruyor; nedeni bu ya da böyle olmalıdır diye yorum yapıyordu. Neden sonuç ilişkisi beyninin düşünme kilidi olmuştu.

Bu güne kadar yapılan ibadetlerin yararı olduğunu –söylenceler hariç- kimse söyleyemez. Diyelim ki birisinin Tanrısı o toplum tarafından kurgulanmıştır; dolayısıyla bir şey yapacağı da yoktur. O zaman herkesi Tanrı'sının işe karıştığı bir olayda en azından bir Tanrı'nın etkisi görülürse bir Tanrı kavramı kabul edilebilir.

Bunun için en güncel örneğini 2020 yılında yaşadık. Corona 19 denen virüs dünyanın tümünü yerle bir etti, çok sayıda insan öldü; dünya ekonomisi batağa saplandı. Tanrıları birbirinden farklı olan en az 188 ülkeye bu virüs yayıldı. Bunların hepsi geçmişte Tanrılarına çok şey adamışlardı. Virüs geldikten sonra da yalvardı yakardılar. Ancak yardımlarına belli ki temel bilimler öğretisi almış insanlar koşacak.

Doğrusu ben anlayamıyorum; acaba anlamamada bir sorun mu var? Belki siz anlayabilirsiniz diye birkaç örnek vereyim.

Kudüs semavi dinlerin tümünün kutsal şehridir. Peygamberlere kitaplar burada inmiştir; peygamberler Tanrı katına bu şehirden çıkmışlardır. Sayısız ruhban önderi burada doğmuş; burada yaşamıştır. Ancak tarihinde kansız, belasız hiçbir dönem olmamıştır.

Mekke bizi dinimizde neredeyse Tanrı'nın evi olarak tanımlanmıştır. Milyonlarca hacı her sene gider dua eder; yüzlerini sürer ve kurbanlarını keserler. Ancak 1990 yılından bu yana sadece hac farizası sırasında 40.000 kadar hacı ezilerek ölmüş.

Kur'an'da doğrudan cennete gideceklerin arasında Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin sayılmıştır. Dört halifenin üçü, peygamberin en çok sevdiği torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin; 11 imamın 10'u; Emevi ve Abbasi halifelerin (yani peygamberimizin temsilcileri) kendi dindaşları tarafından feci şekilde öldürüldüler. Sizce bir terslik var mı?

Mucize doğanın işletim sisteminde olmayan, olasılık sınırlarını zorlayan olayların tanımıdır. Zararı: İnsanların çalışmadan, emek vermeden, hakkı olmadan açıktan bir şeyleri elde etmenin peşine düşmelerini teşvik etmesi, yararı ise: İnsanları umutsuzluktan, çaresizlikten en az geçici de olsa uzaklaştırmasıdır. İnsanoğlunun en büyük düşünsel zaafı bizzat gördükleri ve yaşadıkları halde şu yargıya bir türlü itibar edememeleridir: Doğa kimseye iltimas etmiyor; Tanrıları olan da olmayan da aynı yasalara bağlı olduğu görülüyor ve başlarına gelenler incelendiğinde Tanrıları olanlar ile olmayanlar arasında hiçbir zaman bir fark görülmüyor. Çoğunluk Tanrıları olanla aleyhine bir süreç işliyor. Tanrı kavramını zihinlerinden neredeyse kaldırmış olan kuzey ülkelerindeki imrenilen yaşam tarzını açıklayabilir bir nedeniniz olmalı.

Tanrısız, doğaüstü güç olmaksın düşünme dönemine girilmişti. Her şeyin bir nedeni ve her şeyin açıklanabilir bir yanı olmalıdır fikri eğitim dünyasında gittikçe yaygınlaştı. Biz buna "**Aydınlanma Çağı**" diyelim.

Bir zaman kader diye boyun büktüğümüz çok şeyin, birçok olumsuzluğun nedenini öğrenmiş, çaresini bulmuştuk. Bir zamanlar bir türlü anlayamadığımız doğal olayların oluşunun nedenini defalarca incelemiş ve mekanizmayı çözmüştük. Onları yapan Tanrılara gerek kalmamıştı; onları geçmişimizin saygın figürleri olarak mitoloji kitaplarına gömdük…

Çok şeyin nedenini öğrenmiştik; olumsuzlukların çaresini bulmuştuk; ancak yine de çaresini bulamadığımız en büyük

korkumuz "**Ölüm**"; gelme zamanını elde ettiğimiz bilgiler ile biraz geciktirmiş olsak da hala önümüzde duruyor…

Eldeki bunca bilgi bu sonu önlemeye yetmiyor; hala çaresiz bir durumdayız. Ancak genimizi sürdürme dürtüsü geçmişte bir çıkar yol buldu; yaşamımız bu dünyada sonlanacaksa ben onu başka bir dünya yaratarak orada sürdürürüm. İşte insanlık tarihinde zurnanın zırt ettiği yer bu parlak fikrin bulunduğu zamandır. Dinler doğmuş, her şeye inanan insanlar rahatlamıştır. Bu dünyada yaşamımız sonlansa da öbür dünyada şu ya da bu şekilde devam edebileceğiz. Ruhban sınıfı adı altında bir grup insan bunun ticaretini yapmaya soyundu. Neler neler vaat edilmedi ki?

Buna inanmak için önemli bir neden daha vardı; dinlerin ortaya çıktığı tarihlerde gerçek adalet ve hukuk sistemi olmadığı, yönetim çoğunluk bir ya da birkaç zorbanın elinde olduğu için halkın büyük bir kısmı beklediğini ve hak ettiğini hiçbir yoldan alamıyordu. Haksızlıklar içinde yüzen bir dünya vardı. Kölelik bile resmi kurum olmuştu. İnsanların çok büyük bir kısmı çaresizlik içinde yüzüyordu. Hiçbir çıkar yol da görülmüyordu. Tam bu sırada ruhban sınıf devreye girerek, bu dünyada alınamayan hakların alınacağı bir öbür dünya yarattı. Bu nedenle dinler her zaman sadece fakir ve ezilmişler arasında hızla gelişti. Ezilmişler haklarını alma umuduyla bu öğretiyi hiç bırakmadılar; zengin ve yetkililer de bu kesimi sömürecek bir araç buldukları için din olgusuna sıkı sıkı sarıldılar.

Bu dünyada yapılan haksızlıklar, verilmeyen haklar, ezilmişlikler, horlanmalar, yapılan iftiralar, haksız yere verilen cezalar, öbür dünyaya ayak basar basmaz yaşam boyumuzca omuzumuza tünemiş bir meleğin notlarına göre kıyamet günü teraziye alınıp, bu dünyadaki aşağılık insanların cezaları verilecek; sabırları için de bu ezilmiş ve sömürülmüş kesime her türlü seks için olanaklar sunulacak; tüm ihtiyaçları en iyi şekilde karşılanacaktı.

Ezilenlerin ezenlere bu dünyada sadece "Allah'ından bulasın" demek düşüyor ve yeterli oluyordu. Böylece din adına insanları sömüren bir zümre ile her türlü alacağını öbür dünyaya havale etmiş bir ayak takımı zümresi insanlığın yapısını oluşturdu. Kurulmuş olan bu düzen birçok ülkede tıkır tıkır işliyor…

Kıyamet ve Ahiret mitolojisinin yaratılması kaçınılmaz olmuştu. Eldeki bilgilere göre Kıyamet ve Ahireti ilk defa Zerdüştler ortaya attı; oradan Mezopotamya'ya oradan da Semavi dinlere yayıldı. Hâlbuki doğaya, diğer varlıklara ve insana tam saygılı ilk şamanlarda cehennem yoktu. Çünkü insanın insanı sömürdüğü bir düzen henüz bunların arasında yaygınlaşmamıştı. Dolayısıyla öbür dünyaya havale edecekleri fazla bir şey yoktu. Sadece genlerinin devam ettirici dürtüsü ile atalarının kendilerini beklediği, eziyetin olmadığı bir öbür dünya (bir çeşit cennet) onları beklemekteydi.

Ne güzel, öbür dünyada biraz ceza etseler de, daha sonra genlerimiz devam edecek, yaşayacaktı. Artık geçici olarak yaşadığımız dünya işlerine değil de sonsuz yaşayacağımız ahiret işlerine daha yoğun yatırım yapmak daha akıllıca görünüyordu. Bu kurgunun kurnaz tüccarları da türeyince dünyayı kökten değiştiren bir yapılanma ortaya çıktı. En büyük binaları öbür dünya için yaptık; en büyük harcamaları öbür taraftan yer kapmak için gözden çıkardık. En garibi de öbür tarafta daha az adamla daha rahat yaşamak dururken; sosyal baskı ile başkalarının din adına harcama yapmasını teşvik ederek, gideceğimiz yerin kalabalıklaşmasını istiyormuş gibi bir davranışa girdik. Dini vecibelerini yerine getirmeyenleri dışladık hatta tehdit ettik. Çok daha iyi hizmet almak dururken bu kadar adamı yanımıza çekmenin bir mantığı olabilir miydi? Herkesin kendine bile itiraf etmekten çekindiği bir korkusu ve kuşkusu olması nedeniyle öyle davranmayı seçtik. Ya bütün bunlar bir

kurgu ise sadece kendimizin komik bir duruma düşmesine gönlümüz razı olmadığı ve bunu toplumsal bir kabul haline getirmek için önümüze geleni sıkıştırdık.

Size ne öbür dünyaya yatırım yapmayan adamdan? Kaldı ki genetik yapısının zorlamasına yani genlerini şu ya da bu şekilde öbür dünyada sürdürme dürtüsüne mantığını kullanarak karşı çıkan; ölümü, bu dünyada her şeyin bittiği bir biyolojik olay olarak görenleri cesaretinden dolayı kutlamak gerekir.

Elinizi vicdanınıza koyun ve düşünün! Bu dünyada hangi dinden ve inançtan olursa olsun sonsuz yaşanacak bir ahirete inanmanın kime zararı olur ki; sonunda adem bir çeşit yaşamasına devam edecek.

Aslında en korkunç ıstırap öldükten sonra her şeyin bittiğine inanmadır. Eğer birileri bu korkuya karşın düşüncelerini açık açık söylüyorlarsa –yanılsalar da yanılmasalar da- en azından cesaretleri için onları kutlamak gerekir. Eminim bu insanlar yaptıklarının hesabını öbür dünyaya havale etmedikleri için, muhasebesini bu dünyada kalpleri ile yaptıkları için, daha az suça bulaşmaktadırlar. Bu nedenle Ateistlerin tarihte katliam yaptıkları görülmemiştir. En büyük katliamlar hesabı öbür dünyada vereceklerine inanlar tarafından yapılmıştır. Eğer zamanınız olursa en koyu dindar ülke olarak bilinen İspanya'nın ve Portekiz'in Amerika Kıtasında yaptıkları mezalimi okuyunuz derim. Afrika tarihi hala kanla yazılıyor... Ortadoğu ve İslam ülkelerini gündeme hiç getirmeyeceğim. Çünkü tarih gözlerinizin önünde en kanlı ve en pis şekilde yazılıyor... Bütün bunları görmemeniz için ya kör ya da vicdansız olmanız gerekiyor…

Bilim adamları uzun süre sonu ölümle biten bu sürecin oluşturduğu baskıya karşı savunmasız kaldılar. Hiç kimse rahatlatıcı bir açıklama yapamıyordu; korkuları gideremiyordu. Bu nedenle en eğitilmiş toplumlarda ve çevrelerde bile bu

inançlar sistemi gücünü korudu. Ancak aydınlanma çağı başlayınca, dinlerin bilim ve günlük yaşam üzerindeki baskısı kalkınca, hem inanç, hem sosyal yapılanmada hem de bilim dünyasında önemli değişmeler başladı. Birileri üretici yaratıcı topluma dönüşürken, bu dönüşümü yakalayamayıp eski berbere tıraş olanlar devenin sırtında yol almaya, kurguladıkları ahirete devam ettiler.

Bu yazıyı okurken bir an başınızı kaldırıp çevrenize bir bakın, o anda kullandığınız alet edevata, dinlediğiniz müziğe, izlediğiniz televizyona, avcunuzdan hiç bırakmadığınız cep telefonunuza bakın ve kendinize "ne olur bir defa yürekli davranarak" şu soruyu sorun, en az yaşamınızda bir defa olsun sorun: Ben, ülkem, benim bulunduğum coğrafya ve sıkı sıkıya sarıldığım inanç sistemim bu dünyanın bilimsel olarak neresinde; bana ait bir şey var mı? Benim ve benim ait olduğum toplumun, hiç toz kondurmadığım inanç sistemimin buluş ve fikirlerini dünyada kimler, ne kadar, ne ölçüde kullanılıyor?

Elinizi vicdanınıza koyun, en az bir defa geleceğiniz ve çocuklarınız için doğru düşünün; korkmayın. İş yerinizde, yolda yürüdüğünüz mağazalarda, evinizde gördüğünüz, kullandığınız tek; ama tek bir şeyin ilk olarak bu coğrafyanın insanları tarafından bulunduğunu, geliştirildiğini çoğu zaman üretildiğini söyleyebiliyor musunuz? Artık dünya bu coğrafyanın insanının tek bir şeye katkısı olduğunu düşünüyor: Barbarlık ve terörizme.

Şu anda elimdeki kalemden, giydiğim elbiseden, kumaştan, boya maddelerinden, elimizden bırakmadığımız cep telefonundan, biraz sonra alacağınız ilaçtan, akşamları dizi izlemek için çakılıp kaldığınız televizyondan, biraz sonra Türk sanat müziği yayını yapacak radyodan hangisini yaptık; biraz sonra evimize gideceğimiz arabanın herhangi bir parçasını bile yapabildik mi? Bu coğrafyanın, bu dinin, akşam sabah 35 ülkeyi

600 yıl egemen olduğu için övündüğümüz Osmanlı'dan evinizde 36 Osmanlı Padişahına rahmet çıkaracak tek ama tek bir alet edevatınız var mı? Çocuklarınıza okuttuğunuz kaç tane milli bilimsel kitabınız var? Dünyada birilerinin okuduğu bir öykü kitabınız ya da romanınız var mı? Birilerinin alıp sahneye uyguladığı tiyatro eseriniz var mı? Heykeli hiç saymıyorum; çünkü kıllarım diken diken oluyor. Allahtan ki Abdullah Hamdi Efendi var da Kaplumbağa Terbiyecisi tablosu ile biz de iyice ezilmekten kurtuluyoruz. Bu kabızlık ve basiretsizlik belirli bir coğrafyanın sonucu olabilir diye düşünsek de, 57 İslam ülkesinin hepsinde aynı bulgu gözükmekte. Nitelikleri ve özellikleri farklı toplumların ortak özelliği "düşünmekten artık korkmayın, korkunun ecele yararı yoktur" kuşkusuz ortak bir özeliklerinden kaynaklanmıştır. Bu ortak özelliği de artık siz bulun derim…

İnsan beyni karşılaştırma yaparak doğruyu bulur. Bu nedenle tüm sıfatların zıt anlamlısı vardır. Örneğin uzun dediğinizde kısayı ölçüt alırsınız; geniş dediğinizde darı; güzel dediğinizde çirkini; kötü dediğinizde iyiyi ölçü alırsınız. O zaman dini vecibelerini yerine getirenler ile getirmeyenler arasında her bakımdan bir karşılaştırma yaparsanız, geçmişte ya da günümüzde birilerinin yani dine körü körüne bağlı olanların daha iyi koşullara sahip olduğunu söyleyebilir misiniz? Bu gün dünyada ne kadar fakir ve ezilmiş varsa, hakkı gasp edilmiş varsa bir dinin katıksız mensubudur. Dünyada Nobel alan insanları, buluş yapanları, sıfırdan alıp dev şirketleri kuranları, sanat eseri yaratanları konuşturuyorsunuz bunların hiç biri dinden ilham aldım demiyor. Bir şeyler çarpık gidiyor. Kimsenin bildiğinden şaşmasını önermeyiz; böyle bir zorlamamız da olamaz. Ancak neden yaratıcı olamıyoruz; neden toplumsal huzuru sağlayamıyoruz, neden kaynaklarımızı koruyamıyoruz; bir tık ileri gittiğimizde dünyada köşe başlarını tutmuş, bilime, sanata, edebiyata büyük katkılar yapmış toplumlar neden dün-

yadaki diğer bazı toplumları ülkeleri içine almak istemiyor; belirli bir dünya görüşü ve saplantısı olanlardan nefret ediyorlar? Herhalde insanım diyen herkes bunun nedenini düşünüp yanıtını vermek zorundadır. Bu ülkeler bize tuzak kuruyorlar; gelişmemizi istemiyorlar; bizi geri bırakmak için ellerinden geleni yapıyorlar; yakınmaları ve aslında bizim dini ve dünya görüşümüz en mükemmeldir; ancak onu hakkıyla uygulamadık ve uygulayamıyoruz bahanesi ile düştüğümüz çaresizlikleri artık daha fazla aklı başındaki insanlara anlatamayız. Kendinizi kandırma ve başkalarını kandırma sona dayandı. Ya analitik bir yaklaşımla geçmişinizi ve şu halinizi sorgulamaya alırsınız ya da birileri size bunu zorla öğretir.

Tarihte Doğru Düşünenlere Kulak Verelim

Dünyada önemli buluşların babası sayılan Nikola Tesla [25] (1856-1943) ((bugün çoğunu kullandığımız 300 kadar patenti olan) tek başına tüm İslam ülkelerinin tarih boyunca ürettiği bilimsel buluşların onlarca katını üretmiş biridir. Çoğu insana göre mucize yaratmıştır. Onun yaptıklarından tek bir tanesini bu coğrafyada biri yapmış olsaydı, akşam-sabah televizyonlarda onun adını alarak tartışmalara başlardık. Dağlara, taşlara, yollara, köprülere, tünellere onun adını verirdik. Unutmadan Nikola Tesla'nın bu yazıyla ilintili düşünce yapısını yansıtabilmem için 1943'de şu açıklamasını da vermeliyim:

[25] Alternatif akim, uzaktan radyo kontrolü, yüksek frekans öncülüğü, telsiz, dünyanın en güçlü vericisi, iyonosfer çalışmaları, radar, tribünler, radyo frekans alternatörü –modern elektroniğin temeli, uzaktan kumanda, kozmik ses dalgalar, uzay çalışmaları ile ilgili birçok fiziki bulgu, floresan, MRI.

Dinlerin kitaplarını;
Okuyup anlayana "ateist",
Okuyup anlamayana "dindar",
Hem okumayıp, hem de anlamayana "yobaz' denir.
Diyor.

İlk olarak kendime sormalıyım

Biz insan olarak, toplum olarak, bir dinin mensupları olarak neden yeni bir şey yaratamıyoruz sorusunu kendimize sormaya başladığımızda doğru yolu bulma şansını yakalamış oluruz. Mali olanaksızlık yaratıcılığı olumsuz etkileyebilir. Ancak onu da bahane olarak sunamıyoruz. Çünkü İslam ülkelerinin büyük bir kısmı petro-dolar tepelerinin zirvesinde oturuyor.

Çoğu düşünür ve dindar, bunun nedenini dinden uzaklaştırmak için, İslamiyet'in yayıldığı ilk yılları örnek olarak verir. Birçok düşünürü bu öğretinin bir sonucu olarak sunarlar. Ancak durum bu anlatılan gibi değildir. Hristiyanlığın yoğun baskısı altında bunalmış coğrafyanın insanları henüz dogmalara bulanmamış İslamiyet ile karşılaşınca, bu coğrafyaya uzun yıllar egemen olmuş Doğu Akdeniz bilimini Antik Yunan Kültürünü yeniden yaşatma yollarını aramışlar ve böylece İslam bilim adamlarının hemen hepsi Latince eserleri okuyarak aydınlanma için önemli bir yol bulmuşlardır. Bu nedenle Latincenin yaygın olarak kullanıldığı şehir ve yörelerde yeni kültürün yeşerdiğini görüyoruz. Bu düşünürlerin çalışmaları incelendiğinde Latin kültürünün derin etkisi görülür.

Tekrar kendimize sorulan soruya dönersek: Zorbalıkla, terörle, yeraltı zenginliklerini silah gibi kullanmayla, genç nüfusunuzu birilerine hazır asker ya da işçi olarak sunmayla, dini eğitimi yoğunlaştırmayla, evrensel bilimden uzak kalmayla bir yere gidemeyeceğimiz anlaşıldı.

Eğer geçmişi iyi analiz edemezseniz, yolunuzu aydınlatan lambayı söndürmüş olursunuz. Çıkış yolu olarak da dine kaymayı öngörürsünüz. Bu coğrafyanın yönetimleri işte bu çıkmaz içindedirler. Dine yapılan yatırımı ikballeri için çıkış yolu olarak görürler; halkı da o şekilde yönlendirirler. Böylece en kutsal şey dine yatırım olarak görülür. Bu yatırım da er ya da geç yönetimlere oy olarak döner.

Örneğin 18 Mart Çanakkale Üniversitesinin içinde hemen hemen her fakültede bir mescit olmasına karşın, ikisi tümüyle bitmiş; biri de bitmek üzere 3 dev cami bulunmaktadır. Bir kilometre karelik yerde tamı tamamına 7 cami vardır. Diğer üniversiteler de bundan farklı değildir. Herhalde yöneticiler bilimin zahmetli ve uzun yolundan ziyade bu yolla geleceklerini kurgulamayı uygun görmüş olmalılar. Rezillikler içinde yüzen Mısır'da Müslüman Kardeşler, Kahire'deki bu rezilliği cami eksikliğine bağlayarak yeni cami yapımı için defalarca başvuruda bulunmuşlardır. Söylentilere göre Kahire'de hâlihazırda bizim Ankara'daki en büyük camimiz olan Kocatepe Camisi büyüklüğünde olan 1000 cami varmış. Tayland'ın başşehri Bangkok'ta 40.000 tapınağın olması, bu şehrin dünyanın en büyük çocuk seks ticareti merkezi olmasını önlemiyor.

Son Söz

Dünya geçmişteki biyolojik ve jeolojik birikimleri ile işe yaramaz insanları bağrında barındırdı; ancak kaynakların hızla tükendiği bu dünyada, kayıkta size yer bulunmayabilir ya da yer verilmeyebilir. Bilim yaşanarak öğrenmenin değil, önceden fark edilerek önlemleri almanın adıdır. Üst ve alt kimliklerimizden feragat etmeden biz ülke olarak bunu başarabiliriz. Yeter ki değişmeye hazır olalım…

Siz *Homo habilis*'in çocuklarısınız, siz yaratıcı olmak, yeni şeyler bularak insanlara vermek zorundasınız. Siz'i *Homo habilis*'ten öncekilerden ayıran bir şeyler olmalı.